Božićna poruka nadbiskupa Marina Barišića . . . 301

Pastoralni kalendar 2015. . . . 303

Raspored slavlja krizmi u 2015. godini. . . . 308

DOKUMENTI . . . 310

Poruka pape Franje za Svjetski dan mira 2015. - Ne više robovi, nego braća 310
Apostolsko pismo Svetog Oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenog života 314
Vijeća HBK za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i HKVRPP-a 319
Poruka povodom početka Godine posvećenog života 2015. 319
Završno priopćenje plenarnog zasjedanja CCEE-a, Rim, od 2. do 4. listopada 2014. 320
Priopćenje s 49. plenarnog zasjedanja HBK 322
Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa za Nedjelju Caritasa 14. prosinca 2014. 323

PRIGODNE PROPOVIJEDI . . . 325

Svetkovina Svih Svetih – Lovrinac, Split - 2014. 325
Sprovodna misa za pokojnog mons. Fabijana Veraju 326
Sveti Ivan Trogirski 328
Svetkovina Rođenja Gospodinova – Misa Polnoćka u Katedrali - 2014. 330
Svetkovina Rođenja Gospodinova – Danja misa u Katedrali - 2014. 331

DOPISI IZ ORDINARIJATA . . . 333

Misijska nedjelja - 2014. 333
Obavijest župnicma o prikupljanju potpisa za referendum. 333
Obavijest o Službi Božjoj na splitskom groblju Lovrinac na svetkovinu Svih Svetih. 334
Poziv na adventsku rekolekciju u Sinju 334
Blagoslov obitelji 2014./15.. 335

Statut Prezbiterskoga vijeća i Zbora savjetnika . . . 336

IZ ŽIVOTA SPLITSKO-MAKARSKE CRKVE. . . . 341

Čestitka nadbiskupa Barišića splitskim redovnicama u Avili povodom polaganja vječnih zavjeta. 341
Započela nova akademska godina na KBF-u u Splitu 341
Međunarodni dan starijih osoba obilježen u Splitu 342
Nadbiskup Barišić na proslavi sv. Stjepana, zaštitnika grada Hvara i Hvarsko-bračko-viške biskupije 343
100. obljetnica života i djelovanja Školskih sestara franjevki na Lovretu 343
Svetkovina Gospe od Ružarija i 450 godina od utemeljenja Segeta 345
Papa-fest 2014. 346
Susret nadbiskupa Barišića i predsjednika dr. Josipovića 346
Misa za početak desete sezone KMNL-a "Ivan Pavao II." 347
Proslavljen Dan hrvatske neovisnosti u Kaštel Sućurcu 348
VIII. međunarodni simpozij crkvenih pravnika. 349
Svećenički srebrni jubilej don Matislava Vilića 350
Blagoslov spilje Majke Božje Lurdske na Trsteniku 350
Prvi susret Hrvatskog nadzemlja: "Sposobnost ili podobnost?/Žrtva ili udobnost?" 352
Misa zaziva Duha Svetoga za početak nove akademske godine 352
Duhovna obnova za studente i mlade na splitskom Sveučilištu 353
Obilježena 200. obljetnica izgradnje crkve na Sustipanu 353
Proslava sv. Luke i 100. obljetnice župne crkve u Trnbusima 354
Svetkovina sv. Luke na Kocunaru u Splitu 355
Završena duhovno-pustolovna poveznica 'Ono malo više' 356
Kolaudacija orgulja u Župi Presvetoga Srca Isusova na Visokoj 357
XX. međunarodni teološki simpozij u Splitu 358
Sestre služavke Maloga Isusa proslavile blagdan svoga zaštitnika 360
Završena prva volonterska akcija "72 sata bez kompromisa". 360
Misno slavlje i molitva za pokojne na splitskom groblju Lovrinac. 361
Završetak molitvene inicijative za nerođene "40 dana molitve za život" 362
U Splitu započeo projekt "Biblio-akademije" 362
Proslava 70. godišnjice mučeništva Kozičkih mučenika 362
Osvrt na vizitaciju Cetinskog dekanata. 363
Duhovna obnova za KMNL 365
Posveta obnovljene i proširene crkve sv. Roka u Čaporicama 365
Na Čiovu proslavljena svetkovina sv. Tudora 366
O Domovinskom ratu na Ćakuli s duhovnikom. 367
Radionice za trudnice u BiOS-u 368
20 godina Mješovitoga zbora mladih i Komornog orkestra Gospe od Zdravlja 368

Duhovne vježbe bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije 370
Proslava svetkovine sv. Ivana Trogirskog 370
Izlet Hrvatskog nadzemlja u Opuzen 372
Studijsko putovanje mladih u Vukovar 372
Misa za stradale u Vukovaru 373
Susret nadbiskupa Barišića i predstavnika Matice hrvatske 374
Dodijeljene stipendije Caritasa Nadbiskupije 374
Susret Hrvatskoga nadzemlja: "Ma baš me briga za ekologiju!" 375
Ispovijest vjere i obećanja kandidata za đakonat 375
Tribina u Metkoviću: "Znakovi vremena - šansa ili bauk" 376
Promocija knjige don Vinka Sanadera "Duhovna abeceda" 377
Proslava Gospe od Zdravlja u Splitu 378
Makarska proslavila blagdan sv. Klementa 379
Sjednica Prezbiterskoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije 380
Nadbiskupijski stručni skup za vjeroučitelje u školi 381
Treći susret crkvenih pjevačkih zborova u čast sv. Cecilije 382
Đakonsko ređenje u splitskoj prvostolnici 382
Nadbiskup Barišić na općoj audijenciji kod pape Franje 383
Dekanatski sastanak u Trogiru 384
Humanitarna izložba za misije 385
Sjednica Pastoralnoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije 385
U Splitu otvorena Godina posvećenog života 386
Misa zadušnica za poginule branitelje 116. brigade Hrvatske vojske u Metkoviću 387
Proslava blagdana sv. Andrije na splitskom Sućidru 387
Novi broj "Svjedoka" - godišnjaka Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije 388
XXV. obiteljski susret u Zaostrogu 390
Adventska rekolekcija svećenika u Sinju 390
950. obljetnica utemeljenja benediktinskog samostana sv. Nikole u Trogiru 392
Blagdan sv. Nikole proslavljen u crkvici na Marjanu 394
Proslava 50 godina redovništva s. Pavle Negovec 395
Nadbiskup Barišić u župi sv. Ivana Krstitelja na splitskom Trsteniku 395
Krštenje djece iz pet obitelji na Mejašima 396
Svetkovina Bezgrješnoga začeća B. D. Marije na splitskom CBS-u 396
Predstavljena humanitarna akcija "Dobro srce studenata" 397
Nadbiskup Marin Barišić na grobu pokojnoga predsjednika Franje Tuđmana 398
Duhovna obnova za studente teologije u Vepricu 398
Nadbiskup Barišić predvodio zornicu na Škrapama 399
Splitsko-dalmatinska županija uručila donaciju humanitarnoj udruzi 'Ivan Merz' 400
Nadbiskup Barišić na otvorenju Smotre Sveučilišta u Splitu 401
Adventska duhovna obnova za mlade i "Ćakula s duhovnikom" 401
Otvorena Peta međunarodna izložba jaslica 402
Proslavljen blagdan sv. Lucije u splitskoj prvostolnici 402
Adventski koncert mladih 402
Sestre Anćele proslavile blagdan sv. Marije Krucifikse 403
Nadbiskup Barišić predvodio zornicu na Pujankama 404
Susret Hrvatskog nadzemlja: "Brak - nije mi priša?!" 404
Božićna poruka nadbiskupa Barišića predstavljena medijima 405
Nadbiskup Barišić na četvrtu nedjelju došašća u Makarskoj 406
Adventska duhovna obnova redovnica grada Splita i okolice 407
Božićno čestitanje kod nadbiskupa Marina Barišića 408
Polnoćka u splitskoj katedrali 409
Svečenim misnim slavljem u splitskoj prvostolnici proslavljen Božić 410
Nadbiskup Barišić na Božić posjetio splitski zatvor 411
Blagdan sv. Stjepana na splitskom Sustipanu 411
Božićni koncert u splitskoj prvostolnici 412
Misa zahvalnica na Staru godinu u splitskoj prvostolnici 413

Milostinja Nedjelje Caritasa 2013. 417

NAŠI POKOJNICI 420

Mons. Fabijan Veraja 420
Pogreb mons. Fabijana Veraje 421

OBAVIJESTI IZ NADBISKUPSKOG ORDINARIJATA 422

Poruka nadbiskupa Marina Barišića

BOŽIĆ 2014.

1. Draga braćo i sestre,

Isusovo rođenje od Djevice Marije u tami noći i hladnoći betlehemske štale, čini Betlehem jedinstvenim povijesnim mjestom radosnog događaja našega života i povijesti. Vječni Bog iz ljubavi, radi nas i radi našega spasenja, čovjekom posta. Majka Marija, prva predstavnica ljudskog roda, Bogočovjeka i svoga Sina grli, ljubi, utopljuje ga svjetlom svoga lica i povija u svoju ljubav i pažnju. Pred otajstvom Boga kojega je donijela na svijet, dok ga promatra, i sama se pita: "Kojim imenom te zvati? Drago dijete i Bože moj, kako te oslovljavati? Što ti trebam dati, svoje mlijeko ili hvalu i slavu?" Čudesni događaj rođenja Sina Božjega trajno zaokuplja našu pažnju i poštovanje. Betlehemsko dijete ulazi u našu stvarnost, dijeli s nama sve radosti, neizvjesnosti, poteškoće, neimaštinu, podstanarstvo, odbijanje i prezir sredine koja ga tjera na periferiju Betlehema.

2. Sretni i središnji događaj povijesti, rođenje Sina Božjega od Djevice Marije, učinio je Betlehem slavnim, svojevrsnim glavnim gradom naše planete. Njegovu veličinu davno je već prorok najavio: "A ti, Betleheme, zemljo Judina! Nipošto nisi najmanji među kneževstvima Judinim, jer iz tebe će izaći vladalac koji će pasti narod moj – Izraela." (Mt 2,6) Na spomen Isusova rođenja u Betlehemu, kako bismo što bliže pristupili betlehemskom Djetetu u duhu naše tradicije, kulture i slavlja Božića, činimo u svome domu zamišljenu rekonstrukciju Betlehema. Tu je štala, Josip i Marija, pastiri, ovce, a u jaslama figura maloga Isusa. Dakako, Betlehem je povijesno i geografski važno mjesto, ali za Božić je nešto još važnije: živi Betlehem – obitelj. Božić doziva obitelj, a obitelj Božić. Iz zajedništva nebeske obitelji Presvetog Trojstva, Sin Božji ulazi i postaje članom ljudske obitelji. Budući da se Bog vezao uz obitelj, radost Božića nije vezana samo uz mjesto Betlehem, nego i uz univerzalni Betlehem prisutan širom svijeta - obitelj. Obitelj je živi Betlehem, ne od statičnih figura, već od dinamičnih odnosa osoba, od krvi i mesa kao i betlehemsko Dijete. Bog je postao čovjekom, osobom. U središtu Božića je čovjek - obitelj.

3. Zato za Božić nije toliko važno što ćemo dobiti ili darovati nešto drugima, jer Božić nije u kvaliteti stvari, već u bogatstvu i daru osoba. Božić nas snažno povezuje, obogaćuje u darovanosti jednih drugima. I darovane – primljene stvari simbol su dara osoba, koje se ne daruju jedan dan, već i bez stvari svakodnevno. U radosti dara Božića, u betlehemskom Djetetu, otkrivamo radost dara obitelji, dragih nam osoba: supruge, supruga, djece, roditelja, djedova i baka, braće i sestara… Božićni pogled, koji se rađa u obitelji, iz nje prelazi u naš novi pogled prema svim ljudima. Rođenje betlehemskog Djeteta je radosna vijest: Obitelji, budi to što jesi – živi Betlehem – Božić!

Možeš li ovo biti, poštovana obitelji? Kolike li samo sličnosti i prepoznatljivosti Marije i Josipa u današnjima obiteljima! No, obitelj nikada nije bila bez poteškoća, i čini se da je danas najugroženija. Sve je manje novih obitelji, u porastu su urušene i manje je otvorenosti životu. Tolikim majkama "Marijama" zatvaraju se vrata radnog mjesta i vrata podstanarstva jer trudne očekuju rođenje svoga djeteta. Toliki "Josipi", da bi izbjegli opasnost siromaštva i zaštitili svoju obitelj, zbog gospodarskog izgnanstva bježe u "Egipat". A znamo da se budućnost domovine gradi od domova obitelji.

4. Obitelj ima nezamjenjivo mjesto u društvu i u Crkvi. Put budućnosti čovječanstva ide kroz obitelj. Ali ako nam je obitelj razbijena, manje vitalna i solidarna, kakva nam je budućnost? Sva društva, politike i zakonodavstva, gospodarstva, investicije koje ne vide i ne drže do obitelji, nemaju budućnosti. Obitelj nije samo izvor života i temelj zajedništva, nego ona ima i svoje značajno mjesto u Božjem planu odgoja i spasenja svijeta. Značenje i veličinu obitelji ne možemo iscrpsti anketama niti sociopsihološkim ana-

lizama. Obitelj ima svoje bogatstvo sakramentalne, teološke, božanske dimenzije. Samo obitelj može biti izlaz iz posthumanizma ili još gore opasnosti, kako je neki nazivaju, transhumanizma svijeta i društva, sa golemim znanjem, ali bez srca i ljubavi; opasnosti gdje bi društvo moglo postati jedna globalna farma.

A na kakvom smo mi putu? To je opravdano pitanje jer neke činjenice se ne mogu prikriti: sve veća nezaposlenost, stanje u kojem mladi ne uspijevaju naći posao, gube ga i oni koji su ga imali, mala ili nikakva primanja tolikih obitelji, krediti – kamate, sve veće i šire siromaštvo… Nije to samo posljedica objektivnih okolnosti, već prije rezultat transformiranog Heroda, neljudskosti, egoizma, nepravde, gramzljivosti, pohlepe, kriminala - malog i organiziranog, zaobilaženje pravih problema, s površnim temama i zabavnim igrama.

5. Braćo i sestre, Božić je najveća zaštita obitelji. Pridružimo se i mi Božiću – zaštitimo obitelj materijalno i moralno. U svjetlu božićne radosti budimo uz obitelj i kroz Sinodu kojom papa Franjo želi potaknuti i ohrabriti sve odgovorne u Crkvi i društvu kako bi obitelj bila put čovjeka i budućnosti. Obitelj je Božji dar koji rađa čudesne odnose darovanosti, sebedarja, požrtvovnosti, besplatnosti. Betlehemsko Dijete daruje nam mir koji nas osposobljava na pomirenje, uvodi nas u radost solidarnosti, daje nam srcem vidjeti bližnje u potrebi. Božić se ne zatvara u oazu idealne obitelji, već je čini glasnikom i svjedokom humanosti društva i svijeta. Obitelj je svijet u malom, put i obnoviteljska snaga svih većih zajednica društva i svijeta. Obitelj unosi nove odnose u društvo jer se ona sama ne temelji na dominaciji jačega, već na pažnji i ljubavi prema najpotrebnijima.

Savršena, idealna obitelj je utopija. No, u svakom slučaju, obitelj je eu-topos, što znači dobro mjesto, najbolje mjesto, i to ne samo rađanja života i temelja društva, nego i sveto mjesto slavlja Božića. Najljepše obiteljske slike i stranice vezane su uz Božić. Božić je drugo ime obitelji. Božić osvjetljava obitelj, a obitelj tumači gramatiku darovanosti i logiku Božjega čovjekoljublja.

6. Božić rađa novu obitelj, kulturu i civilizaciju ljubavi. Obiteljsko slavlje Božića otvara nam srce, bistri pogled, izgovara iskrene riječi, čini nas spremnima čuti, uvažiti, pomiriti se, oprostiti. Božić daje snagu suprugu – ocu da se nakon sedam godina bijega i napuštanja svoje obitelji, supruge i djece, upravo za Božić pokajnički vrati i pokuca na vrata svoje obitelji. Još veću snagu betlehemsko Dijete je dalo ranjenoj i poniženoj supruzi da otvori vrata doma, oprosti i zagrli svoga supruga. To je posvjedočio jedan bračni par pred velikim skupom bračnih parova i obitelji u Rimu, na trgu sv. Petra. Bio je to za njih i za njihovu djecu prvi, pravi, živi Božić, ne s figurama i betlehemskim Djetetom od gipsa, već od osoba, krvi i mesa. Radost Božića je radost neba i zemlje. Ona otvara granice naše zatvorenosti, čini da utihnu riječi i uranja nas u sabranost da progovorimo odbjeglim srcem i otkrijemo nove dimenzije i koordinate koje nas vode do bližnjega i do Boga.

U obiteljskoj božićnoj radosti otkrivamo bližnje i među onima koje smo u tami svoga egoizma i oholosti zatvorili u kategoriju naših protivnika. Obasjana svjetlom Božića, obitelj rađa i naviješta novost života. Tako Božić postaje ostvarenje proroštva našeg vlastitog života u zajedništvu nebeske obitelji. Slavlje Božića je slavlje naše nade i spasenja svijeta.

7. Draga obitelji, postani još više to što jesi: živi Betlehem - ozračje božićnog otajstva, dara i darovanosti. Tko može bolje navijestiti otajstvo Božića od tebe obitelji? Dragi roditelji – oče, majko – vi ste znak i blizina Božje nježnosti i ljubavi svojoj djeci, ljubavi koja se ne kupuje, već životom dariva. Zato su vama vaša djeca neprocjenjivi dar Onoga koji nam dolazi iz izvora ljubavi - Presvetog Trojstva; koji sam dođe među svoje, u obitelji naše.

Nenametljivo i bez velikih zahtjeva betlehemsko Dijete želi biti i odrastati u vašoj obitelji. Ništa ne traži, a sve daje. Želi biti prisutan među nama, u malim znakovima pažnje, ispružene ruke i iskrenoga osmijeha koji uočava i ohrabruje bližnjega. Želi biti u teškim trenucima patnje i boli u kojima smo pozvani jedni drugima otvarati put nade. Želi nama svratiti pozornost na druge da im damo mogućnost da dođu do riječi. On po nama želi produžiti svoju ljubav prema potrebnima, osamljenima, bolesnima, poniženima.

8. Betlehemsko Dijete, otvaramo ti vrata svoga srca i doma. Blagoslovi sve naše obitelji, naše društvo, i čitav ljudski rod - obitelj svijeta. Daj da naše obitelji budu živi Betlehem, trajni znak Tvoje prisutnosti među nama. Bože i brate naš, molimo danas i za braću i sestre svih naroda, kultura i jezika. Daj da dožive Tvoju ljubav i osjete radost Tvoga rođenja. Pomozi nam da se po Božiću prepoznamo i ostvarimo u dostojanstvu Tvoje braće i sestara.

Betlehemsko Dijete, dobrodošao u naše obitelji! Neka je sretan Božić, Tebi, i svima nama!

Mons. Marin Barišić
Splitsko-makarski nadbiskup

Pastoralni kalendar 2015.

SIJEČANJ

1. siječnja
Sveta Bogorodica Marija, Dan mira, Nova godina

6. siječnja
BOGOJAVLJENJE, Sveta Tri kralja

7.-9 siječnja
Katehetska zimska škola (Zagreb)

11. siječnja
KRŠTENJE GOSPODINOVO
(završetak Bož. vremena)

11. siječnja
Ćakula s duhovnikom – trib. za studente (Kampus)

11.-13. siječnja
Zaručnički tečaj (Konkatedrala

18. – 25. siječnja
Svjetska molitvena Osmina za jedinstvo kršćana

18.-20. siječnja
Zaručnički tečaj (Gospa od Otoka – Solin)

21. siječnja
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih
(Nadbiskupsko sjemenište

23. siječnja
Ekumenska molitva za jed. kršćana (Katedrala)
Međuškolska vjer. olimpijada za osnovnu školu
Međušk. natjecanje iz vjeronauka za srednju školu

26. - 28. siječnja
Zasjedanje HBK i BK BiH (Zagreb)

26. - 28. siječnja
Teološko-pastoralni tjedan (Zagreb)

VELJAČA

1. veljače
BiOS: Dan života

1.-3. veljače
Zaručnički tečaj (Konkatedrala)

2. veljače
PRIKAZANJE GOSPODINOVO - SVIJEĆNICA
Dan posvećenog života

6. veljače
Duhovna obnova za studente (Kampus)

2.-7. veljače
Tjedan braka

8. veljače
Svjetski dan braka
Ćakula s duhovnikom – tribina za studente (Kampus)

10. veljače
Bl. Alojzije Stepinac

11. veljače
Gospa Lurdska – Dan bolesnika

15.-17. veljače
Zaručnički tečaj (Katedrala)

18. veljače
PEPELNICA
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih (Nadbiskupsko sjemenište)

19. veljače
Nadbiskupijska vjeronaučna olimpijada za osnovnu školu
Nadbiskupijsko natjecanje iz vjeronauka za srednju školu

25. veljače
Korizmena rekolekcija za svećenike (Vepric)

Veljača – ožujak
Vizitacija Imotskog dekanata

OŽUJAK

1.-3. ožujka
Zaručnički tečaj (Konkatedrala)

3.-4. ožujka
Pastoralno-katehetski kolokvij za svećenike (Zagreb)

6. ožujka
Korizmena duhovna obnova za mlade (Kampus)

7. ožujka
Nadbiskupijski stručni skup za sve vjeroučitelje

8.ožujka
Ćakula s duhovnikom – trib. za studente (Kampus)

10.-11. ožujka
BiOS: mala škola obiteljske duhovnosti (Gundulićeva 5, Split)

11. ožujka
Izbor članova prezbiterskog vijeća

13. ožujak
Godišnjica izbora pape Franje

14. ožujka
Međubiskupijski susret maturanata (Humac)
Nacionalni susret osoba posvećenog života u Mariji Bistrici

15.-17. ožujka
Zaručnički tečaj (Katedrala)

17. ožujka
Obljetnica smrti nadbiskupa Frane Franića (2007.)

18. ožujka
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih (Nadbiskupsko sjemenište)

19. ožujka
CBS: Primanje među kandidate za svećeništvo

20. ožujka
Obljetnica smrti nadbiskupa Ante Jurića (2012.)

21. ožujka
Podjela službi i susret s roditeljima i župnicima (Centralno bogoslovno sjemenište)

21-31. ožujka
Dani kršćanske kulture

22. ožujka
Duhovna obnova časnih sestara
Korizmeni koncert (Nadbiskupsko sjemenište)

25. ožujka
Naviještenje Gospodinovo – BLAGOVIJEST
Dan Nadbiskupskog sjemeništa i Nandbiskupijske klasične gimnazije

27. ožujka
Uskrsna ispovijed za učenike i djelatnike NKG

28. ožujka
Duhovna obnova za vjeroučitelje laike (Vepric)

29. ožujka
CVJETNICA
40 satno klanjanje (Katedrala)

TRAVANJ

2. travnja
VELIKI ČETVRTAK
Misa posvete ulja (Katedrala),
Zajednički ručak i čestitka u Sjemeništu

3. travnja
VELIKI PETAK

4. travnja
VELIKA SUBOTA
Uskrsno čestitanje časnih sestara (Nadbiskupija)
Vazmeno bdjenje

5. travnja
USKRS – VAZAM, Nedjelja Uskrsnuća Gospodnjega

8.-10. travnja
Vjeronaučna olimpijada na državnoj razini

12. travnja
Ćakula s duhovnikom – tribina za studente (Kampus)

15. travnja
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih (Nadbiskupsko sjemenište)

19. travnja
Drugi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji (Trsat)

24.-25. travnja
Katehetska proljetna škola (Zagreb)

26. travnja
NEDJELJA DOBROGA PASTIRA
Dan duhovnih zvanja

28. travnja
Početak Devetnice sv. Dujmu

SVIBANJ

3. svibnja
Sudamja fest 2015.

3-5. svibnja
Zaručnički tečaj (Konkatedrala)

6. svibnja
Svečana večernja u čast sv. Dujma

7. svibnja
Proslava sv. Dujma, b. i m.
zaštitnika Splita i Nadbiskupije

10. svibnja
Ćakula s duhovnikom – tribina za studente (Kampus)

10.-12. svibnja
Zaručnički tečaj (Katedrala)

14. svibnja
Dan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu

15. svibnja
Međunarodni dan obitelji

20. svibnja
Svećenički dan Splitsko-makarske nadb. (Vepric)
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih

23. svibnja
Duhovsko bdjenje:
Susret sa crkvenim pokretima i udrugama

24. svibnja
PEDESETNICA - DUHOVI

25. svibnja
B. D. Marija Majka Crkve, Duhovski ponedjeljak

26.-27. svibnja
BiOS: Susret za trudnice –
Priprema, pozor, porod (Gundulićeva 5, Split)

LIPANJ

4. lipnja
TIJELOVO

5. lipnja
Duhovna obnova za studente (Kampus)

7.-9. lipnja
Zaručnički tečaj (Konkatedrala)

14. lipnja
Čakula s duhovnikom – tribina za studente (Kampus)

19.-20. lipnja
BiOS: Ljubav nikad ne prestaje (predavanja i radionice, Gundulićeva 5, Split)

20. lipnja
Susret ministranata

21. lipnja
Misa "TE DEUM" na završetku akademske god. (Katedrala)

21.-23. lipnja
Zaručnički tečaj (Katedrala)

24. lipnja
Te Deum i svečana podjela dokumenata maturantima (NKG)

28. lipnja
Ređenje kandidata za svećeništvo (Katedrala)

SRPANJ

30. lipnja - 3. srpnja
Permanentno obrazovanje za mlađe svećenike

2. srpnja
Završetak odgojne godine u CBS-u

2.-8. srpnja
Hodočašće vjeroučitelja

3. srpnja
Duhovna obnova za studente (Kampus)

5.-7. srpnja
Zaručnički tečaj (Konkatedrala)

12. srpnja
Ćakula s duhovnikom – tribina za studente (Kampus)

19.-21. srpnja
Zaručnički tečaj (Katedrala)

20. srpnja – 7. kolovoza
Godišnji odmor za djelatnike
Nadbiskupskog ordinarijata

KOLOVOZ

8.-9. kolovoza
Hodočašće mladih: Solin – Sinj

15. kolovoza
UZNESENJE B.D. MARIJE - VELIKA GOSPA

21.-22. kolovoza
Katehetska ljetna škola
za vjeroučitelje srednjih škola (Zagreb)

24.-26. kolovoza
Katehetska ljetna škola za vjeroučitelje osnovnih škola (Split)

24.-26. kolovoza
Duhovne vježbe za svećenike (Vepric)

30. kolovoza – 1. rujna
Zaručnički tečaj (Konkatedrala)

31. kolovoza – 3. rujna
Duhovne vježbe za mlađe svećenike

RUJAN

7. rujna
Proslava Male Gospe (Vepric)

8. rujna
ROĐENJE B.D. MARIJE – Mala Gospa (Solin)
Početak nastavne i vjeronaučne godine

14. rujna
Misa za početak KMNL
(Nadbiskupsko sjemenište)

21. rujna
Duhovna obnova za KMNL
(Nadbiskupsko sjemenište)

23. rujna
Studijski dan za svećenike (Vepric)

30. rujna
Proslava sv. Jeronima i početak odgojne godine
(Bogoslovija)

LISTOPAD

1.listopada
Početak akademske godine na KBF-u u Splitu

4. listopada
Sv. Franjo Asiški - Susret dijecezanskih
i franjevačkih bogoslova (Klerikat)

8. listopada
Hodočašće časnih sestara

11. listopada
Ćakula s duhovnikom – tribina za studente
(Kampus)

16 -18. listopada
Misa za početak akademske godine
Duhovna obnova za studente (Kampus)

18. listopada
Misijska nedjelja

21. listopada
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih
(Nadbiskupsko sjemenište)

22.-23. listopada
Međunarodni teološki simpozij KBF-a u Splitu

STUDENI

1.studenoga
SVI SVETI

2. studenoga
DUŠNI DAN – Spomen svih vjernih mrtvih

6. studeni
Duhovna obnova za studente (Kampus)

8. studeni
Ćakula s duhovnikom – tribina za studente
(Kampus)

8.-10. studenoga
Zaručnički tečaj (Konkatedrala)

10.-12. studenoga
Zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije
(Zagreb)

18. studenoga
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih
(Nadbiskupsko sjemenište)

19. studenoga
Ispovijest vjere i obećanja kandidata za đakonat

21. studenoga
Prikazanje B. D. Marije - Gospa od Zdravlja
Sv. Klement, zaštitnik Makarske biskupije

21. studenoga
Nadbiskupijski stručni skup za vjeroučitelje

22. studenoga
KRIST KRALJ – Đakonsko ređenje

PROSINAC

2. prosinca
Adventska rekolekcija za svećenike (Vepric)

4. prosinca
Adventska duhovna obnova (Kampus)

6. prosinca
Obljetnica smrti biskupa Petra Šolića (1992.)
Ćakula s duhovnikom – tribina za studente
(Kampus)

8. prosinca
BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BDM – Bogoslovija

13. prosinca
TREĆA NEDJELJA DOŠAŠĆA –
Nedjelja Caritasa
Adventski koncert (Nadbiskupsko sjemenište)

16. prosinca
Hrvatsko nadzemlje – susret mladih
(Nadbiskupsko sjemenište)

20. prosinca
Rekolekcija časnih sestara i božićno čestitanje s Nadbiskupom (Gospa od Zdravlja)

21. prosinca
Božićno čestitanje Nadbiskupu

25. prosinca
BOŽIĆ – ROĐENJE GOSPODINOVO

27. prosinca
Početak pohoda i blagoslova obitelji

31. prosinca
Te Deum i misa zahvalnica za proteklu godinu

Tečajevi pripreme za kršćanski sakramentalni brak - 2015.

www.smn.hr

Nadnevci zaručničkih tečajeva

Katedrala (Kraj sv. Duje 5, Split)

veljača: 15.-17.
ožujak: 15.-17.
svibanj: 10.-12.
lipanj: 21.-23.
srpanj: 19.-21.

Konkatedrala (Stepinčeva 1, Split)

siječanj: 11.-13.
veljača: 1.-3.
ožujak : 1.-3.
svibanj: 3.-5.
lipanj: 7.-9.
srpanj: 5.-7.
kolovoz - rujan: 30.8.-1.9.
studeni: 9-11.

Predavanja počinju svakog dana u 20,00 sati.
Upis na tečaj je pola sata prije prvog predavanja: nedjelja u 19,30 sati.
Za ostale informacije:
Don Radojko Vidović, tel.: (021) 540-609; mob.: 098 405 080

Gospa od Otoka u Solinu (Dom Zvonimir)

siječanj: 18.-20.
veljača: 8.-10.
ožujak: 8.-10.
svibanj: 17.-19.
lipanj: 14.-16.
srpanj: 12-14.
listopad: 11.-13.
prosinac: 6.-8.

Upis na tečaj je pola sata prije prvog predavanja: nedjelja u 19,30 sati.
Za sve ostale informacije obratite se na tel: (021) 210-646.

Raspored slavlja krizmi u 2015. godini

TRAVANJ

Subota, 25. travnja

1. Kamen (45)
2. Metković (136)
3. Potravlje (23)
4. Split – Sukoišan (96)
5. Trogir – Sv. Jakov (32)

Nedjelja, 26. travnja

1. Dobranje – Bijeli Vir (3)
2. Vidonje (2)
3. Hrvace (47)
4. Opuzen (22)
5. Priko Omiš (47)
6. Proložac (46)
7. Seget (40)
8. Slivno Ravno (18)
9. Split – Špinut (22)
10. Žrnovnica (42)

SVIBANJ

Petak, 1. svibnja – *sv. Josip Radnik*

1. Cista Velika (16)
2. Dugi Rat (43)
3. Solin – Solinski mučenici (49)
4. Split – Manuš (41)
5. Split – Mertojak (40)
6. Split – Trstenik (60)

Subota, 2. svibnja

1. Brela (17)
2. Metković – Sv. Nikola (61)
3. Plina (29)
4. Sinj – filijale (93+)
5. Split – Gospa od Zdravlja (50)
6. Split – Pojišan (59)
7. Split – Varoš (56)
8. Split – Visoka (93)

Nedjelja, 3. svibnja

1. Bagalović (38)
2. Imotski (100)
3. Kaštel Stari (47)
4. Kaštel Sućurac (71)
5. Okruk (29)
6. Trogir – Katedrala (45)
7. Ploče (33)
8. Sinj (217)
9. Split – Kocunar (35)
10. Strožanac (62)
11. Split – Mejaši (99)
12. Vinjani (36)
13. Vrlika (18)

Subota, 9. svibnja

1. Duće (23)
2. Split – Lučac (64)
3. Trogir – Gospa od Anđela (39)

Nedjelja, 10. svibnja

1. Dicmo (29)
2. Ugljane (25)
3. Grab (32)
4. Makarska (84)
5. Omiš (51)
6. Radun (33)
7. Sv. Križ – Čiovo (11)
8. Runovići (36)
9. Sirobuja (29)
10. Split – Kman (90)
11. Split – Neslanovac (36)
12. Stobreč (29)

Nedjelja, 17. svibnja

1. Baška Voda (39)
2. Dusina (21)
3. Ravča (12)

Nedjelja, 17. svibnja

4. Jesenice (48)
5. Kaštel Štafilić (37)
6. Vinišće (10)
7. Makarska – Kraljica mira (57)
8. Zaostrog (3)
9. Poljica Imotska (13)
10. Slivno Imotsko (7)
11. Ruda (22)
12. Vojnić (14)
13. Solin (167)
14. Split – Ravne Njive (52)
15. Vranjic (26)
16. Tugare (22)

Subota, 23. svibnja

1. Kaštel Kambelovac (66)
2. Split – Konkatedrala (79)
3. Split – Meje (45)
4. Split – Poljud (47)

Nedjelja, 24. svibnja

1. Brist (7)
2. Gradac (23)
3. Dolac Gornji (11)
4. Dubrava (7)
5. Gata (7)
6. Podstrana (67)
7. Kaštel Gomilica (65)
8. Kaštel Lukšić (78)
9. Lovreć (12)
10. Otok (62)
11. Turjaci (18)
12. Split – Katedrala (26)
13. Split – Lovrinac (63)
14. Split – Pujanke (100)
15. Škrape (75)
16. Tučepi (35)

Ponedjeljak, 25. svibnja

1. Neorić (39)

Subota, 30. svibnja

1. Split-Sućidar (85)

Nedjelja, 31. svibnja

1. Dicmo – Krušvar (5)
2. Dugopolje (42)
3. Grabovac (4)
4. Konjsko (16)
5. Košute (22)
6. Krstatice (2)
7. Mravince (18)
8. Rogotin (16)
9. Srinjine (15)
10. Vrgorac (38)
11. Vrpolje (7)
12. Zagvozd (8)

LIPANJ

Subota, 6. lipnja

1. Split – Brda (50)

Nedjelja, 7. lipnja

1. Orah (6)
2. Podbablje (43)
2. Solin – Sv. Kajo (60)
3. Stilje (20)
4. Trilj (56)
5. Klis (18)

Subota, 13. lipnja – *sv. Antun Padovanski*

1. Komin (12)
2. Prugovo (7)

Ponedjeljak, 15. lipnja – *sv. Vid*

1. Vid (17)

Nedjelja, 21. lipnja

1. Kaštel Novi (77)
2. Muć Donji (19)

Srijeda, 24. lipnja

1. Slime (8)

Ponedjeljak, 29. lipnja – *Sv. Petar i Pavao*

1. Bisko – Kotlenice (4)
2. Nova Sela (2)

DOKUMENTI

Poruka pape Franje za Svjetski dan mira 2015.

Ne više robovi, nego braća

1. Na početku nove godine, koju prihvaćamo kao milost i dar ljudskom rodu, želim uputiti, svakom muškarcu i ženi kao i svim narodima i državama svijeta, čelnicima država i vlada te vjerskim vođama, iskrene želje za mirom, koje pratim svojom molitvom da prestanu ratovi, sukobi i mnoga trpljenja i patnje izazvane bilo ljudskom rukom bilo starim i novim epidemijama i razornim učincima prirodnih katastrofa. Molim na poseban način da se, odgovarajući na naš zajednički poziv da surađujemo s Bogom i sa svim ljudima dobre volje na promicanju sklada i mira u svijetu, možemo othrvati napasti da se ponašamo na način nedostojan našeg čovještva.

U svojoj prošlogodišnjoj poruci za Svjetski dan mira, primijetio sam da "želja za puninom života… uključuje onu nezatomljivu čežnju za bratstvom, koja nas potiče prema zajedništvu s drugima i osposobljava nas da ih ne promatramo kao neprijatelje ili suparnike, već kao braću koju treba primiti i prihvatiti" (1). Budući da je čovjek po svojoj naravi biće odnosa, kojem je određeno ostvarivati se kroz međusobne odnose nadahnute na pravdi i ljubavi, za njegov je razvoj od temeljne važnosti da mu se prizna i poštuje dostojanstvo, sloboda i autonomija. Nažalost, uvijek prisutna pošast izrabljivanja čovjeka od strane drugog čovjeka nanosi tešku ranu životu zajedništva i našem pozivu uspostave međusobnih odnosa prožetih poštivanjem, pravdom i ljubavlju. Ta odurna pojava, koja dovodi do gaženja temeljnih prava drugoga i zatiranja njegove slobode i dostojanstva, ima mnogo oblika na koje se želim kratko osvrnuti, da bismo, u svjetlu Božje riječi, sve ljude smatrali "ne više robovima, nego braćom".

Osluškivanje Božjeg nauma o čovjeku

2. Tema koju sam izabrao za ovu poruku preuzeta je iz poslanice svetoga Pavla Filemonu, u kojoj Apostol traži od svoga suradnika da primi Onezima, bivšeg roba samoga Filemona koji je sada postao kršćanin te je, dakle, prema Pavlu, zavrijedio da ga se smatra bratom. Ovako piše Apostol narodâ: " bî za čas odijeljen da ga dobiješ zauvijek – ne kao roba, nego više od roba, kao brata ljubljenoga" (Flm 15-16). Postavši kršćanin Onezim je postao Filemonov brat. Tako obraćenje Kristu, početak života življena kao učeništvo u Kristu, predstavlja novo rođenje (usp. 2 Kor 5, 17; 1 Pt 1, 3) koje rađa bratstvo kao temeljnu svezu obiteljskog života i temelj društvenog života.

U Knjizi Postanka (usp. 1, 27-28) čitamo da je Bog stvorio čovjeka muško i žensko i blagoslovio ih da rastu i množe se: on je učinio Adama i Evu roditeljima od kojih je, odgovarajući na Božju zapovijed da se plode i množe, poteklo prvo bratstvo između Kajina i Abela. Kajin i Abel su braća jer su izašli iz istog krila. Samim tim su istog porijekla, naravi i dostojanstva kao i njihovi roditelji koji su stvoreni na Božju sliku i priliku.

Ali bratstvo izražava također raznolikost i razlike koje postoje među braćom i sestrama, premda su od iste majke rođeni i imaju istu narav i isto dostojanstvo. Kao braća i sestre, dakle, svi su ljudi po naravi povezani s drugima, od kojih se, istina, razlikuju ali s kojima dijele isto porijeklo, narav i dostojanstvo. Na taj način, bratstvo predstavlja mrežu temeljnih odnosâ za izgrađivanje ljudske obitelji koju je Bog stvorio.

Nažalost, između prvog stvaranja opisanog u Knjizi Postanka i novog rođenja u Kristu po kojem vjernici postaju braćom i sestrama "prvorođenca među mnogom braćom" (Rim 8, 29), uvukla se negativna stvarnost grijeha, koji često prekida ljudsko bratstvo i neprestano izobličuje ljepotu i plemenitost bratstva i sestrinstva unutar iste ljudske obitelji. Ne samo da Kajin ne podnosi svoga brata Abela, već ga iz zavisti ubija te time čini prvo bratoubojstvo: "Kajinovo ubojstvo Abela tragična je potvrda radikalnog odbacivanja poziva na bratstvo. Njihova povijest (usp. Post 4, 1-16) zorno pokazuje tešku zadaću na koju su svi ljudi pozvani, da žive u jedinstvu, da se brinu jedni za druge" (2).

To je također slučaj s Noom i njegovim sinovima (usp. Post 9, 18-27). Hamovo nepoštivanje oca Noe navela je ovoga potonjeg da baci prokletstvo na drskog sina i blagoslovi druge, one koji su ga poštovali. Tako je stvorena nejednakost između braće rođene od iste majke.

U izvještaju o počecima ljudske obitelji, grijeh otuđivanja od Boga, od oca i braće postaje izraz odbacivanja zajedništva. To dovodi do kulture ropstva (usp. Post 9, 25-27), s posljedicama koje to za sobom povlači

i koje se protežu s koljena na koljeno: odbacivanje drugoga, zlostavljanje osobâ, kršenje njihova dostojanstva i temeljnih prava, te institucionalizirana nejednakost. Otud potreba stalnog obraćenja savezu, ispunjena Isusovom žrtvom na križu, u uvjerenju da "gdje se umnožio grijeh, nadmoćno izobilova milost… po Isusu Kristu Gospodinu našemu" (Rim 5, 20.21). On, ljubljeni Sin (usp. Mt 3, 17), je došao objaviti Očevu ljubav prema ljudskom rodu. Tkogod sluša evanđelje i odgovori na poziv na obraćenje postaje za Isusa "brat, sestra i majka" (Mt 12, 50), i time dionik posinstva njegova Oca (usp. Ef 1, 5).

Ne postaje se međutim kršćaninom, Očevom djecom i braćom u Kristu, na temelju neke autoritativne Božje odluke, bez ostvarivanja osobne slobode, to jest bez slobodnog obraćenja Kristu. Postati Božje dijete je nužno povezano s obraćenjem: "Obratite se i svatko od vas neka se krsti u ime Isusa Krista da vam se oproste grijesi i primit ćete dar, Duha Svetoga" (Dj 2, 38). Svi oni koji su vjerom i životom odgovorili na to Petrovo propovijedanje ušli su u bratstvo prve kršćanske zajednice (usp. 1 Pt 2, 17; Dj 1, 15.16; 6, 3; 15, 23): Židovi i helenisti, robovi i slobodnjaci (usp 1 Kor 12, 13; Gal 3, 28). Različito porijeklo i društveni položaj ne umanjuje nečije dostojanstvo niti isključuje bilo koga iz pripadnosti Božjem narodu. Kršćanska je zajednica dakle mjesto zajedništva življenog u ljubavi koju se dijeli među braćom i sestrama (usp. Rim 12, 10; 1 Sol 4, 9; Heb 13, 1; 1 Pt 1, 22; 2 Pt 1, 7).

Sve to pokazuje kako Radosna vijest Isusa Krista, po kojoj Bog "sve čini novo" (Otk 21, 5) (3), je također kadra otkupiti odnose među ljudima, uključujući također odnose između robova i njihovih gospodara, rasvjetljujući ono što im je zajedničko: posinstvo i vezu bratstva u Kristu. Sâm Isus je rekao svojim apostolima: "Više vas ne zovem slugama jer sluga ne zna što radi njegov gospodar; vas sam nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga" (Iv 15, 15).

Mnoga lica nekadašnjeg i današnjeg ropstva

3. Još od davnina razna su društva poznavala pojavu podjarmljenosti jednog čovjeka drugom. Bilo je povijesnih razdoblja u kojima je institut ropstva bio općenito prihvaćen i pravno uređen. Posebnim je propisima bilo određeno tko je rođen slobodan a tko je, naprotiv, rođen u ropstvu, kao i uvjeti u kojima je osoba, rođena slobodna, mogla izgubiti svoju slobodu odnosno ponovno je steći. Drugim riječima, sâm je zakon priznavao da se neke osobe moglo ili moralo smatrati vlasništvom druge osobe, koja je mogla slobodno raspolagati njima. Roba se tako moglo prodati ili kupiti, ustupiti ili nabaviti kao da je riječ o robi.

Danas, kao posljedica pozitivnog razvoja svijesti čovječanstva, ropstvo, taj zločin protiv čovječnosti (4), je formalno ukinut u svijetu. Pravo svake osobe da je se ne drži u stanju ropstva ili robovanja priznato je u međunarodnom pravu kao neotuđivo pravo.

Ipak, usprkos tome što je međunarodna zajednica usvojila brojne sporazume s ciljem iskorjenjivanja ropstva u svim njegovim oblicima i pokrenula razne strategije za borbu protiv te pojave, i danas su milijuni ljudi – djeca, muškarci i žene svih životnih dobi – lišeni slobode i prisiljeni živjeti u uvjetima sličnim ropstvu.

Tu mislim na brojne radnike i radnice, uključujući maloljetnike, koji su podjarmljeni na raznim sektorima, na formalnoj i neformalnoj razini, od kućanskih poslova do poljoprivrednih radova, od rada u tvornici do rada u rudniku, i to kako u zemljama u kojima radno zakonodavstvo ne zadovoljava ni minimalne međunarodne propise i standarde, tako, što je također nezakonito, u onima u kojima se zakonom zaštićena radnička prava krše.

Pred očima su mi također životni uvjeti mnogih selilaca koji, na svome tragičnom putovanju, trpe glad, bivaju lišeni slobode, oduzimaju im se posjedi ili ih se izvrgava tjelesnom i spolnom zlostavljanju. Tu mislim posebno na one od njih koje se, po njihovu dolasku na odredište nakon veoma iscrpljujućeg putovanja praćenog strahom i nesigurnošću, katkad drži zatočene u nehumanim uvjetima. U mislima su mi oni među njima koje razne društvene, političke i ekonomske okolnosti tjeraju na nezakoniti boravak kao i oni koji, da bi ostali unutar legalnih okvira, prihvaćaju živjeti i raditi u uvjetima nedostojnim čovjeka, osobito kada nacionalna zakonodavstva stvaraju ili omogućuju strukturalnu ovisnost radnika doseljenikâ o poslodavcu, primjerice uvjetujući legalnost boravka ugovorom o radu… Dà, mislim na "ropski rad".

Mislim na osobe prisiljene na prostituciju, među kojima je mnogo maloljetnika, kao i na seksualne ropkinje i robove. Mislim na žene prisiljene na udaju, na one koje se prodaje na temelju dogovorene ženidbe ili one koje se poput nekog nasljedstva predaje nekom rođaku nakon muževe smrti a da pritom nemaju prava dati ili uskratiti svoj pristanak.

Ne mogu ne misliti također na one maloljetne i odrasle osobe koje su žrtve trgovine ljudskim organima, prisilnog vojačenja, prosjačenja, ilegalnih radnji kao što je proizvodnja ili prodaja droga ili prikrivenih oblika međunarodnog posvajanja.

Mislim, na kraju na sve žrtve otmice koje u zatočeništvu drže terorističke skupine, koje ih prisiljavaju da se bore na njihovoj strani ili ih drže, prije svega kada je riječ o djevojkama i ženama, kao seksualne robove. Mnogi od njih nestaju, dok ostali bivaju više put prodavani, mučeni, sakaćeni ili ubijani.

Neki duboki uzroci ropstva

4. Danas, baš kao i nekoć, u korijenu ropstva se nalazi jedno shvaćanje osobe koje dopušta mogućnost da se s njom postupa kao s pukim predmetom. Svaki put kada grijeh izopači ljudsko srce i udalji ga od njegova Stvoritelja i njegovih bližnjih, ove se potonje ne doživljava više kao bića urešena jednakim dostojanstvom, kao braće i sestre u čovještvu, nego ih se promatra kao objekte. Čovjeka, stvorena na Božju sliku i priliku, prisilom i prijevarom ili tjelesnom ili psihološkom prinudom lišava se slobode, njime se trguje i svodi ga se na nečije vlasništvo. Riječju, tretira ga se kao sredstvo a ne kao cilj.

Osim toga dubljeg, ontološkog uzroka – nijekanja čovještva drugoj osobi – postoje i drugi uzroci koji pomažu objasniti suvremene oblike ropstva. Tu mislim prije svega na siromaštvo, na nerazvijenost i isključenost, osobito kada su povezani s nemogućnošću pristupa obrazovanju i oskudnim, pa čak i nepostojećim, mogućnostima zaposlenja. Nerijetko su žrtve trgovine ljudima i ropstva oni koji su tražili način da izađu iz stanja krajnjeg siromaštva; često vjerujući u lažna obećanja o zaposlenju, postali su, naprotiv, plijenom zločinačkih mreža koje organiziraju trgovinu ljudima. Te se mreže vješto koriste suvremenim informatičkim tehnologijama kao mamcem za mlade i djecu u raznim dijelovima svijeta.

Među uzroke ropstva treba ubrojiti i korumpiranost onih koji su spremni učiniti sve za novac. Naime, ropstvo i trgovina ljudima često traže sudioništvo posrednikâ, bilo da je riječ o pripadnicima snaga reda, državnim službenicima ili raznim civilnim i vojnim ustanovama: "To se događa kada je u središtu nekog ekonomskog sistema novac a ne čovjek, ljudska osoba. Dà, u središtu svakog društvenog ili ekonomskog sistema mora biti osoba, Božja slika, stvorena zato da gospodari čitavim stvorenim svijetom. Kada u središtu više nije čovjek već novac dolazi do toga preokreta vrijednosti" (5).

Ostali su uzroci ropstva oružani sukobi, nasilja, kriminalne aktivnosti i terorizam. Mnogo je ljudi koji su oteti radi prodaje, odnosno uključivanja u borbeni sastav ili spolnog zlostavljanja, dok su ostali prisiljeni emigrirati, ostavljajući sve za sobom: svoju zemlju, dom, posjed pa čak i članove obitelji. Ovi potonji su prisiljeni tražiti alternativu tim strašnim uvjetima izlažući opasnosti čak i vlastito dostojanstvo i život, riskirajući da, na taj način, budu uvučeni u onaj začarani krug koji ih čini plijenom bijede, korupcije i njihovih pogubnih posljedica.

Zajednička predanost borbi protiv ropstva

5. Često se, promatrajući fenomen trgovine ljudima, ilegalne trgovine migrantima i mnogih drugih znanih i neznanih lica ropstva, stječe dojam da se sve to događa u ozračju opće ravnodušnosti.

To je, nažalost, velikim dijelom istina. Ipak, želim spomenuti veliki i često tihi trud koje mnoge redovničke zajednice, osobito ženske, već godinama ulažu u pružanju pomoći žrtvama. Te ustanove djeluju u teškim okruženjima, u kojima katkad prevladava nasilje, pokušavajući prekinuti nevidljive lance kojima su žrtve vezane uz svoje trgovce i izrabljivače. Te lance čini niz karikâ, koje tvore podmukli psihološki mehanizmi kojima se žrtve drži ovisnima o njihovim mučiteljima. To se postiže ucjenama i prijetnjama njima i njihovim dragima, ali također materijalnim sredstvima, kao što je oduzimanje osobnih dokumenata i fizičko nasilje. Svoje djelovanje redovničke zajednice provode na tri glavna područja: pomoć žrtvama, njihova rehabilitacija pod psihološkim i odgojno-obrazovnim vidom i njihova reintegracija u društvo u kojem žive ili iz kojeg potječu.

Ta golema zadaća, koja iziskuje hrabrost, strpljivost i ustrajnost, zaslužuje poštovanje čitave Crkve i društva. No to samo po sebi nije dovoljno da se ukloni pošast izrabljivanja osoba. Potrebna je također trostruka zauzetost na institucionalnoj razini: sprječavanje, zaštita žrtava i sudski progon počiniteljâ. Osim toga, kao što se zločinačke organizacije koriste globalnim mrežama za postizanje svojih ciljeva, tako i djelovanje za uklanjanje te pojave zahtijeva složni i ujedno globalni napor raznih područja društva.

Države moraju osigurati da se njihovim nacionalnim zakonima vezanim uz doseljenike, rad, posvajanje, pokretanje offshore poslovanja i prodaju robe proizvedene iskorištavanjem tuđega rada stvarno poštuje dostojanstvo osobe. Potrebni su pravedni zakoni u čijem će središtu biti osoba, koji brane njezina temeljna prava i vraćaju joj ta prava kada su ona prekršena. Ti bi zakoni trebali također predviđati rehabilitaciju žrtava, jamčiti im osobnu sigurnost i uključivati djelotvorne mehanizme kontrole provedbe zakonskih uredbi, koji

neće ostaviti prostora korupciji i nekažnjenosti. Nužno je također priznavati ulogu žene u društvu, među ostalim inicijativama na kulturnom planu i na polju komunikacije u cilju postizanja željenih rezultata.

Međuvladine organizacije, u skladu s načelom supsidijarnosti, pozvane su provoditi koordinirane inicijative u borbi protiv transnacionalnih mreža organiziranog kriminala koje organiziraju trgovinu ljudima i ilegalnu trgovinu doseljenicima. Nužna je suradnja na različitim razinama i ona uključuje nacionalne i međunarodne institucije, kao i udruge civilnog društva i svijet poduzetništva.

Poduzeća (6), naime, imaju dužnost jamčiti svojim zaposlenicima dostojanstvene radne uvjete i odgovarajuća primanja, ali također budno paziti da razni oblici ropstva ili trgovine ljudima ne pronađu svoj put u distribucijskima lancima. Društvena odgovornost poduzeća ide ruku pod ruku s društvenom odgovornošću potrošača. Naime, svaka bi osoba morala biti svjesna da je "kupovanje ekonomski, ali ponad svega moralni čin" (7).

Udruge civilnoga društva imaju zadatak buditi svijest kod ljudi i promicati sve potrebne korake za borbu protiv kulture ropstva i njegovo iskorjenjivanje.

Posljednjih je godina Sveta Stolica, pozorna na bolni vapaj žrtava trgovine ljudima i glas redovničkih zajednica koje ih prate na njihovu putu prema slobodi, uputila više apela međunarodnoj zajednici da razna tijela ujedine snage i surađuju na okončavanju te pošasti (8). Organizirani su i neki susreti s ciljem da se skrene pozornost na pojavu trgovine ljudima i olakša suradnju među različitim čimbenicima, uključujući stručnjake iz akademskog svijeta i međunarodnih organizacija, snage reda raznih zemalja porijekla, tranzita ili odredišta migranata, te predstavnike crkvenih skupina koje rade sa žrtvama. Nadam se da će u narednim godinama ti napori biti nastavljeni i još više ojačati.

Globalizirati bratstvo, a ne ropstvo ili ravnodušnost

6. U svome "naviještanju istine o Kristovoj ljubavi u društvu" (9), Crkva neprestano čini djela milosrđa nadahnuta istinom o čovjeku. Ona ima zadaću pokazati svima put prema obraćenju, koje nam omogućava promijeniti način na koji gledamo svoje bližnje, prepoznati u drugome, o kome god da se radilo, brata i sestru u čovještvu i prepoznati njihovo duboko dostojanstvo u istini i slobodi. To je jasno svojim životom pokazala Giuseppina (Josefina) Bakhita, svetica porijeklom iz regije Darfur u Sudanu, koju su oteli trgovci robljem i prodali okrutnim gospodarima kada je imala devet godina. Ona je kasnije – nakon mnogih bolnih iskustava - postala "slobodna Božja kći" po vjeri življenoj u redovničkom posvećenju i u služenju drugima, posebno slabima i nemoćnima. Ta svetica, koja je živjela na prijelazu s 19. na 20. stoljeće, i danas je uzorna svjedokinja nade(10) za brojne žrtve ropstva i može podupriječi napore svih onih koji se posvećuju borbi protiv te "rane na tijelu suvremenog svijeta, rane na Kristovu tijelu" (11).

U svjetlu svega navedenog, želim pozvati sve da, u skladu s vlastitom ulogom i vlastitim odgovornostima, čine djela bratstva prema onima koje se drži u stanju ropstva. Kao zajednica i kao pojedinci moramo se zapitati predstavlja li za nas izazov kada, u svojoj svakodnevici, susrećemo ili se bavimo osobama koje bi mogle biti žrtve trgovine ljudima ili kada smo u iskušenju da kupujemo robu za koje postoji opravdana sumnja da je proizvedena izrabljivanjem ljudi. Neki od nas, zbog ravnodušnosti, ili financijskih razloga, ili zbog zaokupljenosti svakodnevnim brigama, zatvaraju oči pred tim. Drugi, naprotiv, odluče učiniti nešto pozitivno, uključiti se u udruge civilnoga društva ili činiti male svakodnevne geste – koje imaju veliku vrijednost! – poput upućivanja jedne riječi, pozdrava ili osmjeha. To nas ništa ne stoji ali može dati nadu, otvoriti put i promijeniti život drugoj osobi koja ima ilegalni status, a može također promijeniti naš vlastiti život u odnosu na tu stvarnost.

Moramo prepoznati da se suočavamo s globalnom pojavom koja nadilazi nadležnosti samo jedne zajednice ili države. Da bismo je iskorijenili potrebna je jedna mobilizacija koja se po svojim razmjerima može usporediti s veličinom same te pojave. Zato upućujem žurni apel svim muškarcima i ženama dobre volje, i svima onima koji su izravni ili neizravni, uključujući tu i najviše institucionalne razine, svjedoci rane suvremenog ropstva, da ne postanu sudionici toga zla, da ne okreću pogled pred trpljenjima svoje braće i sestara u čovještvu, koji su lišeni slobode i dostojanstva, već da imaju hrabrosti dotaknuti Kristovo trpeće tijelo (12) koje je vidljivo na bezbrojnim licima onih koje on sam naziva "moja najmanja braća" (Mt 25, 40.45).

Znamo da će Bog svakoga od nas pitati: "Što si učinio za svoga brata?" (usp. Post 4, 9-10). Globalizacija ravnodušnosti, koja danas opterećuje živote mnoge braće i sestara, traži od svih nas da postanemo tvorci nove globalizacije solidarnosti i bratstva, koja im može dati novu nadu i pomoći im da hrabro kroče usred problemâ našega doba kao i nove obzore koje ono nosi sa sobom i koje Bog stavlja u naše ruke.

Iz Vatikana 8. prosinca 2014.,
Papa Franjo

Apostolsko pismo Svetog Oca Franje svim posvećenim osobama u prigodi Godine posvećenog života

Predrage posvećene žene i predragi posvećeni muškarci! Pišem vam kao Petrov nasljednik, kojem je Gospodin povjerio zadaću učvrstiti braću u vjeri (usp. Lk 22, 32), i pišem vam kao vaš brat, posvećen Bogu jednako kao i vi.

Zahvaljujemo zajedno Ocu, koji nas je pozvao nasljedovati Isusa u punom prianjanju uz njegovo evanđelje i u služenju Crkvi, i izlio u naša srca Duha Svetoga koji nam daje radost i daje nam svjedočiti čitavom svijetu njegovu ljubav i njegovo milosrđe.

Dijeleći mišljenje mnogih od vas kao i Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, u povodu 50. obljetnice dogmatske konstitucije *Lumen gentium* o Crkvi, u čijem se 6. poglavlju govori o redovnicima, te dekreta *Perfectae caritatis* o prilagođenoj obnovi redovničkoga života, odlučio sam proglasiti Godinu posvećenog života. Ona započinje 30. studenoga ove godine, na prvu nedjelju došašća, a završava blagdanom Isusova prikazanja u hramu 2. veljače 2016.

Posavjetovavši se s Kongregacijom za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, za ciljeve ove godine sam postavio iste one koje je Ivan Pavao II. predložio Crkvi na početku trećeg tisućljeća, ponavljajući, u stanovitom smislu, ono što je već rečeno u posinodskoj apostolskoj pobudnici Vita consecrata: "Vi nemate samo slavnu povijest koje se treba sjećati i koju treba pripovijedati, nego veliku povijest koju treba izgraditi! Gledajte u budućnost, u koju vas šalje Duh da s vama učini još velikih stvari" (br. 110).

I – Ciljevi za Godinu posvećenog života

1. Prvi je cilj gledati prošlost sa zahvalnošću. Svaka naša ustanova ima iza sebe bogatu karizmatsku povijest. U njezinim je počecima prisutno djelovanje Boga koji, u svome Duhu, poziva neke osobe da bliže nasljeduju Krista, da pretoče evanđelje u posebni oblik života, da čitaju očima vjere znakove vremena, da s kreativnošću odgovore na potrebe Crkve. To je iskustvo početaka kasnije raslo i razvijalo se, uključujući nove članove u novim zemljopisnim i kulturnim okruženjima, te su tako zaživjeli novi načini ostvarivanja karizme, nove inicijative i izrazi apostolske ljubavi. Baš poput sjemena koje postaje stablo šireći svoje grane.

U ovoj će Godini biti korisno da se svaka karizmatska obitelj sjeti svojih početaka i svoga povijesnog razvoja, da zahvali Bogu koji je dao Crkvi toliko mnogo darova koji je čine lijepom i opremljenom za svako dobro djelo (usp. Lumen gentium, 12).

Nužno je govoriti o vlastitoj povijesti radi očuvanja identiteta živim, kao i radi jačanja jedinstva obitelji i osjećaja pripadnosti njezinih članova. Nije riječ o prekapanju po prošlosti ili njegovanju beskorisnih nostalgija, već o tome da se ponovno prisjetimo puta što su ga prošli prethodni naraštaji kako bismo u njima otkrili iskru nadahnuća, ideale, projekte, nosive vrijednosti i to u prvom redu utemeljiteljâ, utemeljiteljicâ i prvih zajednica. Na taj će se način ujedno posvijestiti i doznati kako se karizmu živjelo tijekom duge povijesti, koju je kreativnost ona oslobađala, s kojim se teškoćama morala nositi i kako se te teškoće prebrodilo. Moći će se otkriti nedosljednosti, koje su plod ljudske slabosti, a katkad također zaborava nekih bitnih aspekata karizme. Sve je to poučno i ujedno poziva na obraćenje. Kazivati vlastitu povijest znači uzdizati hvalu Bogu i zahvaljivati mu za sve njegove darove.

Zahvalni smo mu na poseban način za ovih posljednjih pedeset godina nakon Drugog vatikanskog koncila, koji je predstavljao "nalet vjetra" Duha Svetoga za čitavu Crkvu. Zahvaljujući Koncilu posvećeni je život ostvario plodni hod obnove koji je, sa svojim svjetlima i svojim sjenama, bio vrijeme milosti, označeno prisutnošću Duha Svetoga.

Neka ova Godina bude prigoda i da se ponizno, i ujedno s velikim pouzdanjem u Božju ljubav (usp. 1 Iv 4, 8), prizna vlastitu krhkost i da je se živi kao iskustvo Gospodinove milosrdne ljubavi; neka to bude prigoda da se snažno dovikne svijetu i radosno svjedoči svetost i vitalnost koji su prisutni kod velikog broja onih koji su pozvani nasljedovati Krista u posvećenom životu.

2. Ova nas Godina nadalje poziva živjeti sadašnjost s velikom ljubavlju. Zahvalno sjećanje na prošlost potiče nas, u pomnom osluškivanju onoga što Duh Sveti danas govori Crkvi, na sve savršeniji način ostvarivati konstitutivne aspekte našeg posvećenog života.

Od početaka prvog monaštva, pa sve do današnjih "novih zajednica", svaki je oblik posvećenog života plod poziva Duha na nasljedovanje Krista kako je predloženo u evanđelju (usp. Perfectae caritatis, 2). Za utemeljitelje i utemeljiteljice apsolutno pravilo je bilo evanđelje, sva ostala pravila bit će tek izraz evanđelja i sredstvo koje pomaže živjeti ga u punini. Njihov je ideal bio Krist, prionuti uza nj čitavim bićem, sve dotle da se može s Pavlom reći: "Ta meni je živjeti Krist" (Fil 1,

21); jedini je smisao zavjeta bio odjelotvoriti tu ljubav ispunjenu zanosom.

Pitanje koje smo si pozvani postaviti u ovoj Godini glasi: dopuštamo li se i na koji način i mi interpelirati evanđeljem; je li ono doista "uputa" za svakodnevni život i za izbore koje smo pozvani učiniti? Ono je zahtjevno i traži da se živi s radikalnošću i iskrenošću. Nije dovoljno samo čitati evanđelje (ipak, čitanje i proučavanje su iznimno važni), nije dovoljno samo nad njim razmatrati (i mi to činimo s radošću svakoga dana). Isus od nas traži da ga provodimo u djelo, da živimo te njegove riječi.

Je li Isus – moramo se nadalje zapitati – doista prva i jedina ljubav, kao što smo to čvrsto naumili prilikom polaganja naših zavjeta? Jedino ako je tome tako, možemo i moramo ljubiti u istini i milosrđu svaku osobu koju susrećemo na svom putu, jer smo od Njega naučili što je ljubav i kako ljubiti: znat ćemo ljubiti jer ćemo imati srce jednako njegovom.

Naši su utemeljitelji i utemeljiteljice osjećali u sebi suosjećanje koje je obuzelo Isusa kada je vidio mnoštvo koje je bilo kao raspršene ovce bez pastira. Kao što je Isus, nošen tim suosjećanjem, darivao svoju riječ, ozdravljao bolesne, davao jesti kruh, prinio sam svoj život, tako su se utemeljitelji stavljali u službu ljudskog roda kojem ih je Duh poslao, na najrazličitije načine: molitvom, propovijedanjem evanđelja, katehezom, poučavanjem, služenjem siromašnima, bolesnima… Maštovitost ljubavi nije poznavala granica i znala je otvarati bezbrojne putove za nošenje daha evanđelja u kulture i najrazličitije društvene sredine.

Godina posvećenog života nam postavlja pitanje o vjernosti misiji koja nam je povjerena. Odgovaraju li naše službe, naša djela, naše prisutnosti onome što je Duh Sveti tražio od naših utemeljitelja, jesu li prikladne za postizanje njihovih ciljeva u današnjem društvu i Crkvi? Postoji li nešto što moramo mijenjati? Imamo li istu veliku ljubav prema našem narodu, jesmo li mu blizu do te mjere da dijelimo njegove radosti i boli, tako da uistinu možemo shvatiti potrebe i pružiti svoj doprinos da na njih odgovorimo? "Ista velikodušnost i samoodricanje koji su potaknuli utemeljitelje – tražio je već sveti Ivan Pavao II. – moraju pokretati vas, njihove duhovne sinove, da održavate živima karizme da se one, istom onom snagom Duha Svetoga koji ih je pobudio, nastave obogaćivati i prilagođavati, ne gubeći svoj istinski značaj, kako biste se stavili u službu Crkve i priveli punini uspostavu njegova Kraljevstva"(1).

U sjećanju na početke izlazi na vidjelo još jedan sastavni dio projekta posvećenog života. Utemeljitelji i utemeljiteljice su bili očarani jedinstvom Dvanaestorice s Isusom kao i zajedništvom kojim se odlikovala prva jeruzalemska zajednica. Osnivanjem vlastite zajednice svi su oni kanili ponovno stvoriti te evanđeoske modele, gdje će svi biti jedno srce i jedna duša, uživati Gospodinovu prisutnost (usp. Perfectae caritatis,15).

Živjeti sadašnjost s velikom ljubavlju znači postati "prekaljeni u zajedništvu", "svjedoci i tvorci onog 'plana zajedništva' koje je na vrhuncu čovjekove povijesti po Božjem naumu"(2). U društvu sukoba, teškog suživota među različitim kulturama, tlačenja slabih, nejednakosti, pozvani smo pružiti konkretni model zajedništva koji, kroz priznavanje dostojanstva svake osobe i dijeljenje dara kojeg svaki može biti nositelj, omogućuje živjeti bratske odnose.

Budite dakle muškarci i žene zajedništva, odvažite se da budete prisutni ondje gdje postoje razlike i napetosti, i budite vidljivi znak prisutnosti Duha Svetoga koji ulijeva u srca veliku ljubav da svi budemo jedno (usp. Iv 17, 21). Živite mistiku susreta: "sposobnost čuti, slušati druge osobe. Sposobnost zajedničkog traženja puta, metode"(3), puštajući da vas u tome prosvjetljuje odnos ljubavi među Božanskim osobama (usp. 1 Iv 4,8) kao model svakog interpersonalnog odnosa.

3. Prigrliti budućnost s nadom želi biti treći cilj ove Godine. Poznate su nam teškoće s kojima suočava posvećeni život u svojim različitim oblicima: opadanje zvanjâ i starenje, napose u zapadnom svijetu, ekonomski problemi kao posljedica teške ekonomske krize, izazovi internacionalizacije i globalizacije, zamke relativizma, marginalizacija i društvena beznačajnost… Upravo u tim nesigurnostima, koje dijelimo s mnogim našim suvremenicima, ostvaruje se naša nada, plod vjere u Gospodina povijesti koji nam nastavlja ponavljati: "Ne boj… se: jer ja sam s tobom" (Jr 1, 8).

Nada o kojoj govorimo ne temelji se na brojevima ili djelima, nego na Onome u kojeg smo stavili svoje pouzdanje (usp. 2 Tim 1, 12) i kojem "ništa nije nemoguće" (Lk 1, 37). To je nada koja ne razočarava i koja će omogućiti posvećenom životu da nastavi ispisivati veliku povijest u budućnosti, koju moramo uvijek imati pred očima, svjesni da nas prema njoj odlučno vodi Duh Sveti kako bi nastavio s nama činiti velike stvari.

Ne podlegnite napasti brojeva i djelotvornosti, a još manje napasti da se uzdate u vlastite snage. Istražujte obzore svoga života i sadašnjeg trenutka "u budnom bdjenju". S Benediktom XVI. vam ponavljam: "Ne pridružujte se zlogukim prorocima koji naviještaju svršetak ili besmisao posvećenog života u današnjoj Crkvi; radije se zaodjenite Isusom Kristom i zaogrnite oružjima svjetlosti – kao što poziva sveti Pavao (usp. Rim 13, 11-14) – te ostanite budni i bdijte"(4). Nastavimo i

uvijek se iznova vraćajmo na svoj put s povjerenjem u Gospodina.

Obraćam se poglavito vama, mladi. Vi ste sadašnjost zato što već aktivno živite u krilu svojih ustanova, pružajući presudan doprinos svježinom i velikodušnošću svog opredjeljenja. Vi ste istodobno i njihova budućnost jer ćete ubrzo biti pozvani preuzeti vodeću ulogu u animaciji, izgradnji (formaciji), služenju, misiji. U ovoj ćete Godini vi voditi glavnu riječ u dijalogu sa starijim naraštajem. U bratskom zajedništvu moći ćete se obogatiti njegovim iskustvom i mudrošću i, istodobno, moći ćete mu dozvati u svijest ideale koje je upoznao na početku svog redovničkog života, pružiti polet i svježinu svog zanosa, te ćete tako zajedničkim snagama iznjedriti nove načine življenja evanđelja i sve prikladnije odgovore na potrebe za svjedočenjem i naviještanjem.

Raduje me saznanje da ćete vi mladi iz različitih ustanova imati prigode za svoje susrete. Neka susret postane uobičajeni put zajedništva, uzajamne potpore i jedinstva.

II – Očekivanja vezana uz Godinu posvećenog života

Što napose očekujem od ove Godine milosti posvećenog života?

1. Prije svega da bude uvijek istina ono što sam jednom rekao: "Gdje god su redovnici ondje je radost". Pozvani smo iskusiti i pokazati da je Bog sposoban ispuniti naše srce i učiniti nas sretnima, te nema potrebe tražiti drugdje našu sreću; da istinsko bratstvo življeno u našim zajednicama jača našu radost; da nas naš potpuni dar u služenju Crkvi, obiteljima, mladima, starijima, siromašnima ostvaruje kao osobe i daje puninu našem životu.

Da među nama ne bude tužnih lica, nesretnih i nezadovoljnih osoba, jer "nasljedovanje s tugom na licu je žalosno nasljedovanje". I mi, kao i svi drugi muškarci i žene, doživljavamo teškoće, noći duha, razočaranja, bolesti, opadanje snaga uslijed starenja. Upravo u ovome morali bismo pronaći "savršenu radost": naučiti prepoznati Kristovo lice koji je bio u svemu sličan način te dakle iskusiti radost znajući da smo slični njemu koji, iz ljubavi prema nama, nije se sustezao podnijeti križ.

U društvu koje se razmeće kultom efikasnosti, salutizma, uspjeha i koje marginalizira siromašne i isključuje "gubitnike", možemo, svojim životom, svjedočiti istinu svetopisamskih riječi: "kad sam slab, onda sam jak" (2 Kor 12, 10).

Na posvećeni život možemo primijeniti ono što sam napisao u apostolskoj pobudnici Evangelii gaudium, navodeći jednu homiliju Benedikta XVI.: "Crkva ne raste kroz prozelitizam već 'privlačnošću'" (br. 14). Dà, posvećeni život ne raste ako organiziramo lijepe kampanje za promicanje zvanja, već ako djevojke i mladići koji nas susretnu osjete privlačnost prema duhovnom zvanju, ako vide da smo sretni muškarci i žene! Isto tako apostolska djelotvornost posvećenog života ne ovisi o djelotvornosti i snazi sredstava koja se koriste. Vaš je život taj koji mora govoriti, život koji zrači radošću i ljepotom življenja evanđelja i nasljedovanja Krista.

Ponavljam i vama ono što sam rekao crkvenim pokretima na proteklom duhovskom bdjenju: "Vrijednost Crkve, u osnovi, je živjeti evanđelje i davati svjedočanstvo naše vjere. Crkva je sol zemlje, ona je svjetlo svijeta, pozvana je uprisutniti u društvu kvasac Božjeg kraljevstva i ona to čini prije svega svojim svjedočanstvom, svjedočenjem bratske ljubavi, solidarnosti i dijeljenja" (18. svibnja 2013.).

2. Očekujem da "probudite svijet", jer je proroštvo karakteristično obilježje posvećenog života. Kao što sam poručio generalnim poglavarima: "evanđeoska radikalnost nije svojstvena samo redovnicima: ona se traži od svih. Ali redovnici slijede Gospodina na poseban način, na proročki način". Ovo je prioritet koji se danas traži: "biti proroci koji svjedoče kako je Isus živio na ovoj zemlji… Nikada se redovnik ne smije odreći proroštva" (29. studenog 2013.).

Prorok prima od Boga sposobnost proniknuti povijest u kojoj živi i tumačiti događaje: on je nalik straži koja bdije noću i zna kada će svanuti (usp. Iz 21, 11-12). Poznaje Boga i poznaje muškarce i žene svoju braću i sestre. Sposoban je razlučivati kao i prokazivati zlo grijeha i nepravde, jer je slobodan, ne smije odgovarati drugim gospodarima osim Bogu, nema drugih interesa osim Božjih. Prorok je redovito na strani siromaha i nezaštićenih, jer zna da je sâm Bog na njihovoj strani. Očekujem dakle da ne održavate živim "utopije", već da znate stvarati "druga mjesta", gdje se živi evanđeoska logika dara, bratstva, prihvaćanja različitosti, uzajamne ljubavi. Samostani, zajednice, duhovni centri, citadele, škole, bolnice, obiteljski domovi i sva ona mjesta koja su nastala kao plod karizmatske ljubavi i kreativnosti i koja će i dalje nastajati s daljnjom kreativnošću moraju sve više postajati kvasac za društvo nadahnuto na evanđelju, "grad na gori" koji govori o istini i snazi Isusovi riječi.

Ponekad, kao što se dogodilo Iliji i Joni, može doći napast da pobjegnemo, da izbjegavamo zadaću proro-

ka, jer je previše zahtjevna, jer smo umorni, razočarani rezultatima. Ali prorok zna da nije nikada sam. I nama, kao i Jeremiji, Bog jamči: "Ne boj… se: jer ja sam s tobom da te izbavim" (Jr 1, 8).

3. Redovnici i redovnice, kao i sve druge posvećene osobe, naziva se, kao što sam maloprije podsjetio, "prekaljenima u zajedništvu". Očekujem zato da "duhovnost zajedništva", na koju je pokazao Ivan Pavao II., postane stvarnost te da vi budete prvi koji će postati svjesni "velikog izazova koji je pred nama" u ovom novom tisućljeću: "učiniti Crkvu domom i školom zajedništva"(5). Uvjeren dam da ćete u ovoj Godini ozbiljno raditi na tome da ideal bratstva kojeg su težili postići utemeljitelji i utemeljiteljice raste na raznim razinama, kao u koncentričnim krugovima.

Zajedništvo se ostvaruje prije svega u pojedinim zajednicama svake ustanove. U vezi s tim vas pozivam da ponovno pročitate moje česte istupe u kojima se ne umaram ponoviti da su kritike, ogovaranja, zavisti, ljubomore, antagonizmi stavovi kojima nema mjesta u našim kućama. Kada su te pretpostavke ispunjene hod ljubavi koji se otvara pred nama je malne beskonačan, jer se tada teži uzajamnom prihvaćanju i pažnji, provodi se u djelo zajedništvo materijalnih i duhovnih dobara, bratsko ispravljanje, poštivanje prema slabijima… To je "'mistika' zajedničkog života", koja naš život čini "svetim putovanjem"(6). Moramo također preispitati odnos među osobama koje pripadaju različitim kulturama, s obzirom na to da naše zajednice postaju sve više internacionalne. Kako dopustiti svakome da se izražava, da bude prihvaćen sa svojim specifičnim darovima, da postane u punini suodgovoran?

Očekujem nadalje da se poveća zajedništvo među članovima različitih ustanova. Ne bi li ova Godina trebala biti prilika da se s većom hrabrošću izađe iz granica vlastite ustanove kako bi se zajednički stvaralo, na lokalnoj i općoj razini, zajedničke projekte formacije, evangelizacije, socijalnih djelovanja? Na taj će se način moći djelotvornije pružiti stvarno proročko svjedočenje. Zajedništvo i susret među različitim karizmama i zvanjima je hod nade. Nitko ne gradi budućnost tako da se izolira, niti isključivo vlastitim snagama, već tako da se prepozna u istini zajedništva koje se uvijek otvara susretu, dijalogu, slušanju, uzajamnom pomaganju i štiti nas od bolesti autoreferencijalnosti.

Istodobno, posvećeni je život pozvan težiti iskrenoj sinergiji među svim pozivima u Crkvi, počevši od prezbiterâ i laikâ, odnosno "da omogući rast duhovnosti zajedništva prije svega u vlastitoj sredini, a zatim u samoj crkvenoj zajednici i preko njezinih granica"(7).

4. Očekujem, nadalje, od vas ono što tražim od svih članova Crkve: izaći iz samih sebe i poći na egzistencijalne periferije. "Pođite po svem svijetu" bile su posljednje riječi koje je Isus uputio svojima i koje nastavlja upućivati danas svima nama (usp. Mk 16, 15). Postoji čitav jedan svijet koji čeka: osobe koje su izgubile nadu, obitelji u teškoćama, napuštena djeca, mladi kojima je oduzeta budućnost, bolesnici i starije napuštene osobe, bogati siti dobrima i s prazninom u srcu, muškarci i žene u traženju smisla života, oni koji žeđaju za Bogom…

Ne budite prignuti nad samima sobom, ne dopustite da vas uguše male zadjevice u kući, ne ostanite zatvorenici svojih problema. Ovi će se riješiti ako budete išli van pomagati drugima da riješe svoje probleme i naviještaju radosnu vijest. Naći ćete život darivajući život, naći ćete nadu dajući nadu, ljubav ljubeći.

Očekujem od vas konkretne geste prihvaćanja izbjeglica, blizine siromašnima, kreativnosti u katehezi, u naviještanju evanđelja, u uvođenju u molitveni život. Samim tim nadam se da će doći do racionalizacije struktura, ponovnog korištenja velikih kuća za djela koja više odgovaraju sadašnjim potrebama evangelizacije i karitasa, te prilagodbe djelâ novim potrebama.

5. Očekujem da se svi oblici posvećenog života propitkuju o onome što Bog i današnji svijet traže.

Samostani i grupe kontemplativnog usmjerenja mogli bi dogovarati međusobne susrete, odnosno povezivati se na najrazličitije načine sa ciljem uzajamne razmjene iskustava o molitvenom životu, o tome kako rasti u zajedništvu sa čitavom Crkvom, kako podupirati progonjene kršćane, kako prihvaćati i pratiti oni koji teže intenzivnijem duhovnom životu ili trebaju duhovnu ili materijalnu potporu.

Isto će moći činiti karitativne ustanove, posvećene poučavanju, promicanju kulture, zatim one koje su prionule naviještanju evanđelja ili vrše pojedine pastoralne službe, te svjetovne ustanove u njihovoj kapilarnoj prisutnosti u društvenim strukturama. Maštovitost Duha Svetoga je iznjedrila tako različite načine života i djela koje nije moguće lako nabrojiti ili uklopiti u unaprijed sastavljene obrasce. Nije mi stoga moguće referirati se na svaki pojedini karizmatski oblik. Ipak, nitko ne bi smio u ovoj Godini izmaknuti ozbiljnom preispitivanju o svojoj prisutnosti u životu Crkve i o načinu na koji odgovara na stalna i nova pitanja koja se uzdižu oko nas, na vapaj siromašnih.

Jedino u toj pozornosti na potrebe svijeta i u poučljivosti poticajima Duha, ova će se Godina posvećenog života pretvoriti u istinski kairòs, Božje vrijeme bogato milošću i preobrazbom.

III – Obzori Godine posvećenog života

1. Ovim svojim pismom, osim posvećenim osobama, obraćam se i vjernicima laicima koji, s njima dijele ideale, duh, poslanje. Neke redovničke ustanove imaju u vezi s tim drevnu tradiciju, drugi pak tek nedavna iskustva. Doista, oko svake redovničke obitelji, kao i oko družbi apostolskog života i samih svjetovnih ustanova, postoji veća obitelj, "karizmatska obitelj", koja obuhvaća više ustanova koje se prepoznaju u istoj karizmi, i poglavito Kristove vjernike laike koji se osjećaju pozvanima, upravo u svojem laičkom staležu, pripadati istoj karizmatskoj stvarnosti.

Potičem i vas, laici, da živite ovu Godinu posvećenog života kao milost koja vas može učiniti svjesnijima primljenog dara. Slavite je sa čitavom "obitelji", da biste zajedno rasli i odgovorili na pozive Duha Svetoga u današnjem društvu. U nekim prigodama, kada se u ovoj godini budu organizirali zajednički susreti posvećenih osoba različitih ustanova, pobrinite se da i vi budete ondje prisutni kao izraz jednog Božjeg dara, tako da upoznate iskustva drugih karizmatskih obitelji, drugih skupina laika te se tako uzajamno obogaćujete i podupirete.

2. Godina posvećenog života ne tiče se samo posvećenih osoba, već čitave Crkve. Obraćam se tako čitavom kršćanskom narodu da postane sve više svjestan dara kojeg predstavlja prisutnost tolikih posvećenih muškaraca i žena, tih baštinika velikih svetaca koji su istkali povijest kršćanstva. Što bi bila Crkva bez svetog Benedikta i svetog Bazilija, bez svetog Augustina i svetog Bernarda, bez svetoga Franje i svetog Dominika, bez Ignacija Loyolskog i svete Terezije Avilske, bez svete Anđele Merici i svetog Vinka Paulskog? Taj je popis gotovo beskonačan, seže sve do svetog Ivana Bosca i blažene Terezije iz Kolkate. Blaženi Pavao VI. je rekao: "Bez toga konkretnog znaka, ljubav koja pokreće čitavu Crkvu našla bi se u opasnosti da ohladi, spasenjski paradoks evanđelja da otupi, 'sol' vjere da se razvodni u svijetu koji prolazi kroz razdoblje sekularizacije" (Evangelica testificatio, 3).

Pozivam dakle sve kršćanske zajednice da u ovoj Godini prije svega zahvaljuju Gospodinu i sa zahvalnošću se spominju primljenih dobara kao i onih koja nastavljamo primati po svetosti utemeljitelja i utemeljiteljica i vjernosti vlastitoj karizmi tolikih posvećenih osoba. Pozivam vas da se svi okupite oko posvećenih osoba, da se radujete zajedno s njima, da dijelite s njima teškoće, da s njima surađujete, koliko je to moguće, u ostvarivanju njihove službe i njihova djela, koji su u konačnici služba i djelo čitavo Crkve. Dajte da osjete ljubav i toplinu čitavog kršćanskog naroda.

Blagoslivljam Gospodina zbog sretne podudarnosti Godine posvećenog života sa Sinodom o obitelji. Obitelj i posvećeni život su pozivi koji nose bogatstva i milost za sve, prostori humanizacije u izgrađivanju vitalnih odnosa, mjesta evangelizacije. Oni se mogu uzajamno pomagati.

3. Ovim svojim pismom usuđujem se obratiti također posvećenim osobama i članovima bratstava i zajednica koji pripadaju Crkvama čija se tradicija razlikuje od katoličke. Monaštvo je baština nepodijeljene Crkve i još je uvijek veoma živo kako u pravoslavnim Crkvama tako i u Katoličkoj crkvi. Na njemu se, kao i na drugim kasnijim iskustvima iz razdoblja u kojem je zapadna Crkva bila još uvijek ujedinjena, nadahnjuju slične inicijative ponikle na tlu crkvenih zajednica reformacije, koje su zatim nastavile rađati u svome krilu daljnje izraze bratskog zajedništva i služenja.

Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života isplanirala je inicijative kojima je cilj omogućiti susrete pripadnika iskustava posvećenog i bratskog života različitih Crkava. Toplo preporučujem te susrete kako bi poraslo međusobno poznavanje, poštivanje, uzajamna suradnja, tako da ekumenizam posvećenog života bude na pomoć sveobuhvatnom hodu prema jedinstvu među svim Crkvama.

4. Ne smijemo zatim zaboraviti da je fenomen monaštva i ostalih izraza redovničkog bratstva prisutan u svim velikim religijama. Ne nedostaje, čak i ustaljenih, iskustava dijaloga među monaškim zajednicama Katoličke crkve i nekih velikih religijskih tradicija. Nadam se da će Godina posvećenog života biti prigoda za ocjenjivanje prijeđenog puta, za senzibiliziranje posvećenih osoba na tome polju, kako bi se preispitali koje daljnje korake treba poduzeti prema sve dubljem uzajamnom poznavanju i oko suradnje na svim zajedničkim područjima služenja ljudskom životu.

Zajednički hod je uvijek jedno obogaćenje i može utrti nove putove odnosima između narodâ i kulturâ koji su u ovom razdoblju obilježeni silnim teškoćama.

5. Obraćam se na kraju na poseban način mojoj braći u biskupstvu. Neka ova Godina bude prigoda da se od srca i s radošću prihvati posvećeni život kao duhovno bogatstvo koje pridonosi dobru čitava Kristova tijela (usp. Lumen gentium, 43) a ne samo redovničkih obitelji. "Posvećeni život je dar Crkvi, rađa se u Crkvi, raste u Crkvi, sav je usmjeren na Crkvu"(8). Zbog toga, kao dar Crkvi, to nije izdvojena ili marginalna stvarnost, već joj intimno pripada, u samom je srcu Crkve kao odlučujući čimbenik njezina poslanja, budući da

izražava duboku narav kršćanskog poziva i težnju čitave Crkve Zaručnice prema jedinstvu s njezinim Zaručnikom; dakle "nepobitno pripada njezinu životu i svetosti" (isto, 44).

U tome kontekstu pozivam vas, pastire partikularnih Crkava, na posebnu brižnu skrb u promicanju u vašim zajednicama različitih karizmi, bilo onih čiji korijeni sežu u prošlost bilo novih, podupirući, animirajući, pomažući u razlučivanju; s nježnošću i ljubavlju budite bliski onim posvećenim osobama koje se nalaze u situacijama patnji i slabosti, i, prije svega, prosvjetljujte svojim učenjem Božji narod o vrijednosti posvećenog života tako da u Crkvi zablista njegova ljepota i svetost.

Povjeravam Mariji, Djevici slušanja i kontemplacije, prvoj učenici svoga ljubljenog Sina, ovu Godinu posvećenog života. U nju, ljubljenu Očevu kćer urešenu svim darovima milosti, gledamo kao u nenadmašni uzor onog nasljedovanja u ljubavi prema Bogu i u služenju bližnjemu.

Zahvalan već sada zajedno s vama za darove milosti i svjetla kojima će nas Gospodin obogatiti, sve vas pratim apostolskim blagoslovom.

Iz Vatikana, 21. studenog 2014., spomendan Prikazanja Blažene Djevice Marije.

Papa Franjo

Vijeća HBK za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica

Poruka povodom početka Godine posvećenog života 2015.

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

1. Papa Franjo nas je obradovao odredivši da od 1. prosinca 2014. do 2. veljače 2016. proslavimo Godinu posvećenog života. Kao što je već u najavi ove godine bilo rečeno, prilika je to da se sa zahvalnošću spomenemo nedavne prošlosti, osobito razdoblja od Drugoga vatikanskog sabora, da s nadom prigrlimo budućnost svjesni da kriza kroz koju prolazi društvo i sama Crkva dotiče u punini i posvećeni život, te da sa strašću živimo sadašnjost, u ozračju istinskoga prijateljstva, dubokoga zajedništva, a onda i prave zaljubljenosti u Krista. Na taj način odgovaramo i na poziv pape Franje da "iziđemo iz sebe", da budemo "Crkva u izlasku", a to znači da živimo slobodu Božjega poziva. Potrebno je stoga napustiti ili premisliti neke tradicionalne oblike i načine prisutnosti i djelovanja posvećenih osoba kako bi se mogao udahnuti "čisti zrak Duha Svetoga, koji nas oslobađa usredotočenosti na same sebe skrivene pod plaštem izvanjske pobožnosti lišene Boga" (Radost evanđelja, Apostolska pobudnica o navještaju evanđelja, 24. studenoga 2013., 97).

2. U ovom se duhu dobro nadahnuti na izvornoj karizmi svake pojedine zajednice. Neke su zajednice kroz protekle godine već obilježile značajne obljetnice. Tako je u franjevačkoj obitelji prvi franjevački red proslavio 800. obljetnicu svojega utemeljenja, a drugi red, to jest klarise, svojega, dok su pripadnici Franjevačkoga svjetovnog reda obilježili obljetnice svojih zaštitnika. Svjetovni instituti spomenuli su se prije dvije godine 65. obljetnice dokumenta kojim je papa Pio XII. i službeno potvrdio stalež potpune posvete Bogu u svijetu. Isusovci su proslavili 200. obljetnicu obnove Družbe Isusove, dok salezijanci obilježavaju 200. obljetnicu rođenja don Ivana Bosca. Karmelićanke i karmelićani obilježit će u 2015. godini 500. obljetnicu rođenja sv. Terezije Avilske. Dominikanci, dominikanke i cijela dominikanska obitelj već se nekoliko godina pripremaju za proslavu 800. obljetnice potvrde svojega reda koja će biti 2016. godine. Zasigurno bi se moglo nabrojati još važnih obljetnica zajednica koje djeluju u našem narodu. Ove obljetnice nisu tek prigoda za sjećanje i slavlje, nego milosni trenutak ponovnog promišljanja o vlastitim korijenima, kao i usklađivanja života zajednice i njezinih pojedinih članova s idealima koji su nam predloženi, vodeći računa o vremenu u kojemu živimo i zadaćama koje to vrijeme stavlja pred nas.

3. Takvo usklađivanje dovodi do "izlaska" osoba posvećenog života i čitavih zajednica iz sebe samih, te ih otvara djelovanju Duha Svetoga. Pritom valja izbjeći opasnost da se u sukobu između ideala i stvarnosti osporava sve što je do sada činjeno, ali i opasnost pasivnog pristajanja uz sadašnje stanje. Krizu, koja se često očituje i kao kriza zvanja za posvećeni život, valja shvatiti kao izazov za promjene i poziv na osobno obraćenje, ali i na zauzetije zajedničko nasljedovanje Gospodina, zauzetiji zajednički hod kroz pustinju na putu izlaska. Pritom je od temeljnog značenja povjerenje u

Boga koji izabire, poziva i šalje. Bog je svoj narod vodio kroz pustinju u obliku stupa od ognja i oblaka (usp. Izl 14,24). U tom oblaku prepoznajemo oganj Duha. "Ako ponekad i hodimo u tami i mlakosti, koje bi mogle uznemiriti naša srca (usp. Iv 14,1), neka vjera ponovno probudi sigurnost da unutar toga oblaka nije nestalo Gospodinove prisutnosti: ona je 'oblak s dimom danju, a noću sjaj ognja žarkoga' (Iz 4,5), te nadilazi tamu" (Ispitujte, Pismo Kongregacije za ustanove posvećenog života i zajednice apostolskoga života, 8. rujna 2014., 3). To znači uvijek iznova s povjerenjem kretati za Bogom i njegovim pozivom.

4. Živeći i djelujući s takvim povjerenjem redovnice, redovnici i Bogu posvećeni laici u svijetu postaju znak Božjeg kraljevstva i u našem hrvatskom društvu opterećenu neimaštinom, nepovjerenjem i podjelama različitih vrsta. Vjernim življenjem zavjeta oni postaju znak vjernosti Bogu, a tako i znak svima koji nastoje živjeti predbračnu i bračnu vjernost u društvu u kojem ona nije na velikoj cijeni. Svojim zauzimanjem za svakog čovjeka i prepoznavanjem potreba svakoga, Bogu posvećene osobe na istaknuto mjesto stavljaju vrijednost života i vrijednost ljudske osobe, bez obzira na njezinu pripadnost, stalež i ulogu u društvu. Življenjem istinskoga siromaštva one mogu biti ljekovito obogaćenje društvu opterećenu korupcijom i slijepim gomilanjem materijalnih dobara, jer svojim životom pokazuju prema duhovnim dobrima i pravim vrijednostima. Bogu posvećene osobe znak su "mističnoga, kontemplativnog bratstva, koje zna gledati na svetu veličinu bližnjega, koje zna otkriti Boga u svakom čovjeku, koje zna podnositi neugodnosti zajedničkog života držeći se Božje ljubavi, koje zna otvoriti srce Božjoj ljubavi da traži sreću drugih kao što je traži Otac dobri" (Radost evanđelja, 92).

5. Godina posvećenog života prilika je i za cijelu Crkvu u našem narodu da još snažnije uoči vrijednost ovog oblika života. U tome će posebnu ulogu imati i slavlja otvaranja Godine posvećenog života koja će biti organizirana u pojedinim biskupijama. Pozivamo sve da se uključe u Nacionalno hodočašće i susret redovnika, redovnica i Bogu posvećenih laika u svijetu 14. ožujka 2015. u Mariji Bistrici. Posebno značenje kroz ovu godinu imat će zasigurno i Dan posvećenog života koji vam svima već sada od srca čestitamo. Na razini opće Crkve priprema se velik broj događanja. Izdvajamo molitveni lanac koji će se 8. prosinca 2014. održati u monaškim i kontemplativnim zajednicama u cijelome svijetu. Premda su izabrani samostani i zajednice iz cijeloga svijeta koji će u tom molitvenom događaju sudjelovati, potičemo osobito kontemplativne samostane u našoj domovini da taj dan obilježe posebnom molitvom za sve Bogu posvećene osobe kao i za uspjeh nakana vezanih uz Godinu posvećenog života.

6. Pozivamo i sve ostale redovnice, redovnike i Bogu posvećene laike u svijetu da se u molitvenom ozračju zauzeto uključe u pripremu, obilježavanje i odgovorno življenje Godine posvećenog života, kako bi vrijedan biser njihova poziva ponovno u našoj domovini zasjao punim sjajem! S tim mislima od srca vam želimo blagoslovljenu Godinu posvećenog života!

21. studenoga 2014.

Uime Vijeća HBK za ustanove posv. života i družbe ap. života mons. Mate Uzinić, predsjednik;
Uime HKVRPP fra Jure Šarčević, predsjednik

Završno priopćenje plenarnog zasjedanja CCEE-a, Rim, od 2. do 4. listopada 2014.

"Obitelj: istinski resurs Europe"

Obitelj nije problem nego rješenje za Europu. Obitelj je izvor neprocjenjivih resursa za naša europska društva od koje je sačinjen ljudski kapital. Iako su brojni izazovi, koje sadašnja individualistička kultura stavlja pred obitelj i osobito pred brak, samo onaj pastoral koji zna staviti u središte svaku pojedinu osobu obiteljskog jezgra (muž, žena, sin, djed) sa svojim osobitostima i jedinstvo koje oni sačinjavaju u svjetlu istine koju otajstvo Kristove osobe otkriva čovjeku, moći će dati novu limfu ovoj stvarnosti ljubavi na temelju svakog ljudskog odnosa.

Godišnje plenarno zasjedanje predsjednika biskupskih konferencija u Europi održano je ove godine u Rimu na poziv kardinala Angela Bagnasca, predsjednika Talijanske biskupske konferencije i potpredsjednika Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE). Na susretu su, između ostalih, sudjelovali prefekt Kongregacije za biskupe kardinal Marc Quellet i apostolski nuncij u Italiji nadbiskup Adriano Bernardini.

Intenzivan i plodan rad odvijao se u svjetlu vjere, u istinskom bratskom ozračju i s pastoralnom gorljivošću. Na završetku svoga rada, sudionici plenarnog zasjedanja CCEE-a usvojili su sljedeću poruku:

Tijekom plenarnog zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija, biskupi su saslušali s velikim zanimanjem izvješća pastira iz Ukrajine i iz drugih europskih zemlja koje prolaze kroz najteže poteškoće s velikim brojem žrtava i izbjeglica.

Informativni pogled proširen je na Bliski istok počevši od Svete zemlje. Posvuda je situacija u znaku zajedničkog nazivnika: složenosti, nasilja, trpljenja onih najslabijih, neizvjesne budućnosti. Predsjednici biskupskih konferencija europskih zemalja jamče najživlju blizinu u molitvi Kristu, Knezu Mira, i konkretnu solidarnost trpećem stanovništvu. U isto vrijeme hrabrimo kršćanske zajednice različitih zemalja da intenziviraju svoj rad na pomirenju i miru dajući svoj doprinos pravednim i pravodobnim rješenjima. Svemu tome pridružuje se bol netolerancije prema kršćanima i drugim manjinama što trajno osuđujemo. Pastirskom dušom dijelimo veliku patnju tolike braće i sestara u vjeri i u čovječnosti dok zahtijevamo od međunarodnih autoriteta da odmah donesu učinkovite i jasne rezolucije kako bi se okončala tragedija koja je u tijeku i kako bi se također osigurao povratak izbjeglica u najkraćem mogućem roku, u njihove zemlje u sigurnim i slobodnim uvjetima.

Susret s papom Franjom

Posebno dirljiv bio je susret s papom Franjom u petak 3. listopada, tijekom kojeg je Sveti Otac pokazao dobro poznavanje europske situacije podsjećajući na brojne izazove i poteškoće kroz koje prolazi Europa danas. Polazeći od pozdrava kardinala Petera Erdoa, papa Franjo je iznio razmišljanje o socijalnim problemima vezanim uz Europu u temelju kojih je ona kultura koja više gleda na vanjštinu nego na osobe, potičući potom europske biskupe da se ne stide i da naviještaju s jasnoćom Isusa: Isus Krist je rješenje naših problema.

Izvršenje statutarnih obveza

Skadarsko-pultski nadbiskup Angelo Massafra, predsjednik Albanske biskupske konferencije, izabran je za potpredsjednika CCEE-a na dvogodišnji mandat (2014.-2016.). U toj službi nasljeđuje mons. Jozefa Michalika, nadbiskupa Przemysla, koji je stavio na raspolaganje svoj mandat potpredsjednika CCEE-a, nakon što mu je prestao mandat predsjednika Poljske biskupske konferencije.

Predsjednici europskih biskupskih konferencija zahvalili su novom potpredsjedniku za njegovu spremnost da služi Crkvi u Europi, kao i mons. Jozefu Michaliku za njegovo služenje posljednjih godina.

Tijekom susreta saslušana su izvješća komisija CCEE-a, njihovo djelovanje i perspektive za budućnost. Sudionici zasjedanja pokazali su da cijene nastojanje i projekte potvrđujući svoju zahvalnost i poštovanje.

Obitelj i budućnost Europe

Svoj doprinos toj temi dali su svojim izvješćima, između ostalih, sljedeći stručnjaci: prof. Joseph Weiler, predsjednik Europskog sveučilišnog instituta (Fiesole), bračni par Ludmila i Stanislaw Grygiel s Papinskog instituta Ivana Pavla II. (Rim) i bratislavski nadbiskup Stanislav Zvolensky. Željelo se da susret iznad svega bude vrijeme razmišljanja, uoči Sinode o obitelji, o pitanjima i pojavama koje pobliže utječu na obitelj i pastoral današnje obitelji u Europi i koje obvezuju na uvjerljivu akciju. Na osobit način:

a) Podsjetilo se na važnost zakona i politika koje podupiru obitelj, premda oni nisu jedini odlučujući elementi da bi se suprotstavilo krizi obitelji i padu nataliteta na starom kontinentu. Crkva u Europi poziva vlade da postanu svjesni kako ne postoji druga stvarnost koja može "proizvesti" ljudski kapital kao obitelj i poziva na budnost nasuprot zlu koje određene ideologije, koje ne računaju s istinom obitelji, mogu donijeti.

b) Istinski resurs Crkve sastoji se od svjedočanstva kršćanskih obitelji koje žive svoju vjernost također i usred kulture koja je često individualistička. To su te obitelji koje pokazuju atraktivnost bračnoga projekta i otvorenosti životu kada je to odgovor na Božji plan. Briga za vlastite kršćanske obitelji donijet će također plodove cijelom društvu.

c) Sljedeći primjer Karola Wojtyle, koji je od prvih godina svećeništva kao prioritet svoga služenja stavio obitelj koja je kućna Crkva, Crkva se danas mora vratiti školi "Pape obitelji" Ivana Pavla II. kako bi ostvarila "prikladan pastoral". Riječ je o pastoralu koji polazi od stvarnog čovjekova iskustva tražeći u njemu tragove Božje prisutnosti. U stvari čovjek, u svjetlu Kristove osobe i Njegova nauka, počinje razumjeti samoga sebe. "Prikladni pastoral" nije, dakle, izvršenje nacrta izrađenog za stolom, nego se usklađuje u pratnji svećenika i kršćanske zajednice, bračnih parova i obitelji koji su istinski protagonisti za razumijevanje Božjeg plana.

d) U Božjem planu obitelj nije privatna stvar nego dobro za cijelo društvo i ona je, stoga, također institucija za koju se, kao i za mnoge druge, u ovom trenutku čini da ne odgovara trenutačnim željama mnogih osoba, iznad svega mladih. Evo vrlo europskog paradoksa.

Premda mnogi mladi žele zasnovati obitelj, mnogi više vole zajednički život ili druge forme koje odgađaju ulaganje u trajnu i stabilnu vezu. Naša kultura vidi, naime, u "vezi" jedan oblik ograničenja, ako ne čak i lišavanja vlastite slobode. Crkva predlaže veće dobro i potom ne prestaje podsjećati kako je vjernička obveza izvor dobra i sreće.

e) Iako su razni uzroci, čini se da mnogi brakovi danas nisu valjani. U svijesti mnogih drama koje su dovele do propasti brojnih brakova, unatoč apelu na ustrajnost, pojavila se potreba za pojednostavljivanjem i ubrzanjem procesa poništenja tamo gdje su tražene pretpostavke očite. Sve u svemu, samo pastoral koji zna kako biti pažljiv prema osobama i koji je vjeran Božjoj Riječi moći će navijestiti gestama i riječima ljepotu obitelji također i u vrijeme krize i moći će postati svjedočanstvo milosrdne Božje ljubavi.

Tijekom susreta državni podtajnik u Predsjedništvu Vijeća ministara Graziano Delrio prenio je pozdrave talijanske Vlade, izrazivši želju da Europa mogne osnažiti svoju kulturu, svoj identitet, svoju civilizaciju i također otvoriti nove putove i unutar obitelji.

Na ovoj razmjeni mišljenja sudjelovali su: kardinal Oswald Gracias, predsjednik FABC-a (Federacija azijskih biskupskih konferencija), mons. Portela Louis, potpredsjednik SECAM-a (Simpozij biskupskih konferencija Afrike i Madagaskara), latinski jeruzalemski patrijarh Fouad Twal i mons. Adelino dell'Oro iz Kazahstanske biskupske konferencije.

Tijekom susreta biskupi su pokazali poštovanje za služenje Crkvi i društvu koje pri europskim institucijama ostvaruju: Apostolska nuncijatura u Bruxellesu, COMECE i Stalna misija Svete Stolice pri Vijeću Europe koju je predstavljao novoimenovani stalni promatrač mons. Pavao Rudelli.

Predsjednici biskupskih konferencija pljeskom su pozdravili najavu stjecanja pravne osobnosti Katoličke Crkve u Grčkoj nakon više od trideset godina dijaloga s grčkim vlastima.

Plenarno zasjedanje 2015. održat će se od 11. do 16. rujna 2015. u Svetoj zemlji na poziv latinskog jeruzalemskog patrijarha Fouada Twala.

Priopćenje s 49. plenarnog zasjedanja HBK

Od 21. do 23. listopada 2014. održano je u sjedištu HBK u Zagrebu plenarno 49. zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem mons. Želimira Puljića, zadarskoga nadbiskupa, predsjednika HBK. Na zasjedanju su uz članove HBK sudjelovali apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Alessandro D'Errico, izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vojni ordinarij mons. Tomo Vukšić, subotički biskup mons. Ivan Penzeš i srijemski biskup mons. Đuro Gašparović.

Pozdravljajući nazočne, nadbiskup Puljić prikazao je glavne teme zasjedanja te je spomenuo dvije godišnjice: 100 godina od početka Prvoga svjetskoga rata i 50 godina otkada je Pavao VI., 24. listopada 1964., proglasio svetoga Benedikta zaštitnikom Europe. Papa Franjo je povodom visoke obljetnice početka Prvoga svjetskoga rata pohodio Redipugliu na sjeveru Italije gdje je stradalo mnogo ljudi, među kojima i brojni Hrvati. Papa nije govorio o krivcima za rat, nego o zloći rata općenito, kao i strategiji razaranja, te je rat nazvao ludošću, naglasivši kako se i danas na razne načine vode ratovi u svijetu.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su upoznati s pripremama i programom Drugoga nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati u nedjelju 19. travnja 2015. u svetištu Majke Božje Trsatske u Rijeci na temu "Obitelj! Nositeljica života, nada i budućnost Hrvatske". Program susreta započet će u subotu 18. travnja 2015. bdjenjem na kojem će sudjelovati obitelji Riječke metropolije, kao i obitelji iz drugih biskupija. Uoči središnjega euharistijskoga slavlja u nedjelju bit će prigodni program koji će se sastojati od svjedočenja obitelji, molitve i pjesme.

Prije 30 godina, 1984., održan je u Mariji Bistrici Nacionalni euharistijski kongres (NEK) kao vrhunac devetogodišnje proslave Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata (1976. – 1984.). Taj je događaj ostavio snažan trag u našem crkvenom i širem društvenom životu. A za uspjeh toga pastoralnoga projekta zaslužni su tadašnji pastiri Crkve u Hrvata, biskupi, župnici i katehete koji su u složenim okolnostima komunističke vladavine uspjeli ostvariti neke zajedničke prioritetne programe. Spominjući se Nacionalnoga euharistijskoga kongresa od prije tri desetljeća, biskupi su razgovarali kako u sadašnjem pastoralu odabrati strateške pastoralne prioritete.

Biskupi su upoznati s tijekom i zaključcima Treće izvanredne opće biskupske sinode o temi "Pastoralni izazovi vezani uz obitelj u kontekstu evangelizacije" koja je od 5. do 19. listopada održana u Rimu. Zaključci

s izvanredne sinode poslužit će kao pripremni dokument za redovitu biskupsku sinodu o obitelji koja će se održati u listopadu iduće godine.

Na zasjedanju je predstavljeno apostolsko pismo svetoga Ivana Pavla II. "Apostolos suos", u kojem je obrađena teološka i pravna narav biskupskih konferencija. Podnesena su i izvješća o radu pojedinih tijela HBK. Među ostalim istaknuto je kako je Hrvatski Caritas u suradnji s biskupijskim Caritasima za stradale u poplavama kako u Hrvatskoj tako i u BiH i Srbiji prikupio više od osam milijuna kuna pomoći. Potpora Crkve je i puno veća jer su pojedine biskupije i njihovi Caritasi te redovničke ustanove i župe novčana sredstva i pomoć u robi donirali direktno postradalima. Također, biskupi Hrvatske biskupske konferencije na prethodnom su zasjedanju darovali za stradale 12 milijuna kuna.

Objavljena je poruka hrvatskih biskupa o rodnoj teoriji pod naslovom "Muško i žensko stvori ih!". Poruka se temelji na biblijsko-kršćanskoj antropologiji poimanja čovjeka, tijela i spolnosti s osobitim osvrtom na rodnu teoriju. Poruka polazi od Kristove zapovijedi Crkvi da propovijeda evanđelje svemu stvorenju uzimajući u obzir izazove s kojima se Crkva u toj zadaći naviještanja evanđelja trajno suočava. S jedne strane uvijek se radi o izazovu inkulturacije evanđelja, a s druge strane potrebna je kritička prosudba kulture. Biskupi ovim prigodnim pismom upozoravaju na novu filozofiju seksualnosti koja niječe narav koju čovjek dobiva rođenjem. Najbolji odgovor na izazove nove ideologije je autentičan navještaj i svjedočenje evanđelja vlastitim životom.

Prihvaćen je Statut Hrvatske katoličke mreže, središnje medijske ustanove HBK-a koja će sjediniti djelovanje Hrvatskoga katoličkoga radija, Informativne katoličke agencije, Tiskovnoga ureda HBK-a te odjela koji će se baviti novim medijima.

Biskupi su raspravljali i o mandatima u pojedinim tijelima HBK-a. Budući da je mons. Vlado Košić u dva susljedna mandata obnašao službu predsjednika Komisije HBK-a "Iustitia et pax", za novoga predsjednika imenovan je bjelovarsko-križevački biskup mons. Vjekoslav Huzjak. U sklopu Godine posvećenoga života, koju je proglasio papa Franjo, planiran je susret Bogu posvećenih osoba u Mariji Bistrici 14. ožujka 2015.

Na plenumu je dogovoren i kalendar zasjedanja i važnijih susreta u idućoj godini. Zajedničko zasjedanje biskupa iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine bit će 26. siječnja 2015. u Zagrebu. Izvanredno zasjedanje HBK-a održat će se 28. siječnja 2015., a redovito proljetno plenarno zasjedanje HBK-a na programu je od 14. do 16. travnja 2015. Susret biskupa HBK s redovničkim poglavarima planiran je za 9. lipnja 2015., a jesensko redovito plenarno zasjedanje HBK održat će se od 27. do 29. listopada 2015.

Tajništvo HBK

Poslanica predsjednika Hrvatskog Caritasa za Nedjelju Caritasa 14. prosinca 2014.

"Obitelj – svjedok zajedništva, vjere, života i ljubavi"

1. Obitelj – Crkva u malom

U brojnim crkvenim dokumentima obitelj se naziva "Crkva u malom" ili "obiteljska crkva". Opća Crkva i "Crkva u malom" prvenstveno su zajednice života i ljubavi. Prevažna je uloga kršćanskih obitelji da prihvate i žive svoju odgovornu, važnu i nezamjenjivu ulogu, da Crkva preko njih živi i oživotvoruje svoje poslanje koje je primila od Krista, a to je zalaganje za ostvarenje Kraljevstva Božjega. U tom smislu Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u Hrvatskoj ističe kako je obitelj pozvana svetošću svoje ustanove promicati svekoliki rast i sazrijevanje svakoga svojega člana – po naviještanju Radosne vijesti svakom svom članu, po otvorenosti svakom novom životu, po prinošenju svakodnevne životne zbilje kao žrtve Bogu ugodne te po iskustvu i svjedočanstvu zajedništva - sudjelujući u evangelizaciji svojih članova i cijeloga svijeta.

Isusov poziv: "Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju", odnosi se na osobit način na svaku kršćansku obitelj u našem, hrvatskom društvu, koje postaje sve više sekularizirano; osobitu važnost pri tome ima navještaj udaljenima od Crkve, onima koji imaju pogrešnu sliku o Bogu i različitim tražiteljima Boga.

Papa Benedikt XVI. ističe kako "nijedan narod, ako želi dati društvu uistinu čovječno lice, ne može zanemariti dragocjenost obitelji, utemeljene na ženidbi". Kršćanska je ženidba posadašnjenje saveza između Krista i Crkve, koji je zapečaćen krvlju Kristova križa, a ponazočuje se i ostvaruje u slavlju Euharistije. Kršćanski supružnici nalaze u Euharistiji izvor, iz koje-

ga ključa, iznutra se oblikuje te trajno oživljava njihov bračni savez. Svetošću svoga života i snagom Kristovih sakramenata posvećuju jedno drugo i svoju obitelj. Izvorište, vrhunac i središte molitvenog života obitelji jest slavljenje nedjeljnog euharistijskog otajstva. U daru Euharistije kršćanska obitelj nalazi temelj i dušu svoga zajedništva i poslanja.

Ponosimo se, dragi vjernici, pokladom vjere naših predaka i pokažimo da želimo i danas, živeći u slobodnoj i samostalnoj Domovini, biti prepoznatljivi po zajedništvu naših obitelji, u kojima se svakodnevno moli i vjeruje, uči o ljubavi prema Bogu i ljudima. Pokažimo svojim životom da nam je obitelj blago i jamac budućnosti, škola života, škola vrijednosti, koje nas, okrijepljene darom, vjere vode vječnom životu.

2. Obitelj – primjer zajedništva u kojem živi Bog

Hrana kršćanskog obiteljskog života jest molitva, a slavljenje nedjeljnog euharistijskog otajstva trebalo bi biti izvorište, vrhunac i središte molitvenog života svake kršćanske obitelji. Potičem vas stoga i pozivam: dolazite zajedno na nedjeljnu sv. Misu! Obnovite zajedničku obiteljsku molitvu! Izmolite svi zajedno jednom dnevno: Ispovijest vjere Hrvata katolika!

Supružnici, svakodnevno obnavljajte zavjet bračne vjernosti! Budite očevi i majke koji djecu nadahnjuju svojim životom. Budite otvoreni za svaki novi život. Naučite svoju djecu moliti i raditi, da izrastu u odgovorne, poštene i vjerne ljude. Ne bojte se križeva koje nam donosi život, ta Isus Krist nam po križu donosi vječno spasenje.

Razgovarajte jedni s drugima. Brinite jedni za druge. Gradite i podržavajte ono što je dobro u nama. Danas, kada su mnoge naše obitelji u krizi – materijalnoj i duhovnoj i moralnoj – kada se ne mogu same nositi s oskudicom, bolesti, dugovima, pokažimo da mislimo na njih. Pokažimo da nisu sami.

Papa Franjo poziva nas da gradimo kršćanski brak na "kamenu ljubavi", da se ne bojimo reći "da, uzimam" zauvijek. To "zauvijek" postaje moguće svakodnevnim povjeravanjem Isusu. To "zauvijek" nije samo pitanje trajanja. Brak se ne smatra uspješnim samo zato što traje. Važna je i kvaliteta braka. Ostati zajedno i znati kako voljeti jedan drugoga vječni je izazov s kojim se suočavaju svi kršćanski bračni parovi – to je bila tema Sinode koja je u listopadu održana u Rimu. Sveti Otac poručuje nam: "U molitvi Očenaš kažemo 'Kruh naš svagdanji daj nam danas'. Bračni parovi moraju naučiti moliti 'Ljubavi naše daj nam danas', trebaju naučiti voljeti i brinuti jedno o drugom. Što se više prepuštate Gospodinu" – rekao je papa ove godine na blagdan sv. Valentina - "više ćete ljubavi imati za 'zauvijek', bit ćete osnaženi i moći ćete prebroditi svaku poteškoću."

3. Pomoć obiteljima sudjelovanjem u božićnoj akciji Hrvatskog Caritasa "Spremni za dobro!"

Treća nedjelja došašća već je više godina odlukom hrvatskih biskupa Nedjelja Caritasa. To je prigoda da svojim milodarima podupiremo župni, biskupijski i nacionalni Caritas i pokažemo zajedništvo s našim obiteljima koje trpe razne oskudice. Prikupljenim milodarima pomozimo im ublažiti grubu svakodnevicu. Dajmo svoj prilog: novčani, prema mogućnostima, i ne manje važno - molitveni.

Osim toga, kroz cijelo vrijeme Došašća u svim župama možete pomoći potrebitim obiteljima i sudjelovanjem u ovogodišnjoj akciji "za 1000 radosti" Hrvatskog Caritasa koja se odvija pod nazivom "Sve je moguće!". Potražite kod vašeg župnika narukvice namijenjene majkama, očevima, bakama i djedovima. Darujte 5 kn, a narukvicu ponesite kući, darujete ju ili je nosite sami, i tako pomozite obiteljima u potrebi. Poruke na narukvicama su: RADO DARUJEM - GRADIM ZAJEDNO - SPREMNO OPRAŠTAM - VOLIM VJERNO. Nosite ih ponosno noseći u svijet poruku nade. Snažimo naše kršćanske obitelji voleći vjerno, gradeći zajedno, spremno opraštajući i rado darujući. Pripremajmo se tako već sad uzajamnim pomaganjem za Drugi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji na Trsatu.

Završavam riječima nedavno završene Sinode: "Biskupska sinoda okupljena oko Pape upućuje svoj pozdrav svim obiteljima na svijetu s njihovim radostima, teškoćama i nadama. Posebno osjećam dužnost zahvaliti Gospodinu za velikodušnu vjernost kojom mnoge kršćanske obitelji odgovaraju na svoj poziv i poslanje. Čine to s radošću i vjerom i kada u svome obiteljskom životu naiđu na prepreke, nerazumijevanja i trpljenja. Te obitelji zavrjeđuju uvažavanje, zahvalnost i ohrabrenje čitave Crkve i ove sinode."

Dragi dobročinitelji, zahvaljujem u ime svih kojima pomažete svojim materijalnim prilozima i svojim molitvama te vam svima želim obilje radosti u slavlju božićnoga otajstva!

+ Josip Mrzljak,
predsjednik Hrvatskog Caritasa

(Dokumenti su preuzeti od Informativne katoličke agencije)

PRIGODNE PROPOVIJEDI

Nadbiskup metropolit splitsko-makarski mons. Marin Barišić

Svetkovina Svih Svetih – Lovrinac, Split - 2014.

1. Draga braćo i sestre, život je Božji dar, dar kojega naša zemaljska ograničenost i osobna grešnost oblači u odjeću radosti i žalosti, dobrote i zloće. Uza sva ograničenja, smrtnost i naše slabosti, u nama je duboka čežnja za vječnošću i nada za puninom života. Život nam je obilježen manjim ili većim događajima veselja ili tuge. Životno nam iskustvo svjedoči: podijeljena radost s drugima se umnaža, žalost umanjuje. Nažalost, danas često ostajemo sami i osamljeni i u svojoj radosti i u svojoj žalosti, pa nam se radost umanjuje, a žalost uvećava.

2. Poštovana braćo i sestre, svetkovina Svih svetih povezuje i premošćuje ne samo tolike oblike naše svakodnevne zemaljske osamljenosti, već je svojevrsni most i poveznica s nebeskom, onom posljednjom, stvarnošću. Blagdan Svih svetih zajedništvo je u svim našim dimenzijama, zemaljskim i nebeskim. Svjedoči to blagdansko obiteljsko zajedništvo u domu, kao i posjet obiteljskoj grobnici svojih pokojnika. Dok se sjećamo bolnog rastanka s našim dragim pokojnima, mi u nadi slavimo našu nebesku radost sa svima svetima. Svetkovina Svih svetih jedna je od svečanijih slavlja u kršćanskom kalendaru. Početno se slavio spomendan svih kršćanskih mučenika prvih stoljeća koji su ostali nama nepoznati, ali ne i Bogu. Njihova imena nisu bila zapisana u ljudski kalendar, ali su upisana u knjigu života Božje ljubavi. Kasnije su u svetkovinu Svih svetih uključeni i svi oni koji nisu umrli mučeničkom smrću, već prirodnom smrću, a trudili su se vjerno slijediti Krista Gospodina.

3. Neizmjernom mnoštvu svetih mučenika i svjedoka vjere, snagom Kristove ljubavi vidimo pridružene i svoje mile i drage, čiju je patnju Gospodin preobrazio u radost, a zemaljsku smrtnost u nebesku puninu života. Radost nebesnika zahvaća i nas zemaljske putnike, putnike prema domu Oca nebeskoga. U radosti svih svetih pogledom vjere i nade nadilazimo granice smrti i groba. Danas nam jače odjekuju riječi koje smo slušali i pohranili u srcu dok smo se opraštali od svojih milih i dragih: Tvojim se vjernima , Gospodine, život mijenja, a ne oduzima. I pošto se raspadne dom ovozemnog boravka, stječe se vječno prebivalište na nebesima.

4. Dakako, podijeljena žalost se umanjuje i podijeljeni bolni događaji s drugima lakše se podnose. Ali svoju smrt ne možemo podijeliti s drugima premda ona zahvaća i pogađa druge. Smrt je najveći čin osamljenosti i samoće. Sami umiremo! No, iako u smrti ostajemo sami a drugi oko nas bespomoćni, ipak nismo sami! Netko je uz nas. Krist Gospodin je s nama! On, koji je iz ljubavi zbog nas i radi našega spasenja sišao s nebesa, postade do kraja solidaran s nama. Prihvatio je naše rađanje i umiranje. Naš zemaljski život i ljudsku smrt. Zato radosni glasnik Kristove ljubavi sv. Pavao poručuje: "Nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire… Živimo li ili umiremo – Gospodinovi smo." (Rim 14, 7 – 8) "Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove?" (Rim 8, 35) Krist je naš život. On dođe da život imamo, u izobilju da ga imamo. Bog je najveći ljubitelj života. Bog je Bog živih, a ne mrtvih. Bog Otac nije ravnodušan na smrt svoje djece. Za život smo stvoreni. Naravno, kao ljudi, grešni, ograničeni i smrtni, mi tugujemo zbog neizbježne smrti, ali nas tješi obećanje buduće besmrtnosti. U nadi života, uza sve poteškoće i izazove, kao Kristovi vjernici, ljubljena djeca Božja, imamo snage da u svim izazovima života, pod zemaljskim križevima i pred samom smrću, riječi psalmiste učinimo svojima: "Pa da mi je i dolinom smrti proći, zla se ne bojim, jer ti si sa mnom."

5. Draga braćo i sestre, po našem Spasitelju Isusu Kristu, i mi članovi putujuće Crkve, dionici smo nebeske gozbe i slavlja Svih svetih. "Već sada, veli sv. Ivan, djeca smo Božja, ovdje na zemlji,." Sudionici smo i dionici gozbe nebesnika. Euharistijska gozba, koju danas na groblju otajstveno slavimo, na hvalu i slavu Bogu, uvodi nas u zajedništvo svih svetih, u zajedništvo s onima koji su voljeli ovaj svijet, ljubili Boga i svoga bližnjega, u zajedništvo onih koji su dar života predali nama, dajući mu humaniju odjeću i ljepše lice. Mnoštvo je to naše braće i sestara, kršćana koji su slijedili Krista, kao i tolikih drugih koji ne upoznaše Njega, ali se prepoznaše u njegovim

blaženstvima. Okupljeni oko stola Gospodnjega, na kojemu uskrsli Krist s nama ovdje lomi kruh života, neka nam Krist bude hrana, svjetlo, ohrabrenje za sve naše patnje i sive dane; za sve boli, nepravde, kušnje, izazove i poteškoće u braku i obitelji; u svim našim životnim situacijama i odnosima koji nam prijete poniženjem i porazom, nas i naših bližnjih. Kao ljudi i kršćani u zajedništvu sa svima svetima, pozvani smo "već sada" i ovdje biti na strani života, biti svjedoci i branitelji dostojanstva svakog čovjeka. Kao svjedoci života pozvani smo buditi život, a ne gasiti ga u raznim oblicima smrti prije neizbježne smrti. Kao što smo mi zato zahvalni našim dragim pokojnicima, i novi naraštaji od nas to očekuju.

6. Isuse Kriste, spasitelju svijeta, radosti nebesnika i naša nado! Ti si puna istina našega života. Na blagdan Svih svetih, slaveći otajstvo gozbe Jaganjčeve, mi zemaljski putnici, zahvaljujemo Ti za ljubav koju si iskazao našim dragim pokojnicima. Gospodine, Bože i Spasitelju naš, danas svjesniji svoje smrtnosti i Tvoga dara uskrsloga života, usuđujemo se moliti: "Silni Bože, što nam jesti na zemaljskoj daješ cesti u nebu, kod stola svog, među svete svoje, ti nas smjesti." Amen.

Mons. Marin Barišić, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

Sprovodna misa za pokojnog mons. Fabijana Veraju

1. "Iz dubine srca zahvaljujem Bogu na svim darovima naravi i milosti kojima me je obdario u ovom životu, osobito na daru vjere, na daru svećeničkog zvanja i na daru ustrajnosti u vjeri i zvanju. Providnost je posebno bdjela nada mnom u kritičnim časovima, u kojima sam se u životu našao, i vodila me putovima koje ja sam ne bih bio izabrao, ali koji su se pokazali najbolji za mene. Više sam se puta pitao, zašto je Bog sa mnom tako postupao, osobito zašto me je doveo u Rim i zadržao u Rimu. Konačni odgovor ću znati u vječnosti, a ako moja nagađanja nešto vrijede, rekao bih, da me je Providnost izvela iz domovine (i zato), jer ja ne bih bio kadar podnijeti sve ono što su moji prijatelji i kolege podnijeli nakon rata; a da me je zadržala u Rimu i radi domovine, da bih joj u stanovitom pogledu mogao biti od pomoći…" Riječi su to iz don Fabijanove oporuke u kojoj je izrazio i svoje želje. Jedna od tih je zemaljska: "Želim biti pokopan u rodnoj župi Metković." Na svom prijelazu u nebesku Domovinu želio je privremeno otpočinuti na rodnoj grudi. Izražavam svoju ljudsku i kršćansku sućut nećacima, mnogobrojnoj rodbini obitelji Veraja i Šunjić, kao i svim vjernicima i građanima grada Metkovića.

2. U svoj zemaljski život došao je na sv. Fabijana 1923., a svoje ovozemno hodočašće dovršio je u 92. godini života. Teška ratna i poratna vremena, njegovih križnih postaja udaljile su ga od domovine. Svoje utočište u tim burnim vremenima Hrvatske i Europe našao je u Rimu. U svemu tome vidio je Providnost na djelu. U vječnom gradu dovršio je studije i za svećenika je zaređen 19. srpnja 1947. Mladu misu je skromno slavio u Kalistovim katakombama, uz grob sv. Fabijana, upravo na dan koji ga je podsjećao i povezivao s domovinom, 20. srpnja, na blagdan sv. Ilije, zaštitnika Metkovića. U svojoj knjizi s naslovom "Putevi providnosti" on spominje: "Sedam godina kasnije doznao sam da su onoga dana, na sv. Iliju, moji u Metkoviću slavili u župnoj crkvi moju mladu misu." Teško je bilo don Fabijanu, kao i tolikim drugim izbjeglim svećenicima u izgnanstvu, živjeti tako blizu glede zračne linije, a opet biti tako daleko od domovine, preko granice. Zato mu je Neretva i Hrvatska još dublje bila prisutna u njegovim mislima i razgovorima. Stoga, velika je bila njegova radost kada je po prvi put nakon 47 godina mogao posjetiti svoju domovinu. Doista, prepoznao je sebe i svoj slučaj u riječima psalmiste: "Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo." (Ps 126,1) Te je godine pokojni don Fabijan u svome Metkoviću, u starosti slavio svoju mladu misu u crkvi njegove mladosti.

3. Braćo i sestre, naš zemaljski život može biti kraći ili duži, ali uvijek je naše vrijeme jedan hodnika, prolaza i prijelaza. "Naša je domovina na nebesima" podsjeća nas sv. Pavao. Život pokojnog svećenika Fabijana bio je obilježen dvostrukom nostalgijom: za našom zemaljskom domovinom Hrvatskom i nebeskom Domovinom. Daleko od domovine slušao je vijesti i pratio događaje u onim teškim vremenima komunističke diktature, ali isto tako, kao vjernik, razmišljao je i živio u radosti nade naše nebeske Domovine. Providnost ga je vodila, kako i sam reče, jer da ne bi bio kadar podnijeti sve ono što su njegovi prijatelji i kolege podnijeli nakon rata. A radi domovine zadržala ga je u Rimu i, da bi joj na svoj način mogao u stanovitom pogledu biti od koristi. I bio je od pomoći i za domovinu, a osobito za Crkvu

u Hrvata. Dugi niz godina, mons. Veraja, radio je u Kongregaciji za proglašenje svetaca. Bio je i podtajnik te važne i ugledne Kongregacije. Obdaren tolikim talentima i sposobnostima, disciplinom i marljivošću, bio je vrlo cijenjen i stručan. Proučavao je i bavio se povijesno-pravnim aspektom kanonizacije, te je napisao više stručnih rasprava, kao i svojevrsni priručnik za proglašenje svetih. Njegova je zasluga, da je u duhu II. vatikanskog koncila inicirao reformu svoje Kongregacije. Njegovi životni stavovi nisu bili određeni i vezani uz kategoriju progresivan-konzervativan, već ljubavlju prema Kristu i svojoj Crkvi.

4. U svom testamentu, don Fabijan zahvaljuje Bogu na darovima kojima ga je obdario, prije svega

na daru vjere i na daru svećeništva u kome je doživio časove najdublje duhovne sreće. Zahvalan je tolikima koji su utkali sebe i svoju ljubav u njegov život. Prije svega to su njegovi roditelji pokojni Ivan i Danica r. Šunjić, don Grgo Bučić sjemenišni duhovnik u Splitu, a u Rimu naročito sluga Božji kandidat za čast oltara Pier Carlo Landucci. No, njegov život trajno su obilježili toliki mučenici i svjedoci, blaženici i sveci hrvatskog naroda, kao i univerzalne Crkve. Svi oni za koje Isus u evanđelju reče: "Oče pravedni,… a i ovi upoznaše da si me ti poslao. I njima sam očitovao tvoje ime,… da ljubav kojom si ti mene ljubio bude u njima." U svim blaženicima i svecima prepoznajemo komadić ljubavi nebeske Domovine. Kristove svjedoke ljubavi, prijatelje Boga i čovjeka, don Fabijan je ne samo proučavao i osvjetljavao njihove korake na putu do oltara, već je i sam na istom Kristovom putu nastojao hoditi njihovim stopama. U malim svakodnevnim stvarima, trudio se je biti odgovoran, postojan, pravedan, skroman, duhovan; u svojim stavovima bio je jasan i nadasve istinoljubiv. Nije volio površnost, spletkarenja i ogovaranja. Znao je razlučivati grješnika od grijeha. Poštivao je sugovornika. Znao je šutjeti i slušati. Bio je vrlo zanimljiv u svojim stavovima i razmišljanjima koja su izlazila iz duboke teološke i široke kulturne naobrazbe, a iznad svega obilježena osobnom ljubavlju prema Crkvi i svom narodu. Njegova istinoljubivost i poštenje očitovala se i u dobronamjernoj kritici i hrabrosti i pred onim autoritetima pred kojima su neki znali kaditi i laskati. I po tome je mons. Fabijan bio različit, uvažen i poštivan. Svetost prijatelja Božjih i prijatelja ljudi doista je obilježila don Fabijanov život. Strana mu je bila svaka profanost, a život svakodnevlja svojevrsna liturgija. Daleko od svoje Neretve, domovinu je otkrivao u spoznanju i vršenju Božje volje. U tom obzorju je sanjao, želio i doprinosio za slobodu i budućnost hrvatskog naroda i svoje Crkve. Kao dobar poznavatelj materinskog hrvatskog jezika, bio je stručan i pouzdan u ispravljanju jezičnih pogrešaka. U mirovini nije se odmarao, već je bio vrlo aktivan. Napisao je više knjiga i studija, a u planu je imao još mnogo toga, pa i pripremu Opera omnia. Do kraja je zadržao svježinu duha i bistrinu uma, ali tijelo je slabilo. Svećenik don Fabijan doista je ljubio svoju zemaljsku domovinu u zauzetoj nadi i otvorenosti našoj Domovini na nebesima. Dobro je upotrijebio svoje talente i odgovorno koristio svoje vrijeme, tako da je mogao u perspektivi horizontale i vertikale mirno usnuti govoreći: U tvoje ruke, Oče nebeski, predajem duh svoj.

5. Naša splitsko-makarska nadbiskupija, splitska metropolija kao i Crkva u Hrvata mogu biti ponosne na uzoran i bogat svećenički život pokojnog mons. Fabijana Veraje. Svojim životom i djelovanjem zadužio je sve nas u Crkvi i domovini Hrvatskoj, a naročito svoj Metković i dolinu Neretve, upućujući nam na kraju jednu molbu: "Molim za oproštenje sve, koje sam na bilo koji način povrijedio…" Danas se ispunja njegova zemaljska želja da u rodnom Metkoviću u nadi uskrsnuća otpočinu njegovi zemni ostaci. Međutim, u svojoj oporuci, ima još jednu – nebesku želju. "Samo jedno želim, i za to molim, da mi blažena Gospa isprosi veliku milost da se u času smrti nađem na srcu njezina Sina. Srce Isusovo, ja se u te uzdam! Isuse, budi mi Spasitelj."

6. Dragi don Fabijane, vjerujemo da je Gospodin rado uslišao tvoju želju i za nebeskom Domovinom. U toj vjeri i nadi, zahvalni za tvoj uzorni i plodni svećenički život, izričemo svoje želje i molitve: u raj poveli te anđeli! Radosno te dočekali tvoji prijatelji, sveci i blaženici, da budeš dionikom nebeske radosti u domu Oca nebeskoga u društvu svih svetih i blaženih. Gospodin ti bio nagrada za opera omnia. Amen.

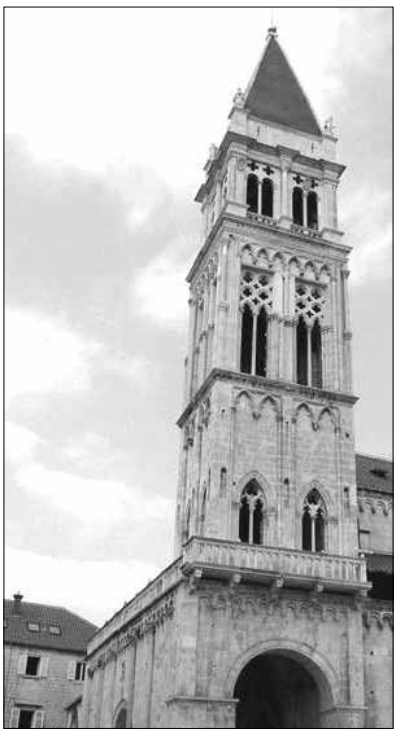
Mons. Marin Barišić, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

Sveti Ivan Trogirski

1. Draga braćo i sestre, svijet u kojemu živimo istovremeno je čudesan i čudnovat. Čudesan je u ljubavi i solidarnosti, mudrosti i znanju, dobroti i radosti, ali isto tako naš svijet pokazuje i drugu stranu: siromaštvo i glad, nasilje i ubijanje, sukobe i nemire. Nemiri među narodima i u društvu; sukobi među susjedima; napetosti u braku i obitelji… Gdje je izvor ove čudnovate, manje svijetle strane naše stvarnosti? Doista, naš svijet i društvo, brak i obitelj imaju mogućnost, kako kaže Izaija, postati plodan vrt - voćnjak, a isto tako u sebi nose trajnu opasnost da postanu pustinja.

2. Poštovani Trogirani i hodočasnici, sve vas srdačno pozdravljam i čestitam svetkovinu svetog Ivana, zaštitnika našega Trogira i dan grada. Pozdravljam… Svetkovina sv. Ivana okuplja i poziva nas da pogledamo sebe i svoju sredinu, da se zapitamo gdje se gubi ona svijetla strana života, naša radost, mudrost, ljubav? Ne gubimo li radost u svom načinu življenja? Ne zamjenjujemo li mudrost površnim informacijama? Ne umire li nam ljubav u sebičnosti i individualizmu? Gdje smo i na kojem smo putu, prema voćnjaku ili prema pustinji?

3. Ova i slična pitanja nisu samo naša danas. S istim pitanjima, u svom vremenu susretao se sveti zaštitnik Trogira biskup Ivan sa svojim suvremenicima. Možda je potrebno, u našem vremenu, ova pitanja još glasnije postavljati. Uza sav napredak društva i rast slobode, demokracije i prava, odnekud izviru nove nepravde, preziri, nepovjerenja, ovisnosti i manipulacije. Dok se s jedne strane materijalni zidovi uklanjaju, pa i geografske granice otvaraju, s druge strane kao da se u nama i među nama podižu nevidljive, unutarnje granice i grade psihološki zidovi. Rezultat toga je jezik sebičnosti kojim govore već mala djeca u vrtiću i u školi. Dijete, kad ga upitate, što je to, neće reći "mlijeko", nego "moje mlijeko". Govor nas odraslih sve se više svodi na ja, moj, moje, meni. Često gledamo samo svoje interese, potrebe i korist. U opasnosti smo da nam drugi postanu neprimjetni i suvišni. Zatvaranjem u sebičnost i gubljenjem osjećaja za opće dobro, nestaje ona širina posvojne zamjenice tvoj, njegov, njezin, naš, vaš, njihov. No ipak, ove riječi su prisutne u našem životu, ali samo u slučajevima gdje se ograđujemo od drugih. Tako ćemo reći: "tvoja pogreška", "njezina krivnja", "njihov problem".

4. Nismo ni svjesni koliko nas naš egoizam razara, urušava, dijeli, te guši ljepotu i radost života. Bolest sebičnosti razara jednako i pojedince i zajednicu. Egoizam je hrđa - ruzina koja nagriza brak i obitelj, prijateljstvo i društvo. Zahvaća i poremećuje alfabet ljudskih odnosa. Sebičnjak želi biti samodostatan, želi biti gospodar života i smrti. Što su pobačaj, rastava i eutanazija nego po život opasne varijante sebičnosti. Egoist stavlja sebe u središtu. Za njega su stvari, korist i uživanje ispred i iznad bližnjega. Umrežena i zbrojena sebičnost na društvenom i svjetskom planu stvara mentalitet indiferentizma i ravnodušnosti prema siromašnima i ugroženima, pojedincima i narodima.

Sebičnost izbjegava susret, razgovor, i ne podnosi drugoga i drugačijega. Naravno, sebičnost nas ne čini sretnima jer ostavlja prazninu – pustinju u nama. Uporno, poput ovisnika, sreću tražimo u stvarima, posjedu, vlasti, časti. No, koliko god čovjek posjedovao i častî imao, redovito radost života nije u tome.

5. Na svoj način, sebičnost nas deformira, čini invalidima oka i srca: gledamo, a ne vidimo, ne primjećujemo. Srcem se najbolje vidi, ali ako nam je srce zatvoreno, doista smo slijepi. Egoist ima problema i sa vjerom. Engleski obraćenik kardinal John Henry Newman uvijek je naglašavao da nevjeru ne rađa čovjekov intelekt, već zatvorenost i stanje ljudskog srca. Sebičnom i samodostatnom čovjeku i molitva je problem. Molitva Očenaša vidi Oca sviju ljudi, a ne privatnog Boga. Očenaš nas otvara i uključuje "tvoje": sveti se ime tvoje, dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja. Sve je to u suprotnosti s onim koji u središte stavlja svoju slavu, svoje kraljevstvo i

samovolju. Egoist ne razumije ni ove riječi: otpusti nama duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. On je uvijek u pravu, a samo drugi griješi.

6. Našu zahvaćenost mentalitetom sebičnosti, svjedoči i to da više nismo u stanju vrednovati altruizam, žrtvu drugih za opće dobro, najveću žrtvu onih koji su bili spremni prijeći i granicu smrti, i život svoj dati za našu slobodu. Svjedoci smo ovih dana mirnoga prosvjeda branitelja s najtežim tjelesnim oštećenjima, koji traže dostojanstvo svoje i drugih. Branitelji ne mogu prihvatiti poniženje da su oni danas u društvu postali invalidi = in-validi u smislu značenja ove riječi, tj. nevrijedni, nekorisni, suvišni. Čini se da su nam branitelji doista postali teret prošlosti i smetnja budućnosti. Iskreno se zapitajmo nismo li prema njima postali zaboravni, hladni, indiferentni? Što bi mogao biti razlog našeg zaborava i indiferentnosti prema braniteljima? Je li to rezultat neke čudne političke korektnosti ili je tu na djelu neka ideološka pozadina. No, čini se da je na djelu još nešto: sve prisutniji egoizam i individualizam u nama i u našemu društvu.

7. Poštovana braćo i sestre u vjeri, kršćanin i sebičnost ne idu zajedno. To ne priliči onima koji žele slijediti Krista, prepoznavajući ga u bližnjima. Znak prepoznavanja kršćanina jest ljubav. Ljubav ne riječî, već djelâ. Kristova ljubav koja je pobijedila sebičnost grijeha i zarobljenost smrti, poziva nas na put gdje nema mjesta zidovima, već mostovima, u perspektivi otvorenosti zemlje nebu, smrti životu, vremenitosti vječnosti. Stoga Kristova ljubav želi biti djelatna u svima nama kao što je bila u životu svetog biskupa Ivana.

8. Sv. Ivan je postao biskupom 1064. u vrijeme društvenih i političkih napetosti. Posredovao je i zalagao se za mir, pravednost i pomirenje. Kao dobar pastir svoga stada živio je među svojima i za svoje stado tako da bi se na njega mogle primijeniti riječi pape Franje, mirisao je mirisom ovaca. Nije podizao sebi spomenike jer je sveto živio, a spomenik su mu na dubokim i širokim temeljima njegove ljudskosti i svetosti podigli njegovi zahvalni Trogirani. Tako njegov spomenik stoji na zidinama iznad gradskih vrata, a još svečaniji i rijetko viđeni u katedrali, u kapeli sv. Ivana gdje počivaju njegovi zemni ostatci. Mogli bismo reći da je za vrijeme svoga života ipak podigao i jedan spomenik koji još i danas živi, a to je samostan časnih sestara benediktinki, vječno svjetlo grada Trogira, čiji jubilej 950 ove godine slavimo. Naš sveti zaštitnik živio je u nemirnim vremenima uspona i padova hrvatske države, kraljeva Petra Krešimira, Dmitra Zvonimira, Stjepana II., vremena razdorâ i svađâ među vladajućima, gubitak dinastije i prijelaz hrvatske krune na glavu stranih vladara 1102. Sve to prati i povezuje sv. Ivana s nama danas. Dug je bio rascjep od njegova vremena, gubljenja samostalnosti hrvatske države pa do 1992., priznanja i slobode, sna kojega su mnoge generacije sanjale, a tek u naše vrijeme postade realnost. Za slobodnu i demokratsku Hrvatsku toliki su sanjali, patili i stradavali. Mentalitet egoizma ne razumije jezik žrtve ljubavi – ljubavi za druge. Naša sloboda i neovisnost Hrvatske, rođena je Providnošću i sebedarjem solidarne ljubavi branitelja, pred agresivnim egoizmom agresora s nadom i uvjerenjem da će naše društvo postati vrt - voćnjak. Bilo bi neodgovorno, štoviše, suludo oprijeti se uz tolike žrtve agresivnom egoizmu izvana, a potom domovinu iznutra razarati i pretvarati u pustinju našim domaćim egoizmom. Zato u mirnom prosvjedu branitelja s najtežim oštećenjem treba prepoznati i čitati dublje i dalekosežnije poruke.

9. Braćo i sestre, u svojoj sebičnosti i individualizmu, možda smo daleko zastranili ako više ne razumijemo jezik žrtve ljubavi za opće dobro. U tom smislu ne samo da nam naš odnos prema braniteljima pokazuje na kakvom smo putu, već i jedan drugi, trajni odnos: odnos prema nosivom temelju društvenog života, svetom žarištu ljubavi, školi solidarnosti i altruizma, a to je obitelj. Obitelj je prva crta trajne obrane i zaštite života. Ne ponižavamo li i ovog svjedoka požrtvovne ljubavi s nekim oblicima koje uvodimo unutar prostora obitelji, poput "trojanskog konja". Koliko je potrebno da obitelj danas bude u sebi jaka sa svojim: molim, oprosti, hvala, da bi se mogla održati na nogama i na putu plodna vrta? Doista, naš odnos prema braniteljima i naš odnos prema obitelji očituje naše stanje i naše usmjerenje: gdje smo i kuda idemo. Temeljno pitanje: altruizam ili egoizam, ljubav ili sebičnost, zajedništvo ili individualizam bitno je pitanje svakoga od nas kao čovjeka i vjernika, pitanje bračnog zajedništva, obiteljskog života, svjedočanstva Crkve i naše društvene zajednice. Hoće li nam život obitelji i društva biti čudesan ili čudnovat, ovisi o našem odgovoru, tj. koji smjer izabiremo: prema voćnjaku ili prema pustinji.

10. Kao nekada, tako i danas svojim Trogiranima i svima nama, u nadvladavanju osobnog i društvenog egoizma, sv. Ivan poručuje: Kad vidimo i čujemo druge, kad im pomažemo, najbliži smo sebi samima. Otkrivamo sebe, svoje dubine koje ni sami

ne poznamo. Da bismo sebe upoznali, i bili radosni potrebno je činiti dobro. Zlo nas udaljava i ranjava. Dobro otkriva i oživljava. Dobro je most prema drugima i Bogu, grijeh je zlo, zid zatvaranja i bijega od Boga i čovjeka. Dobro mijenja pustinju u voćnjak. Nikome ne činite zlo. Ne dopusti da te svlada zlo, već zlo svladaj dobrim. Ohrabrite se u dobru i svjedočite solidarnost da i djeca, svjesni Očenaša i gledajući vaš primjer, nauče reći "naše mlijeko".

Sv. Ivane, pomozi nam proširiti, produžiti i graditi nove mostove prihvaćanja, solidarnosti i prijateljstva! Blagoslovi sve svjedoke požrtvovne ljubavi u našem društvu: sve branitelje i obitelj, izvor i braniteljicu života. Ohrabri i sve nas na putu solidarnosti da uza sve poteškoće izgrađujemo svoj dom i svoju Domovinu, kako bi sve više postali plodan voćnjak, bogat ljudskim i kršćanskim vrijednostima, u radosti i ljepoti života. Amen

Mons. Marin Barišić, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

Svetkovina Rođenja Gospodinova – Misa Polnoćka u Katedrali - 2014.

1. U radosti božićne noći rođenja Sina Božjega od Djevice Marije nebeski glasnik objavljuje budnim pastirima poruku: "Danas vam se u Betlehemu rodio Krist Gospodin". Braćo i sestre, pridružujući se pastirima pitamo se: "Tko se rodio?" Krist Gospodin! Sâm Bog, u betlehemskom Djetetu k nama dođe – čovjekom posta. Nevjerojatan i čudesan događaj. Čini se da je težak ljudski život jer sve manje ima rođenja. Zašto onda Bog čovjekom posta? I nas noćas budne drži ova čudesna vijest. Noćas smo u društvu betlehemskih pastira na istom putu objavljene tajne Boga u betlehemskom djetetu. Zašto Bog čovjekom posta? Uronjeni i otvoreni svjetlu vjere, naslućujemo čovjekoljublje Božje. Mi ograničeni i grešni ljudi, znamo ponekad očitovati geste dobrote i ljubavi prema drugima. Dok čovjek uspijeva ljubiti, Bog je sama ljubav. Iz ljubavi se rađa, ljubav ga uvodi u ovaj svijet.

2. Danas vam se rodio Spasitelj – Krist Gospodin! Danas Božje ljubavi prelazi sve granice, obuhvaća sva vremena i generacije. Zahvaća svakoga od nas, nas i naše danas. Mi se teško nosimo i ne snalazimo u našim danima, ali Krist Gospodin želi tu biti s nama doma. Ova ljubav neće iznevjeriti, već samo iznenaditi - uvijek samo ugodno. Po maloj, svetoj nazaretskoj obitelji ulazi u sve naše obitelji, i u veliku ljudsku obitelj. Ovo danas betlehemske noći ne prelazi u prošlost, jer je rođen Emanuel, Bog s nama. Trajno je povezan s nama, u dobru i u zlu. Nažalost s naše strane može doći do loma, zaborava i ravnodušnosti. Božja ljubav dobro zna kakvi smo, i da nema idealne obitelji. Da je to čekala i tražila, da je postavljala uvjete, nikada ne bi došla k nama. Bog nas u betlehemskom Djetetu bezuvjetno prihvaća. Betlehemsku štalu i hladnu noć pretvara u pozornicu i izraz svoje ljubavi prema nama. Želi naći dom u našoj obitelji.

3. Bog se rodio u obitelji, radost Božića najdublje se osjeća upravo u obitelji. Nenametljivo i bez velikih zahtjeva betlehemsko Dijete želi danas biti i odrastati u našoj obitelji, u našem danas, u svim obiteljima svijeta. Bez obzira u kakvim uvjetima živimo, s kakvim poteškoćama i neizvjesnostima se susrećemo, obitelj je doista drugo ime za Božić. Rođenjem na periferiji Betlehema, u štali, u noći, govori nam da životne okolnosti ne mogu biti zapreka njegovoj ljubavi. Nije zahtjevan, ne traži puno, a sve daje. Bog koji čovjekom posta želi biti među svojima, među nama u obitelji, u malim znakovima pažnje, ispružene ruke… Želi nam otvoriti oči i srce da produžimo njegovu ljubav prema bližnjima. Štoviše, želi da ga prepoznamo u svim ljudima, a prije svega u onima koji su u poteškoćama, osamljeni, zaboravljeni, prezreni.

4. Betlehemsko Dijete svojim svjetlom i toplinom želi da u radosti obiteljskog slavlja na nov način prepoznamo jedni druge. Braćo i sestre, Božić nas snažno povezuje u nježnosti, emotivnosti, u svijesti darovanosti jedni drugima. U svjetlu Božića otkrivamo radost i prepoznajemo darove ne u kvaliteti stvari, već bogatstvu i daru dragih nam osoba: supruge, supruga, djece, roditelja, djedova, baka, braće, sestara. Dragi roditelji, vaša obitelj je živi Betlehem, ozračje božićnog otajstva, dara i darovanosti. Tko može bolje od vas, oče i majko, svjedočiti otajstvo Božića, vi ste znak i blizina Božje nježnosti i ljubavi svojoj djeci, ljubavi koja se ne kupuje, već svakodnevno dariva. Obitelj rađa i čuva čudesne odnose dara, sebedarja, požrtvovnosti, besplatnosti. Radost Božića ne zatvara se u obiteljsku oazu, već je čini glasnikom i svjedokom humanosti društva i svijeta. Božje čovjekoljublje je najsnažnija zaštita čovjeka. Zato božićni pogled betlehemskog Djeteta u obitelji iz nje, i po njoj, prelazi u novi pogled prema svim ljudima. Samo božićna obitelj može unijeti nove humane odnose u naše društvo jer se obitelj ne temelji na dominaciji jačega, nego na ljubavi, pažnji, sebedarju.

5. Braćo i sestre, s pastirima u dubokoj sabranosti poklonimo se otajstvu Boga koji iz ljubavi za nas čovjekom posta. Radosti i ljepoti Božića otvorimo svoje srce, dom i obitelj. Neka svojim čovjekoljubljem i mirom Mlado Sunce s visine obasja sve naše dane. Neka se s Njegovim rođenjem u nama rode novi putovi do bližnjega i Boga.

Betlehemsko Dijete, Bože i brate naš, daj da ljubav i radost tvoga rođenja prepoznaju i osjete svi ljudi velike obitelji ljudskog roda.

Braćo i sestre, danas nam se u Betlehemu rodio Spasitelj, Krist Gospodin. Spasitelju svijeta, dobrodošao! Dobrodošao u naše obitelji. Neka je sretan Božić tebi i svima nama!

Mons. Marin Barišić, nadbiskup metropolit splitsko-makarski

Svetkovina Rođenja Gospodinova – Danja misa u Katedrali - 2014.

1. Nebeski glasnik u božićnoj noći objavi radosnu vijest budnim pastirima: "Danas vam se rodio spasitelj, Krist Gospodin!" U betlehemskom Djetetu, rođenom od Djevice Marije, Bog čovjekom posta. Dok Majka Marija svoga Sina radosno povija i utopljuje u povoje svoje ljubavi i sama se pita: "Kako da te zovem, dijete moje, i Bože naš? Što ti trebam dati, mlijeko ili slavu i hvalu?" Braćo i sestre, i evanđelist Ivan uvodi nas u tajnu vidljivog betlehemskog Djeteta. Ide dublje, traži izvor i početak. I današnjeg čovjeka zanima početak: Što je, gdje je početak svemira i života? Tragajući za početkom, istražujemo planete, želimo doznati ima li na njima znakova života. Na kraju krajeva jedan je početak i za pastire pod vedrim nebom u betlehemskoj noći, i za današnjeg čovjeka i za njegove sonde u tami svemira. Znanost pretpostavlja početni prasak. Za evanđelista Ivana prasak se doista dogodio. Riječ je tijelom postala. Riječ koja bijaše Bog, koja jest, ne prestaje, jer je prije stvaranja, i sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Izvor je i još čudesnijeg praska: Boga koji iz ljubavi prema nama u betlehemskom Djetetu čovjekom posta. Početak je spasenja i temelj ostavarenja našega života i povijesti.

2. Na čudesni plan spasenja Božje ljubavi podsjeća nas i poslanica Hebrejima: "Više puta, i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, nama progovori u Sinu" – u najvećem prasku ljubavi Božje. Svjetlo istinito koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet. Ljubav ga vodi k nama. Da je postavljao uvjete, nikada ih ne bismo mogli ispuniti. Mi sami bili bismo zapreka

njegovu dolasku. Ali uza sve to, Bog nas ljubi. Jer – Bog je ljubav. Štoviše, uvjeti u koje dolazi k nama, ne smetaju mu. Siromaštvo štale na periferiji, hladna i tamna noć postaju pozornica i znak veličine njegove ljubavi. Radi nas i radi našega spasenja dođe. S nama želi dijeliti dobro i zlo.

3. Svojima dođe – onima koje ljubi. Njegovi smo, plod njegove ljubavi stvaranja i ostvarenja. Darovao nam je život i obogatio ga još većim darom slobode. Stvorio nam je srce i obdario govorom božanske ljubavi. Dao nam je razum i sposobnost misli kojom nadilazimo vidljivo, opipljivo, ograničeno… Na sliku smo Božju stvoreni. I zato svojima dođe.

Svojima dođe, brat nam posta. Dođe k nama po svetoj maloj nazaretskoj obitelji. On, izvor svega stvorenoga, iz nebeske obitelji Presvetog Trojstva uđe u zemaljsku obitelj, izvor života i temelj društva i svijeta. Kuca na vrata naše obitelji. Dijeli s nama naše poteškoće, nezaposlenost, siromaštvo, odbačenost, bolest, neuspjeh. Dijeli s nama i anonimnost, život bez aplauza, nagrada i priznanja, život kojemu jedino obitelj može biti sigurnost, zaštita, uvažavanje i prihvaćanje. Zato nije slučajno da je Bogočovjek proživio 30 godina u anonimnosti i skrovitosti, dijeleći životne situacije tolikih među nama izgubljenih i neostvarenih, ali s jakom potvrdom dostojanstva osobe u ozračju svoje obitelji. Obitelj nikada nije bila bez poteškoća, i čini se da je danas najugroženija. Sve je manje novih obitelji, umnažaju se obiteljske poteškoće i izazovi, sve je manje otvorenosti životu. Put budućnosti čovječanstva ide kroz obitelj, no ako nam je obitelj razbijena, manje vitalna i solidarna, kuda idemo? Ako je obitelj bez posla, primanja, doma, ako su mladi bez mogućnosti zaposlenja i osnivanja svoje obitelji, kakva nam je budućnost? Je li nam budućnost u svjetlu dinamike početka, stvaranja i praska betlehemskog svjetla u noći, ili na putu opasnog urušavanja i gašenja na kome nema života i budućnosti? K svojima dođe! Braćo i sestre, koliko smo kao obitelj i društvo doista prepoznatljivi da smo Njegovi?

4. Svako društvo sa svojim gospodarstvom, politikom, zakonodavstvom u svom odnosu prema obitelji govori koji put bira. Vidimo da je sâm Bog za Božić izabrao obitelj. Braćo i sestre, uz Božić, na svetu Obitelj u Hrvatskoj su najavljeni izbori. Hrvatski građani pozvani su birati svoga predsjednika/predsjednicu. Nije prikladno da su izbori u vrijeme Božića. Ali ako programi kandidata i kandidatkinje izviru iz programa betlehemskog Djeteta i njegove obitelji, tu vide svoj izvor i početak onda s pravom su blizu Božića.

Nije dovoljno kritizirati stvarnost i misliti da se ništa ne može promijeniti u korist života i humanije budućnosti društva. Neizlaskom na izbore ostajemo ne samo nemoćni, indiferentni, već bježimo iz stvarnosti života. Listić i olovka su uvijek, simbolično rečeno, svojevrsna praćka malog Davida u našoj ruci. I izlazak na izbore znak je da smo Njegovi i ujedno poziv Njemu da dođe k svojima.

5. Betlehemsko Dijete dolazi k svojima nenametljivo i bez velikih zahtjeva. Želi ohrabriti našu slobodu, osnažiti našu ljubav, prosvijetliti naše horizonte; biti prisutan u našem svakodnevlju, u malim znakovima pažnje, ispružene ruke i iskrena osmjeha koji uočava i ohrabruje bližnjega. Želi biti u teškim trenucima patnje i boli u kojima smo pozvani jedni drugima otvarati put nade. On po nama svjedoči svoju ljubav prema potrebnima, osamljenima, bolesnima, poniženima. K svojima dođe – k nama, da još više budemo svoji, da budemo dar jedni drugima. Obitelj je Božji dar koji rađa čudesne odnose darovanosti, sebedarja, požrtvovnosti, besplatnosti.

6. Draga obitelji, postani još više to što jesi – svoja i njegova baština, ozračje božićnog otajstva, dara i darovanosti. Oče, majko, tko može svojima bolje svjedočiti otajstvo Božića od vas samih: vi ste znak i blizina Božje nježnosti i ljubavi svojoj djeci, ljubavi koja se ne kupuje, već svakodnevno dariva. Vaša su djeca neprocjenjivi dar praska Božje ljubavi u vama iz izvora ljubavi koji sam dođe među svoje, u obitelji naše. Dolazak Boga u otajstvu betlehemskog Djeteta k nama, svojima, rađa kulturu i civilizaciju ljubavi. Temelj je ljudskosti i budućnosti društva po obitelji jer se obitelj ne temelji na dominaciji jačega, već na pažnji i ljubavi prema najpotrebnijima. U obiteljskoj božićnoj ljudskosti otkrivamo svoje i među onima koje smo u tami svoga egoizma i oholosti zatvorili u kategoriju onih drugih ili naših protivnika. I sve njih, betlehemsko Dijete, čini ih našima, svojima.

7. Svojima dođe! I mi Ti, betlehemsko Dijete, radosno otvaramo vrata svoga srca i doma. Milo Dijete, kako da Te zovemo? Bože i brate naš, u svom čovjekoljublju priznao si nas svojima. I mi Tebe želimo, uz ovaj Božić, izabrati našim Bogom i Spasiteljem – članom naše obitelji i društva. Blagoslovi sve naše obitelji, naše društvo i čitav ljudski rod – obitelj svijeta. Nebesko Dijete i brate naš, dobrodošao k nama, svojima! Neka je sretan Božić Tebi i svima nama!

DOPISI IZ ORDINARIJATA

Misijska nedjelja - 2014.

Br. 622/14 ***7. listopada 2014.***

Poštovana braćo i sestre, dragi suradnici u pastoralu!

Približava se Misijska nedjelja koju ove godine slavimo 19. listopada. To je po ustaljenom rasporedu 29. nedjelja u crkvenoj liturgijskoj godini. U Poruci za tu prigodu papa Franjo veli: "Danas postoji veoma veliki broj ljudi koji još uvijek ne poznaju Isusa Krista. Stoga je misija ad gentes i dalje urgentna. Svi su članovi Crkve pozvani sudjelovati u toj misiji, jer je Crkva misionarska po svojoj naravi: ona je rođena zato da "izlazi". Svjetski misijski dan je povlašteni trenutak u kojem vjernici s različitih kontinenata molitvama i konkretnim gestama solidarnosti pomažu mlade Crkve u misijama."

Od Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj – nacionalne uprave u Zagrebu dobili ste prigodne molitve i druge liturgijske obrasce za Misijsku nedjelju (Prijedlozi za liturgiju i Animacijski materijali). Šaljemo ih i u privitku ove poruke.

Sve Vas pozivam, da se pridružite molitvi cijele Crkve za sve navjestitelje evanđelja, za naše misionare i misionarke a osobito na mlade Crkve širom svijeta da riječ Božja raste i da se Kristovo kraljevstvo širi i donosi plodove. Molimo na tu nakanu i doprinesimo prema svojim mogućnostima misijskom djelu. Sve prikupljene priloge dostavite našemu Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu koji će ih proslijediti za misijske potrebe.

Poštovani župnici, svećenici, predstojnici redovničkih zajednica, misijski suradnici, na sve vas i vaše vjernike, misijske udruge i sve djelatnike u evangelizaciji zazivam Božji blagoslov.

mons. Marin Barišić, nadbiskup

Obavijest župnicma o prikupljanju potpisa za referendum

Br. 631/14 ***9. listopada 2014.***

Poštovani gospodine župniče!

"Organizacijski odbor za izjašnjavanje birača RH o potrebi da se zatraži raspisivanje referenduma o pitanju davanja hrvatskih autocesta u koncesiju" pokrenuo je inicijativu kojom se protive davanju hrvatskih autocesta u koncesiju. Od 11. do 27. listopada 2014. godine članovi Inicijative prikupljat će potpise građana za raspisivanje referenduma o ovom pitanju te su zatražili od ovog Ordinarijata dopuštenje korištenja prostora ispred crkava.

Svaka inicijativa građana čiji ciljevi doprinose općem dobru društva i ne krše propise i zakone Republike Hrvatske niti se protive kršćanskim vrijednostima, zaslužuje posebnu pažnju. Stoga, ukoliko se članovi ove Inicijative obrate Vama, možete im dati dopuštenje da prikupljaju potpise ispred naših crkava (na župnom zemljištu).

Međutim, kao i prilikom nedavnog prikupljanja potpisa za referendum o promjenama izbornog zakona, ne dopušta se o ovom referendumskom pitanju govoriti s ambona niti za vrijeme bogoslužja ili spominjati u župnim obavijestima niti posebno poticati vjernike da pristupe potpisivanju.

mons. Miroslav Vidović, generalni vikar

Obavijest o Službi Božjoj na splitskom groblju Lovrinac na svetkovinu Svih Svetih

Br. 656/14 ***20. listopada 2014.***

Prema običaju i ove će se godine na svetkovinu Svih Svetih, u subotu 1. studenoga 2014., održati zajedničko euharistijsko slavlje i molitve za sve naše pokojne na groblju Lovrinac.

Svetu misu s početkom u 14,30 sati predvodi nadbiskup mons. Marin Barišić s članovima Prvostolnog kaptola, splitskim župnicima i drugim svećenicima koji se mogu pridružiti u koncelebraciji. Nakon misnoga slavlja slijedi procesija do Velikoga križa pred kojim će Nadbiskup održati molitvu za pokojne. Na koncu će se Nadbiskup i okupljeni svećenici pomoliti kod svećeničke grobnice.

Molimo sve splitske župnike da o ovome obavijeste vjernike, a predstojnike samostanskih zajednica svoje članove, te ih pozovu da nam se po mogućnosti priključe u zajedničkoj molitvi za sve koji su s vjerom te nadom u uskrsnuće i vječni život otišli pred nama Gospodinu.

Unaprijed zahvaljujemo i srdačno Vas pozdravljamo.

mons. Miroslav Vidović, generalni vikar

Poziv na adventsku rekolekciju u Sinju

Br. 710/14 ***10. studenoga 2014.***

Poštovana braćo svećenici,

Uskoro ćemo započeti vrijeme došašća i novu liturgijsku godinu. Dok se pripremamo na slavlje velikog i svima nama tako dragog blagdana Božića – rođenja Isusa Krista, Sina Božjega i Spasitelja svijeta, želimo istodobno produbiti i ojačati vjeru u Kristov budući dolazak u slavi kao i njegovu trajnu prisutnost među nama u svojoj Crkvi kao što nam je obećao.

Svetište Gospe Sinjske slavi ove godine tristotu obljetnicu (1715. – 2015.) od dolaska slike Majke Božje, čijim se zagovorom grad Sinj čudesno obranio od turskih osvajača. Stoga se i mi pridružujemo toj velikoj i značajnoj proslavi te Vas sve pozivam na našu adventsku rekolekciju koja će se održati u srijedu 3. prosinca 2014. u svetištu i župi Gospe Sinjske u Franjevačkom samostanu u Sinju.

DNEVNI RED I PROGRAM

I. Molitveni dio

09,30 Pokorničko bogoslužje
Uvod i ispit savjesti, prof. dr. fra Domagoj Runje, mogućnost za sakrament pomirenja

10,00 Euharistijsko slavlje, predvodi i propovijeda nadbiskup mons. Marin Barišić
Liturgijsko pjevanje animira fra Jure Župić

11,00 Kava i osvježenje

II. Radni dio

11,15 Prof. dr. Elza Jurun, Katolička obitelj slavi Božić.
Razmišljanja o pripremama, očekivanjima i otajstvu Blagdana

Mr. fra Petar Klapež, Gospa Sinjska (1715. – 2015).
Kratak presjek povijesti i program proslave velike obljetnice.
Rasprava

12,15 Kratka obraćanja:
U povodu Nedjelje caritasa, g. Slavko Jerončić
Važnije obavijesti iz Ordinarijata, generalni vikar mons. Miroslav Vidović
Zaključne misli i preporuke, nadbiskup mons. Marin Barišić

13,00 Zajednički objed

Ako je netko od Vas doista zbog važnih razloga spriječen, molimo da nas o tome unaprijed obavijesti.

Radujem se Vašemu dolasku te Vam unaprijed zahvaljujem na suradnji.

mons. Marin Barišić, nadbiskup

Blagoslov obitelji (2014./15.)

22. prosinca 2014.

Draga braćo svećenici,

Nakon blagdana Kristova rođenja u ozračju božićne radosti i raspoloženja u našim se krajevima pohađaju i blagoslivljaju obitelji. Župnici i župni pomoćnici prema rasporedu obilaze obitelji u svojim župnim zajednicama i mole zajedno s njima za mir, svjetlo, snagu i blagoslov u kršćanskom življenju.

Ti kratki susreti trebaju se odvijati u duhu zajedništva i ohrabrenja u vjeri te su prilika da se voditelji župa bolje upoznaju s konkretnim životnim prilikama svojih vjernika, s njihovim radostima i nadama ali i žalostima i tjeskobama. Bog je u svojoj neizmjernoj ljubavi odlučio da ljudski rod obnovi i spasi te je radi nas u svome sinu Isusu Kristu postao čovjekom i rodio se od Marije Djevice u betlehemskoj štalici. Od toga prvog Božića naš je Spasitelj trajno među nama da nas svojim božanskim životom krijepi, jača i vodi na putu vjere.

S obzirom na blagoslov obitelji treba se držati uputa koje su objavljene u Vjesniku Splitsko-makarske nadbiskupije (2011). Nalaze se i u privitku.

Neka u blagoslov idu župnici, župni pomoćnici te drugi đakoni ili svećenici koji pomažu u župi. Prilikom molitvenog pohoda našim obiteljima neka se ne uzimaju novčani prilozi (osim u iznimnim slučajevima). Umjesto toga vjernicima valja u najavama napomenuti da svoje vjerničke obveze za uzdržavanje župe donesu u crkvu ili u župni ured tijekom godine. U sadašnjim prilikama trebamo biti osjetljivi jer ima i onih obitelji kojima trebamo pomoći. Ako je broj obitelji u župi toliki da tijekom božićnog blagoslova jedne godine nije moguće obići sve, neka se napravi takav raspored da se to učini u dvije godine.

Želim svima Vama i svim našim obiteljima tijekom Božićnih blagdana obilje mira, radosti i Božjeg blagoslova.

mons. Miroslav Vidović, generalni vikar

STATUT

Prezbiterskoga vijeća i Zbora savjetnika Splitsko-makarske nadbiskupije

I. NARAV I SVRHA

Članak 1.

Prezbitersko vijeće (u daljnjem tekstu: PV) Splitsko-makarske nadbiskupije zbor je svećenika, dijecezanskih, redovničkih i družbi apostolskog života, koji predstavlja prezbiterij Nadbiskupije. Kao senat dijecezanskog biskupa pomaže Nadbiskupu u upravljanju Nadbiskupijom, da se što više unaprijedi pastoralna dobrobit povjerenog mu Božjeg naroda (usp. kan. 495 §1).

Članak 2.

PV ima samo savjetodavni glas. Nadbiskup će se s njime posavjetovati u važnijim poslovima, a njegov pristanak mu je potreban samo u slučajevima izričito određenim u pravu (usp. kan. 500 §2).

Članak 3.

PV djeluje, u svim pitanjima i poslovima, s dijecezanskim biskupom, i nikada bez njega, kojemu jedinom pripada i briga da proglasi ono što je zaključeno na sjednici (usp. kan. 500 §3).

II. SASTAV I IZBOR ČLANOVA

Članak 4.

Predsjednik PV-a je Nadbiskup.

Članovi vijeća su:

a) Po službi:
   - pomoćni biskup;
   - generalni vikar;
   - provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja – Split;
   - pastoralni vikar;
   - sudski vikar;
   - prepozit Prvostolnog kaptola;
   - kancelar (ujedno i tajnik PV-a);
   - ekonom Nadbiskupije;
   - rektor Centralnoga bogoslovnog sjemeništa;
   - ravnatelj Nadbiskupskoga sjemeništa;
   - dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta;
   - ravnatelj Nadbiskupijske klasične gimnazije;
   - ravnatelj Caritasa.

b) Po izboru: po jedan prezbiter iz svake izborne jedinice.

c) Po imenovanju: Nadbiskup može slobodno imenovati neke članove PV-a (usp. kan. 497, 3).

Članak 5.

Aktivno i pasivno pravo biranja članova PV-a imaju:

- dijecezanski svećenici inkardinirani u Splitsko-makarsku nadbiskupiju;
- dijecezanski svećenici inkardinirani u drugim biskupijama i svećenici redovnici ili članovi družbi apostolskoga života koji borave u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji, a s dekretom dijecezanskog biskupa obavljaju u njoj službu župnika, župnog upravitelja, župnog vikara, rektora crkve, kapelana i sl. (usp. kan. 498).

Članak 6.

Izborne jedinice za članove PV-a su:

1. svaki dekanat u Nadbiskupiji (13);
2. dijecezanski svećenici: profesori na KBF-u i nastavnici u Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji, poglavari odgojnih ustanova (Bogoslovije i Sjemeništa) i ostali svećenici djelatnici središnjih ustanova Nadbiskupije, dijecezanski svećenici na službi ili studiju izvan Nadbiskupije;
3. redovnički svećenici profesori na KBF-u, nastavnici u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji, poglavari redovničkih odgojnih ustanova;
4. umirovljeni svećenici.

Članak 7.

Izbore za članove PV-a raspisuje Nadbiskup.

Kad on raspiše izbore, dekan ili drugi svećenici koje Nadbiskup zaduži za organiziranje izbora dužni su:

- pozvati na izbor na zgodno mjesto u određeni dan i sat sve svećenike koji po ovom Statutu imaju pravo birati i biti birani;
- predsjedati i voditi izbor;
- u dogovoru s biračima odrediti dvojicu brojača glasova koji supotpisuju zapisnik;
- sastaviti zapisnik o tijeku i rezultatu izbora te ga u roku od osam dana nakon izbora dostaviti Nadbiskupskom ordinarijatu.

Članak 8.

Biranje je valjano ako na njemu sudjeluje apsolutna većina glasača (polovica plus jedan, usp. kan. 119, 1), a vrši se tajno i na pisani način.

Članak 9.

Svaki svećenik može glasovati samo u jednoj izbornoj jedinici. Svećenici koji vrše službu u dva ili više dekanata sudjeluju u izboru ondje gdje imaju stalni boravak, a oni svećenici koji vrše drugu službu u više izbornih jedinica, glasovat će u onoj izbornoj jedinici u kojoj vrše glavnu službu.

Članak 10.

Na početku izborne sjednice, dekan ili drugi svećenici koje dijecezanski biskup zaduži za organiziranje izbora, dužni su obavijestiti izbornike da biraju jednoga vijećnika i jednoga zamjenika.

Odgovorni za izbor će svakome pojedinom glasaču dati popis svećenika koji imaju pravo biti izabrani i protumačiti način na koji se vrši izbor u skladu s propisima Zakonika kanonskoga prava.

Članak 11.

Smatra se izabranim:

- onaj koji je u prvom ili drugom krugu biranja dobio apsolutnu (tj. natpolovičnu) većinu glasova;

- onaj koji u trećem krugu biranja dobije relativnu većinu (tj. najviše) glasova;
- ako je u trećem krugu bilo više kandidata s istim brojem glasova, smatra se izabranim onaj koji je stariji po svećeničkom ređenju, a ako su ređeni istoga dana, onaj koji je stariji po rođenju (usp. kan. 119).

Na isti se način bira i zamjenik.

Članak 12.

Nakon što dobije zapisnike o izboru članova, sastav PV-a proglašava dijecezanski biskup dekretom.

Članstvo u PV-u je počasno i članovi u njemu rade dobrovoljno i bez novčane nagrade.

III. TRAJANJE MANDATA

Članak 13.

Mandat izabranih članova PV-a traje pet godina (usp. kan. 501, §1).

Nadbiskup može raspustiti PV i prije isteka petogodišnjeg mandata, ali samo u izvanrednim okolnostima koje treba da navede i obrazloži u svojoj odluci.

Članak 14.

Osim istekom mandata, služba člana u PV-u prestaje:

- trajnom nemogućnošću obavljanja službe;
- prestankom službe po kojoj je postao članom PV-a;
- promjenom ili napuštanjem službe;
- zahvalom koju prihvati dijecezanski biskup;
- odlaskom iz Nadbiskupije na neodređeno vrijeme ili više od godine dana;
- opozivom dvotrećinske većine birača koji su ga izabrali;
- neopravdanim uzastopnim izostankom s tri sjednice.

Članak 15.

Kad prestane služba jednog člana PV-a, njegovo mjesto preuzima zamjenik i njegov mandat traje do isteka mandata svih članova toga sastava.

Ukoliko prestane služba člana PV-a i/ili njegovoga zamjenika, pravo biranja novoga člana pripada istom zboru svećenika koji je izabrao prijašnjeg predstavnika. Mandat novoizabranom članu traje do isteka mandata svih članova toga sastava PV-a.

Članak 16.

PV prestane kad dijecezanska stolica postane praznom. Novi dijecezanski biskup mora u roku od godine dana pošto preuzme Nadbiskupiju ponovno osnovati PV. U međuvremenu njegove zadaće vrši zbor savjetnika (kan. 501, §2).

IV. SJEDNICE

Članak 17.

PV se sastaje redovito dva puta godišnje: u proljeće i jesen. Nadbiskup može sazvati PV na izvanrednu sjednicu ili po vlastitoj inicijativi ili na zahtjev jedne trećine svih članova PV-a.

Članak 18.

Sjednice Vijeća saziva i njima predsjeda Nadbiskup (usp. kan. 500 §1).

Članak 19.

Nadbiskup redovito četrnaest dana prije zasjedanja upućuje vijećnicima poziv na redovitu sjednicu, u kojemu su naznačene i glavne teme dnevnoga reda.

Članak 20.

Nadbiskup redovito sastavlja dnevni red sjednice s tajnikom PV-a. U nj ulaze teme i pitanja:

- koja odredi Nadbiskup;
- koja pisanim putem predlože najmanje desetorica svećenika;
- koja pisanim putem predlože najmanje trojica vijećnika.

Članak 21.

Vijećnici su dužni obavijestiti svećenike svoje izborne jedinice o datumu sjednice te ih konzultirati glede tema predviđenih za raspravu kao i o drugim aktualnim pastoralnim pitanjima. Svaki član PV-a dužan je na sjednicama vjerno izražavati mišljenje većine svećenika izborne jedinice koje predstavlja. Poslije zasjedanja, vijećnici izvještavaju svećenike svoje izborne jedinice o tijeku sjednice i o eventualnim zaključcima.

Članak 22.

Da bi savjetodavni prijedlozi PV-a bili pravovaljani, na sjednici treba sudjelovati barem većina članova. Prijedlozi se donose apsolutnom većinom glasova prisutnih vijećnika.

Članak 23.

Glasovanje u PV-u je javno, ali se u pojedinim slučajevima, na prijedlog većine vijećnika, može obaviti i tajno i na pisani način.

Članak 24.

Predsjednik može pozvati na sjednice PV-a i druge osobe koji nisu članovi PV-a i dopustiti im da govore, ali oni nemaju pravo glasa.

V. TAJNIK PREZBITERSKOGA VIJEĆA

Članak 25.

Kancelar Nadbiskupije ujedno je i Tajnik PV-a. On vodi brigu o pravovremenom sazivanju sjednica, podržava vezu s drugim vijećima i povjerenstvima u Nadbiskupiji, vodi sve poslove koji se odnose na rad PV te je njegov zapisničar i čuvar arhiva.

VI. SKUPINA ŽUPNIKA U POSTUPKU ZA UKLANJANJE ŽUPNIKA

Članak 26.

Na prijedlog Nadbiskupa, PV po principu relativne većine bira četvoricu župnika iz prezbiterija Nadbiskupije između kojih on, za pojedini slučaj, izabire dvojicu da razmotre razloge osporavanja kod premještaja ili razrješenja župnika (usp. kan. 1742 §1 i kan. 1750).

VII. ZBOR SAVJETNIKA

Članak 27.

Nadbiskup slobodno imenuje sedam članova PV-a, koji tvore Zbor savjetnika (usp. kan. 502 §1).

Članak 28.

Zboru savjetnika stoji na čelu Nadbiskup. Kad je stolica spriječena ili prazna, zboru predsjeda onaj koji u međuvremenu zamjenjuje Nadbiskupa ili, ako taj još nije postavljen, svećenik koji je u Zboru savjetnika najstariji po ređenju; a ako ih je više istog datuma ređenja, onaj koji je najstariji po godinama (usp. kan 502 §2).

Članak 29.

Mandat Zboru savjetnika traje pet godina. Ipak, kad istekne pet godina, Zbor savjetnika nastavlja obavljati svoje zadaće sve dok se ne osnuje novi Zbor (usp. kan. 502 §1).

Članak 30.

Zbor savjetnika vrši one zadaće koje su mu određene pravom. U slučaju kad je stolica prazna (usp. kan. 419) ili spriječena (usp. kan. 413 §2) bira upravitelja Nadbiskupije, ako pravom nije određeno drugačije.

Članak 31.

Dijecezanski biskup ili dijecezanski upravitelj, u pravom određenim slučajevima, treba saslušati mišljenje Zbora savjetnika (usp. kan. 494, §1-2) ili tražiti njegovu suglasnost (usp. kann. 1277; 1292; 1295).

VIII. ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 32.

Statut stupa na snagu kad ga odobri Splitsko-makarski nadbiskup i nakon što se objavi u Vjesniku Splitsko-makarske nadbiskupije. Od toga dana prestaju vrijediti svi drugi nadbiskupijski statuti koji se odnose na ovu materiju.

Ovime odobravam gornji Statut Prezbiterskoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije te on stupa na snagu s danom objave u Vjesniku Splitsko-makarske nadbiskupije.

U Splitu, 22. prosinca 2014.

Br. 768/2014

mons. Marin Barišić

Splitsko-makarski nadbiskup

v. r.

IZ ŽIVOTA SPLITSKO-MAKARSKE CRKVE

Čestitka nadbiskupa Barišića splitskim redovnicama u Avili povodom polaganja vječnih zavjeta i redovničkog oblačenja

Splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić uputio je čestitku splitskim karmelićankama u Avili sestri Gabrijeli od Svetoga Lica povodom polaganja vječnih zavjeta i sestri Esteri od Krista Kralja povodom redovničkog oblačenja. U čestitci je nadbiskup iskazao žaljenje što zbog obveza ne može prisustvovati slavlju, no napomenuo je da će na njihov veliki dan biti s njima u duhovnoj povezanosti i molitvi.

U pismu, između ostalog, stoji da je želja tolikih hrvatskih mladića doći u Španjolsku i ući u "primeru", i to u najbolje i najjače klubove. Ta čežnja ispunila se za četiri splitske djevojke Editu, Mihaelu, Gabrijelu i Esteru, koje su ušle, žive i igraju u najoriginalnijem i prvom samostanu svete Tereze Avilske, i to ne samo do 35. godine, već doživotno ostaju u formi, štoviše, 'mladost im se ko orlu obnavlja'. "Geografska povezanost Splita i Hrvatske s Europom i svijetom uvijek je bila ona splitska: stavi prst u more i eto te otvorenim čitavom svijetu. Ta povezanost otvara nas bespućima koja su često bez luke i odredišta. No, Split i Hrvatska doista su otvoreni i povezani sa svijetom preko vas, drage sestre Splićanke, sestro Edita Marijo od Križa, sestro Mihaela od Raspete Ljubavi, sestro Gabrijela od Svetoga Lica, sestro Estera od Krista Kralja, s duhovnim središtem - Avilom, koja na osobit način povezuje ljudska prostranstva, bespuća, tjesnace te vodi izvoru svjetla - domu Očeve ljubavi. Po primjeru i zagovoru svete majke Tereze Avilske, valovi Božje ljubavi, poštovane sestre, sada po vašem karmelskom iskustvu i molitvi danonoćno dodiruju obale Splitsko-makarske nadbiskupije, Crkve u domovini i hrvatskog društva", istaknuo je nadbiskup.

Splitskim karmelićankama, a osobito sestrama svečaricama zaželio je da ih Krist zaručnik trajno sve dublje uvodi u otajstvo svoje ljubavi, a sveta majka Tereza hrabri svojim primjerom i prati svojim zagovorom. (Kristina Bitanga)

Započela nova akademska godina na KBF-u u Splitu

Početak nove akademske godine 2014./2015. na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu obilježen je svečanim euharistijskim slavljem 1. listopada u kapeli splitskoga Centralnog bogoslovnog sjemeništa. Misno slavlje predvodio je veliki kancelar Fakulteta splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji s dubrovačkim biskupom Matom Uzinićem, šibenskim biskupom Antom Ivasom, kotorskim biskupom Ilijom Janjićem, velikim vicekancelarom i provincijalom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, dekanom dr. don Antom Mateljanom, profesorima i odgojiteljima.

Pozdravivši sve sudionike slavlja, mons. Barišić je kazao kako je dobro da na dan blagdana sv. Terezije od Djeteta Isusa započinje nova akademska godina jer postoji duboka povezanost između sv. Terezije i teološkog obrazovanja. Ona nije prošla kroz akademski studij, ali je 1997. godine sv. Ivan Pavao II. proglašava doktorom Crkve. "Njena specijalizacija bila je ljubav. Nažalost, i danas mnogi smatraju da ljubav i nauka ne idu zajedno, no spoznaja ljubavi je najveći i najdublji oblik spoznaje. Ako se rastavi ljubav i spoznaja, srce i um, dogodit će se da ćemo imati bedaste zaljubljenike i cinične znanstvenike. Potrebno je da ljubav i razum idu zajedno", istaknuo je nadbiskup i nadodao kako se sv. Terezija otvorila prema Gospodinu koju ju je vodio kroz otajstvo ljubavi. Studentima je poručio da, ulazeći u studiij teologije u čijem je središtu razmišljanje o Bogu koji je ljubav, u Maloj Tereziji pronađu uzor te poput nje spoznaju da je ljubav temelj i vrhunac svega. Zaželio im je da budu duboko povezani s izvorom koji je

vodio sv. Tereziju kako bi i njihov trud i rad u novoj akademskoj godini bili blagoslovljeni.

Misno slavlje je završilo himnom Duhu Svetomu "O dođi Stvorče", a program je nastavljen u velikoj dvorani Fakulteta. Prigodnu riječ nazočnima kao i dobrodošlicu studentima uputio je nadbiskup Barišić. "Biti profesor na Katoličkome bogoslovnom fakultetu odgovoran je i važan zadatak. Vjerujem da su vaši studenti ponosni na vas i zadovoljni vašim radom, a siguran sam da ste i vi ponosni i sretni kada vidite mlada, radoznala i vesela lica vaših studenata. Neka vam je svima ova nova akademska godina sretna i blagoslovljena", kazao je mons. Barišić. Pozdravnu riječ uputio je i provincijal Kodžoman koji je izrazio nadu da će se u predstojećoj akademskoj godini, kao i u proteklih petnaest, na KBF-u događati pozitivni primjeri požrtvovnoga znanstvenog, obrazovnog i odgojnog rada. Ovogodišnji lectio brevis "Očekivanja jednoga teologa početnika. Teologija protiv banalnosti vjere" održao je dr. don Edvard Punda. Na samom kraju sve važne obavijesti o predavanjima i tijeku rada u novoj akademskoj godini studentima je iznijela prodekanica za nastavu izv. prof. dr. Jadranka Garmaz. Redovita predavanja započela su 2. listopada 2014. (KB)

Međunarodni dan starijih osoba obilježen u Splitu

Međunarodni dan starijih osoba, 1. listopada, svečano je obilježen u Splitu u organizaciji Katoličke udruge Lovret za pomoć starijim i nemoćnim osobama i Udruge sveti Vinko Paulski – Konferencija sveti Duje.

Misno slavlje u crkvi Gospe od Zdravlja na Dobromu predvodio je župnik fra Ante Udovičić. U homiliji je naglasio da su svi oni koji se brinu za starije i bolesne osobe, uz skrb za njihove tjelesne potrebe, dužni pobrinuti se za njihove duhovne potrebe. To znači omogućiti im primanje svetih sakramenata, a na poseban način sakramenta bolesničkoga pomazanja kako bi uz Božju pomoć lakše prihvatili patnju i bolest. Istaknuo je kako je pri tome važno znati da preko sakramenta bolesničkoga pomazanja Božja milost djeluje na način da bolesni ozdrave ili da bolest i pripremu za prijelaz u vječnost prihvate, a to je smisao i cilj vjerničkog života svakoga kršćanina. Homiliju je fra Ante završio riječima: "Svojim zauzimanjem ljubite starije osobe onako kako biste željeli biti ljubljeni vi, kad jednoga dana zauzmete njihovo mjesto."

Poslije duhovnoga programa nastavljeno je druženje uz kulturno-umjetnički program u pinakoteci samostana na Dobromu, a za obogaćivanje okupljenih osoba treće životne zasluženi su: zbor umirovljenika Amfora iz Splita pod vodstvom prof. Mire Kazija, tenor Hrvatskog narodnog kazališta Špiro Boban, učenici iz osnovnih škola Marjan u Splitu i Šolta, gdje Katolička udruga Lovret provodi program od 2006. godine te djeca iz vrtića Dobri koji vode sestare Ančele. Za glazbenu pratnju u crkvi i u pinakoteci zadužena je bila s. Lidija Matijević, franjevka s Lovreta.

Predsjednica Katoličke udruge Lovret s. Ljiljana Todorić i koordinatorica Udruge sveti Vinko Paulski gđa Jozica Vlahović, obraćajući se prisutnima, naglasile su važnost zauzimanja za potrebe osoba treće životne dobi u našoj društvenoj zajednici gdje je gotovo petina stanovništva starija od 65 godina (prema zadnjem popisu stanovništva u Hrvatskoj ih je 17.7%). "Općenito prevladava negativan stav prema starosti i starenju što je nepravedno jer na ovoj generaciji počiva društvo. Cijeli svoj život su se trudili izgrađivati obitelj i društvo s ljubavlju te zaslužuju da im to njihovi bližnji i društvena zajednica uzvrate. Velika većina starijih osoba, usprkos poteškoćama, stavljaju se i u toj dobi nesebično, prema svojim mogućnostima, u službu obitelji i društva. Nepravda prema starijoj populaciji treba biti ispravljena kreiranjem politike u društvu za njihovu dobrobit, a svi mi trebamo raditi na tome da zaživi međugeneracijska solidarnost", kazale su.

Druženje uz prigodni domjenak nastavilo se u zajedništvu radosti i ohrabrenja, i za one koji pomažu starijima, i za starije i bolesne osobe koje su se ovim susretom osnažile za njihovu često tešku svakodnevicu. (KB)

Nadbiskup Barišić na proslavi sv. Stjepana, zaštitnika grada Hvara i Hvarsko-bračko-viške biskupije

U Hvaru je svečano proslavljen blagdan sv. Stjepana, zaštitnika Hvara i biskupije, koji se ujedno slavi i kao Dan grada. Blagdansko slavlje je počelo 2. listopada procesijom preko hvarskoga trga, koje nosi svečevo ime. U procesiji su bratimi sv. Nikole nosili relikviju sv. Stjepana, koju je u 19. stoljeću Hvarskoj biskupiji darovao venecijanski patrijarh, koji je kasnije postao papa Pio X. Nakon procesije u kojoj je sudjelovalo mnoštvo vjernika, u katedrali je svečanu misu predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak, s kojim su uz biskupa domaćina Slobodana Štambuka suslavili splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić, šibenski biskup Ante Ivas, kotorski biskup Ilija Janjić, dubrovački biskup Mate Uzinić, grčko-katolički biskup Nikola Kekić, te više svećenika i redovnika Hvarske biskupije.

U blagdanskoj propovijedi biskup Mrzljak se na početku zapitao: "Tko je sv. Stjepan i što iz daleke prošlosti poručuje nama, današnjim vjernicima? Sv. Stjepan bio je papa koji neustrašivo i hrabro svjedočio i živio vjeru. Za istinu i vjeru bio je spreman žrtvovati i svoj život, što je posvjedočio mučeničkom smrću. Ako znamo što se suvremenim kršćanima događa u pojedinim dijelovima svijeta, primjerice u Iraku, lako ćemo zaključiti da je i danas kao i u njegovom vremenu potrebno hrabro svjedočiti i živjeti vjeru. Svijet je danas napredovao u mnogim područjima, tehničkim i tehnološkim, ali u najbitnijim životnim pitanjima nije se mnogo promijenio, a bitna pitanja za dostojan ljudski život su dobrota, poštenje i ljubav prema bližnjemu", istaknuo je varaždinski biskup. Sv. Stjepan nam iz svoga davnog vremena poručuje da možemo napredovati u ljudskosti ako živimo poštujući i čuvajući zajedništvo u Crkvi, a posebice u obitelji koja je temeljna zajednica Crkve i društva. Bog je u početku stvaranja odredio svetost obitelji stvorivši čovjeka i ženu da u obitelji postanu "jedno tijelo i jedna duša". Uzvišenost zajedništva u obitelji je potrebna radi odgoja djece i mladih, jer jedino u zdravoj kršćanskoj obitelji mladi naraštaj može naučiti što je ljubav, poštenje i poštivanje starijih. U obitelji se ostvaruje najbolja škola života i čitav život trebamo učiti kako biti bolji čovjek. Naša se vjera ne smije temeljiti na tradiciji, nego na živoj i životnoj vjeri, koja se svakodnevno prakticira, a ne samo na povremenim crkvenim i blagdanskim slavljima, naglasio je biskup Mrzljak te nastavio da nam određene strukture zamjeraju zašto se ne prilagodimo suvremenom načinu života, proglašavaju nas konzervativnima, jer ne prihvaćamo hedonizam i konzumerizam. Međutim, mi smo duboko svjesni da se do pravog cilja ne može doći bez truda i napora, da svatko treba "uzeti svoj križ" ako želi postići smisao i svrhu života. Mi znamo da nije lako biti kršćanin, ali smo svjesni da se ne može stići do cilja prepuštajući se lagodnom životu i svjetovnim užitcima, zaključio je biskup Mrzljak. Na kraju je poručio vjernicima da ćemo lakše svladavati životne napore i tegobe ako znamo da je sv. Stjepan, kao i svi drugi svetci, naš zaštitnik i zagovornik kod Boga. Zato se ne treba bojati, zaključio je varaždinski biskup svoje obraćanje hvarskim vjernicima čestitajući im blagdan i Dan grada. Liturgijsko pjevanje tijekom misnoga slavlja izvodio je katedralni zbor kojim je ravnala maestra Klara Milatić.

Blagdanska proslava sv. Stjepana završila je navečer u katedrali svečanom večernjom i svetom misom. (IKA)

100. obljetnica života i djelovanja Školskih sestara franjevki na Lovretu

Školske sestre franjevke Krista Kralja splitske Provincije Presvetoga Srca Isusova proslavile su 100. obljetnicu života i djelovanja u samostanu na Lovretu u Splitu. Središnji dio proslave bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je u samostanskoj kapeli 4. listopada, na blagdan sv. Franje Asiškoga, predvodio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić. U koncelebraciji su bili predsjednik Vijeća HBK-a za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života dubrovački biskup mons. Mate Uznić, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović i dvadesetak svećenika, a na slavlju su se okupile vrhovna predstojnica Družbe školskih sestara franjevki Krista Kralja s. Klara Šimunović, sestre provinci-

jalke mostarske, sarajevske i mariborske provincije, provincijalke drugih redovničkih zajednica, velik broj redovnica i redovnika te brojni prijatelji.

Sve okupljene pozdravila je provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo, koja je ukratko i prepričala povijest dolaska školskih sestara franjevki na Lovret. Prve sestre došle su u Split iz Maribora 1904. godine na poziv splitskog biskupa Filipa Franje Nakića. Sestre se nastanjuju u samostanu franjevki trećoretkinja uz crkvicu sv. Ciprijana u staroj jezgri grada te se, u duhu vlastite karizme, posvećuju odgoju ženske mladeži. Unatoč neizvjesnosti i trpljenju, potreba naroda u njima je učvrstila želju da otvore prvu domaćinska školu u Dalmaciji za poučavanje ženske mladeži. Godine 1914. nastanjuju se uz goleme poteškoće u samostanu na Lovretu koji postaje središte provincije, koja je osnovana 1922. godine i rasadnište njihove prisutnosti izvan Splita, Hrvatske i Europe pa sve do Afrike gdje sestre ove godine obilježavaju 40 godina misijskoga života i rada u DR Kongo. "Povijest naše provincije, koliko god bila mala u crkvenom i povijesnom kontekstu, za nas je značajna i velika po sestrama koje su krenule za Kristom i posvetile mu cijeli život. Mnoge su otišle ispred nas i ostavile divne primjere sestrinske požrtvovnosti i djelatne ljubavi prema bližnjemu te vrijednosti koje u duhu evanđelja svakodnevno oživotvorujemo. Uz dužnu zahvalnost sestrama čija duhovna i materijalna dobra baštinimo, ovim slavljem iskazujemo zahvalu Bogu za stoljetnu prisutnost predajući mu našu sadašnjost i povjeravajući mu budućnost", kazala je provincijalka.

"Drage sestre, dobrodošle u Split! Vjerujem da vas je tako biskup Nakić pozdravio onog dana kad vas je svečano uvodio u ovu mjesnu Crkvu", kazao je nadbiskup Barišić na početku homilije čestitavši sestrama 100 godina života na Lovretu i 110 godina prisutnosti u Splitu. Smatra da su sestre potekle najprije iz Kristova srca, no kako je nemoguće ovaj jubilej slaviti bez sv. Franje. "Tko je bio sv. Franjo? Čitamo životopise i brojne spise, no to je nedovoljno da bismo upoznali maloga siromašnog brata Franju. Razumjeti Franju ne možemo bez Božje riječi. Ona je bila njegov temelj na kojem je gradio svoj identitet, prepoznao svoj životni poziv. Osluškivao je Gospodina i živjeli su u neprestanom dijalogu. Vjerujem da je, u dan kada je sv. Franjo shvatio dubinu života s Bogom, Isus radosno uskliknuo: 'Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objavio malenima'", naglasio je nadbiskup i pojasnio da maleni nisu oni nepismeni, već oni koji su otvoreni i koji traže istinu i smisao života. Sestrama je poručio da im je sv. Franjo primjer kako svoje zajedništvo i karizmu oslanjati na Krista raspetoga u kojem moraju pronaći izvor preporođenja od umora i poteškoća. Pozvao ih je da na Kristu griju svoje srce kako bi mogle bližnjima nositi toplinu i svjetlo. "Sestre, potrebne ste ovom svijetu možda više nego prije 100 godina jer ovaj današnji mentalitet žeđa za toplinom, svjetlom, ljubavlju i svjedocima. Potrebne ste jer je u ovom mentalitetu zarobljenosti i ovisnosti potrebna sloboda. U svijetu egoizma potrebni su svjedoci ljubavi i solidarnost. U nestalnosti, relativizmu i prolaznosti potrebna je stabilnost i ustrajnost, a sve to ste vi danas. Vi ste prepoznatljive po Božjoj ljubavi", kazao je nadbiskup i, zahvaljujući Gospodinu na prisutnosti i djelovanju sestara, zaželio da ovaj jubilej bude početak jedne nove budućnosti za cijelu zajednicu i za mjesnu Crkvu.

Čestitku sestrama uputio je i fra Joško Kodžoman koji je najprije izrazio zahvalnost za povijesnu povezanosti provincije Presvetoga Srca Isusova i provincije Presvetog Otkupitelja. "Drage sestre, ostavile ste dubok trag i raduje me da je Split, između ostalog, poznat i po časnim sestrama s Lovreta. Sve ove godine bile ste tiha, nenametljiva i jednostavna prisutnost koja je ovom narodu veliko obogaćenje. Sve što ste činile neizbrisivo je upisano u povijest našega grada", kazao je provincijal Kodžoman i, čestitavši sestrama jubilej, naglasio da je današnji dan dokaz da sestre imaju dugu i bogatu prošlost. No, znajući za njihov rad u školama, vrtićima i sirotištima, bolnicama i staračkim domovima, istaknuo je da sestre imaju respektabilnu sadašnjost i budućnost koja obećava.

Proslava u samostanu na Lovretu započela je u 3. listopada prigodnim programom i obredom preminuća sv. oca Franje. (KB)

Svetkovina Gospe od Ružarija i 450 godina od utemeljenja Segeta

Jubilej 450 godina od utemeljenja Segeta i svetkovina Gospe od Ružarija, zaštitnice župe i općine Seget, svečano su proslavljeni 5. listopada. Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji s nekoliko svećenika na čelu s župnikom don Nikolom Galovom. Misi je prethodila tradicionalna procesija s urešenim Gospinim kipom u kojoj je sudjelovalo mnoštvo djece, župni zbor kojim ravna s. Blagoslava, a koji je pjesmom obogatio i misno slavlje, brojni župljani i hodočasnici.

Na početku slavlja, u ime župljana, nadbiskupa i sve goste pozdravio je Mile Sorić koji je ukratko prepričao povijest Segeta koji je osnovan 1564. godine zahvaljujući pisaru trogirske gradske blagajne Jakovu Rotondi. Taj kaštel trebao je služiti kao zaštita lokalnim mještanima u slučaju ratne opasnosti. "Okupili smo se danas, 450 godina nakon osnutka Segeta kako bismo zahvalili Bogu za našu povijest, ali i kako bismo osvijestili ljude, posebno mlade, o povijesnoj i kulturnoj baštini našeg mjesta". Nadodao je kako je u tu svrhu u osnutku i kulturna udruga "Seget 1564." te napomenuo kako svečanosti ovoga dana doprinose i 150 godina stare župne orgulje koje su, nakon nekoliko desetljeća šutnje i nedavne uspješne restauracije ponovno zasvirale.

Nadbiskup Barišić je u svojoj homiliji kazao kako Isus u evanđelju u nekoliko navrata govori o vinogradu i tim prispodobama nam otkriva da vinograd nije samo Božji, nego i naš te da mi u njemu nismo sluge već sinovi. Poziva nas da prepoznamo da je to naše te da ga s ljubavlju izgrađujemo. "Narod je vinograd Božji gdje Bog očekuje bogat urod pravednosti, solidarnosti, ljubavi i praštanja, no, nažalost, često se događa suprotno. Isus je rekao 'Ja sam trs, vi ste mladice', no koliko smo mi svjesni te povezanosti? Znamo li da samo zajedno možemo donijet urod i plod?", upitao je nadbiskup i naglasio da su naši vinogradi danas vlastiti životi, brak, obitelj i naš narod. Osvrćući se na obljetnicu 450 godina od utemeljenja Segeta, podsjetio je da je taj kaštel građen radi zaštite od napada s mora i kopna i pozvao da se zapitamo imamo li mi danas zaštitu za naše vinograde, za brak i obitelj. Istaknuo je da i u najutvrđenijem kaštelu život može biti ugrožen zbog načina na koji živimo te kako je točno da postoje opasnosti unutar društva, no kako smo najveća opasnost

sami sebi. "Potrebno je okopavati naše vinograde jer će se inače dati drugome narodu koji će donijeti plodove. Dat će se onima koji poštuju i cijene život. Opasno je ono što mi danas živimo. Postavili smo se kao gospodari svoga života, života našeg bližnjega, staraca i malog djeteta u majčinoj utrobi. Na taj način, unatoč svim dostignućima današnjice, rušimo vlastitu civilizaciju", upozorio je nadbiskup i kazao kako nam u našoj stvarnosti duhovnu zaštitu može pružiti samo Gospa od Ružarija. "Krunica je bila uz nas u svim osobnim, obiteljskim i narodnim poteškoćama. Molitvom krunice zazivamo Majku u naše vinograde, ona ulazi u naš život i uvodi nas u zajedništvo. Kao što su zrnca krunice nanizana na nit, tako smo i mi ljubavlju povezani jedni s drugima. Vjerujte, gdje god se moli krunica, vinogradi nisu ugroženi". Nadbiskup je zaželio da ovaj jubilej ne bude samo slavljenje prošlosti već otvorenost prema budućnosti te okupljene pozvao da grade svoj vinograd pod zaštitom krunice.

"Naši predci, djedovi i bake, majke i očevi s ljubavlju su čuvali ovu grudu zemlje, žuljavim rukama je obrađivali, znojem zalijevali, i nisu je prodavali, nego je nama sačuvali i predali. Gradili su kuće, crkve i škole, no ono najvažnije rađali su djecu. Oni su osigurali našu povijest, a na nama je da osiguramo budućnost. Radostan sam što danas vidim rijeku djece. Oni su jamstvo naše budućnosti", kazao je na kraju slavlja župnik don Nikola Galov. Zahvalio je nadbiskupu na prisutnosti kao i onima koji su pomogli pri organizaciji slavlja, a svima je čestitao dan župe i obljetnicu Segeta. (IM)

Papa-fest 2014.

U sportskoj dvorani na Bilankuši 5. listopada održan je šesnaesti festival duhovnih šansona Papa-fest u čast svetoga Ivana Pavla Drugoga. Na festivalu je nastupilo 11 vokalno-instrumentalnih sastava i solista: Cor et anima (Tugare), Papa band (Solin), Izidor (Split), Znak mira (Split), Sperantes (Split), Vedran Vegar (Knin), klapa Serpentina (Split) te ovogodišnji debitanti Tajna vjere (Komiža), Andrijane (Split), Anjel (Strožanac) i Dragutin Hrastović (Marija Bistrica).

Festival, koji nije natjecateljskog karaktera, započeo je pjesmom "Gledam te, bijeli Oče" koju su izveli članovi iz više sastava. Župnik župe Gospe od Otoka don Ranko Vidović pozdravio je sve nazočne, među kojima i generalnoga vikara splitsko-makarske nadbiskupije msgr. Miroslava Vidovića, solinskoga gradonačelnika Blaženka Bobana, predsjednika Gradskoga vijeća Renata Prkića, predstojnika ureda za pastoral mladih dr. Mihaela Provića, predstavnika splitsko-dalmatinske županije Antu Radovčića, istaknuvši da duhovne pjesme daju sklad i harmoniju našoj duši. Solinski gradonačelnik Blaženko Boban je potom kazao kako Solinjani uvijek ističu kako je papa Ivan Pavao Drugi posjetio Solin gdje se susreo sa hrvatskom katoličkom mladeži. "Zahvaljujući Papa-festu toga sedogađaja prisjećamo svake godine, a posebno nas raduje što je papa Ivan Pavao Drugi proglašen svecem. Njegove poruke nikada ne ćemo zaboraviti, a upravo mladi koji pjevaju njemu u čast su garancija za to", rekao je gradonačelnik Boban. Ovogodišnji Papa-fest u ime Nadbiskupskog ordinarijata iz Splita, glavnog pokrovitelja, otvorio je generalni vikar mons. Miroslav Vidović koji je rekao kako kršćanska pjesma nije samo nota, nego i zahvalnost čiji je izvor u Bogu.

Potom su s jednom autorskom pjesmom nastupili mladi iz spomenutih vokalno-instrumentalnih sastava i solisti. Kao gost nastupio je popularni pjevač Jasmin Stavros i grupa Naranča koji su oduševili nazočne u sportskoj dvorani. Na kraju je riječ zahvale svim sudionicima uputio organizator i idejni začetnik Papa-festa don Vinko Sanader koji je istaknuo kako je papa Ivan Pavao Drugi bio veliki čovjek Crkve i svijeta, prorok svoga vremena, ali je bio i zagovornik Hrvatske i Hrvata i nije nam čudo što su ga zbog toga mnogi u Rimu zvali Papa Croato na što smo danas ponosni i Papi zahvalni. "S tom svrhom zahvale Papi i davanja slave Bogu niknuo je i ovaj jedinstveni festival u svijetu Papa-fest na kojem je kroz 16 godina sudjelovalo preko 70 različitih VIS-ova i solista iz Lijepe Naše i inozemstva", rekao je don Vinko.

Voditeljima vokalno-instrumentalnih sastava i solistima uručena su priznanja i replika Gospe Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta. Festival je završio himnom Papa-festa "Hrvatska mladež" koju su otpjevali svi izvođači. Voditeljice festivala bile su Magda Vrvilo i Nevena Pleština.

Dan prije Papa-festa, 4. listopada, u crkvi Gospe od Otoka, slavljena je sveta misa u čast svetome Ivanu Pavlu Drugome, a predvodio ju je don Ranko Vidović, župnik župe Gospe od Otoka. Tijekom svete mise pjevao je Papa band. (Jasminka Perić)

Susret nadbiskupa Barišića i predsjednika dr. Josipovića

Za vrijeme svoga posjeta Splitu predsjednik Republike Hrvatske dr. Ivo Josipović posjetio je 6. listopada splitsku prvostolnicu sv. Dujma. Ondje se susreo sa splitsko-makarskim nadbiskupom mons. Marinom Barišićem i generalnim vikarom mons. Miroslavom Vidovićem. U zajedničkom obilasku katedrale i riznice nadbiskup je Predsjednika upoznao s bogatim povijesnim, kulturnim i teološkim

značenjem splitske katedrale za grad Split, ali i nacionalnu povijest.

Nadbiskup je kazao kako je splitska prvostolnica, najstarija svjetska katedrala, izvorno bila mauzolej cara Dioklecijana, progonitelja kršćana, a sredinom 7. st. postaje kršćanska katedrala. Na samom ulazu pažnju su posvetili vratnicama iz 1214. godine, čijih 800 godina od postavljanja Split slavi cijelu 2014. godinu, a koje je izradio domaći majstor Andrija Buvina. U drvu hrasta, rogača i oraha izrezbario je dvadeset i osam prizora iz Kristova života, od navještenja do uzašašća. Na svakoj vratnici nalazi se po četrnaest plitkih reljefa uokvirenih s bogatim geometrijskim i biljnim ornamentima. Vrata su oslikano evanđelje, prikazan ciklus Isusova života, Biblija za sve koji u ono vrijeme nisu znali čitati. Zbog očuvanosti i ekspresivnosti tih prikaza, Buvinine vratnice ubrajaju se među iznimna ostvarenja hrvatske i europske romaničke umjetnosti.

Govoreći o unutrašnjosti katedrale, stupovima, reljefnim prikazima, kupoli, propovjedaonici, glavnom oltaru i izrezbarenom svodu nad njim, nadbiskup je istaknuo bočne oltare s relikvijama sv. Dujma i sv. Staša (Anastazija), mučenika pogubljenih u obližnjem Solinu. Oltar sv. Staša izradio je 1448. godine najbolji hrvatski graditelj i kipar svoga doba Juraj Dalmatinac, a oltar s moćima sv. Duje izradio je Bonino da Milano 1427. godine. Predsjednik Josipović je posjetio i Riznicu splitske katedrale koja je jedna od najvrjednijih u Hrvatskoj. U njoj se čuvaju predmeti od 8. do 20. st.: vrlo vrijedno crkveno ruho i posuđe, slike, knjige te mnogi relikvijari svetaca i mučenika. Među brojnim predmetima nadbiskup se posebno zadržao nad dvije neprocjenjive knjige: kronika "Historia Salonitana" Tome Arhiđakona iz 13.st. koja sadrži iznimno vrijedne podatke za ranu hrvatsku povijest te "Splitski evanđelistar", najstarija sačuvana rukopisna knjiga na latinskom jeziku u Hrvatskoj koja je, osim za liturgiju, služila i za polaganje prisege prigodom krunidbe hrvatskih kraljeva i vladara. Pretpostavlja se da potječe iz razdoblja od 6. do 8. st.

Nakon obilaska, nadbiskup je zaključio da nije čudo što je sv. Ivan Pavao II., posjetivši splitsku katedralu i uvidjevši njezino povijesno značenje, rekao: "Ovdje povijest ne šuti". Kao uspomenu na ovaj posjet, nadbiskup je predsjedniku Josipoviću poklonio reprint Splitskog evanđelistara. (KB)

Misa za početak desete sezone KMNL-a "Ivan Pavao II."

Euharistijskim slavljem koje je 6. listopada u kapelici Nadbiskupskoga sjemeništa u Splitu predvodio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, započela je jubilarna deseta sezona Katoličke malonogometne lige "Ivan Pavao II.". Na otvorenje nove sezone odazvao se velik broja igrača, voditelja i župnika, a misno slavlje pjesmom je popratio VIS Mihovil s Kamena.

Nadbiskup se u homiliji osvrnuo na prispodobu o dobrom Samaritancu. Kazao je kako u životu čovjek često krene stranputicom iz Jeruzalema, grada na gori koji predstavlja i vrhunac odnosa s Bogom put Jerihona, grada u pustinji, ispod razine mora, te da je normalno da na tom putu gubitka sebe i svojih vrednota biva opljačkan i ostavljen pored puta. Prenoseći tu prispodobu na nogometni teren, kazao je: "Tim putem nailazi Samaritanac prve lige, Isus Krist, igrač 'Primere' i nije vikao na tog čovjeka, već ga je prihvatio u svoj njegovoj ograničenosti i pomogao mu da ozdravi. Kako bismo postupili mi? Kao Krist, ili kao igrači neke niže lige, nekoga nebitnog saveza? Bismo li zaobišli i ignorirali toga čovjeka, našega suigrača? Ne smijemo zaboraviti da sami biramo kako ćemo živjeti i kako ćemo se ponašati, kao igrači 'Primere' ili ne". Istaknuo je da je život naša najvažnija utakmica koja traje 90 godina, možda i s produžecima, što je puno duže od jedne nogometne utakmice, te da je potrebno izdići se iznad sportskih rezultata i pokušati biti najbolji u životnim, duhovnim rezultatima. "Evo vam primjer težnje za najboljim duhovnim rezultatima. Doći u Španjolsku i ući u 'Primeru', i to u najbolje i najjače klubove, želja je tolikih mladića. Ta se čežnja ispunila našim splitskim djevojkama Editi, Mihaeli, Gabrijeli i Esteri, koje su ušle, žive i igraju u najoriginalnijem i prvom samostanu svete Tereze Avilske u Španjolskoj. Ali ne samo do 35. godine, već doživotno ostaju u formi, štoviše, mladost im se k'o orlu obnavlja", naglasio je nadbiskup i nadodao kako dobar sportski primjer u vlastitom gradu mogu pronaći u Blanki Vlašić koja svjedoči kako sportaš bez duhovnosti nije potpun te kako je svjesna da nju kao osobu ne određuje visina koju može preskočiti već spoznaja da je bezuvjetno prihvaćena, voljena i ljubljena od Boga, bez obzira na sportske rezultate. Na samom kraju nogometašima je poručio: "Utakmica je regularna ukoliko se

igra po pravilima, a za nas je pravilnik Evanđelje. Ukoliko igramo s Kristom, onda ne samo da smo regularna ekipa, nego i pobjednička".

Okupljenima se obratio i povjerenik za mlade don Mihael Prović koji je zahvalio svima koji sudjeluju u ovom važnom i najbrojnijem projektu Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije. Zaželio je da se i ova sezona KMNL-a odigra u duhu evanđelja. Voditelj KMNL-a Mladen Jurić istaknuo je kako liga napreduje iz godine u godinu te kako se ove sezone natječe 25 župnih ekipa. Svim natjecateljima poželio je puno sportskoga uspjeha i duhovnih plodova. (KB)

Proslavljen Dan hrvatske neovisnosti u Kaštel Sućurcu

Sućurani su se i ove godine okupili na Putalju prisjetivši se korijena hrvatske neovisnosti, u samoj kolijevci njezine samostalnosti, u krugu starohrvatske crkvice svetoga Jurja na Putalju na padinama Kozjaka iznad Kaštel Sućurca. Svečanu svetu misu 8. listopada, na Dan neovisnosti Republike Hrvatske, predvodio je sućurački župnik don Ivan Delić.

"Evanđelje koje smo čuli možemo primijeniti na današnji dan, dan kada molimo za našu domovinu, na dan kada se prisjećamo trenutka u kojemu je naša domovina postala samostalna, neovisna i slobodna. Riječi koje Isus izgovara svojim učenicima: "Ako je mene svijet mrzio, mrzit će i vas", mogu se odnositi i na nas i na našu današnju situaciju u domovini u kojoj živimo, jer zapravo ono što je na djelu, već je viđeno, a to je povijesna bitka između dobra i zla, između onih koji žele nasljedovati Krista i njegovu riječ i onih koji su daleko od Krista i njegove riječi, i koji zapravo žele sve one kršćanske vrjednote izvući i uništiti u našem hrvatskom narodu. U našoj domovini se stalno odvija borba između dobra i zla, a tako je i u naše vrijeme", kazao je propovjednik i istaknuo kako smo se danas ovdje okupili da bismo molili za našu domovinu, za njenu budućnost, napredak i uspjeh u materijalnom i duhovnom pogledu. Upravo zato ne bismo svoj pogled trebali svraćati unazad, ka onima koji su ovaj narod vukli u krivom smjeru, nego bismo svoj pogled trebali usmjeriti prema Kristu i Njegovoj riječi, jer jedino s Kristom možemo ići naprijed i pobijediti sve krize i sve nedaće ovoga vremena." Sloboda koju hrvatski narod danas baštini je krvlju stečena, a naša je domovina obranjena na najteži način, uz pomoć Božju. Jer, da Bog s nama nije bio, teško bismo došli do slobode. I zato naš hrvatski narod može imati sigurnu budućnost jedino ako se bude pouzdavao u Boga i ukoliko svoj život bude temeljio na riječi Božjoj. Jer, Bog je onaj koji vodi povijest i osobe i pojedinca, ali i jednoga naroda. Ne trebamo se bojati za našu budućnost ukoliko smo povezani s Bogom i ukoliko računamo s Bogom i njegovom pomoći. Čim je hrvatski narod toliko stoljeća opstao i ostao ovdje, vidljivo je kako ga sam Bog vodi. Bog i Marija su oni koji su nam podarili slobodu i zato, da bi naša domovina živjela i imala budućnost, moramo se vratiti Bogu i Mariji, jer su oni snaga koja će nam osigurati bolju i sretniju budućnost. Ukoliko Hrvat, vjernik, kršćanin bude više povezan s Bogom, to će i Bog više upravljati s njim i s njegovom obitelji, i s našom domovinom putem dobra i putem istine", rekao je sućurački župnik don Ivan Delić u propovijedi.

Proslavu Dana hrvatske neovisnosti na padinama Kozjaka, u čijem su srcu hrvatski vladari začeli hrvatsku državu, don Ivan je zaključio prigodnim riječima: "Ne bojmo se, nego hrabro s Gospodinom kročimo u budućnost, zahvaljujući Bogu na daru slobodne i neovisne domovine Hrvatske!", a potom su okupljeni, baš kao i svake godine, pozdravili domovinu pjevajući hrvatsku himnu "Lijepa naša".

Inače, crkvu sv. Jurja na brežuljku Putalj, koju je obdario zemljišnim posjedima i kmetovima, te je darovao Splitskoj nadbiskupiji, dao je 839. godine izgraditi knez Mislav, pobožan vladar koji je počeo graditi prve kulturne i crkvene zadužbine. O tome svjedoči darovnica njegova sina Trpimira, u kojoj se po prvi put spominje ime Hrvat, a čiji se prijepis čuva u župnoj riznici. Iste 839. godine, nakon što je porazio Mlečane u pomorskoj bitci, knez Mislav je sklopio s njima mir kao prvi slobodni i samostalni vladar. (Renata Dobrić)

VIII. međunarodni simpozij crkvenih pravnika

Osmi međunarodni znanstveni simpozij crkvenih pravnika održan je 9. i 10. listopada na otoku na Čiovu kraj Trogira na temu "Zakon u životu partikularne Crkve". Organizator je Hrvatsko kanonističko društvo, suorganizatori Splitsko-makarska nadbiskupija i Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a simpozij sponzorira Hrvatska biskupska konferencija. Na otvorenju simpozija prisustvovali su dubrovački biskup i duhovni voditelj Hrvatskoga kanonističkog društva mons. Mate Uzinić, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović te velik broj crkvenih pravnika, djelatnika crkvenih sudova i studenata.

Pozdravne riječi uputio je predsjednik Društva dr. Josip Šalković koji je svim sudionicima izrazio dobrodošlicu te pojasnio da se simpozij odvija na Čiovu na poziv splitsko-makarskog nadbiskupa mons. Marina Barišića. Osvrćući se na temu, dr. Šalković je kazao da je zakon u službi čovjeka i njegova puta prema vječnosti te kako je cilj svake ljudske djelatnosti ljubav, stoga su ljudski zakonodavci pozvani usklađivati ljudske zakone u skladu s božanskim. Tom logikom potrebno je uređivati život mjesne, partikularne crkve u kojoj se zakon konkretizira i živi, a na ostvarenju tih uvjeta pozvani su raditi svi crkveni pravnici na području sastavljanja i donošenja zakona, tumačenja pojedinih pravnih odredbi i dr. Na kraju govora zahvalio je suorganizatorima na otvorenosti i suradnji te zaželio da simpozij doprinese širenju spoznaja, razmjeni iskustava, dijalogu i zajedništvu. Nakon što je predvodio molitvu, biskup Uzinić je istaknuo kako je ovogodišnja tema simpozija korisna i važna jer kao što partikularno pravo mora biti usklađeno s općim, tako ni opće pravo ne može biti, a da na njega ne utječe partikularno. Spomenuo je kako i papa citira doprinose različitih biskupskih konferencija te na taj način dozvoljava da ono o čemu razmišlja partikularna Crkva, dâ pečat i općoj Crkvi. Pročitao je pozdrave kardinala Bozanića i vojnoga biskupa u Bosni i Hercegovini Tome Vukšića. Dobrodošlicu i uspješan rad u svoje i u ime nadbiskupa Barišića zaželio je i generalni vikar mons. Miroslav Vidović, a riječi pozdrava dekana KBF-a u Zagrebu dr. Tonča Matulića pročitao je mr. Emil Svažić.

Poslijepodne, u katedrali sv. Dujma u Splitu, euharistijsko slavlje za sve sudionike simpozija predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. Pozdravivši sve okupljene, istaknuo je kako se nalaze na značajnom povijesnom mjestu na kojem se susreće ljudski i Božji zakon. "Ovdje se susrela objava i ljudska samovolja. Ovo je mjesto na kojem su se održale poznate splitske sinode, ovdje je odlučivao i kralj Tomislav i Grgur Ninski, ovdje se odlučivalo o nacionalnoj i crkvenoj povijesti. Dobro je rekao sv. Ivan Pavao II. kad je posjetio splitsku prvostolnicu 'Ovdje povijest ne šuti'". Obraćajući se kanonistima, nadbiskup je ukazao na opasnost da zakonoznanci pokušaju zamijeniti evanđelje, reducirati ga na razinu zakona, umjesto da zakone usmjeravaju u smjeru hoda prema Gospodinu. Kazao je da je zakon dobar i potreban jer nas odgaja i pomaže nam da shvatimo sebe, svoje dostojanstvo i svoju grešnost jer gdje nema zakona, nema ni grijeha, no razmišljajući o čitanju iz Lukina evanđelja o čovjeku koji u noći od prijatelja ište kruh, zapitao se može li zakon pratiti čovjeka u njegovim potrebama ili je ipak potrebno nešto iznad zakona, svjetlo koje će osvijetliti tamu ljudskosti. Zaključio je da jedino Božja milost i ljubav može čovjeku dati potpun odgovor te da je tu spoznaju potrebno ugraditi u svakodnevni život i rad. Upoznavši ih na samom kraju s bogatim povijesnim, kulturnim i teološkim značenjem splitske katedrale za grad Split, ali i nacionalnu povijest, nadbiskup je sudionicima simpozija zaželio da Gospodin blagoslovi njihov rad, da bude plodan za njih osobno i za cijelu Crkvu.

Prvog dana simpozija održana su predavanja: "Kategorije 'opće' i 'partikularno' u ekleziologiji II. vatikanskoga koncila i kanonističkom govoru" (dr. Horvat, Sarajevo); "Partikularna Crkva: teološko-pravni elementi" (dr. Ivanković Radak, mr. Árpád, Subotica); "Utjecaj rimskoga i germanskog prava na razvoj partikularne Crkve i prava" (dr. Milotić, Zagreb); "Razvoj partikularnoga liturgijskog prava u latinskoj Crkvi s posebnim osvrtom na biskupije u Hrvatskoj" (dr. Petrak, Zagreb); "Pozicija partikularnoga prava nakon kodifikacije" (dr. Sesar, Sarajevo); "Model partikularnoga prava istočnih katoličkih Crkava" (mr. Barščevski, Zagreb); "Međunarodni ugovori kao izvor partikularnoga prava" (mr. Kovač, Rim).

Drugoga dana simpozija održana su predavanja: "Normativna aktivnost biskupskih konferencija i krajevnih sabora" (dr. Saje, Ljubljana); "Situacija partikularnoga prava u Crkvi u Hrvatskoj" (dr. Ćubelić, Split); "Zakonodavna aktivnost dijecezanskoga biskupa" (dr. Ćavar, Ancona); "Statuti i pravilnici kanonskih struktura suodgovornosti na biskupijskoj razini" (dr. Zec, Rijeka); "Biskupijska sinoda – vrhunac zakonodavne aktivnosti partikularne Crkve" (dr. Ilić, mr. Živković, Đakovo); "Normativna konfiguracija i funkcionalnost biskupijske kurije" (mr. Vidović, Split); "Pravni okvir sudjelovanja i suodgovornosti na župnoj razini" (mr. Boljat, dr. Šalković, Zagreb).

Uoči simpozija, 8. listopada, članovi Hrvatskoga kanonističkog društva održali su IV. redovitu godišnju skupštinu. (KB)

Blagoslov spilje Majke Božje Lurdske na Trsteniku

Nakon nedjeljnoga misnog slavlja 12. listopada, za vrijeme kojeg je kršteno petero djece, župnik Župe sv. Ivana Krstitelja na Trsteniku u Splitu, don Ivan Simunić blagoslovio je novoizgrađenu spilju Majke Božje Lurdske. Vjernici ove splitske župe gaje posebnu ljubav i pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, stoga su joj pronašli posebno mjesto u dvorištu svoje župne crkve. Župnik je kazao kako se nada da će spilja župljanima biti poticaj za neprestanu obnovu svoje vjere i povjerenja u Gospodina, po uzoru na Blaženo Djevicu Mariju, ali ujedno i znak zahvale za sve darove kojima nas Bog svakodnevno obasipa. Na blagoslov se okupio veliki broj vjernika koji su pjesmom i molitvom uputili svoje zahvale i prošnje nebeskoj Majci.

Župa sv. Ivana Krstitelja osnovana je prije 23 godine i trenutno broji nešto više od 7 500 vjernika. U župi je aktivna liturgijska i biblijska zajednica, a u planu je osnivanje molitvene zajednice Tomislava Ivančića 'Molitva i riječ' (MiR). Postoji četrnaest grupa vjeronauka, a vjernici se okupljaju u tri župna zbora, veliki mješoviti župni zbor, vokalno-instrumentalni sastav mladih "Krstitelji" i dječji zbor. Osim Lurdske spilje, nedavno je dovršeno uređenje crkvenog okoliša te su postavljene nove postaje križnog puta, a sagrađen je i zvonik. Župnik otkriva kako sa svojim suradnicima već dvije i pol godine izrađuje skice za uređenje oltarne pozadine na koju žele postaviti fresku Isusovog krštenja na Jordanu, a u planu je i postavljanje kipa sv. Ivana Pavla II. (KB)

Svećenički srebrni jubilej don Matislava Vilića

Don Matislav Vilić je proslavio sa svojim župljanima dvadesetpetu obljetnicu svećeništva 12. listopada 2014. u crkvi sv. Vida mučenika u Zelovu, gdje ga je 1989. godine mons. Ante Jurić, splitsko-makarski nadbiskup i metropolit, imenovao župnikom.

Sljedeće nedjelje, 19. listopada 2014., proslavio je svoj srebreni svećenički jubilej i u rodnoj Župi Uznesenja Blažene Djevica Marije, Katuni – Krševo, gdje ga je 8. listopada 1989. nadbiskup mons. Ante Jurić zaredio za svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije i gdje je, tjedan dana poslije ređenja, slavio svoju mladu misu.

Na euharistijskom slavlju, koje je predvodio don Matislav, bili su nazočni svećenici, koji su rodom iz Katuna i mjesni župnik don Mijo Grozdanić, koji je na početku pozdravio svečara pred mnoštvom vjernika i darovao mu prigodni dar. Na sv. misi je propovijedao don Ivan Tadić, profesor filozofije na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Propovjednik je naglasio višestrukost slavlja: slavimo Boga, slavimo sv. misu, veliko otajstvo Kristove nazočnosti pod prilikama kruha i vina, slavimo nedjelju, dan posvećen Gospodinu. Slavimo i misijsku nedjelju. Slavimo također jedan svećenički srebreni jubilej. Taj jubilej je prigoda da razmišljamo o svećeničkim zvanjima. Isus je pozvao svoje učenike da ga slijede i oni su se odazvali. Biti svećenik nije nečija zasluga nego Božji dar čovječanstvu. Budući da živimo u oskudnomu vremenu, u kojem se sveto potiskuje, trebaju nam svećenici koji žive i životom svjedoče za Boga i za one koje im Crkva povjeri.

Propovjednik se obratio i slavljeniku i prizvao mu najprije u sjećanje onaj trenutak kada je u sebi osjetio Božji zov i naglasio je da bi don Matislav iz riznice svoga svećeničkog života mogao izvući i pokazati mnogo toga što pamti kao važno i lijepo: kako je dijelio sakrament krštenja, svete ispovijedi i pričesti, poučavao i pripremao za sakrament potvrde. „Preko tebe, kao svećenika, Bog se prigibao ranjenom i grešnom čovjeku, vraćao mu mir duše i udijelio milost oproštenja grijeha“, naglasio je, između ostalog, don Ivan.

Na koncu misnoga slavlja svečar je zahvalio svima, osobito časnim sestrama Služavkama Maloga Isusa koje su ga pratile još od sjemenišnih dana do danas. (ur.)

Prvi susret Hrvatskog nadzemlja: “Sposobnost ili podobnost?/Žrtva ili udobnost?”

U Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu, u srijedu 15. listopada, održan je prvi susret Hrvatskog nadzemlja u novom ciklusu susreta za mlade grada Splita. Tema je bila “Sposobnost ili podobnost?/Žrtva ili udobnost?”, a gost predavač pater Ike Mandurić, duhovnik Studentskog katoličkog centra Palma u Zagrebu.

Predavač je rekao kako Hrvatskoj prijeti opasnost od mladih ljudi jer lako pristaju na načela udobnosti. “Vjera u ideale je najvažnija stvar koju trebamo prenijeti svojoj djeci, a zadaća naše generacije je uzeti stvar u svoje ruke. Trebamo podnositi žrtvu radi drugih jer je i Krist učinio to isto. Ne smijemo izgubiti snove o borbama i tražiti trenutak kada ćemo

se žrtvovati jer sebedarjem dolazimo Gospodinu". Napomenuo je kako je potrebno svoj život i rad dati domovini i ne željeti da pripadamo nekom drugom vremenu, već upravo ovom u kojem se nalazimo. Na samom kraju, povjerenik Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, don Mihael Prović, zahvalio je svima koji su sudjelovali u organizaciji susreta, posebno mladima iz Hrvatskog nadzemlja koji su animirali čitav susret. Nakon predavanja mladi su ostali na druženju u prostorijama Sjemeništa. (Danijela Jurčević)

Misa zaziva Duha Svetoga za početak nove akademske godine

Nekoliko stotina mladih okupilo se 16. listopada u velikoj sportskoj dvorani Studentskoga doma "Kampus" u Splitu kako bi primili Božji blagoslov i zazvali Duha Svetoga za uspješan početak nove akademske godine 2014./2015. Euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, a pjevanjem ga je uzveličao mješoviti zbor mladih splitske župe Gospe od Zdravlja pod ravnanjem fra Stipice Grgata i s. Zorislave Radić.

Nakon što je pozdravio svećenike, profesore, dekane, sve djelatnike Sveučilišta u Splitu i studente nadbiskup je istaknuo kako je radostan što se na ovoj misi svake godine okupi velik broj studenata i profesora u želji da zajedno, uz pomoć Gospodina i radeći najprije na sebi, stvaramo novo i bolje društvo. Kazao je kako je potrebno i korisno razvijati tržište, raditi na novim investicijama i ulagati u znanje, no kako je za temeljite promjene potrebno nešto više. "Potrebno je iz središta svoga rada, razvoja i stjecanja znanja izbaciti profit i u središte staviti čovjeka. Tako ćemo graditi sretnije i humanije društvo", istaknuo je nadbiskup i nadodao kako nam i na tom polju uzor treba biti Isus Krist. Pozvao je studente da se svakodnevno upuste u dijalog s Kristom koji će im pomoći da spoznaju sebe, svoj život i poslanje, no da ne očekuju brza i laka rješenja na koja ih je naviklo ovo moderno vrijeme, već da nauče biti uporni i strpljivi. "Cvijetu ili pšenici potrebni su dani, mjeseci, godišnja doba da izrastu. Djetetu je potrebno devet mjeseci da bude spremno za ovaj svijet. To su prirodni zakoni. Za sve je potrebno vrijeme. Možemo to usporediti s vašim studijem. Znate da niste gotovi kada položite prvu godinu, čak ni petu, već ćete se cijeli život morati usavršavati u svojoj struci kako biste na svom poslu bili uspješni. Tu logiku primijenite i na vaš duhovni i moralni život i molite puno", naglasio je nadbiskup i svima zaželio uspješnu i blagoslovljenu novu akademsku godinu.

U ime organizatora, Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, pred sam kraj mi-

snoga slavlja okupljenima se obratio i povjerenik za mlade don Mihael Prović koji se zahvalio na velikom odazivu te se pridružio nadbiskupovim dobrim željama. Riječi pozdrava uputio je prorektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. Branko Matulić koji je svojim kolegama i studentima poručio da ne zaborave da nisu samo profesori ili studenti, već i osobe, Božja djeca, te da u godini koje je pred njima podjednako rade na znanju i duhovnosti. Ravnateljica Studentskoga centra u Splitu Gordana Raos izrazila je radost i ponos što je Dom domaćin brojnih događaju duhovnoga karaktera te napomenula da će se narednih dana blagosloviti nova studentska kapelica u prostorijama doma u koju će, vjeruje, mnogi studenti često zalaziti. Izrazila je nadu da će duhovni sadržaj koji Dom i Sveučilište ostvaruje u suradnji s Uredom za mlade i ove godine donijeti obilje duhovnih plodova.

Misno slavlje završilo je himnom Duhu Svetomu "O dođi, Stvorče", nakon čega je uslijedilo klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. (KB)

Duhovna obnova za studente i mlade na splitskom Sveučilištu

Euharistijskim klanjanjem započela je 16. listopada duhovna obnova za studente i mlade na početku nove akademske godine. Duhovnu obnovu predvodio je pater Arkadiusz Krasicki iz misijske družbe Duha Svetoga. Drugog dana, 17. listopada, pater Arek je mladima, u sklopu prvoga predavanja, poručio da grijeh razara dušu i oduzima slobodu, ali da nas Gospodin uvijek čeka da se vratimo na njegov put i svaki put oprašta. Pozvao je na iskustvo prvih petaka te im kazao kako je sv. misa priprema za nebo jer na njoj učimo plesati čista srca. Nakon predavanja o svom životnom putu svjedočio je Matej, član banda "Duhos", koji je svirao tijekom cijele obnove. U drugom predavanju pater Arek je poručio mladima da uče i mole te čitaju Božju riječ, a potom je svjedočio Matija, drugi član banda "Duhos". Uslijedili su misa i klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom koje je predvodio pater Arek. Nakon klanjanja sedam glazbenih sastava je zajedno s mladima slavilo Gospodina na koncertu duhovne glazbe. Posljednjega dana, 18. listopada, glavne teme o kojima je pater Arek govorio bile su čistoća, roditelji i poziv. Kazao je kako grijeh bluda razara ljubav i da je čistoća u vezi temelj međusobnoga prijateljstva i budućega braka. Katekizam Katoličke Crkve kazuje da ako ne poštujemo roditelje na sebe dozivamo prokletstvo, a suprotno blagoslov. Posljednji dan svjedočio je i treći član "Duhosa", Rastimir. Nakon predavanja uslijedila je sv. misa koju je predvodio generalni vikar mons. Miroslav Vidović koji je mladima poručio da su svi ljudi pozvani biti sveti kao što je i naš Otac nebeski. Na kraju duhovne obnove mladima se obratio njihov povjerenik don Mihael Prović koji se zahvalio svima koji su sudjelovali u organizaciji duhovne obnove. Mladi su još neko vrijeme ostali slaviti Gospodina uz pjesme. (DJ)

Obilježena 200. obljetnica izgradnje crkve na Sustipanu

Župljani Župe sv. Stjepana pod borovima, kao i brojni hodočasnici grada Splita, okupili su se 17. listopada na starom splitskom groblju Sustipan na Mejama kako bi obilježili 200 godina izgradnje župne crkve. "Ulazimo u ovo slavlje s velikim poštovanjem jer znamo da povijest ovoga svetog mjesta seže puno dalje od ovoga jubileja koji danas slavimo i na kojem vam od srca čestitam. Brojni su redovnici, svećenici i vjernici kroz stoljeća ovdje slavili Boga i vjerujem da su svi oni prisutni u ovoj našoj stvarnosti te da nas povezuju sa stvarnošću neba. Ovo slavlje danas je zahvalno jer na ovoj baštini zahvalni

smo najprije Bogu, ali i tolikim generacijama koje su nam vjeru prenosili i svjedočili", kazao je split-

sko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodeći svečano euharistijsko slavlje u koncelebraciji sa župnikom fra Žarkom Relotom i župnim vikarom fra Krunoslavom Kemićem.

Slavlje je upriličeno na otvorenome, unutar ostataka starog srednjovjekovnog benediktinskog samostana i bazilike koji se u povijesnim izvorima prvi put spominje 1020. godine. Samostan sv. Stjepana bio je najugledniji splitski samostan, a opatiju su u srednjem vijeku darivali hrvatski kraljevi Petar Krešimir IV., Dmitar Zvonimir i Stjepan II. Trpimirović, dok je zadnji član hrvatske vladarske loze Trpimirovića tu našao i konačno utočište. Na tim ostatcima 1814. godine podignuta je župna crkva sv. Stjepana. Za njenu gradnju zaslužan je rektor splitskoga Nadbiskupskog sjemeništa don Nikola Didoš, o čemu svjedoči natpis na nadvratniku crkve. Na pročelju crkve je lik sv. Stjepana Prvomučenika iz 1355. godine, rad mletačkog kipara Nikole Dentea. Uz crkvu je od 1826. godine uređeno prvo gradsko groblje izvan gradskih zidina, koje je u vremenu od 1959. do 1961. uništeno, a dio kostiju prebačen je na novo gradsko groblje Lovrinac. Uništavanjem sustipanskog groblja nepovratno su izgubljena brojna umjetnička djela i spomenici, a mali dio koji je spašen pohranjen je u Muzeju grada Splita.

Prepričavši povijest Sustipana i crkvice nadbiskup je kazao kako je ovo tlo, koje se može nazvati jednim od najljepših dijelova grada Splita, sveto jer je natopljeno molitvom, suzama, radošću i žalošću. "Tu se susretao živi čovjek sa svojim pokojnima i Gospodinom, a i vi danas se ovdje okupljate na molitvu i susrete. Zato ovoj crkvici ne odgovara naziv 'grobljanska', kako je se često zove jer se u njoj slavi uskrsli Krist. Ona je znak povezanosti s nebom, nade i uskrsnuća". Obraćajući se okupljenoj župnoj zajednici izrazio je žaljenje što još uvijek nemaju crkvu kakvu zaslužuju, već nekoliko manjih crkvica koje su nedovoljne za okupljanje cijele zajednice, no izrazio je nadu da će se uskoro pronaći adekvatno rješenje. "Gledajući vas iz godine u godinu primjećujem jednu veoma važnu stvar. Uspjeli ste stvoriti i živjeti pravu zajednicu, živu crkvu. U svojim malim crkvicama živite blisko kao velika obitelj. Vjerujem da je to zato što dobrotu, uvažavanje, praštanje, slušanje i služenje živite i u svojim vlastitim obiteljima, stoga vam nije teško iste vrijednosti živjeti i u odnosima s drugima iz šire zajednice", istaknuo je nadbiskup i nadodao kako nas sv. Pavao želi posjetiti na važnu činjenicu našega života, da smo mi i sve što posjedujemo na ovoj zemlji prolazni, no ima nešto više. Svatko od nas je upisan u katastar ljubavi Božje i slavu Isusa Krista. "Mogima je danas stalo do slave i sve čine da je postignu. Do slave je stalo i Gospodinu, no koja je njegova slava? Sv. Augustin kaže da je slava Božja živi čovjek. Njegova smo slava mi, njegovi sinovi i kćeri, djeca Božja. U duhu tog sinovstva imamo pravo na ono što je Očevo, na njegovu baštinu. Stoga vas pozivam da živite to bogatstvo koje ste primili, dostojanstvo djece Božje i Božju riječ". Na samom kraju nadbiskup je svima čestitao 200 godina od izgradnje crkve i zaželio da ovaj jubilej ne bude samo komemoracija prošlosti već poticaj za veće vrednovanje povijesne i duhovne baštine i poziv na neumornu gradnju obiteljskoga zajedništva.

Vjernicima se obratio i župnik fra Žarko Relota koji je zahvalio Bogu što je omogućio da se ovaj jubilej proslavi na lijep, svečan i dostojanstven način i ocu nadbiskupu što je s njihovom župnom zajednicom podijelio radost ove proslave. Slavlje je pjesmom obogatio samostanski zbor sv. Frane koji vodi s. Nediljka Milanović-Litre. Župljani se za proslavu pripremali duhovnom obnovom od 13. do 17. listopada koju je predvodio župnik fra Žarko Relota. (KB)

Proslava sv. Luke i 100. obljetnice župne crkve u Trnbusima

Vjernici Župe sv. Luke evanđeliste u Trnbusima proslavili su, na svetkovinu svoga nebeskog zaštitnika 18. listopada, 100. obljetnicu istoimene župne crkve. U koncelebraciji sa župnikom don Zvonimirom Mijićem, don Pavom Banićem, don Antom Vrankovićem i još desetak svećenika, svečano euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. Čestitavši svima svetkovinu sv. Luke i 100. obljetnicu župne crkve, nadbiskup je pozdravio

župnika, bivše župnike, svećenike iz okolnih župa kao i one koji su podrijetlom iz Trnbusa, predstavnike političke i društvene, ali i povijesno-kulturne vlasti na čelu s velikim poljičkim knezom Petrom Rodićem, mještane Trnbusa, njihove goste i hodočasnike.

Nadbiskup je u svojoj homiliji kazao kako je sv. Luka rođen u poganskoj obitelji, bio je intelektualac i liječnik, a nakon obraćenja postaje učenik sv. Pavla i posvećuje svoj život pisanju Evanđelja kojemu pristupa kritički, pomno istražujući i propitujući svaku osobu i događaj koji su vezani za Isusov život. Pojasnio je kako nam upravo Pavao otkriva kakav je bio sv. Luka kada piše da je jedino on ostao uz njega kada mu je bilo teško. To svjedoči da on nije jedan od onih ljudi koji su uz bližnjega kada je taj uspješan, već posjeduje kvalitete ljudskosti i vjernost i time nas poziva da se zapitamo jesmo li mi takvi. Nadodao je da nam o sv. Luki progovara i vol koji je simbol njegova evanđelja i koji se, uz knjigu, uvijek prikazuje uz njega. Vol je simbol Lukina evanđelja jer ono započinje žrtvom koju Zaharija, otac Ivana Krstitelja, prinosi u hramu. Vol je marljiva i strpljiva životinja, a strpljivost i marljivost također su odlike sv. Luke. "Ima nešto posebno u Lukinu evanđelju. On jedini donosi trenutke koji najdublje dotiču našu ljudskost i grješnost. On donosi prispodobu o dobrom ocu i rasipnom sinu iz koje doznajemo da je Bog sama ljubav i dobrota, da nikada ne gubi nadu, da nas čeka da otkrijemo dostojanstvo njegovih sinova i kćeri i da baštinimo sve njegovo bogatstvo. Luka donosi i prizor carinika Zakeja u Jerihonu koji se popeo na stablo da bi vidio Isusa i time nam otkriva da Isus gleda srce, da ne osuđuje i da želi ući u svaku našu obitelj. Piše i o molitvi carinika i farizeja u hramu da bismo uvidjeli da smo u opasnosti da se Gospodinu hvalimo i da nam on zapravo ne treba jer možemo sami. Jedini Luka spominje milosrdnoga Samaritanca koji pomaže bližnjemu u nevolji, posvećuje mu vrijeme i sredstva i poručuje da je samo Isus milosrdan, a mi svi smo ranjeni na svoj način, zaobilazimo druge u potrebi i oni zaobilaze nas. Doista, nije čudno da je Lukino evanđelje proglašeno evanđeljem milosrđa i ljubavi Božje", istaknuo je nadbiskup i zaključio da je svojim perom i primjerima o milosti, ljubavi, dobroti i praštanju sv. Luka ocrtao portret Isusa Krista baš kao što je, kako predaja kaže, kistom oslikao prvi portret Blažene Djevice Marije. Govoreći o dijelu Lukina evanđelja u kojem Isus u svijet šalje sedamdesetdvojicu učenika, nadbiskup se osvrnuo nekoliko njegovih riječi. Prvo, 'žetva je velika, ali radnika malo'. Kazao je da gotovo svi odmah pomislimo na obilje i plodna polja, no da je primjerenije žetvu gledati kao ljudsku prazninu, samoću, grijeh, udaljenost od sebe, bližnjega i Boga. U tu promašenost potrebo je unijeti svjetlo, plodove i novi život. Drugo, Isus je rekao: 'Ne nosite sa sobom ni kese, ni torbe, ni obuće'. Time želi reći da nam nije potrebno vezivati se za materijalna dobra, već da je sve bogatstvo koje nam je potrebno sadržano u Radosnoj vijesti. Treće, 'nikoga putem ne pozdravljajte' nam može djelovati smiješno jer kršćanin mora pozdraviti svakoga. No, u to vrijeme kada bi se ljudi sreli, u razgovorima su provodili sate, a Isus želi reći da ne gubimo dragocjeno vrijeme. Nadbiskup je okupljene vjernike pozvao da se zapitaju na što mi trošimo vrijeme danas. Koliko ga darujemo televiziji, internetu, mobitelu i ogovaranjima, a nemamo vremena za ono važno, za svoje bližnje i Gospodina. Na kraju, spomenuo je da su učenici poslani u svaku kuću, svaku obitelj, čime Isus ponovno daje na važnosti obitelji, toj najznačajnijoj zajednici u kojoj svatko od nas prolazi prvu i najvažniju životnu školu. Vjernike je potaknuo da i dalje mole za Sinodu o braku i obitelji čiji je prvi dio završen, no koja će se nastaviti u jesen 2015. godine.

Misnom slavlju, koje su pjesmom animirali mladi iz župe, prethodila je procesija vjernika. (KB)

Svetkovina sv. Luke na Kocunaru u Splitu

20 godina od osnutka župe i svetkovinu sv. Luke evanđeliste, svog župnoga zaštitnika, 18. listopada proslavila je istoimena župa na splitskom Kocunaru. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji sa sedmoricom svećenika na čelu sa župnikom don Borom Vukasovićem.

Na početku svoje homilije nadbiskup je ukazao na to kako ova župna zajednica po dvadeseti put slavi sv. Luku te da nas tih 20 godina usmjeruje na jedan veći jubilej kojeg ovu godinu slavi Splitsko-makarska nadbiskupija, a koji je na svoj način povezan sa sv. Lukom. Prošlo je 800 godina od kada su na splitsku katedralu postavljene vratnice na kojima je prikazan život Isusa Krista od navještenja do uza-

šašća. "Izrađujući ovo remek-djelo, majstor Andrija Buvina, biskup Bernard i vjernici Splita imali su na umu Lukino evanđelje u kojem čitamo kako Isus šalje sedamdesetdvojicu učenika u svaki grad kamo je kanio doći. Upravo taj motiv nalazimo na našim vratnicama i to nam svjedoči da su tadašnji Splićani znali da je izvor vjere u Isusu Kristu, a bili su i svjesni važnosti vjerovjesnika koji su i u naše krajeve donijeli Radosnu vijest", kazao je nadbiskup i nadodao kako je jedan od tih vjerovjesnika i Tit koji je poslan u Dalmaciju te kako moramo biti ponosni što se naš kraj spominje u Novom zavjetu. "Poslanje učenika prikazano je tako da Isus stavlja svoju ruku na rame jednog učenika, on na rame idućeg i tako tvore niz, vijenac poslanja koji preko vjerovjesnika iz naše povijesti seže i do nas danas. Potrebno je da i vaša ruka bude oslonjena na nekoga, najprije na vašu djecu i vašu obitelj, te da se tako generacijski i svjedočki prenosi naša vjera jer smo po krštenju pozvani pripadati ovome vjerovjesničkom nizu". Govoreći o životu i radu sv. Luke istaknuo je kako je on zaštitnik liječnika, jer je prije obraćenja i sam bio liječnik, ali i umjetnika. "Tradicija kaže da je sv. Luka, nacrtao prvi portret Blažene Djevice Marije. Ne znam je li to istina, no za njega nešto sa sigurnošću možemo reći. On je napravio i portret Isusa Krista, ali ne kistom, već perom. Družeći se s Majkom Marijom, ispitao je sve događaje i zapisao Isusovo rođenje i djetinjstvo, no još važnije je da nam njegovo evanđelje pomaže upoznati dobrotu i milosrđe Boga koji je radi nas i našega spasenja postao čovjekom", naglasio je i pojasnio kako nam jedini Luka donosi prispodobu o dobrom ocu i rasipnom sinu, o cariniku Zakeju koji se penje na stablo da vidi Isusa, o hramskoj molitvi carinika i farizeja i o milosrdnom Samaritancu. Svi ti momenti svjedoče o Božjoj ljubavi, dobroti i praštanju i Luka je uočio koliko će za nas biti važni i da će nam pomoći izgraditi svoju sliku o Kristu. Nadbiskup se osvrnuo i na Pavlovo svjedočanstvo o Luki koje je zabilježeno u poslanici Timoteju, u kojoj sv. Pavao kaže da su ga svi napustili, a 'Luka je jedini sa mnom'. "Pavao je u opasnosti, sudi mu se, a Luka je uz njega. Što to govori o današnjem svecu? Da je čovjek na kojeg se moglo osloniti, da ostaje vjeran unatoč svim poteškoćama. Pavao spominje još jednoga, Demu koji ga je 'zaljubljen u sadašnji svijet napustio'. Koliko smo mi u opasnosti da se mi sami i naše obitelji zaljubljujemo u sve blagodati današnjega svijeta te se polako pretvorimo u Demu? Moramo se zapitati danas jesmo li Luka ili Dema". Na samom kraju nadbiskup je pozvao okupljene vjernike da pročitaju Lukino evanđelje kako bi, potaknuti njegovim nadahnućem i umijećem, u sebi izgradili portret Isusa Krista.

Čestitavši svojim župljanima njihovog zaštitnika i 20. obljetnicu župe, župnik don Boro Vukasović prisjetio se nekih detalja iz župne kronike, posebno prvih dana osnutka župe te je zaključio: "Kroz ovo vrijeme svi smo se na svoj način zalagali za čuvanje i širenje Božje riječi u našoj župi. Sigurno je da možemo još bolje i više raditi na tome da nam vjera bude čvršća, obitelji sretnije, a duša punija. To je ono što vam, na današnji dan, svima želim od srca".

Po završetku misnoga slavlja koje je pjesmom uzveličao mješoviti župni zbor s voditeljicom prof. Irenom Pera, uslijedila je tradicionalna procesija s ukrašenim kipom sv. Luke. (KB)

Završena duhovno-pustolovna poveznica 'Ono malo više'

Duhovno-pustolovna poveznica 'Ono malo više' završena je 19. listopada u Metkoviću, a započela je16. listopada. Deseci biciklista putovali su biciklima i molitvom od Travnika preko Klobuka do Metkovića u povodu 100. obljetnice rođenja o. Ante Gabrića koja će se obilježiti sljedeće godine, ali i prisjećanja na 20. listopad 1988. kada je o. Ante preminuo u Kalkuti, te 140. obljetnicu rođenja isu-

sovačkog sjemeništarca Petra Barbarića. Događaj su organizirali Misijska europska inicijativa "Kristov stol" i biciklistički klub Metković s nakanom beatifikacije dvojice blaženika.

Na put je krenulo 30-ak biciklista iz Zagreba, Metkovića i Okučana koji su prošli cijelu trasu, a putem su im se priključivali članovi biciklističkih klubova Široki Brijeg, Brotnjo i Ljubuški, tako da je u Metković stiglo preko 50 biciklista.

Predsjednica inicijativa "Kristov stol" Drina Ćavar izjavila je kako su oduševljeni i puni dojmova s obzirom na cjelokupnu organizaciju puta i program koji su imali, te kako vjeruje da će i ova akcija pridonijeti beatifikaciji dvojice blaženika.

Na misnim slavljima u Metkoviću sudjelovali su u crkvi sv. Ilije, rodnoj župi o. Ante Gabrića te u crkvi sv. Nikole, gdje su i bili smješteni u Pastoralnome centru o. Ante Gabrića. Misno slavlje predvodio je don Ante Antunović, koji je biciklistima zahvalio, te poručio da nastave slaviti zaslužne ljude naše Crkvene i narodne povijesti. (Antonija Menalo)

Kolaudacija orgulja u Župi Presvetoga Srca Isusova na Visokoj

Na splitskoj Župi Presvetoga Srca Isusova na Visokoj održana je 19. listopada kolaudacija orgulja. Svečano koncelebrirano euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić koji je u uvodu kazao kako blagoslov orgulja zahvaća čitavu zajednicu vjernika. "Ljepota orgulja i njihova zvuka proizlazi iz usklađenosti i harmoničnosti nota te možemo čuti kako ti zvukovi slave Boga. Slušajući ih kao da nam žele reći da smo i mi u našim odnosima pozvani uskladiti se u jedno zajedništvo". Vjernicima se obratio i župnik don Božo Plazibat koji je podsjetio koje je mjesto orguljama u liturgijskoj glazbi dala Crkva na II. vatikanskom saboru: "U latinskoj Crkvi treba uvelike cijeniti orgulje sa sviralama kao tradicionalno glazbalo čiji zvuk može crkvenim obredima dodati divan sjaj te srce veoma uzdići k Bogu i k nebeskim stvarima". Iskazao je radost što će novopostavljene orgulje poklonjene iz Njemačke, a koje su zahvaljujući donacijama župljana dopremljene i obnovljene, blagoslovom nadbiskupa biti predane u liturgijsku uporabu.

U homiliji nadbiskup se osvrnuo na Matejevo evanđelje u kojem farizeji propituju Isusa je li dopušteno dati porez caru ili nije. Uočio je kako svojim licemjerstvom stavljaju Isusa u zamku, naizgled bezizlaznu situaciju, te svoju smicalicu umataju u zanimljiv celofan laskanja i hvalospjeva. "Ako im kaže da plate porez, razljutio bi narod jer su Židovi, koji su od Rimljana bili potlačeni u svakom, pa i u poreznom smislu, na novac bili jako osjetljivi. Da je rekao da ne moraju plaćati, onda bi prošao još gore jer bi ga Rimljani osudili da radi protiv cara i buni narod", kazao je nadbiskup i primijetio da Isus od njih traži da mu pokažu novac, što je nama znak da novac u njegovu džepu nije stanovao. "Prije su se na novcu kovala božanstva, danas to nije slučaj. Imamo simbole poput životinja ili biljaka, no nažalost, danas je sam novac postao božanstvo. To je puno gore". Istaknuo je i kako se Gospodinov odgovor 'Caru carevo, a Bogu Božje' često pogrešno tumači kao pola-pola, ili još gore, kao šest dana caru, a jedan Bogu." Što je uopće carevo? Je li taj car dostatan sam sebi, gospodar svega, ili je Bog i nad njim? Doista, plaćanje poreza naša je ljudska i kršćanska obveza i pozvani smo izvršavati sve obveze prema državi jer ona mora funkcionirati te kako bi se zajedničkim novcem brinula o nemoćnima, izgrađivala bolnice i škole, i raspoređivala novac za druge društvene potrebe. No, zanimljivije je ovo Bogu Božje. Zar mi nismo Božji? Sveto pismo kaže da smo stvoreni na sliku Božju. Čija si ti slika, čovječe? Stoga, ako je pravedno vratiti caru carevo, nije li pametno i potrebno vratiti Bogu Božje? To je puno teže i najdublje zahvaća svakoga od nas", naglasio je nadbiskup i pozvao vjernike da se zapitaju jesu li poput careva dostatni sami sebi, ili se u nama može prepoznati Božja slika. Govoreći o Misijskoj nedjelji, kazao je kako misije promatramo kroz materijalnu pomoć, i to je dobro, potrebno i ljudski. No, potrebno je popeti se na stepenicu više i djelotvornom vjerom, zauzetom ljubavlju i postojanom nadom svjedočiti puninu života koju nam Bog

daje. "Nije potrebno ići u misije u daleke zemlje jer ih imamo i u svom životnom prostoru. Materijalnu pomoć imamo kome pružiti u svojoj sredini, a što se tiče svjedočenja, trebamo najprije početi u našim obiteljima. Da bi se to moglo ostvariti u nama, potrebno je najprije Bogu vratiti Božje", zaključio je nadbiskup.

Za vrijeme mise zajedno su pjevali svi župni zborovi, a po njenom završetku kolaudacijski koncert održao je Andro Čalo. Nedjeljno slavlje ujedno je i prvi dan trodnevnice kojom se vjernici na Visokoj pripremaju za proslavu blagdana sv. Ivana Pavla II. Preostala dva dana, kao i na dan proslave, mise je predvodio p. Stipo Balatinac, SJ. (KB)

XX. međunarodni teološki simpozij u Splitu

Dvadeseti međunarodni teološki simpozij na temu "Laička država-religija-Crkva: od ideologizirane neutralnosti do prostora dijaloškog suživota" održan je 23. i 24. listopada na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu koji je i organizator Simpozija čije su održavanje pripomogli Splitsko-makarska nadbiskupija i Franjevačka provincija Presvetoga Otkupitelja. Tijekom dva dana osam domaćih i inozemnih predavača održalo je svoja izlaganja.

Na otvorenju pozdravnu riječ, u ime velikog kancelara KBF-a u Splitu mons. dr. sc. Marina Barišića koji je na jesenskom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, uputio je njegov izaslanik, pastoralni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije prof. dr. sc. Nediljko Ante Ančić. Čestitao je Katoličkome bogoslovnom fakultetu što već 20 godina ustraje u organizacijskim naporima i uvijek odabire aktualne i korisne teme. Osvrćući se na ovogodišnju temu, kazao je kako je dobro da se raspravom otklone krive teze, a istaknu glavna načela odnosa države i vjerskih zajednica. "Možda naziv 'laička država' može izazvati nejasnoće i aludirati na francuski model laiciteta u kojem vlada striktna odvojenost između državnoga i vjerskog područja. Republika Hrvatska sebe ne definira kao laičku državu, no u Ustavu je jasno rečeno da postoji odvojenost tih dviju ustanova. Država treba jamčiti slobodu svim svojim građanima te privatno i javno ispovijedanje vjerskih uvjerenja. Isto tako, postoji suradnja države i Crkve o područjima od zajedničkog interesa, u odgoju i obrazovanju te karitativno-socijalnom području", kazao je prof. Ančić i svima zaželio zanimljivu raspravu te mnogo novih i korisnih spoznaja.

Veliki vicekancelar i provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Joško Kodžoman istaknuo je da snažni upliv totalitarnog ideološkog naslijeđa u našem društvu predstavlja prepreku za društvenu i životnu praksu koja bi omogućavala mirnu koegzistenciju društvene, političke i konfesionalne različitosti. "Otvoreni zahtjev za tobožnjim oslobađanjem društvenoga prostora, posebno prostora javnoga školstva i obrazovanja, od štetnosti svih religijskih utjecaja i natruha, započeti procesi dekristijanizacije i ateizacije javnoga života, neuspješno se pokušavaju prikazati kao demokratski i civilizacijski iskoraci, kojima bi se konačno svima u društvu zajamčila ista prava i jednakost", kazao je fra Kodžoman. Čestitao je organizatorima na izboru teme koja pogađa u samu srž naše društvene problematike, te je izrazio nadu da će Simpozij značajno doprijeti neophodnom bistrenju pojmova i naše društvene stvarnosti.

Sudionike su pozdravili i prof. dr. sc. Alen Soldo, prorektor splitskoga sveučilišta za znanost i međunarodnu suradnju te prof. dr. sc. Branko Matulić, prorektor za kvalitetu, kulturu i umjetnost, prenijevši pozdrave novoimenovanog rektora Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Šimuna Anđelinovića. Prof. Soldo je kazao kako je dijalog između države i Crkve danas iznimno važan i potreban. "Crkva iz hrvatskoga naroda ne može biti odvojena nikakvim propisima, no u mnogim raspravama često dolazi do neslaganja između države i Crkve. Stoga se nadam da će ovaj simpozij iznjedriti konkretne savjete kako poboljšati

taj dijalog". Prof. Matulić je naglasio kako pastoralna konstitucija 'Gaudium et spes' poziva na odgoj čovjeka za integralnu kulturu, a to za kršćane znači implementacija evanđeoskoga nauka u svakodnevnicu, za što je potreban dijalog. "Uvjeren sam da će ovaj simpozij doprinijeti tom dijalogu te uroditi plodovima za splitsko sveučilište i čitavo društvo".

Simpozij je otvorio prodekan KBF-a za znanost izv. prof. dr. sc. Ante Vučković. "Proces odnosa Crkve i države na zapadu prošao je kroz velike promjene. Od početka prve progonjene Crkve razvila se relativno brzo konstantinovska, trijumfalna crkva. Stoljećima kasnije složeni odnosi između trona i oltara otvorili su razvoj laičke države i rezultirale odvajanjem države od Crkve te dovele do današnjih svakodnevnih traženja i usklađivanja odnosa Crkve i države, religija i svjetonazora. U kojem pravcu bi trebao ići razvoj tog odnosa, pitanje je koje se neprestano zadnjih desetljeća vraća na stol", kazao je prof. Vučković i podsjetio da se Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu u proteklih 20 godina Simpozija u nekoliko navrata bavio ovim složenim pitanjem. "Svrha Simpozija koji organizira KBF je dvojaka. Prvo, KBF želi sudjelovati u širokom društvenom dijalogu i tako doprinositi izgradnji ozračja za bolji život i međusobno razumijevanje. Drugo, želi unutar same Crkve doprinijeti razumijevanju procesa u društvu i dijalošku otvorenost". Predavačima, gostima i svim okupljenima zaželio je dobrodošlicu, dobar i plodan rad, radost susreta i izmjene mišljenja i iskustava, produbljenje znanja te učvršćivanje ljudskih i akademskih odnosa.

Nakon pozdravnih govora uslijedilo je prvo predavanje doc. dr. sc. Hrvoja Špehara (Zagreb). "Primjeri ideologizacije sekularnosti u Hrvatskoj", a potom je uslijedilo predstavljanje zbornika radova XIX. međunarodnoga znanstvenog simpozija "Recepcija Drugog vatikanskog sabora s posebnim osvrtom na Crkvu u Hrvata" o kojem su govorili prof. dr. sc. Nikola Bižaca i prof. dr. sc. Nedjeljko Ante Ančić. Prvi dan simpozija završio je raspravom koju je moderirao izv. prof. dr. sc. Alojzije Čondić.

Drugoga dana, ujedno i posljednjeg, sudionicima Simpozija pridružio se i splitsko-makarski nadbiskup Marin Barisic. Prvo predavanje održao je prof. dr. sc. Luce Diottalevia (Rim) na temu "Laicità o libertà religiosa/Laičnost ili religijska sloboda?", a potom je o temi "Laičnost u C. Taylora i J. Macluraea" govorio izv. prof. dr. sc. Ante Vučković (Split). Nakon rasprave koju je moderirao mr. sc. Domagoj Volarević i kratke stanke, doc. dr. sc. Nenad Malović (Zagreb) održao je izlaganje na temu "Laičnost – prilike i zablude", a izv. prof. dr. sc. Ivan Jakulj (Split) "Pravni položaj Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj: od totalitarizma do demokracije". Jutarnji dio završio je raspravom koju je moderirao doc. dr. sc. Domagoj Runje. Popodnevni program započeo je predavanjem na temu "The Role of Religious Education in State Schools in Poland/Uloga religijskog obrazovanja u državnim školama u Poljskoj" prof. dr. sc. Elżbiete Osewsla (Varšava) koja je predstavila i izlaganje prof. dr. sc. Jozefa Stala (Krakov) na temu "Social Changes and Education in Poland/Društvene promjene i obrazovanje u Poljskoj". Po završetku stanke uslijedilo je predavanje "Religiöse Erziehung in dem säkularen Staat/Religiozni odgoj u sekularnoj državi" prof. dr. sc. Martina Jägglea (Beč) i rasprava. Završnu rasprava moderirao je izv. prof. dr. sc. Ante Vučković.

Simpozij je zatvorio dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu prof. dr. sc. Ante Mateljan koji je zahvalio svima koji su sudjelovali u organizaciji i provedbi Simpozija. Istaknuo je kako je radostan i zahvalan što se u protekla dva dana uspjelo prodiskutirati o nekim važnim pitanjima vezanim za temu ovogodišnjeg simpozija. Umjesto zaključka dekan je citirao konstituciju 'Gaudium et spes', br. 76.: "Veoma je važno, osobito u pluralističkom društvu, da ima ispravan pojam o odnosima između političke zajednice i Crkve te da se jasno razlikuje ono što vjernici – bilo pojedinačno bilo udruženi – rade u svoje ime kao građani vođeni svojom kršćanskom savješću od onoga što oni rade u ime Crkve skupa sa svojim duhovnim pastirima. Crkva koja se, zbog svoje službe i nadležnosti, nikako ne podudara s političkom zajednicom niti se veže uz bilo koji politički sistem. Politička zajednica i Crkva su, svaka na svom području, neovisne jedna o drugoj i autonomne. Obadvije su, iako s različita naslova, u službi osobnog i društvenog poziva istih ljudi. Tu će službu to uspješnije vršiti na dobro svih što obadvije budu više išle za zdravom međusobnom suradnjom, vodeći dakako računa o prilikama mjesta i vremena. Čovjek nije ograničen samo na ovozemaljski red, nego živeći u ljudskoj povijesti u cijelosti posjeduje svoj vječni poziv... Ovozemne stvari i one koje u ljudskom položaju nadilaze ovaj svijet, usko su međusobno povezane. I sama se Crkva služi vremenitim stvarima koliko to zahtijeva njezina misija. Ali ona ne stavlja svoju nadu u povlastice što joj ih pruža građanska vlast. Štoviše, ona će se odreći korištenja nekih zakonito stečenih prava kad se usta-

novi da bi se njihovim korištenjem mogla dovesti u sumnju iskrenost njezina svjedočanstva ili ako nove prilike traže drugo uređenje. Ali je pravo da uvijek i svagdje s istinskom slobodom propovijeda vjeru, naučava svoju socijalnu nauku, da nesmetano vrši svoju službu među ljudima te da izriče moralni sud, pa i o stvarima koje se odnose na politički poredak, kada to traže temeljna prava ljudske osobe ili spas duša upotrebljavajući sva i samo takva sredstva koja su u skladu s evanđeljem i s dobrom sviju, već prema različitosti vremena i situacija". Dr. Mateljan je svima zaželio da ono što je na Simpoziju izgovoreno i promišljeno, s dobrom nakanom, iskrenošću i promišljenošću, bude na slavu Boga. (KB)

Sestre služavke Maloga Isusa proslavile blagdan svoga zaštitnika

Blagdan sv. Rafaela arkanđela, zaštitnika Sestara služavki Maloga Isusa (SSMI), sestre su 24. listopada, zajedno s Prijateljima Maloga Isusa proslavile jutarnjim misnim slavljem u kapelici njihova samostana u Metkoviću. Misno slavlje predvodio je fra Petar Gulić, župnik Župe sv. Ilije, u koncelebraciji kapelana fra Lukice Vojkovića.

Utemeljitelj Sestara sluga Božji Josip Stadler smatrao je da je Družba SSMI Božje djelo, te ih je 24. listopada 1890. godine stavio na put pod zaštitom ovoga svetca, koji se po starom kalendaru slavio toga dana. Sluga Božji Stadler u svetom je Rafaelu vidio poslanika za međuljudske odnose, liječnika duša te pokazivača pravoga puta, a napose moćnoga svetca koji onemogućava djelovanje zlog duha. Stoga Sestre u nemju imaju imaju moćnog pratitelja i zagovornika u svim poteškoćama, napose onima u kojima se traži nadnaravna snaga razlučivanja Božjega puta. Nakon svete mise slavlje je nastavljeno u samostanu Sestara uz prigodan domjenak. (AM)

Završena prva volonterska akcija "72 sata bez kompromisa"

Misnim slavljem u splitskoj prvostolnici sv. Dujma 26. listopada završena je prva volonterska akcija "72 sata bez kompromisa". Akciju, koja je trajala od 24. do 26. listopada, organizirao je Studentski katolički centar Splitu (SKAC_St) pod geslom "VolontiRAJ NA ZEMLJI". Misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji s duhovnikom SKAC-a fra Antom Vučkovićem. Nadbiskup je čestitao i zahvalio mladim volonterima koji su "solidarnošću, zajedništvom, nesebičnošću i humanošću posvjedočili ono najvažnije za osobni život i za život društva". Pozvao je mlade da i ostatak svoga života žive bez kompromisa.

Osvrćući se na evanđelje u kojem Isus, nakon što ga pitaju koja je zapovijed najvažnija, daje dvije zapovijedi ljubavi u kojima poziva na potpuno predanje Bogu i bližnjemu, nadbiskup je istaknuo da ljubav nadilazi zakone i propise te da im upravo ona daje smisao. Kazao je kako nam Knjiga Izlaska otkriva da najosjetljivijima u društvu Gospodin smatra pridošlice, udovice, siročad i siromahe te time zahvaća sve dimenzije društva. Uočio je kako istih potreba ima i u našem vremenu te kako su mladi,

okupljeni oko ove humanitarne akcije, prepoznali najugroženije i najpotrebnije. "Vi, dragi mladi, niste postavili ovo pitanje 'što je najvažnije', već ste dali odgovor. Vi ste ove dvije zapovijedi ljubavi proveli u djelo i našoj stvarnosti dali novu dimenziju zajedništva, solidarnosti i ljubavi. Poslali ste poruku da današnje društvo može imati i drugo lice u kojem se prepoznaje Izvor - lice Boga. Ako je mladost budućnost našega društva, onda se gledajući vas, nemamo zašto brinuti. Čeka nas bolja budućnost." Nadbiskup je projekt "72 sata bez kompromisa" nazvao tjelesno-duhovnim maratonom, sportom koji zahvaća um, srce, dušu, ruke, noge, lice i cjelovitu osobu. Če-

stitao je organizatorima i volonterima te ih ohrabrio da ne stanu na ovoj jednoj akciji. Na samom kraju, riječi zahvale uputila je Lidija Piskač, koordinatorica projekta.

Tijekom prve akcije "72 sata bez kompromisa" u Splitu je više od 200 volontera ostvarilo preko 30 različitih projekata humanitarnoga, ekološkog, socijalnog i edukativnog karaktera. Između ostalog, sudjelovali su u kreativnim radionicama, uređenju okoliša oko crkvi, dječjih vrtića i drugih institucija, čišćenju i bojanju životnih prostora starijih osoba, družili su se s korisnicima staračkih domova, prikupljali hranu i ostale potrepštine u trgovačkim centrima koje će Caritas proslijediti najpotrebitijima, sudjelovali u radionicama o volonterstvu i još mnogo toga. Projekt je započeo 24. listopada u prostorijama samostana Gospe od Zdravlja u Splitu. Nakon prigodnog skeča koji su izveli članovi Hrvatskog nadzemlja, organizatori akcije rasporedili su volontere po projektima i pojasnili njihova zaduženja. Potom je misno slavlje predvodio fra Ante Vučković, duhovnik SKAC-a, koji je mladima u propovijedi poručio da je volontiranje zapravo radosno davanje i dijeljenje onoga što su već u vidu darova i sposobnosti primili od Gospodina.

Projekt "72 sata bez kompromisa" već nekoliko godina organizira se u Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj, Mađarskoj, Češkoj, Slovačkoj, Sloveniji, te u Bosni i Hercegovini. Cilj projekta je da kroz tri dana mladi volonterski sudjeluju u projektima na dobrobit drugih ljudi, institucija, župa i lokalnih zajednica. Beskompromisno znači da do samog početka akcije ne znaju što će biti njihov zadatak. (KB/SKAC_St)

Misno slavlje i molitva za pokojne na splitskom groblju Lovrinac

"Svetkovina Svih svetih je blagdan koji nas podsjeća na dimenziju naše smrtnosti, ali i na još važniju stvar za naš život - na ljubav Božju, na ljubav Boga Oca koji nas želi vidjeti u punini svoga života. Vjerujemo da su tu puninu ostvarili naši dragi pokojnici. Toj punini hodimo i mi u vjeri i nadi te želimo svoj život vidjeti u ovoj svijesti smrtnosti i u svijesti života u kući Oca nebeskoga. Vjerujem da obje dimenzije možemo najjače doživjeti upravo na ovom mjestu, na groblju gdje smo svjesni svoje ograničenosti, ali gdje smo otvoreni u vjeri i nadi prema punoj istini o životu našemu i životu naših dragih pokojnika", kazao je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predvodeći, na svetkovinu Svih svetih 1. studenoga, misno slavlje na splitskom groblju Lovrinac.

"Život je Božji dar, dar koji naša zemaljska ograničenost i osobna grješnost oblači u odjeću radosti i žalosti, dobrote i zloće. Uza sva ograničenja, smrtnost i naše slabosti, u nama je duboka čežnja za vječnošću i nada za puninom života. Život nam je obilježen manjim ili većim događajima veselja ili tuge. Životno nam iskustvo svjedoči: podijeljena radost s drugima se umnaža, žalost umanjuje. Nažalost, danas često ostajemo sami i osamljeni i u svojoj radosti i u svojoj žalosti, pa nam se radost umanjuje, a žalost uvećava", rekao je nadbiskup Barišić na početku svoje propovijedi te nastavio: "Svetkovina Svih svetih povezuje i premošćuje ne samo tolike oblike naše svakodnevne zemaljske osamljenosti, već je svojevrsni most i poveznica s nebeskom, onom posljednjom, stvarnošću.

Kao ljudi i kršćani u zajedništvu sa svima svetima, pozvani smo već sada i ovdje biti na strani života, biti svjedoci i branitelji dostojanstva svakog čovjeka", kazao je nadbiskup i pozvao da budimo život, a ne da ga gasimo u raznim oblicima smrti prije neizbježne smrti, jer kao što smo mi zato zahvalni našim dragim pokojnicima, i novi naraštaji od nas to očekuju.

Nakon misnoga slavlja za križem su u procesiji do središnjega križa išli brojni vjernici, ministranti, redovnice, bogoslovi, četrdesetak svećenika i pjevači sastavljeni od više splitskih župnih zborova pod vodstvom fra Stipice Grgata. Ondje je nadbiskup izmolio molitvu odrješenja za sve vjerne mrtve. (ZA)

Završetak molitvene inicijative za nerođene "40 dana molitve za život"

Misnim slavljem u kapeli sv. Josipa u Kliničkom bolničkom centru Firule u Splitu završena je 3. studenoga četrdesetodnevna molitva za nerođene koja se odvijala na poticaj Mije Blajić iz Udruge Betlehem iz Splita. Ovo je bio nastavak molitvene inicijative koja je započela početkom Korizme i nastavila se do Duhova. U jesenskom dijelu inicijative u razdoblju od 24. rujna do 2. studenoga molitvene zajednice Splitsko-makarske nadbiskupije, bolničko osoblje i bolesnici svakodnevno su dva sata molili krunicu za prestanak abortusa u hrvatskim bolnicama. Potom su slavili misu na tu nakanu, nakon koje je slijedilo klanjanje pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Na taj način Udruga Betlehem podržala je molitvenu inicijativu "40 dana molitve za život", koja je prvotno krenula s molitvom u Zagrebu na čelu s nacionalnim voditeljem inicijative Antom Čaljkušićem, a koja se po prvi put ove godine molila i pred splitskim rodilištem. Koordinatorica molitve u Splitu bila je Ana Kovačević. Budući da je ovo bila zajednička molitva za iste ciljeve – zaustaviti abortuse u hrvatskim bolnicama, iz organizacijskih odbora obiju inicijativa već najavljuju nove zajedničke projekte i nastavak molitve za iste nakane u korizmi sljedeće godine. Zajedničko misno slavlje za sve sudionike četrdesetodnevne molitve predvodio je bolnički kapelan don Tomislav Topčić koji je po završetku pozvao svakog pojedinca da u osobne svakodnevne molitve uključi i molitvu za nerođene. Naglasio je plodonosnu suradnju ovih dviju inicijativa – Udruge Betlehem i molitvene inicijative "40 dana molitve za život" te ih potaknuo da zajedničkim udruženim snagama nastave podupirati molitvenu inicijativu za prestanak pobačaja u hrvatskim bolnicama.(ZA)

U Splitu započeo projekt "Biblio-akademije"

"Biblio-akademija", projekt Centra za cjeloviti razvoj, koji podupire Ured za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, započeo je 3. studenoga u Studentskom domu "Kampus" u Splitu. Voditelj projekta je mr. sc. Petar Balta, glavni urednik izdavačke kuće "Verbum". Cilj "Biblio-akademije", čitateljskoga kluba za mlade, cjelovita je formacija mladih ljudi, točnije, vraćanje dimenzije zadovoljstva u čitanju, izgrađivanje osnova vlastitoga svjetonazora te stjecanje ispravnih okvira za životne odabire. Susret je započeo uvodnom riječi don Mihaela Provića. Nakon molitve Petar Balta je pojasnio način i pravila rada "Biblio-akademije" te predstavio naslove koji će se čitati, iz različitih područja (književnost, duhovnost, publicistika...) i izdavača.

Članovi kluba će se okupljati jednom mjesečno i u njega su pozvani svi oni koji žele čitanjem kvalitetnih probranih knjiga, kao i zajedničkim druženjem, pridonijeti cjelovitom razvoju svoje osobnosti, bilo da se radi o studentima ili onima koji su već završili studij. Ovakav program pokazao se potrebnim jer sveučilišna izobrazba danas uglavnom daje stručna i specijalistička znanja, dok suvremeni životni, profesionalni i moralni izazovi zahtijevaju osobe cjelovite formacije što uključuje i intelektualnu i duhovnu i praktičnu životnu dimenziju. Čitajući i zajedno raspravljajući o posebno odabranim knjigama različite tematike, sudionici će imati priliku steći spoznaje i iskustva koja će im upotpuniti izobrazbu i pripomoći razvoju osobnosti. (DJ)

Proslava 70. godišnjice mučeništva Kozičkih mučenika

Prigodom 70. godišnjice mučeništva četvorice svećenika: fra Domninika Šulente, fra Frane Borića, don Nike Delića, don Marka Devčića i četvorice civila: Srećka Bušelića, Bože Deura, Ante Kržanića,

Vjekoslava Morauca, sv. misu u Kozici u crkvi sv. Ilije 4. studenog predvodio je fra Ante Čovo, gvardijan makarskog samostana. Zajedno s njim, sv. misu slavili su don Davor Bilandžić, župnik Dusine i dekan Biokovskog dekanata, don Pavao Banić, makarski župnik i dekan, don Marin Marčić, župnik Stilja-Prapatnice, fra Petar Vrljičak, župnik Baške Vode i fra Marko Bitanga, župnik Kozice i Zavojana. Uz vjernike iz Kozice na ovo misno slavlje došli su štovatelji i rodbina ovih mučenika iz Dragljana, Zavojana, Vrgorca i Makarskog primorja. Pjevanje je predvodio mješoviti crkveni zbor iz Vrgorca pod ravnanjem sestre Dulceline Plavše.

Na početku sv. mise župnik fra Marko Bitanga s nekoliko je riječi pozdravio sve prisutne i pročitao tekst iz župne kronike koji je o ovom događaju napisao fra Ivan Glibotić, tadašnji župnik. Fra Ivan piše da su te ljude doveli u Kozicu "pješke, po kiši, vezane žicom iz Makarske, preko Staze." Strpali su ih u jednu konobu. U noći 4. studenoga 1944. odveli su ih na groblje gdje su ih "bez procesa i suđenja strijeljali." Ispunjena im je posljednja želja: ispovjedili su se. Prije strijeljanja naredili su im da se svuku do donje odjeće "...i zamolivši Boga i Gospu u pomoć i prekrstivši se, pali su mrtvi... Bačeni su na glavu svi u jedan grob. Iz njihova groba krv se je pokazivala dugo, sve do konca godine, a i kasnije...Bilo je dosta odgrnuti malo pijeska, da se ukaže krv." Nakon toga don Pavao Banić pročitao je imena osmorice mučenika i drugih mučenika koji su iz Kozice odvedeni u Zagvozd i ondje strijeljani šest dana poslije, 10. studenoga 1944.

Fra Ante Čovo je u propovijedi rekao kako nam naše osobno iskustvo, iskustvo ljudske i hrvatske povijesti, svjedoči da se trebamo čuvati ljudi, čovjeka. Jer čovjek je samo čovjek s Bogom, a kada izgubi Boga, on gubi i svoju ljudskost. Spomenuo je kako sve ideologije na čovjeka gledaju jednostrano, a naš narod je kroz povijest prošao kroz teška iskustava jer se nije uklapao u određenu ideju. "Ne zbog toga što nismo voljeli svoju zemlju, ne zbog toga što nismo radili za svoju zemlju, ne zbog toga što se nismo žrtvovali za svoju zemlju, nego samo zbog toga što smo bili protiv određenog svjetonazora, protiv određene ideologije. I svaka ideologija, bila ona religiozna, bila ona crvena, bila ona crna, bila ona žuta, koje god hoćete boje, ona iza sebe ostavlja samo zlo. Zato zamolimo njihov zagovor, da nas njihova odvažnost, njihova hrabrost, njihova ljubav prema Bogu i domovini, njihova vjera, dâ snage, hrabrosti i spremnosti pa po cijenu vlastitoga života u ovome svijetu pokazujemo da je čovjek samo čovjek s Bogom".

Na kraju sv. mise župnik se zahvalio svima koji su došli na ovo slavlje i sve pozvao da u svojim životnim poteškoćama i nevoljama upućuju molitve ovim mučenicima, jer je moćan njihov zagovor kod Boga. Nakon sv. mise svi prisutni pošli su na groblje mučenika gdje je položeno cvijeće i zapaljene su svijeće. (fra Marko Bitanga)

Osvrt na vizitaciju Cetinskog dekanata

Nakon što je tijekom korizme 2014. izvršena vizitacija župa Cetinskog dekanata, nadbiskup mons. Marin Barišić sazvao je u srijedu 5. studenoga sve župnike i župne vikare iz toga dekanata na susret i završni osvrt o stanju pastorala, iskustvima, poteškoćama te o planovima i prijedlozima kako još više unaprijediti crkveni rad i zauzetost na tom području naše mjesne Crkve. Osim generalnog i pastoralnog vikara koji su uz nadbiskupa sudjelovali u vizitaciji sastanku su nazočili gotovo svi župnici. Nedostajao je jedino župnik Zelova te upravitelji dviju filijala župe Sinj zbog odlaska na duhovne vježbe. Budući da se radi o dekanatu s velikim brojem župa koje vode franjevci, na susret je pozvan i provincijal Provincije Presvetog Otkupitelja fra Joško Kodžoman.

U dvosatnom radnom dijelu najprije je nadbiskup pozdravio sve nazočne te kratko iznio svoje dojmove tijekom vizitacije župa, rekavši između ostalog da je ugodno iznenađen velikim odzivom vjernika na misna slavlja i susrete s pojedinačnim skupinama koje je tom prilikom predvodio. Zatim se nazočnima obratio provincijal Kodžoman, ističući dugu i značajnu prisutnost Sinjskog marijanskog svetišta i franjevca u Cetinskom kraju. Generalni vikar mons.

Miroslav Vidović osvrnuo se na neka praktična pitanja u odnosu župnika prema Nadbiskupskom ordinarijatu. Pastoralni vikar, dr. Nediljko A. Ančić u svojemu je osvrtu istaknuo posebnost Cetinskog dekanata koji je po broju župa jedan od najvećih u nadbiskupiji te sažeo svoje dojmove o stanju temeljnog pastorala u župama, o nekim praktičnim poteškoćama s kojima se svećenici susreću u svakidašnjem radu, o stanju crkava i crkvenih objekata te na kraju ukazao na neke važne vidove pastorala gdje je potreban ustrajan rad, a poželjna su određena poboljšanja (župni vjeronauk i rad s mladima, pripreme za brak i obiteljski pastoral te karitativno djelovanje). Dekan don Stipe Ljubas pohvalio je skladno djelovanje i dobru suradnju između župnika redovnika i dijecezanskih svećenika u dekanatu napominjući da u dvije župe (Zelovo i Voštane) postoje određene napetosti između tamošnjih župnika i jednog dijela vjernika. Gvardijan Franjevačkog samostana u Sinju fra Petar Klapež upoznao je nazočne s programom proslave 300. obljetnice Svetišta Gospe sinjske i pripremom liturgijskog kalendara s brojnim aktivnostima koje su planirane.

Nakon toga je uslijedila rasprava u kojoj su se za riječ javljali župnici, iznoseći svoje osvrte na rečeno i koristeći priliku da od mjerodavnih dobiju odgovore na neka od svojih praktičnih pitanja. Trenutačno nadbiskupija od župnika dobiva puno zahtjeva za financijsku pomoći u obnovi i popravku crkava i crkvenih objekata, rekao je generalni vikar. Pomoći ćemo koliko možemo, obećao je i dodao da i sami župnici trebaju u tim slučajevima prikupljati sredstva od svojih vjernika te pri obnovi jasno postaviti prioritete i razraditi dinamiku radova. Glede nekih poteškoća u pripremi krizmanika za sakrament potvrde te pitanja sprovoda onih koji ne žive u rodnoj župi a u njoj se žele pokopati, ukazano je na postojeće kanonske odredbe o tome, a nadbiskup je pritom preporučio da treba postupati razborito, uvažavajući i crkvena propise ali i okolnosti u kojima se takvi slučajevi događaju. Neki su župnici izrazili potrebu da se redovito sazivaju tematske sjednice i susreti dekanata. Nadbiskup Barišić je naglasio važnost svećeničkih susreta koje valja prema kanonskim propisima svakog mjeseca redovito održavati. Na upit koliko novaca župnik smije potrošiti bez pitanja nadbiskupije i odobrenja Župnog ekonomskog vijeća rečeno je da je to svota od 25.000 kuna. Iznesen je prijedlog da se u Vjesniku nadbiskupije objavi koliko je pojedina župa dobila pomoći pri gradnji i obnovi objekata.

Pastoralna posebnost župe Sinj s pet filijala očito zahtijeva nova rješenja. Zato je nadbiskup htio znati da li se razbistrilo pitanje osamostaljenja nekih filijala (Brnaze, Glavice). Provincijal je odgovorio da se s obzirom na Brnaze radi na planu proširenja i preuređenja sadašnje crkve koja je premalena, dok bi u Glavicama trebalo tek pronaći prikladnu lokaciju i na njoj graditi novu crkvu. Neke je zanimalo kako je s osiguranjem svećenika kad prestane predavati u školi. Rečeno je da tada zdravstveno osiguranje za župnika plaća njegova župa te da se u takvim

slučajevima treba konzultirati s našom službom u ordinarijatu. Nadbiskup je u završnoj riječi preporučio svim svećenicima da njeguju svoje duhovno zdravlje (molitva je hrana i disanje duše), ali da se brinu i svoje tjelesno zdravlje (redoviti liječnički pregledi, pravilna ishrana, osobna higijena). Neka u svojem svagdašnjem pastoralnom radu nastoje ponajprije zdušno slaviti sveta otajstva vjere, uredno držati oltar i duhovno animirati sve koji sudjeluju u slavlju liturgije (osobito ministrante, čitače, pjevački zbor). Nadalje neka u svojim župama još više pomažu izgradnji Caritasa i potiču različite mogućnosti volonterskog rada u toj ustanovi. Na svećeničkim susretima i u drugim kontaktima, međusobno i s vjernicima laicima, treba paziti na razinu, stil i sadržaj naših razgovora. I na kraju potaknuo je sve svećenike da primjerom svojega života i molitvama ne zaborave brigu oko novih duhovnih zvanja te da prate sadašnju raspravu u općoj Crkvi (Izvanredna i Redovita sinoda biskupa) o unaprjeđenju obiteljskog pastorala. Susret je završio u 12,00 sati zajedničkim objedom u Nadbiskupiji. (N.A. Ančić)

Duhovna obnova za KMNL

U kapelici Nadbiskupskoga sjemeništa u Splitu 8. studenoga održana je duhovna obnova Katoličke malonogometne lige "Ivan Pavao II". Obnova je započela duhovnim nagovorom kojeg je vodio dr.sc. don Edvard Punda. Mladim nogometašima je poručio da svatko unutar ekipe ima svoju nezamjenjivu ulogu i da je svatko važan. Kazao je kako je nogomet istodobno otkrivanje svojih slabosti i svojih snaga, kao i vjera. Preko nogometa se uči prilagođavati drugome, prihvaćati drugoga i dati bližnjem priliku. Nakon nagovora uslijedila je sv. misa koju je predvodio don Vedran Torić, prefekt sjemeništa. Misno slavlje pjesmom su uveličali splitski sjemeništarci pod vodstvom časne sestre Lidije Matijević. Na kraju riječi zahvale i pozdrava mladima uputio je povjerenik za mlade don Mihael Prović. Pozvao ih je da se uključe u neke od budućih projekata Ureda za pastoral mladih kao što su put u Vukovar, "Advent u

Beču", "Ćakula s duhovnikom" ili na susrete Hrvatskog nadzemlja. Kratko klanjanje nakon mise predvodio je don Mato Brečić, duhovnik Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu. Nakon programa mladi su se još neko vrijeme družili u atriju Sjemeništa. (DJ)

Posveta obnovljene i proširene crkve sv. Roka u Čaporicama

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić posvetio je 9. studenog obnovljenu i proširenu crkvu sv. Roka u Čaporicama kod Trilja. Svečano misno slavlje predvodio je u zajedništvu s župnikom don Mirkom Skejićem i tajnikom don Nikolom Mikačićem. Na početku obreda posvete crkve prigodne je

riječi uputio župnik don Mirko Skejić koji je okupljene podsjetio na staru crkvu čija izgradnja datira iz 1728. godine i koja je dovršena 1733. godine. Na njenim je temeljima 1924. godine izgrađena postojeća crkva koje je ove godine, zahvaljujući nadbiskupiji te mještanima i donatorima iz inozemstva, obnovljena.

Na početku propovijedi nadbiskup Barišić je istaknuo kako je dan posvete ove crkve znakovit. "Danas kršćanski svijet slavi blagdan Posvete lateranske bazilike, temeljne crkve koju se naziva 'majkom' svih crkava. To je zapravo prva crkva koja je sagrađena poslije slobode koju kršćanima Konstantin daje 313. godine, a papa je posvećuje 324 godine. Ona ima simboličko značenje. Označava slobodu, prisutnost, nazočnost evanđelja u kulturi i u društvu. Ona povezuje sve crkve u svim narodima i na svim kontinentima. Ona nije samo građevina, nego je Crkva Kristova, Kristovih vjernika, mistično tijelo Kristovo". U nastavku nadbiskup je posvijestio koliko je važan čin posvete crkve. "Svjedoci ste koliko dugo je trebalo od izgradnje do posvete vaše crkve, koliko treba vremena da izgradite ovaj hram, a Isus kaže: 'Hram Božji jest čovjek'. Zato nas podsjeća sv. Pavao da smo građevina Božja. Na tom temelju, kamenu, koji je Krist, svako od nas gradi sebe. Mi krštenjem postajemo hram Duha Svetoga. 'Hram ste Božji , a hram je sveť, kaže sv. Pavao, a mi to zaboravljamo mnogo puta", istaknuo je mons. Barišić i nadodao da često, nažalost, gradimo svoj odnos s Bogom na monetizaciji, njime trgujemo. Vjeru smo spustili na razinu interesa, trgovine, a hram

Duha smo zapustili. "Budući da je čovjek hram, zašto onda gradimo građevine?", upitao je nadbiskup i odgovorio usporedbom o gradnji obiteljske kuće i odnosa u obitelji. "Važna je obiteljska kuća ili stan jer se čovjek mora zaštiti od vjetra i kiše. No, ako bi ulagao samo u kuću, a ne i u odnose u obitelji, onda je to promašeno. Kuća ima vrijednost ukoliko se živi u braku, zajedništvu, uvažavanju, praštanju, ukoliko se prihvaćaju djeca, ukoliko se razgovara o njihovim problemima. To je onda obitelj. Tako i Crkva. Gradnja crkava je važna i svako mjesto je ponosno na svoju crkvu. Ona mu puno znači jer tu se slavi Gospodin, tu se doživljava zajedništvo, to je sveto mjesto posvećeno riječju Božjom i euharistijskom žrtvom, tu nam Gospodin dolazi, primamo Tijelo Kristovo, dajemo mir jedan drugome i nazivamo se braćom i sestrama. Mjesto je to gdje se događaju važni događaji koji su vrijedni za naš život. To su posebna mjesta našega susreta s Gospodinom i potrebno ih je uređivati i graditi, no ne smijemo zaboraviti da je svatko od nas hram Božji." Potaknuo je na razmišljanje što činimo od toga hrama i je li mu posvećujemo pažnju, gradimo li ga. To što smo kršteni samo je temelj, a na nama je da gradnju tog hrama, uz suradnju s Gospodinom, dovršimo. Sa žaljenjem je zaključio kako je tragično da ima započetih hramova, gradnji koje su ostale nedovršene i nedorečene, a neke od njih se nikada ne će konačno završiti. "Ako u obitelji, na radnom mjestu, u našem životnom prostoru narušavamo mir, ako ne živimo kao braća i sestre, nego neprijatelji susjedu i bratu, ako ne poznamo Boga niti bližnjega, uzalud nam onda i crkve i bazilike. One nam trebaju biti prostori u kojima ćemo se izgrađivati i služiti, a lice čovjeka je ono što moramo tražiti." Na kraju, nadbiskup Barišić je potaknuo prisutne da Gospodinu zahvale što su hram Božji, da otkriju svoju vrijednost i bogatstvo, te veličinu svoga bližnjega u svojoj obitelji i u svojoj župi. Pozvao je da dopuste Gospodinu da ih izgrađuje, te preko njih izgrađuje i druge, a sve na veću slavu i hvalu Božju.

Po završetku misnoga slavlja nadbiskup Barišić je trima prvopričesnicama Anđeli Nevoljić, Mariji Čović i Ozani Pešo poklonio Novi zavjet. Svojim pjevanjem svečanost je uzveličao župski zbor pod ravnanjem Ante Šipića Sokola. (ZA)

Na Čiovu proslavljena svetkovina sv. Tudora

U župi sv. Karla Boromejskog u Okrugu proslavljena je 9. studenog svetkovina sv. Tudora, zaštitnika župe i Dan općine Okrug. Procesiju i misno slavlje u crkvi Uzvišenja Sv. Križa predvodio je don Jenko Bulić, ravnatelj Nadbiskupskoga sjemeništa u Splitu. U koncelebraciji su bili župnik don Mario Matković, fra Šime Škibola, don Branimir Projić i don Toni Oršolić, misionar u Francuskoj. Na misi je pjevao župni zbor pod vodstvom vjeroučiteljice Tončice Josipović i tamburaškog sastava Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu pod vodstvom prof. s. Lidije Matijević. Slavlju su nazočili štovatelji sv. Tudora iz župe i trogirskog dekanata, među kojima je bio i načelnik općine Okrug Ivica Radić sa suradnicima.

U propovijedi ravnatelj sjemeništa don Jenko Bulić napomenuo je kako je jedan Duh, a puno karizmi. Taj Duh nagnao je sv. Tudora da danas bude nama znak u križu i s križem. Propovjednik je postavio pitanje: "Koji je temeljni znak prepoznavanja kršćanina na Čiovu i domovini? Da se Tudor kao mladić i vojnik u ono vrijeme kršćanstva nije razlikovao od ostalih, danas ga ne bismo imali u ovom lijepom zdanju i kipu. Na navedeno pitanje daje nam odgovor sv. Pavao, a to je 'nada'. Nada je znak prepoznavanja kršćana. Nada nam daje kao kršćanima optimistički izraz lica i pozitivno zračenje, Božje zračenje. Mladost je središte života, a ostalo je periferija i ako je bez nade na kraju svog ovozemaljskog života, izaći će nepismena, ne znajući čitati ni pisati zašto smo na ovoj zemlji. Riječ nada poput života

sv. Tudora ima zadatak, boriti se u nadi protiv svake nade. Ako život protiv nade degradiramo, to će nas u životu skupo koštati. Cijenu ima samo ono što nas usmjerava prema našoj horizontali i vertikali, a to je znak križa, prema Tudorovom određenju. Tudoru je život bio lijep do jednog određenoga trenutka dok se od njega nije tražio životni ispit pred onima koji nisu imali element ljubavi. Tudor se u mladosti opredijelio za Isusa Krista, nije čekao zadnji čas poput mnogih ili kada dođu u nevolje. Na vrijeme se pobrinuo za svoju svjetiljku zahvaćen silom mudrosti i silom odozgo." Propovjednik je kazao kako dar Duha Svetoga postaje naš temelj s kojim se olako kockamo u vlastitom braku i obitelji, s vlastitim zvanjem. Dodao je da je život dar kojeg moramo uzvratiti. Tudor je znao uzvratiti dar života Gospodinu Bogu u znaku križa iz kojeg isijava svjetlo mudrosti. On je odabrao kroz svoju mučeničku smrt i životno svjedočanstvo duhovnu dimenziju života , onu nebesku, koja nadilazi naš um. "Današnji sjemeništarci su odgovorili na vrijeme, bez odgode, pa što Bog dade. Danas objedinjujemo Tudora, sv. Križ, mudre i lude djevice, sjemeništarce i duhovno zvanje, svećenike i čitavu nazočnu zajednicu. Svatko se može negdje pronaći, ali Božja riječ je na svoj način jednako upućena svima da je ponesemo doma. Ako nema radikalnih zaokreta u našem životu, nikada nećemo biti kršćani kakvi bismo željeli biti. Tudor je toliko bio radikalan da je s pjesmom na usnama dao svoj život Kristu". Don Jenko je naglasio da danas u našem društvo nema više radikalnih kršćana i zapitao se gdje su nam Tudori među svećenicima, političarima, intelektualcima, liječnicima, sveučilišnim profesorima, odvjetnicima, smetlarima... Kazao je da nas nema, da se povlačimo i onda se čudimo kad vidimo branitelje pred Ministarstvom. "Čudimo se kad vidimo kako su svi mediji razapinju onih par bolnica koje ne žele izvršiti pobačaj, a Tudor je slavio život. Što našim mladima dajemo za hranu, to će im i biti. Roditelji se puno puta uhvate za glavu, da su djeci sve dali, da im bude bolje u materijalno smislu, a sada ime se vratilo u duhovnom smislu ono što su im dali, sve negativno. Kod Tudora nije bilo lutrije, nego izbor života – Isusa Krista pred poganima, okupatorima, Rimljanima, pred progoniteljima Crkve. Prava vjera ne trpi alternative, ona ide samo u jednom smjeru ulicom zvanom "ravna" kojom je išao i sv. Pavao u radikalnom preobražaju svoga života, zato bi danas mogao reći da ne tugujemo pod znakom "Nade". Danas nas Tudor pod znakom križa i mudrim djevicama želi ohrabriti da možemo i mi slijediti njihov put", istaknuo je propovjednik i zaključio molitvom: " Sveti Tudore koji već sada gledaš prema nebu, zagovaraj sve nas: župu, svećenike, sjemeništarce i mlade. Zagovaraj našu domovinu Hrvatsku i ovu župu da tvoj izbor, nada, sloboda i vjera bude naš izbor, nada, sloboda i vjera koja će izrasti povjerenjem i radošću".

Pred kraj misnog slavlja predstavili su se sjemeništarci i odgovorili zašto su se odazvali duhovnom pozivu te su otpjevali par pjesama. Župnik don Mario zahvalio je don Jenku na poticajnoj propovijedi, kao i sjemeništarcima koje je doveo sa sobom. Zahvalio se subraći svećenicima koji su koncelebrirali, župnom zboru i svima koji su doprinijeli da ovaj blagdan protekne dostojanstveno.(IM)

O Domovinskom ratu na Ćakuli s duhovnikom

U Studentskom pastoralnom centru Ivan Merz održana je 10. studenoga prva ovogodišnja "Ćakula s duhovnikom". Tema je bila "Domovinski rat", a predavač je bio umirovljeni časnik hrvatske vojske i invalid Domovinskoga rata Boško Ramljak. Kazao je kako iz medija ne učimo istinu o Domovinskome ratu te je posvjedočio o snazi srpske diplomacije koja je obmanjivala međunarodnu zajednicu. Istaknuo je važnost Vukovara jer je bitka za Vukovar bila ujedno i bitka za cijelu Hrvatsku. Ideali na kojima su počivali hrvatski branitelji bili su, a i danas su, domoljublje, vjera i krunica. Na kraju g. Boško nam je poručio kako agresoru trebamo oprostiti, ali da nikada ne smijemo zaboraviti žrtve Domovinskoga

rata i moramo im biti zahvalni. Pozvao je mlade da ne idu u inozemstvo, već da ostanu u vlastitoj domovini i da pokušaju promijeniti stvari. Susret je pjesmom popratio VIS Izidor iz Župe sv. Andrije na Sućidru. Susret je počeo i završio riječima povjerenika Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije don Mihaela Provića. Nakon susreta mladi su ostali u kratkom druženju u prostorijama studentskoga doma. (DJ)

Radionice za trudnice u BiOS-u

Bračno i obiteljsko savjetovalište Splitsko-makarske nadbiskupije organiziralo je u Splitu 11. i 12. studenoga radionice za trudnice. Fiziologiju poroda trudnicama je približila dr. Sandra Benzon, ginekolog KBC-a Split, dok je o iskustvu rađanja posvjedočila je dr. Danica Tandara, mikrobiolog. O važnosti dojenja govorila je prof. Zrinka Radunić iz Udruge Roda, a o psihološkoj pripremi za porod, dojenje i majčinstvo mr. Maja Kandijaš Pleić, psiholog. O daru života i svetosti majčinstva progovorio je don Ivan Kovačević, bolnički kapelan koji je trudnicama udijelio blagoslov.

Bračno i obiteljsko savjetovalište Splitsko-makarske nadbiskupije pruža psihološko, pravno, medicinsko, logopedsko, defektološko savjetovanje i duhovnu pomoć bračnim parovima, mladima, roditeljima, djeci, trudnicama, zaručnicima u kriznim situacijama, za poboljšanje bračnih i obiteljskih odnosa i za poboljšanje komunikacije. Organizira predavanja i radionice za mlade roditelje, radionice za trudnice za duhovnu, psihološku i medicinsku pripravu na porod i dojenje te obiteljske tribine na dekanatskoj i župskoj razini. Priređuje obilježavanje Svjetskog dana braka, tjedan braka i Međunarodni dan obitelji. Promiče osnivanje župskih obiteljskih zajednica te svake godine uoči prve nedjelje u veljači organizira proslavu Dana života. Voditeljica Ureda je Anita Strujić Vladanović, dr. med. (KB)

20 godina Mješovitoga zbora mladih i Komornog orkestra Gospe od Zdravlja

U sklopu devetnice pred blagdan Gospe od Zdravlja te prigodne proslave 20. obljetnice djelovanja Mješovitog zbora mladih i Komornog orkestra Župe Gospe od Zdravlja u Splitu na Dobromu, nakon misnog slavlja u prepunoj crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu predstavljena je monografija o zboru i orkestru kao i obilježavanje spomenute obljetnice. Na obilježavanju obljetnice, prisustvovalai su brojni poznati Splićani, posebno iz svijeta glazbe, a okupljenima su se obratili i Splitsko-dalmatinski župan Zlatko Ževrnja te rektor Sveučilišta u Splitu Šimun Anđelinović

U pozdravnom govoru provincijal fra Joško Kondžoman je između ostalog kazao kako se u ovoj duhovnoj oazi grada Splita ne događaju samo redovita misna slavlja, već je ono kroz stoljeća ishodište brojnih društveno-korisnih inicijativa, koje potiču humanost i društveno zbližavanje, koje značajno pridonose razvijanju zdrave vjerničke i kulturne svijesti, te podržavaju bogatu tradiciju grada Splita u umjetničkom glazbenom izražavanju. "Zasluge za taj privilegirani i obvezujući status samostana i Župe Gospe od Zdravlja u gradu Splitu, u značajnoj mjeri pripadaju i angažmanu vokalno-instrumentalnog ansambla Gospe od Zdravlja, koji večeras slavi svoj jubilej, uz predstavljanje prigodne monografije. (...) Činjenica da su naši svečari u 2014. godini primili čak dvije prestižne nagrade za svoj rad, županijsku i nagradu grada Splita, dovoljno govori o društvenoj prepoznatljivosti i zaslugama zbora i orkestra

Gospe od Zdravlja, pod stručnim vodstvom mo. fra Stipice i č.s. Zorislave. Njegujući prepoznatljiv liturgijski glazbeni izričaj, Mješoviti zbor mladih i Komorni orkestar Gospe od Zdravlja, u svojih dvadeset godina postojanja i kontinuiranoga rada, nisu ostali posvećeni samo cilju poboljšanja glazbenog umjetničkog dojma liturgijskih slavlja, već su svoje zajedništvo obogatili i brojnim drugim humanitarnim i volonterskim aktivnostima", kazao je fra Joško Kodžoman.

Predstavljana je monografija o zboru i orkestru koja je podijeljena u dva dijela i sadrži sva njihova postignuća, od osnutka do danas. Svu dokumentaciju godinama je brižno prikupljala časna sestra Zorislava Radić. Od osnutka 1994. godine jednog i dugog glazbenog tijela u kojem je prošlo oko pet stotina mladih, prošlo je dvadeset godina kontiniranoga rada. Glazbene produkcije koje su ostvarili kroz taj period, nesumnjivo su obogatile svekolik glazbeni život, ne samo u crkvi Gospe od Zdravlja, nego i daleko šire,

Predstavljajući monografiju, prof. Mario Krnić je kazao kako zbor mladih i komorni orkestar Župe Gospe od Zdravlja kontinuirano djeluju od 1994. godine pod vodstvom uglednoga skladatelja, glazbenoga pedagoga i dirigenta fra Stipice Grgata, okupljajući mladež grada i okolice oko visoko vrijedne sakralne glazbe. U dvadeset godina djelovanja u radu Zbora i orkestra sudjelovalo je nekoliko stotina mladih i duhom mladih koji su tako stjecali nova glazbena znanja i neprocjenjiva iskustva. Jednako tako svojim su djelovanjem promicali i promiču istinske duhovne i moralne vrijednosti.

"Uz redovito muziciranje u liturgijskim slavljima, zbor i orkestar svake godine priređuju nekoliko svečanih koncerata koji su uvijek toplo primljeni kako od publike tako i od stručne javnosti. Zbor s velikim uspjehom sudjeluje i u Danima duhovne glazbe "Cro patria". Važno je napomenuti da je ovo najdugovječniji aktivni mješoviti pjevački zbor mladih u gradu Splitu, kojih je danas nažalost sve manje. Monografija koju danas predstavljamo trajni je znamen na sva njihova postignuća i uspjehe u proteklom razdoblju. Ona je i podsjetnik na sve one kojima su dvoje velikih znalaca i nepopravljivih entuzijasta, fra Stipica Grgat i časna sestra Zorislava Radić, marljivo i istinskom akribijom, bezrezervno dajući sve ono najbolje od sebe, usađivali ljubav, ljubav prema glazbi, prema čovjeku, Bogu i Crkvi. Iskreno im valja na tome zahvaliti, slavljenicima čestitati i poželjeti im još mnogo godina uspješnog i predanog rada i muziciranja te da ustraju na odabranom putu odricanja i žrtve, ali prije svega istinske ljubavi i radosti", kazao je prof. Krnić.

Glavni urednik monografije fra mo. Stipica Grgat u svom zahvalnom govoru je kazao: "U okviru obilježavanja 20. obljetnice djelovanja Mješovitog zbora mladih i Komornog orkestra Gospe od Zdravlja, tiskanja prigodne monografije te dodjele visokih priznanja i nagrada Splitsko-dalmatinske županije i grada Splita, osjećam dužnost zahvaliti svima onima koji su tijekom minulih 20 godina uklesali sebe u ovaj divni mozaik. Najprije hvala Gospodinu Bogu i našoj nebeskoj zaštitnici Gospi od Zdravlja na svim milostima. Iskreno zahvaljujem svim bivšim i sadašnjim članovima Zbora i Orkestra na trudu i svemu onome što smo kroz protekle godine postigli na zajedničkome putu. Zahvaljujem svim sredstvima javnoga priopćavanja koji su nas svojim izvješćima pratili kroz sve protekle godine: IKA-i, HKR-u HRTV-u Radio Splitu, Radio Mariji, Radio Međugorju, "Glasu Koncila", "Slobodnoj Dalmaciji", "Večernjem listu", zagrebačkom "Vjesniku", "Fokusu", listu "Marija", listu "Dobri Otac Antić", Vjesniku franjevačke Provincije Presv. Otkupitelja, "Svetoj Ceciliji", i ostalima.Na poseban način hvala svima vama koji ste večeras došli i nazočili ovoj proslavi. Iskrena hvala svima!"

Na kraju su zbor i orkestar pod vodstvom maestra fra Stipice Grgata zaključili svečanu večer slavljenika pjesmom "Te Deum" koju je skladao fra Grgat. (Ivica Luetić)

Duhovne vježbe bogoslova Splitsko-makarske nadbiskupije

Od utorka 11. studenoga do nedjelje 16. studenoga u Vepricu su održane duhovne vježbe za bogoslove Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Duhovne vježbe su milosno vrijeme u kojemu osoba ima priliku zapitati se o egzistencijalnim pitanjima - tko sam i kamo idem, te produbiti svoj odnos s Bogom. Ove vježbe bile su posebne jer ih je vodio karmelićanin fra Dražen-Marija Vargašević koji je svojim pojavom u habitu i karizmom kontemplacije donio jednu posebnu dubinu. Nit vodilja bila je pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji. Po njoj je naš Spasitelj došao na svijet, po njoj će nas i uslišati. Ispravna pobožnost prema njoj dovest će nas do njenog Sina, stvarnoga Isusa Krista, a ne do Isusa kojeg često znamo sami izmisliti. Ona je Majka. Ako mi postanemo njeni, ona postaje cijela naša. Njena prozračnost i lakoća duše isijava neizmjernu Božju ljubav jer je rekla – "Evo službenice Gospodnje". Cijela se njemu prepustila. Čežnja njenog srca bio je jedino Bog. A koja je naša čežnja?

Upravo o tome su bogoslovi imali priliku razmišljati tih dana u šutnji. Svaki dan sveta misa, euharistijsko klanjanje, krunica, osobna molitva i razmatranje, to je bila hrana koju su primali od Gospodina. Da se u šutnji ne bi povukli u sebe, na 'collatiu' je bila predviđena razmjena iskustava kako bi u zajedništvu mogli osnažiti jedan drugoga. Još jedna posebnost iz Karmela obogatila je ove duhovne vježbe.

U subotu ujutro bogoslovi su se razišli izvan svetišta do 15 sati na osamljena mjesta ne bi li doživjeli iskustvo pustinje. To je prilika biti u prisutnosti živoga Boga, osluškujući njegovu riječ na sasvim osobit način: kroz samoću i šutnju, u ljubavi. Još jedan dan ostali su kandidati za đakonat. Sljedeću nedjelju oni su primili prvi stupanj svetoga reda, i postali posebni Marijini miljenici.

Kako je sam fra Dražen-Marija pri početku rekao - na duhovnim vježbama čovjek se ne treba previše truditi, nego pustiti Boga da djeluje. Duhovne vježbe Božje su djelo. I Bog je uistinu bio silno milostiv. Neka ljubav koja se izlila na bogoslove i odgojitelje bude osvjedočena u svijetu neprestanom pomoći Nebeske Majke. I neka je vječna slava i hvala Trojedinom Bogu. (Ivan Vrlić)

Proslava svetkovine sv. Ivana Trogirskog

U trogirskoj katedrali sv. Lovre, 14. studenoga, proslavljena je svetkovina sv. Ivana Trogirskog, zaštitnika Trogira i Dan grada. Procesiju i misno slavlje predvodio je nadbiskup i metropolit splitsko-makarski Marin Barišić uz koncelebraciju župnika Župe sv. Lovre don Vinka Sanadera, župnika Župe Gospe od Anđela don Stipana Bodrožića, župnika Župe sv. Jakova apostola fra Nediljka Jerkana, bivšeg trogirskoga dekana don Pavla Piplice te još desetak svećenika, uz pratnju mješovitog katedralnog zbora pod ravnanjem maestra Ugrine. Procesiji oko stare gradske jezgre nazočila je gradska vlast na čelu s gradonačelnikom Antom Stipčićem, gradski vijećnici, djeca trogirskih vrtića, limena glazba Trogir, vatrogasci koji su nosili baldekin s poprsjem sv. Ivana Trogirskog, mnogobrojni štovatelji sv. Ivana Trogirskog sa šireg trogirskog, kaštelanskog, solinskog i splitskog područja, brojni uzvanici, predstavnici obližnjih gradova i općina te gradonačelnik Vaterstettena, grada prijatelja Trogira sa suradnicima.

Na početku slavlja mons. Marin Barišić je pozdravio Trogirane i sve hodočasnike čestitajući im dan njihova nebeskoga zaštitnika i Dan grada, a u homiliji se osvrnuo na egoizam i trenutne životne okolnosti uspoređujući te neprilike s vremenom u kojemu je živio sv. Ivan Trogirski. Istaknuo je kako je svijet u kojemu živimo istovremeno čudesan i čudnovat. Čudesan je u ljubavi i solidarnosti, mudrosti i znanju, dobroti i radosti, ali isto tako naš svijet pokazuje i drugu stranu: siromaštvo i glad, nasilje i ubijanje, sukobe i nemire. "Doista, naš svijet i društvo, brak i obitelj imaju mogućnost, kako kaže Izaija, postati plodan vrt, voćnjak, a isto tako u sebi nose trajnu opasnost da postanu pustinja. Svetkovina sv.

Ivana okuplja i poziva nas da pogledamo sebe i svoju sredinu, da se zapitamo gdje se gubi ona svijetla strana života, naša radost, mudrost, ljubav? Ne gubimo li radost u svom načinu življenja? Ne zamjenjujemo li mudrost površnim informacijama? Ne umire li nam ljubav u sebičnosti i individualizmu? Gdje smo i na kojem smo putu, prema voćnjaku ili prema pustinji?" Nadbiskup je kazao kako uza sav napredak društva i rast slobode, demokracije i prava, odnekud izviru nove nepravde, preziri, nepovjerenja, ovisnosti i manipulacije. Dok se s jedne strane materijalni zidovi uklanjaju, pa i geografske granice otvaraju, s druge strane kao da se u nama i među nama podižu nevidljive, unutarnje granice i grade psihološki zidovi. Često gledamo samo svoje interese, potrebe i korist. U opasnosti smo da nam drugi postanu neprimjetni i suvišni. Nadodao je kako nismo ni svje-

sni koliko nas naš egoizam razara, urušava, dijeli, te guši ljepotu i radost života. Bolest sebičnosti razara jednako i pojedince i zajednicu. Egoizam je hrđa, ruzina koja nagriza brak i obitelj, prijateljstvo i društvo. Zahvaća i poremećuje alfabet ljudskih odnosa. Sebičnjak želi biti samodostatan, želi biti gospodar života i smrti. "Sebičnost nas ne čini sretnima jer ostavlja prazninu – pustinju u nama. Uporno, poput ovisnika, sreću tražimo u stvarima, posjedu, vlasti, časti. No, koliko god čovjek posjedovao i častī imao, redovito radost života nije u tome. Na svoj način, sebičnost nas deformira, čini invalidima oka i srca: gledamo, a ne vidimo, ne primjećujemo. Srcem se najbolje vidi, ali ako nam je srce zatvoreno, doista smo slijepi. Sebičnom i samodostatnom čovjeku i molitva je problem. Molitva Očenaša vidi Oca sviju ljudi, a ne privatnoga Boga." Nadbiskup je naglasio da mentalitet sebičnosti ne uvažava altruizam, žrtvu drugih za opće dobro, najveću žrtvu onih koji su bili spremni prijeći i granicu smrti i život svoj dati za našu slobodu. Ukazujući na naše branitelje koji su s najtežim tjelesnim oštećenjima traže svoje dostojanstvo, kazao je kako oni ne mogu prihvatiti poniženje da su u društvu postali invalidi, in-validi u smislu značenja ove riječi, tj. nevrijedni, nekorisni, suvišni. Naša sloboda i neovisnost Hrvatske, rođena je providnošću i sebedarjem solidarne ljubavi branitelja, pred agresivnim egoizmom agresora s nadom i uvjerenjem da će naše društvo postati vrt - voćnjak. Bilo bi neodgovorno, štoviše, suludo oprijeti se uz tolike žrtve agresivnom egoizmu izvana, a potom domovinu iznutra razarati i pretvarati u pustinju našim domaćim egoizmom. "Poštovana braćo i sestre u vjeri, kršćanin i sebičnost ne idu zajedno. To ne priliči onima koji žele slijediti Krista, prepoznajući ga u bližnjima. Znak prepoznavanja kršćanina jest ljubav. Ljubav ne riječī, već djelā. Kristova ljubav koja je pobijedila sebičnost grijeha i zarobljenost smrti, poziva nas na put gdje nema mjesta zidovima, već mostovima, u perspektivi otvorenosti zemlje nebu, smrti životu, vremenitosti vječnosti. Stoga Kristova ljubav želi biti djelatna u svima nama kao što je bila u životu svetog biskupa Ivana", zaključio je nadbiskup i povezao današnje okolnosti s onima iz vremena sv. Ivana Trogirskog.

Sv. Ivan je postao biskupom 1064. u vrijeme društvenih i političkih napetosti. Posredovao je i zalagao se za mir, pravednost i pomirenje. Kao dobar pastir svoga stada živio je među svojima i za svoje stado tako da bi se na njega mogle primijeniti riječi pape Franje, mirisao je mirisom ovaca. Nije podizao sebi spomenike jer je sveto živio, a spomenik su mu na dubokim i širokim temeljima njegove ljudskosti i svetosti podigli njegovi zahvalni Trogirani. Tako njegov spomenik stoji na zidinama iznad gradskih vrata, a još svečaniji i rijetko viđeni u katedrali, u kapeli sv. Ivana gdje počivaju njegovi zemni ostatci. Za vrijeme svoga života on je podigao i jedan spomenik koji još i danas živi, a to je samostan časnih sestara benediktinki, vječno svjetlo grada Trogira, čiji 950. jubilej ove godine slavimo. Mons. Barišić je kazao kako bi sv. Ivan poručio nama danas, da nadvladamo osobni i društveni egoizam tako da pomažemo drugima i neprestano činimo dobro. "Sv. Ivane, pomozi nam proširiti, produžiti i graditi nove mostove prihvaćanja, solidarnosti i prijateljstva! Blagoslovi sve svjedoke požrtvovne ljubavi solidarnosti - branitelje i obitelj, izvor i braniteljicu života, da uza sve poteškoće izgrađujemo svoj dom i domovinu. Ohrabri i sve nas kako bismo sve više postajali plodni voćnjak, bogat ljudskim i kršćanskim vrijednostima, u radosti i ljepoti života".

Na kraju misnoga slavlja, dekan i župnik don Vinko Sanader zahvalio je nadbiskupu na poticajnoj propovijedi kao i braći svećenicima, svim službama i pojedincima koji su doprinijeli da ova svetkovina održi na dostojanstven način. (IM)

Izlet Hrvatskog nadzemlja u Opuzen

Izlet Hrvatskoga nadzemlja u Opuzen održan je 15. studenoga. Opuzen je rodno mjesto našeg povjerenika za mlade don Mihaela Provića, koji je ujedno bio organizator i domaćin izleta. Na izletu je bilo devet mladih iz Nadzemlja, ravnatelj Nadbiskupskoga sjemeništa don Jenko Bulić te povjerenik za mlade don Mišo s par članova obitelji. U Opuzen smo stigli oko 10 sati gdje nas je u župnoj kući dočekao novi župnik Opuzena don Hrvoje Dragun. Nakon kraće šetnje i kave na trgu ispred crkve, uputili smo se na vožnju Neretvom neretvanskim lađama. U vožnji lađama divili smo se prekrasnoj prirodi oko nas.

Nakon toga svratili smo u hotel "Merlot" u Opuzenu gdje smo upoznali i vidjeli vinski podrum obitelji Prović (vlasnici hotela) koja se bavi godinama proizvodnjom vina. Uz degustaciju mladog i starog vina, don Mišo je cijeloj grupi poklonio bocu bijeloga ili crnog vina. Slijedio je odlazak u branje mandarina kod don Mišine obitelji. Uz odličnu zabavu i branje mandarina svatko od nas je ponio kući vreću mandarina. Ručak je bio u konobi "Pod masliom" u samom centru Opuzena, nakon kojeg je u 16 sati u župnoj crkvi održan susret za djecu i mlade koje je vodilo Hrvatsko nadzemlje. Tema susreta bila je "Molitva". Hrvatsko nadzemlje je na svoj način, uz kratko predavanje Marina Periša i izvođenje skeča, mladima objasnilo važnost molitve.

Poslijepodne je bila sv. misa koju je predvodio don Jenko koji je prisutnima rekao koliko je važno da danas mladi rade za mlade, i za primjer je naveo Hrvatsko nadzemlje koje već 5 godinu djeluje u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji, a osnovalo se u vrijeme dok je don Jenko bio povjerenik za mlade. Na kraju misnoga slavlja župnik don Hrvoje zahvalio je svima te poručio kako će s grupom svojih mladih doći u Split na susrete mladih trećom srijedom. (Duje Gale)

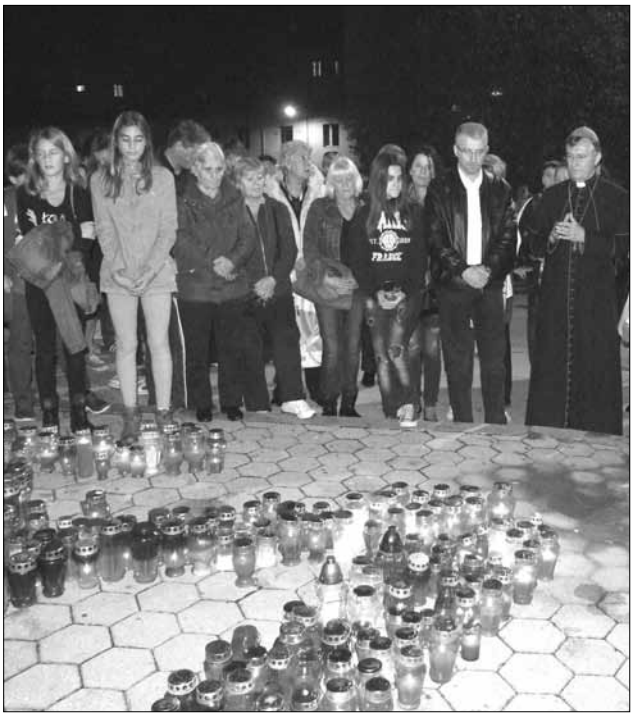
Studijsko putovanje mladih u Vukovar

Dana 17. studenoga u večernjim satima molitvom i paljenjem svijeća u Vukovarskoj ulici, započelo je hodočašće mladih u Vukovar u organizaciji Studentskoga centra i Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije povodom 23. obljetnice pada. Dolaskom u Vukovaru mladi su imali nešto slobodnoga vremena da razgledaju grad, a nakon toga zajedno su se uputili prema memorijalnom groblju gdje su prisustvovali sv. misi. Nakon mise razgledali su Trpinsku cestu tzv. "Groblje tenkova" gdje su se svi zajedno i fotografirali. Navečer su posjetili branitelje u Savskoj ulici u Zagrebu te im tako iskazali svoje poštovanje i potporu. U Split su stigli u ranim jutarnjim satima. (DJ)

Misa za stradale u Vukovaru

U povodu 23. obljetnice pada herojskog hrvatskog grada Vukovara (1991.), 18. studenoga u Vukovarskoj ulici, najdužoj u Splitu, više tisuća Splićana sudjelovalo je po 16. put u tradicionalnoj spomen akciji pod nazivom "I u mom gradu Vukovar svijetli". U organizaciji Matice hrvatske, ogranak Split, ovom akcijom se u Splitu od 1999. godine obilježava Dan sjećanja na žrtve Vukovara. Odajući počast poginulima u srpskoj agresiji na Vukovar, kolone brojnih udruga proizašlih iz Domovinskoga rata, učenici i studenti sa svojim nastavnicima i profesorima, te predstavnici župnih zajednica i mnoge obitelji palili su svijeće duž pločnika s obje strane Vukovarske ulice i molili za vukovarske mučenike. Nakon što su upalili svijeće, u tihoj povorci Splićani su se uputili prema konkatedralu sv. Petra da bi sudjelovali na misnom slavlju za sve pokojne branitelje i građane Vukovara, koji su podnijeli mučeništvo za hrvatsku slobodu. Misu zadušnicu predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u koncelebraciji s konkatedralnim župnikom don Radojkom Vidovićem i don Nikolom Mikačićem.

"Osjećamo potrebu i kršćansku dužnost danas zahvaliti svima onima koji su dali svoj život za ovo što mi danas jesmo i imamo, za opće dobro, za slobodu. Sjećamo se svih znanih i neznanih, i želimo njihovu žrtvu uključiti u jedinstvenu žrtvu Isusa Krista, u njegov križ. Nismo samo ovdje da se sjećamo patnja, smrti i križeva, nego smo i oni koji imaju nadu, a ta nada upravo izvire iz Kristova križa i Kristove ljubavi", rekao je na početku misnoga slavlja splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić.

U nastavku je podsjetio kako je Vukovar na svoj način glavni grad naše nade i optimizma, jer vukovarska tragedija i poraz Vukovara i Škabrnje je zapravo naša pobjeda. Iz ove žrtve niknulo je novo vrijeme u kojem se nalazimo i koje želimo učiniti humanim, dostojnim žrtve naših branitelja. "Ova žrtva oko koje se okupljamo danas je jedan zajednički nazivnik svima nama. Ona ne dozvoljava razlomke i podjele. I zato je bilo pomalo otužno ove dane vidjeti, slušati i pitati se kako će proći u Vukovaru, što će se dogoditi, kao da se već nije dogodilo ono najtragičnije. Zar ovo 'drugo' dolazi na prvo mjesto? Zar može potisnuti onu žrtvu?" istaknuo je nadbiskup i nadodao da je podjela zlo koje je poput virusa ušlo u nas i kako bi ovaj dan trebao biti dan ujedinjenja i hodočašća. "Kao ljudima i vjernicima bilo bi dobro da Vukovar bude početak naše duhovne obnove iz žrtve iz križa, jedan novi odnos i da nam ne bude jedan dan nego nadahnuće, poticaj. Mora biti čvrsti temelj za sve naše dane, za našu budućnost."

U nastavku je nadbiskup naglasio kako ovaj dan šalje poruku poginulih branitelja institucijama i suborcima kako su se oni borili za slobodno biranje institucija i nositelje političke vlasti, no upitao je čujemo li te poruke ili je i tu podjela na djelu. "Ako ovaj dan ima svoju poruku i želju, želimo njima ovu novost novoga neba i nove zemlje, a nama ovdje da budemo na istom putu. Ako nas ova najveća moguća žrtva, jer nema veće od ovoga nego dati svoj život za drugoga, ako ona nas ne takne, ne promijeni, da drukčije razmišljamo, vidimo, odnosimo se prema drugome, vrednotama, prema općem dobru, znak je da nešto s nama nije u redu i da nismo na njihovom putu, već da smo otišli na stranu i da se ne smijemo pozivati na njih i na njihovu žrtvu jer je nismo dostojni". Na kraju propovijedi nadbiskup je pozvao da dan sjećanja na vukovarsku tragediju, koja je istovremeno i poraz i pobjeda, bude konačan rekvijem za naše podjele, da ih se dostojno pokopa i da uskrsne ona stvarnost za koju su branitelji dali život. Zaželio je da poginuli branitelji budu dionici nebeske slave, u onome što Gospodin želi dati svojima, puninu , a nama da pokopamo svoje podjele, stavimo ih u grob te da uskrsnemo i budemo svježi i novi na ovom putu novosti na koji nas onu uputiše. (IL/ZA)

Susret nadbiskupa Barišića i predstavnika Matice hrvatske

U Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu 19. studenog splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić susreo se s predstavnicima Matice hrvatske, predsjednikom Stjepanom Damjanovićem, potpredsjednikom Stipom Boticom, glavnim tajnikom Zorislavom Lukićem i predsjednikom splitskog ogranka Trpimirom Jurkićem.

U ugodnom razgovoru g. Damjanović je nadbiskupu predstavio rad Matice hrvatske, posebno njene aktivnosti na području izdavaštva. Osim na dvadesetak redovnih biblioteka, od kojih se značenjem ističe biblioteka "Stoljeća hrvatske književnosti", podsjetio je na značaj književnoga lista za umjetnost, kulturu i znanost "Vijenac", časopisa za književnost, umjetnost i kulturu življenja "Hrvatska revija", te književnoga i znanstvenog časopisa "Kolo". Predstavnici Matice hrvatske su naglasili da uz izdavačku djelatnosti, Matica hrvatska priređuje brojna kulturna i znanstvena događanja: predstavljanje knjiga, znanstvene simpozije, okrugle stolove, rasprave, stručna i znanstvena predavanja te koncerte klasične glazbe. Pohvalili su aktivnost svojih ogranaka koji su, u malim mjestima, često jedini nositelji kulture. Osim problema financijske prirode, izrazili su zabrinutost zbog aktualnog zanemarivanja svih kulturnih ustanova u Hrvatskoj te zaključili da je potrebna njihova međusobna suradnja, kao i suradnja kulturnih s crkvenim ustanovama.

Nadbiskup se složio da je suradnja važna na svim razinama kako bi se u hrvatskom društvu proširila kultura čitanja te probudila svijest da je Matica hrvatska u službi promicanja nacionalnog i kulturnog identiteta u područjima umjetničkog, znanstvenog i duhovnog stvaralaštva, gospodarstva i javnoga života te da skrbi za društveni razvitak. Zahvalio im je na posjetu te zaželio još veći procvat njihovih aktivnosti te da u društvu povrate prepoznatljiv status kakav njihov rad zaslužuje. Predstavnici su nadbiskupu kao uspomenu na susret, između ostalog poklonili knjigu Ruđera Josipa Boškovića "Pomrčine Sunca i Mjeseca" koja je izdana u sklopu njihove biblioteke "Stoljeća hrvatske književnosti". (KB)

Dodijeljene stipendije Caritasa Nadbiskupije

Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije srednjoškolcima i studentima redovito dijeli stipendije u iznosu od 500,00 kuna. Glavni kriteriji dodjele su socijalni status obitelji i redovito upisana godina studija, ali i suradnja sa župnikom te broj članova obitelji. Ove godine pravo na stipendije ostvarilo je 54 studenata i učenika, a stipendistima ih je svečano uručio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u srijedu 19. studenoga u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata u Splitu. Činu dodjele stipendija nazočio je i generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović.

Ravnatelj Caritasa Splitsko-makarske nadbiskupije prof. Slavko Jerončić je istaknuo kako se svake godine broj stipendista povećava. Zahvalio je nadbiskupu na svesrdnoj podršci ovom, ali i svim Caritasovim programima. Prigodom dodjele stipendija nadbiskupa je u ime svih studenata pozdravila studentica Kemijsko-tehnološkoga fakulteta Sanja Ćaleta koja je naglasila kako im stipendija puno znači, kako njima osobno tako i njihovim obiteljima. "Živeći u ovom vremenu izokrenutih vrijednosti, mi trebamo siguran oslonac i jasnu vertikalu za naša životna opredjeljenja, a nalazimo ih jedino u Katolič-

koj Crkvi, u duhu kojem smo odgojeni. Jasni signali upućeni su nam s nedavno održane biskupske sinode, koja je potvrdila istinske vrijednosti braka i obitelji utemeljene na načelima Kristova evanđelja, a to nama mladima treba. Već smo se uvjerili da povijanje pred vremenom koje nudi pomodarska rješenja ne daje sigurnost ni sreću. Mi zato u Crkvi nalazimo sigurnost i zaštitu, radost i nadu, povjerenje koje nas vodi u susret Kristu, Prijatelju i Spasitelju." Na kraju govora stipendistica je zahvalila nadbiskupu na njegovoj očinskoj brizi koju kroz stipendije iskazuje mladima.

Nakon što su se stipendisti osobno predstavili, nadbiskup Barišić je izrazio radost zbog susreta s tim odgovornim i vrijednim mladim ljudima. Govorio im je o važnosti zajedništva, o svijesti pripadnosti obitelji i Crkvi te o talentima koje trebaju razvijati na osobno i zajedničko dobro.

"Drago mi je da imate sposobnosti i talenata, ali mi je drago da imate još nešto, da imate motiva. Mi želimo ovim da se ti vaši osobni planovi mogu bolje ostvariti, jer svakome od nas Gospodin je dao talente i sposobnosti, a potom jer ima povjerenja u nas. Dao nam je ovu stvarnost da je čuvamo i unapređujemo. Vi ćete je unaprijediti preko studija, svako na svoj način, na svom polju i na svom planu, no to nije samo vaša stvar. Nitko danas ne živi za sebe, živimo za druge." Nadbiskup je naglasio kako će vrijednim studiranjem dati svoj doprinos rastu i napretku stvarnosti u cjelovitosti ljudske i kršćanske mudrosti koja je danas potrebna kako bi znali vrednovati ono što imamo, da bi to znanje znali iskoristiti, osmisliti i na svoj način opredijeliti se za dobro, jer najgore je danas imati inteligentnog čovjeka, a nečovjeka. Na kraju je zaželio svakome od njih da pokušaju kroz studij imati ne samo osnovnu dimenziju ostvarenja nego i zajedničku koja ih povezuje sa drugima, da budu korisni i da su u ovom svijetu budu čuvari i oni koji unapređuju ovu stvarnost. Susret je zaključio molitvom i blagoslovom stipendista. Druženje se potom nastavilo u prijateljskom razgovoru uz sok i kolače. (ZA)

Susret Hrvatskoga nadzemlja: "Ma baš me briga za ekologiju!"

U srijedu 19. studenoga održan je susret mladih Splitsko-makarske nadbiskupije pod već ustaljenim vodstvom Hrvatskoga nadzemlja koje slavi 5 godina svoga postojanja. Tema je ovaj put bila "Ma baš me briga za ekologiju!", a detaljno ju je pojasnio gost predavač prof. dr. Stanko Uršić koji je istaknuo pitanje temelja našega života za koje se Isus izborio žrtvujući se na križu da bi nama, u 21.st., postalo potpuno svejedno za ekološki sustav i prirodu oko nas. Sva ta ekološka zaostalost dovela je do brojnih problema suvremenog doba koji uzrokuju razne bolesti imunološkog i reproduktivnog sustava, a moguće ih je riješiti ekološkim pristupom koji je najisplativije i najjeftinije rješenje. Za kraj, mladi znanstvenik Hrvoje Kalinić poručio je svima da učine pravu stvar i uključe se u splitski ekološki stožer.

Susret je obogaćen kratkim skečevima, novim filmom Hrvatskog nadzemlja te molitvom za Vukovar,

a gosti iz Košuta – zbor "Znak pobjede" dodatno su pjesmom uljepšali susret. Temu je zaključio splitski povjerenik za mlade don Mihovil Pović, a mladi su se nakon susreta ostali družiti u atriju Sjemeništa na kratkoj zakusci. (DJ)

Ispovijest vjere i obećanja kandidata za đakonat

Za vrijeme svečanog euharistijskog slavlja u kapeli Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu, 20. studenoga, svoja obećanja i ispovijest vjere, kako zahtijevaju kanonski propisi, položila su trojica kandidata za đakonat Splitsko-makarske nadbiskupije i dvojica kandidata za đakonat Hvarsko-bračko-viške biskupije.

Kandidati Ivan Marić (Župa Gospe u Siti, Stražanac), Miroslav Rubić (Župa sv. Pavla, Pujanke, Split) i Mislav Šaškor (Župa sv. Josipa, Mertojak, Split)

te Ivan Jurin (Župa Gospe od Blagovijesti, Milna, Brač) i Milan Šarić (Župa sv. Stjepana I., Hvar, Hvar) polaganjem ruke na sveto evanđelje potvrdili su da dobro shvaćaju smisao i značenje zakona celibata te obećali da će ga do kraja života vjerno obdržavati. Također su obećali poslušnost zakonitoj crkvenoj vlasti u svemu što naredi u skladu sa zakonikom kanonskoga prava i drugim crkvenim zakonima i propisima.

Misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u koncelebraciji s generalnim vikarom mons. Miroslavom Vidovićem te odgojiteljima bogoslova. Nadbiskup je na samom početku kazao kako je ovo slavlje zahvala Gospodinu za ovogodišnje kandidate za đakonat koji su Božji dar Crkvi. Osvrćući se na čitanje iz Knjige Otkrivenja svetog Ivana apostola koje govori o knjizi zapečaćenoj sa sedam pečata koju nitko nije mogao otvoriti ni razumjeti, nadbiskup je rekao da se tu knjigu može promatrati kao dvije. Jedna je knjiga današnjice, naše stvarnosti, koju unatoč svim istraživanjima i civilizacijskom napretku i dalje ili ne znamo pročitati ili ne razumijemo pročitano. Druga knjiga je Božja riječ koju također mnogi ne čitaju ili ne razumiju. "Da bismo razumjeli Sveto pismo, potreban nam je ključ, a ključ je Isus Krist, njegova ljubav i uskrsnuće. Ako ne poznajemo i ne razumijemo Sveto pismo, to znači da ne poznajemo Isusa Krista", naglasio je nadbiskup i pozvao da se zapitamo jesmo li naučili čitati, razumijemo li što čitamo i dira li ta poruka naše srce. Obraćajući se kandidatima za đakonat istaknuo je kako vjeruje da se Isus raduje što su oni razumjeli, učili, otkrivali i živjeli Riječ te sebe darovali da budu prikladan instrument obje otvorene knjige. "Neka vas Gospodin učini blagoslovom i glasom koji pomaže da Božja poruka dođe do ušiju i srca ovoga svijeta". (KB)

Tribina u Metkoviću: "Znakovi vremena - šansa ili bauk"

U Gradskom kulturnom središtu (GKS) u Metkoviću 20. studenoga prof. dr. Tonći Matulić, dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, održao je tribinu pod naslovom "Znakovi vremena - šansa ili bauk."

U ime organizatora - Udruge Narenta sve je nazočne pozdravio mr. sc. Josip Markotić, bivši predsjednik Udruge, koji je kazao kako je dr. Matulić bio prvi na popisu želja gostiju od osnutka Udruge 2010. g. Zahvalivši dr. Matuliću na odazivu, brojnim Metkovcima predstavio je dr. Matulića, svećenika Hvarske biskupije, autora brojnih knjiga i znanstvenih radova, pri čemu je istaknuo knjigu "Metamorfoze kulture" koja je proglašena "Hrvatskom knjigom godine 2009." Aktivan je u medijima kao teolog i intelektualac, kritički komentira i prosuđuje aktualna vjerska, bioetička, društvena i politička pitanja.

Osvrnuvši se na stanje u kojem se nalazimo, dr. Matulić je rekao: "Ne samo metla, trebaju nam bageri i buldožeri u Crkvi da bi razgrnuli u nama ono pogansko, nevjerničko, što zasjenjuje evanđelje Isusa Krista da bi zasjalo! Božja riječ koja je u nas položena zove se Isus Krist, to je Riječ pomirenja koja dokida sve razlike, jer razlika u smislu vjerničkom, kršćanskom, biblijskog razumijevanja je razdor, grijeh. Promatrano očima Božje riječi, bacajući svjetlo Božje riječi na svoju društvenu zbilju, otkrivamo da je u pozadini svih zbivanja grijeh. A najgora podjela koja je unesena u čovjekov život je podjela između Boga i čovjeka. Nema te ideologije koja nas može rastaviti od ljubavi Kristove,Vječna Riječ Očeva koja nas je stvorila, koja nas je s Bogom pomirila, koja nas je svojom mukom, uskrsnućem neraskidivo povezala, daje nam sposobnost rasuđivanja do onog trenutka dok se ne dodvoravamo, dok nismo

potkupljeni i dalje spremni bit potkupljivi, dok ne počnemo propovijedati evanđelje, Božju riječ, dok u propovijedanju, u katehezi, u vjeronauku u školi radimo "kirurškim nožićem" (Božja riječ). Sve razlike među nama, pa i razlike prema istoku, ne smiju biti razlozi za razdor, mržnju, šovinizam, racionalizam, nego samo razlozi da pokazujemo to silno bogatstvo kojim smo obasuti. Vjerom mogu iskrojiti sebe kao Hrvata, svoje hrvatstvo, svoju domovinu Hrvatsku, mogu iskrojiti da sva pjesmom bude raspjevana Bogom, da sva bude prožeta iznutra dobrom; da izdaleka dolaze narodi gledati kako smo dobri, kako smo uređeni, kako se međusobno poštujemo i ljubimo. I da to ne bude samo fraza nego životni stav, egzistencijalni stav, da to prakticiram – kao vi mali ljudi koji ste nevidljivi i nečujni, o kojima nitko ne vodi računa, koji se često osjećate da ste zaboravljeni od svih, pa čak i od Crkve. Vi ste svjedočanstvo dobra, samo ne smijete gubiti nadu i ne smijete biti poljuljani zbog te činjenice i te društvene atmosfere i posumnjati u Riječ koja je u nas položena! Vi vašim djelima i činima krojite svoju sudbinu, svojim radom i zauzimanjem za mir i sigurnost u obitelji, za dobro svoje djece, svoje sredine, samoprijegornim, samozatajnim životom, žrtvom svojom, izvršili ste sve onima koji su bili potrebni! Ispunjeni Božjom ljubavlju koja je jednako ravna kirurškom nožiću, znat ćemo tumačiti znakove vremena, tumačiti stanje u Hrvatskoj; to je sposobnost kojom nas Bog osposobljuje i daje da ne povrijedimo nikoga, da ničije dostojanstvo i ne pomislimo povrijediti, da ničije pravo i ne pomislimo oduzeti, da nikome ne nanesemo ni jednu nepravdu, ništa nažao", zaključio je dr. Matulić. (AM)

Promocija knjige don Vinka Sanadera "Duhovna abeceda"

U vjeronaučnoj dvorani Župe sv. Lovre u Trogiru 20. studenog promovirana je knjiga trogirskog dekana i župnika Župe sv. Lovre don Vinka Sanadera "Duhovna abeceda". Knjigu su predstavili novinar i publicist Ivica Ursić i dr. fra Željko Tolić. Predstavljanje je pjesmom popratio "Papa banda" iz Solina.

"Duhovna abeceda" drugo je dopunjeno izdanje knjige don Vinka Sanadera. Na 174 stranice nalaze se 84 poglavlja po abecednom redu.Predgovor je napisao Marko Matijević. Knjiga je tiskana u mekom uvezu; za dizajn ovitka zaslužna je Ana Kljaković Gašpić, a nakladnik "Zvonimir" Solin.

U svom izlaganju Ivica Ursić je napomenuo da kao vjernik i katolički novinar, čitajući don Vinkovu knjigu, nalazi mir koji je za njega važniji od zdravlja. Knjiga je kao roman te ima poveznicu, a to je riječ Božja koja se provlači kroz svako poglavlje. "Ova knjiga vas kao i kutija prve pomoći vodi do konačnog rješenja, ona nije rješenje vašega problema, nego putokaz k rješenju. Ona je za 'kantunal' i čitanje za vrijeme putovanja, jer su poglavlja poredana po abecedi sažeta, precizna i kratka. Ona je iskapala iz Vinkove duše kroz njegove propovijedi i pastoralni rad, gdje se susretao s mnogim vjernicima iskrvavljenog srca". Najveća kvaliteta knjige je što je po mjeri ljudske duše, koja je žedna i gladna ovakvog izričaja.

U svom promišljanju o knjizi dr. fra željko Tolić je napomenuo da su dvije označnice, prezbiteros i didaskalos, temeljne odrednice svakog Bogu posvećenog života. Jedna u drugoj se skriva i jedna u drugoj se otkriva. Učiteljska služba prezbitersku usrećuje, a prezbiterska učiteljsku posvećuje. O tome svjedoči don Vinkova "Duhovna abeceda". "Vidim želju i čežnju jednog svećenika koji na jedan blizak način svim vjernicima i čitateljima želi pojasniti i objasniti tako stare, ali uvijek svježe istine i dogme kršćanstva, čiji rok trajanja nikad ne prolazi. Kroz naslove "Anđeo", "Bližnji", "Bolest", "Dar", "Dijete", "Domovina", "Glad", "Ljubav", "Mir", "Oči", "Prijatelj", "Sreća", vidimo dobronamjernog učitelja koji bi želio sve zagrliti. Budući da to ne može, onda se kao i Pavao hvata pera i pergamenta i ono što mu je na srcu piše svojim dragim zajednicama, da ih ohrabri i preporodi, ispravno usmjeri i odgoji."

Na kraju nazočnima se obratio autor knjige don Vinko Sander te zahvalio svima onima koji su doprinijeli da ova knjiga ugleda svjetlo dana u ovim kriznim vremenima, posebno nakladniku "Zvonimir" iz Solina te Gradu Solinu i njegovu gradonačelniku Blaženku Bobanu na svestranoj pomoći. Zahvalio je "Papa bandu" kojeg je don Vinko osnovao za vrijeme službovanja u Solinu. (IM)

Proslava Gospe od Zdravlja u Splitu

Gospu od Zdravlja, svoju nebesku zaštitnicu, istoimena splitska župa svečano je proslavila 21. studenoga. Središnje euharistijsko slavlje u crkvi Gospe od Zdravlja na Dobrome u Splitu predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić u koncelebraciji s gvardijanom fra Jakovom Begonjom, župnikom fra Antom Udovičićem, dekanom don Tomislavom Ćubelićem, te brojnim župnicima okolnih župa.

Na početku misnoga slavlja župnik i vikar Provincije fra Ante Udovičić pozdravio je oca nadbiskupa, svećenike i vjernike u svoje osobno ime i u ime cijele samostanske obitelji na Dobromu, a zatim je izrazio želju da se sve molitve sliju u jednu molitvu te da se naša srca sliju u jedan otkucaj s Isusom Kristom. Mons. Barišić pozdravio je provincijala, gvardijana, župnika i franjevce, predstavnike županijske i gradske vlasti kao i sve upisane u srce nebeske Majke. "Pred Majku dolazimo sa svim radostima i žalostima. Našu Majku molimo da nam pomogne u nasljedovanju njezina Sina kako bismo i mogli vršiti svetopisamske riječi 'sve što god vam kaže učinite'", rekao je nadbiskup uvodeći u slavlje.

Obitelj je bila središte nadbiskupove homilije. "Zdravlje je bogatstvo, veliki dar. Najviše ga cijenimo kad ga izgubimo. Pred bolešću svojom i svojih nitko nije ravnodušan. Kada govorimo o zdravlju redovito mislimo na fizičko zdravlje, no čini se da postoji širi i dublji pojam zdravlja. Jer kad kažemo: zdrava zajednica, zdravi razred, zdrava sredina, zdravo društvo, izgleda da se misli i na nešto drugo, a ne samo na tjelesno zdravlje", kazao je nadbiskup i spomenuo evanđelje dana sa svojim 'vina nemaju', koje nas uvodi u sličnu dvojbu. "Ovo 'vina nemaju', znači li to samo materijalni vid, nestašicu sredstava za život, u čemu se prepoznaju tolike obitelji u našem društvu? Međutim, kao što se zdravlje ne može svesti samo na tjelesno zdravlje, već uključuje i drugu dimenziju duhovnoga zdravlja, tako ovo 'vina nemaju', moglo bi smjerati na nešto drugo". Naglasio je kako su mladenci iz Kane galilejske mogli imati obilato i najbolje vino na stolu, a opet ono Marijino 'vina nemaju', bilo bi prava istina o njima. Pored tjelesnog zdravlja, potrebno je za radost našega života i suživota i duhovna kvaliteta, zdravi odnosi solidarnosti, zajedništva, praštanja, vjernosti, mira, pomirenja, ljubavi. U nastavku homilije nadbiskup je govor o zaručnicima iz Kane galilejske usmjerio na brak i obitelji te međusobne odnose. Spomenuo

je materijalnu krizu koja se odražava na obitelji, no ukazao je i na još opasniju krizu u smislu duhovnog i moralnog zdravlja, koja se očituje u padu nataliteta, ženidbi i udaji koja se odgađa, dugom ostajanju uz roditelje, starenju društva, generacijskim odnosima, u pojavi rađanja za drugoga, novim oblicima zajedništva, u nagrizanju vrednota vjernosti i trajnosti, kao i u sve prisutnijem mentalitetu sebičnosti i individualizma, koji ne podržava savez vjernosti u ljubavi. "Ako zdrava obitelj znači i zdravo društvo, i pojedinci i zajednica trebali bi se prepoznati u onom pogledu i zauzetosti Majke Marije 'vina nemaju'. Marija nas upozorava i usmjeruje na Isusa: 'Sve što vam kaže, učinite'. Istaknuo je da nema kršćanskog braka i obitelji bez križa te da je sakrament braka pashalni događaj koji ujedinjuje i povezuje bračne drugove s Isusom, raspetim i uskrslim. "Koji nas putevi vode do ozdravljenja, do našega pretvaranja vode u vino? Molitva u svakom slučaju. Molitva jedno za drugo. Za svoju suprugu i za svoga supruga. Molitva za svoju djecu i za svoje roditelje. Što je disanje za tjelesni život, to je molitva za duhovni život čovjeka. Molitva je kisik da možemo disati u nevoljama života. Molitva nas otvara, povezuje, ohrabruje, stvara zajedništvo, blizinu, razumijevanje. Put zdravlja i radost vina, su i djeca. Sve to povezuje, ujedinjuje i čuva vjernost i zajedništvo bračnih drugova." Zaključio je da nas majka Marija i njen Sin svojom riječju i euharistijskom gozbom dublje uvode u otajstvo ljubavi. Štoviše, navraćaju u naš dom i postaju sugovornici za obiteljskim stolom. Njihova prisutnost i ljubav je uvijek s nama u našim poteškoćama i krizama. Pretvaraju nam vodu u vino. Svoju homiliju zaključio je molitvom: "Gospe od Zdravlja, neka po tebi, kao i u Kani, tvoj Sin i snaga duha njegove ljubavi bude svjetlo i život, sigurnost i radost u našim srcima i

svim domovima bračnog i obiteljskog zajedništva, cjelovita zdravlja duše i tijela".

Na kraju misnoga slavlja riječ pozdrava i zahvale nadbiskupu, provincijalu, novacima i magistru Družbe Isusove, predstavnicima županijske i gradske vlasti te drugih institucija, svima koji su pridonijeli ljepoti slavlja za vrijeme kojeg je pjevao mješoviti župni zbor, kojim je ravnao mo. fra Stipica Grgat i za orguljama s. Zorislava Radić, i brojnom hodočasničkom puku, uputio je gvardijan samostana fra Jakov Begonja.

Tijekom cijeloga dana brojni su hodočasnici posjećivali omiljenu crkvu da bi izmolili od Gospe zdravlje duše i tijela za sebe i svoje najbliže, upalili svijeću, pomirili se s Bogom u sakramentu pomirenja te se osnažili u euharistiji tijelom Kristovim. Za svetkovinu župa se pripravila devetnicom bogatom duhovnim i kulturnim sadržajem. Kroz devetnicu misna slavlja predvodili su sinjski gvardijan fra Petar Klapež, magistar postulanata u Imotskom fra Željko Tolić i župnik župe Kruševo fra Ivan Nimac. Svaku večer župno osoblje predvodilo je molitvu krunice. U kulturnom programu nastupili su Zbor sestara Milosrdnica pod ravnanjem s. Mirte Škopljanac Mačina; Dječji zborovi osnovnih škola Dobri, Špinut i Skalice te Dječji zbor župe Gospe od Zdravlja; Klape Gospi od Zdravlja - Čuvite, Mriža, Orca, Podvorje, Sveti Florijan, Štoria, Ventula i Versi; Mješoviti zbor Schola cantorum Umjetničke akademije iz Splita, s. Zorislava Radić i Borna Barišić, prof. i učenici glazbene škole "Josip Hatze", Mirko Jankov. U devetnici je bilo predstavljanje monografije 20 godina Mješovitog zbora mladih i Komornog orkestra Gospe od Zdravlja u prigodi obilježavanja 20. obljetnice.

Jutarnje mise na svetkovinu Gospe od Zdravlja predvodili su fra Stipica Grgat, fra Petar Lubina, fra Stjepan Čovo, fra Kruno Bekavac i fra Ante Vugdelija. Poslijepodnevna misna slavlja za bolesnike predvodio je fra Domagoj Runje, za djecu fra Luka Banić, fra Ivica Jurić za obitelji, fra Josip Gotovac za mlade, provincijal fra Joško Kodžoman za dobročnitelje i župnik fra Ante Udovičić za zahvalu. (Frano Doljanin)

Makarska proslavila blagdan sv. Klementa

Blagdan svetoga Klementa, zaštitnika grada i negdašnje makarske biskupije, proslavljen je 21. studenog u prepunoj katedralnoj župnoj crkvi sv. Marka u Makarskoj. Središnje misno slavlje kojemu je prethodila procesija Kačićevim trgom s relikvijama i kipom sveca, uz sudjelovanje dvadesetak svećenika i velikog broja, vjernika, predslavio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić. Uz brojne vjernike, svećenike, redovnike i redovnice koji su se okupili na svetoj misi na blagdan svetoga Klementa, nadbiskup je na početku misnoga slavlja pozdravio i predstavnike gradske vlasti.

U propovijedi podsjetio je vjernike kako su zemni ostatci mučenika doneseni iz rimskih katakombi u Makarsku gdje ih je dočekao puk i biskup Bjanković, tada su dobile ime sv. Klementa i od onda se slavi kao nebeski zaštitnik grada. U nastavku propovijedi naglasio je kako su mučenici, kršćani svjedočili svoju vjeru i srcem i ustima te im je život bio određen Isusom Kristom, i upitao je što nam sv. Klement može poručiti u današnjem svijetu u kojem smo svi različiti, različitih uloga. "Sve ono što je on živio, ispovijedao je srcem i usnama, ispovijedao je na najradikalniji način. I u ono vrijeme je bilo vjernika koji su bili naučitelji, a to je uloga svih nas danas da naviještamo, živimo svoju vjeru, svjedočimo je djeci, učimo ih u obitelji, na radom mjestu i tako smo svi naučitelji". Kazao je kako nas danas sv. Klement želi propitati kako nam je ime, koje smo profesije, da li je kroz tvoje znimanje prisutna vjera i jesi li doista kršćanin, a kršćanin znači nasljedovati Krista ili smo u nekakvim koalicijama sa idolima, sa božanstvima, kompromisima. Nadbiskup je na kraju propovijedi potaknuo kako bismo trebali moliti da budemo cjeloviti, autentični kršćani u svjedočenju vjere i ljubavi Kristove za bližnjega te da to mora biti stav našega srca i naših usana. "Onda će u mom životnom programu biti prisutan Bog i ja ću biti slika Božja, a ne maska. Potreban je obračun sam sa sobom. Vratiti onaj identitet slike Božje, a ne maske.

Tako će moj bližnji biti doista moj brat i sestra. Znat ću ga poštovati, uvažavati ga bez obzira na njegove stavove i mišljenja. Moj bližnji je tada za mene slika Božja i stalo mi je da i on prihvati ovo blago. Svjedočit ću ga srcem i životom jer mu želim dobro i jer to znači biti kršćanin."

Nakon blagoslova, relikvije sveca mučenika izložene su vjernicima na cjelivanje. Svečano misno slavlje uveličao je župni zbor pod vodstvom s. Gracije Akmažić. (ZA)

Sjednica Prezbiterskoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije

U subotu 22. studenoga 2014. održana je druga ovogodišnja sjednica Prezbiterskog vijeća (PV) Splitsko-makarske nadbiskupije. Na radnom dijelu koji je trajao od 10 do 12,30 sati, povrh nadbiskupa mons. Marina Barišića, generalnog i pastoralnog vikara te provincijala fra Joška Kodžomana, sudjelovali su gotovi svi ostali članovi toga tijela. U pozivu je navedeno šest točaka dnevnog reda koje treba raspraviti. Na početku je Nadbiskup pozdravio okupljene svećenike i pozvao na odgovornost svih nas koji obavljamo crkvene službe povjerene od Gospodina jer smo često slabi i nedostojni. Osvrćući se na spomendan sv. Cecilije zaštitnice pjevača i zborova zaželio je da i članovi PV u svojem radu budu poput zbora koji skladno djeluje i pjeva. Zatim je pastoralni vikar dr. Nediljko A. Ančić iznio kratak osvrt na prošlu sjednicu PV (18.1.2014.) o obiteljskom pastoralu. Iz zapisnika je nabrojio neke prijedloge i poticaje osobito u svezi odgoja djece, priprema za brak i praćenja bračnih parova te priprema krizmanika za sakrament Potvrde. Upoznao je nazočne s terminima održavanja sljedećeg pastoralnog kolokvija u Zagrebu (3.-4. 3. 2015.) i Drugoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji (Trsat, 18. 4. 2015.).

Potom je uslijedila rasprava o sadašnjoj neujednačenoj praksi davanja misa i drugih priloga kod sprovoda. Svaki je dekan o tome iznio svoja zapažanja i opisao načine kako se u svezi s tim postupa u njegovoj sredini. Pokazalo se da postoji vrlo šaroliko postupanje a katkada i manipuliranje te improvizacija s obzirom na prikupljanje misa i drugih davanja na sprovodnim obredima. Jednako tako postavilo se pitanje čitanja dotičnih misa, sadržaj homilije na sprovodima, vrste pjesama koje se pritom pjevaju, obrednik kojim se svećenik koristi i dr. Neki splitski svećenici su istaknuli da bi s upravom groblja na Lovrincu trebalo već jednom jasno dogovoriti točno vrijeme početka sprovodnog obreda koje je u sadašnjem obliku zbunjujući. Zacijelo su spomenuti vidovi sprovodne prakse manjkavi pa se u tom pogledu od Nadbiskupa očekuju jasne smjernice koje, kad budu dostavljne, treba vjernicima pročitati. Zaključeno je da dekani do 16. prosinca ove godine pisanim putem našemu ordinarijatu dostave sadašnju sprovodnu praksu i svoje prijedloge na temelju kojih će nadbiskup napraviti službene upute i dostaviti ih župnicima.

Zatim je generalni vikar mons. Miroslav Vidović izvijestio o sadašnjem stanju i planovima u izgradnji crkava, pastoralnih centara i drugih crkvenih objekata u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. U tijeku je gradnja crkve u Solinu i nove zgrade duhovnog centra u Vepricu. Uskoro se očekuje početak gradnje nove crkve i pastoralnog centra u župi Gospe od anđela u Trogiru. Tijek pripremnih radnji za gradnju crkava u župama Špinut i Škrape u Splitu ovisi o brzini postupka zamjene zemljišta s Gradom. U vidu je izgradnja crkve u Brnazama i u Glavicama kod Sinja. Radi se na uređenju budućeg Muzeja sakralne umjetnosti pokraj katedrale. Razmišlja se o potrebi i mogućnosti osnivanja novih župa na Kili i na Pazigradu u Splitu. Nadbiskupija ima u planu gradnju Svećeničkog doma i zgrade Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zrinjsko-Frankopanskoj ulici. Dekan KBF-a dr. Ante Mateljan pročitao je nedavno upućen dopis Nadbiskupiji u kojemu traži da se konačno pokrene svojevremeno prekinute aktivnosti oko prikupljanja dokumentacije i izrade projekta nove zgrade KBF-a jer su sadašnji prostori te ustanove dotrajali i neadekvatni. Nadbiskup je istaknuo da nadbiskupija ima u planu realizirati sve navedene

potrebe naše mjesne Crkve ali da pritom iz pastoralnih i financijskih razloga postoje određeni prioriteti gradnje (najprije izgradnja crkava i pastoralnih centara). Glede zgrade Fakulteta u tijeku je rješavanje nekih predradnji i otvorenih pitanja kao što su objedinjavanja vlasničkih parcela (Bogoslovija, Sjemenište) te način financiranja toga projekta. U GUP-u je mjesto označeno slovom D (društveni sadržaji), a budući da na toj lokaciji već postoje nekoć provizorno izgrađeni objekti za potrebe Sjemeništa, projekt bi se tretirao kao rekonstrukcija i nadogradnja što će zacijelo ubrzati dobivanje potrebnih dozvola. Prije više godina napravljeno je stanovito idejno rješenje koje bi sada trebalo preispitati i doraditi da obuhvati realne i primjerene potrebama našega KBF-a, određeni broj stanova za profesore te prostorije za Arhiv nadbiskupije.

U posljednjoj točki generalni vikar je predstavio Prijedlog statuta Prezbiterskog vijeća usklađenog s odredbama crkvenog zakonika. Što se tiče izbornih jedinica i biranja predstavnika dekanata u PV, zaključeno je da se to obavi na dekanatskim sjednicama 11. ožujka 2015. Nadbiskup je na kraju sve članove PV pozvao na zajednički objed koji je ovaj put potrajao nešto kraće jer su neki svećenici pošli na sprovod majci našega svećenika dr. don Ivana Jakulja u Dolac Donji. (N. A. Ančić)

Nadbiskupijski stručni skup za vjeroučitelje u školi

U organizaciji Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije i Agencije za odgoj i obrazovanje, održan je 22. studenoga nadbiskupijski stručni skup za vjeroučitelje u školi na temu "Temelji vjeronaučne metodike". Oko 240 vjeroučitelja iz Splitsko-makarske nadbiskupije i Hvarske biskupije okupilo se u Nadbiskupskom sjemeništu u Splitu gdje su imali prigodu odslušati predavanje te sudjelovati u pedagoškim radionicama.

Nakon molitve koju su animirali vjeroučitelji Ružica Đonlić i Lucijan Kosor, sve nazočne pozdravio je don Josip Periš, predstojnik Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije koji je sudionicima prenio pozdrave splitsko-makarskog nadbiskupa Marina Barišića. "Svi stručni skupovi više su od toga, oni su vrijeme druženja i upoznavanja, izmjene iskustava i međusobne podrške te nadasve istaknuti prostor crkvenosti jer mi smo više od nastavnika, mi smo navjestitelji evanđelja", kazao je don Josip Periš te je, upoznavajući sudionike s programom stručnog skupa, naglasio kako je ovogodišnja tema vjeronaučna abeceda koju bi svaki vjeroučitelj uvijek iznova trebao utvrđivati i na nju se u svom radu vraćati. Pojasnio je kako je već mnoštvo tema obrađeno na nacionalnoj i nadbiskupijskoj razini te na razini stručnih vijeća, no kako se događa polagana smjena generacija vjeroučitelja potrebno je cikličko ponavljanje određenih važnih tema. "Duboko sam uvjeren da je svima ponekad potreban povratak na izvore, temelje te obnova i posvješćivanje najelementarnijih zakonitosti i pravila vjeronaučne didaktike i metodike. Upravo to želimo danas. Osnovni cilj nije naučiti nešto novo, već ponoviti naučeno, osvijestiti važnost temelja i na njima graditi vjeronaučnu nastavu", naglasio je predstojnik Periš.

Predavanje na temu "Temeljne postavke planiranja i programiranja u nastavi vjeronauka" održala je prof. Sabina Marunčić, viša savjetnica za vjeronauk u splitskoj podružnici Agencije za odgoj i obrazovanje. Cilj njena predavanja bio je prikazati strateški pravac obrazovne politike u Republici Hrvatskoj te usporediti koliko je u skladu s tim pravcem i pristupom programski povezan vjeronauk. U prvom dijelu predavanja dala je pregled najvažnijih strateških dokumenata nacionalnog obrazovanja u posljednja dva desetljeća, a progovorila je i o suvremenom kurikulskom pristupu odgoju i obrazovanju koji premješta naglasak sa sadržaja na ishode učenja ili, slikovito rečeno, s Božje riječi ili sjemena na tlo tj. učenika. U drugom dijelu iznijela je zapažanja kako se plan i program nastave vjeronauka izrađuje u skladu s navedenim promjenama, odnosno prema elementima otvorenog kurikula. Istaknula je kako je vjeronauk kompatibilan sa svim nastojanjima za kojima ide obrazovna politika u Hrvatskoj. U završnom dijelu govorila je o važnosti izrade kvalitetnoga programa i važnosti dnevne pripreme za nastavu pri kojoj se treba voditi računa o najvažnijim varijablama plana i programa, a to su ciljevi, sadržaj, metode rada i elementi vrednovanja.

Po završetku predavanja uslijedila je tematska rasprava i obavijesti iz Katehetskog ureda, a nakon stanke sudionici su sudjelovali u pedagoškim radionicama koje su se sastojale od osam skupina za osnovnu školu i dvije skupine za srednju školu. Radionice naslova "Konkretna primjena metodičkih

varijabli u nastavi vjeronauka" vodili su Miranda Banovac, Julijana Hrvoić, Zdenka Krokar, Divna Latković, Ružica Maleš, Ivka s. Filipa Smoljo, Marina Šimić, Mirjana Vuletić, Nikola Milanović i Anita Vuletin. Dok je predavanje bilo tematski uvod i povezivanje temeljnih polazišta vjeronaučne metodike, vjeroučitelji su u radionicama konkretnije problematizirali osnovne vjeronaučne varijable s kojima se svakodnevno susrećemo u oblikovanju nastave. (KB)

Treći susret crkvenih pjevačkih zborova u čast sv. Cecilije

U crkvi sv. Dominika u Splitu svečano je na spomendan sv. Cecilije djevice i mučenice i nebeske zaštitnice glazbe i glazbenika, 22. studenoga, upriličen tradicionalni cecilijanski koncert. U glazbenoj večeri nastupilo je osam zborova: muški zbor Župe sv. Dominika - Split; zbor Župe sv. Pavla – Split, Pujanke, dirigent Mihaela Maslov; zbor Župe Bezgrešnog Začeća Blažene Djevice Marije iz Kučina, dirigent Ivan Bošnjak; zbor Župe sv. Luke – Otok dalmatinski, orgulje: Kata Šimunovič, drigent s. Beatrica Bakić; zbor Župe sv. Roka - Jesenice, dirigent Slavo Tomaš; zbor Župe sv. Roka – Split, Manuš, dirigent Tomislav Veršić; mješoviti župni zbor sv. Josipa – Split, Mertojak; orgulje: Ozana Šaškor, dirigent Mirjam Zubanović; zbor Župe Gospe Fatimske – Škrape, Split, dirigent s. Pavla Negovec. Svaki zbor izveo je po dvije skladbe domaćih i stranih autora.

Na kraju glazbene večeri mo. don Šime Marović obratio se zborovima i nazočnima u Crkvi te uz blagoslovnu molitvu govorio o svetoj Ceciliji. Zatim su svim voditeljima zborova podijeljene zahvalnice za sudjelovanje na trećem susretu crkvenih pjevačkih zborova u Splitko makarskoj nadbiskupiji. Posebna zahvalnost je upućena organizatorima susreta Frani Biliću i Ivanu Vuletiću. Potom su svi zborovi zajedno otpjevali pjesmu "Svi kliknimo Kristu" kojim je dirigirala s. Pavla Negovec. (IL)

Đakonsko ređenje u splitskoj prvostolnici

Na svetkovinu Krista Kralja, 23. studenoga, predvodeći euharistijsko slavlje u prepunoj katedrali sv. Dujma u Splitu, splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić zaredio je za đakone trojicu bogoslova na naslov Splitsko-makarske nadbiskupije: Ivana Marića (Župa Gospe u Siti, Strožanac), Miroslava Rubića (Župa Obraćenja sv. Pavla, Pujanke, Split) i Mislava Šaškora (Župa sv. Josipa, Mertojak, Split), te na naslov Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Lazara Pericu (Župa sv. Jeronima, Meterize, Šibenik) i fra Kristijana Šilića (Župa sv. Franje Asiškoga, Čapljina). "Đakonsko ređenje na svetkovinu Krista Kralja i to na mjestu koji je prvotno bio prostor cara koji je želio biti Bog, uvijek je prepuno simbolike, radosti i slavlja. Ova katedrala posvećena je jedinom gospodaru života i povijesti, Isusu Kristu. Brojne generacije su se na ovom mjestu posvetile Kristu Kralju i uključile u njegovo kraljevstvo ljubavi, mira i pravde. Darovali su svoj život Bogu svjesni da je njihovo posvećenje zapravo Božji dar. Toga su svjesni i današnji ređenici, ali i mi koji smo utkali dio sebe u ovaj dar novih đakona", kazao je nadbiskup na početku slavlja te pozdravio braću svećenike, odgojitelje i profesore, župnike rodnih župa ređenika i župa gdje su vršili đakonski praktikum, bogoslove, sjemeništarce i časne sestre, a posebno roditelje, obitelj i prijatelje ređenika, kao i sav vjernički puk.

U slavlju je sudjelovalo dvadesetak svećenika na čelu s nadbiskupom Barišićem, provincijalom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Joškom Kodžomanom, generalnim vikarom Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslavom Vidovićem te rektorom Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu mr. sc. don Borisom Vidovićem i domagistrom bogoslova u Franjevačkome klerikatu prof. dr. Stipom Nimcem koji su pred nadbiskupom zajamčili da su kandidati prema sudu Crkve prikladni za đakonsku službu.

Nadbiskup se u prigodnoj homiliji osvrnuo na Kristovu titulu, da je kralj. Kazao je kako se kralj ne bira i ne ovisi o našem glasu, već on vlast ima u sebi. Svatko od nas je može prihvatiti ili odbaciti, svojim ga životom obezvrijediti i biti mu zapreka svojom slobodom. "Isti je termin za Krista i za druge kraljeve koje poznajemo kroz povijest i danas, no ono bitno je potpuno različito, a to je narav i sadržaj njegova kraljevstva. To je kraljevstvo mira, pravde, ljubavi, istine i svetosti. Gospodin želi, dragi đakoni, uključiti i vas u njegovo kraljevanje kao suradnike, kao one u koje ima povjerenje. Želi vas vidjeti kao

svoje prijatelje i želi da imate otvoreno srce, otvorene oči i ispruženu ruku, jer to je znak da ste uočili ono što on u evanđelju poziva da uočite, gladne, žedne, gole, bolesne, pritvorene i sve ugrožene", naglasio je i pojasnio da Krist vidi čovjekove potrebe te i njih želi usmjeriti ljudima, osloboditi ih opasnosti da žive vjeru kao vršenje propisa i zapovijedi, da je ne žive apstraktno, nego kako Isus sam kaže: 'Što god učiniste jednom od najmanje braće, meni učiniste'. "Ljubav prema Kristu vodi nas prema čovjeku, a ljubav prema čovjeku vodi nas prema Kristu. Ovdje nije riječ o pukom humanizmu, da činimo dobro, već je puno bogatije, dublje i konkretnije. Krist se poistovjetio s bratom čovjekom i to od vas želi danas i zauvijek, da s tom ljubavi pristupite našoj stvarnosti", istaknuo je nadbiskup i kazao da njihovo 'evo me' nije samo riječ već je iza njega dugi niz molitve, razmišljanja, studiranja i ljubavi koju im Gospodin daje da je čuvaju u čistoći srca i savjesti te djelatnoj ljubavi. "To će biti moguće samo ako njegov dar i ljubav u vama bude svakodnevno živa i svježa, jer ono njegovo biti u jaslama i biti na križu je samo govor koliko mu je stalo do svih nas. Otvorite mu svoje srce, neka on zaista bude vaš kralj jer nema drugog prijestolja osim onoga u vašim srcima. Tako ćete u potpunosti biti njegovi i tako će čitava Crkva biti ponosna na vas i u vama vidjeti bolju budućnost", zaključio je nadbiskup.

Nakon homilije nadbiskup je polaganjem ruku i posvetnom molitvom kandidatima podijelio sakrament svetoga reda đakonata. Potom su novozaređeni đakoni obukli službenu liturgijsku odjeću: štolu, koja je znak dostojanstva i vlasti, i dalmatiku, simbol spasenja, radosti i pravednosti. Na kraju obreda, đakoni su primili evanđelistar iz nadbiskupovih ruku te s njim izmijenili cjelov mira, a potom su pristupili služenju kod oltara.

Na samom kraju misnoga slavlja okupljenima se obratio provincijal fra Joško Kodžoman koji je kazao da danas slavimo poseban Božji dar i veličinu duhovnoga poziva i ljudskog odaziva. Zahvalio je svima koji su uložili svoj trud, žrtve i molitve u rast i sazrijevanje novozaređenih đakona, a njima je zaželio da budu iskreni i savjesni služitelji sakramenata i drugih otajstava vjere, uvijek odani Crkvi i njezinu naučavanju u svim važnim pitanjima vjere i morala. "Neka vas Krist Kralj podrži i nadahne kako biti vjeran i vjerodostojan u naviještanju Radosne vijesti, ali jednako tako neka vas i pomogne u nastojanjima da svoje osobne, ljudske karizme i sposobnosti razvijate i da time obogatite zajednice vjernika kojima ćete biti poslani." Prigodne riječi uputio je i katedralni župnik don Tomislav Ćubelić koji je novozaređenim đakonima čestitao njihov veliki dan i poručio im da imaju na umu da će ljudi uvijek biti gladni dobrote, ljubavi i iskrenog svjedočanstva. "Pokušajte kao mladi ljudi opredijeljeni za Krista, ono što smo mi stariji 'okamenili', vi da nekako 'olabavite' i učinite pristupačnijim i svjedočkim. Zato je jako važno imati u vidu da se sva vaša klečanja, studiji, svi ispiti trebaju sliti u dobrotu prema bližnjemu, jer Krist nikoga ne proziva da je bio zao, ali nas proziva da nismo bili dobri onoliko koliko smo mogli i trebali".

Misno slavlje, koje je završilo himnom "Tebe Boga hvalimo" i nadbiskupskim blagoslovom, svojim je pjevanjem uveličao mješoviti prvostolni zbor sv. Dujma pod ravnanjem maestra don Šime Marovića. (ZA/KB)

Nadbiskup Barišić na općoj audijenciji kod pape Franje

Splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić susreo se u srijedu, 26. studenoga, s papom Franjom na općoj audijenciji na Trgu sv. Petra u Vatikanu.

"Crkva nije neka statička, nepomična stvarnost, nije samoj sebi cilj, već neprestano putuje kroz povijest, prema posljednjem i divnom cilju koje je Kraljevstvo nebesko, a Crkva je na zemlji njegova klica i početak", podsjetio je papa Franjo tridesetak tisuća vjernika, koji su se unatoč kišnom vremenu okupili na Trgu svetoga Petra. Među njima su bile skupine arapskih hodočasnika s Bliskog Istoka kojima se Papa obratio posebnim pozdravom i blagoslovom.

Istaknuo je kako bi nas nasilja, trpljenja i grijesi morali potaknuti da sve stavimo u ruke Božje pravde. On će suditi svakoga po njegovim djelima. Preporučio im je da budu hrabri i da se drže Crkve i svoje vjere kako bi svojim svjedočanstvom, povjerenjem, nadom, opraštanjem, ljubavlju i strpljenjem očistili svijet. Osvrnuo se i na svoje apostolsko putovanje u Tursku iduće nedjelje i pozvao sve da se mole kako bi taj Petrov posjet bratu Andriji donio plodove mira, iskrenog dijaloga među vjeroispovijestima i sloge među turskim pučanstvom.

"Cilj za kojim teži Crkva, novi Jeruzalem, raj nije mjesto, već stanje duše, u kojem se ostvaruju naša najdublja očekivanja", objasnio je Papa. "Bit ćemo konačno zaogrnuti Božjom radošću, mirom i ljubavlju na potpun način, bez ikakve granice, i bit ćemo licem u lice s njim, dodao je Papa. Ono što predstoji kao ispunjenje preobrazbe koja je zapravo već u tijeku počevši od Kristove smrti i uskrsnuća, novo je stvorenje; nije, dakle, posrijedi poništenje svemira i svega onoga što nas okružuje, već je riječ o tome da će sve biti privedeno svojoj punini bića, istine, ljepote. To je naum koji Bog, Otac, Sin i Duh Sveti, oduvijek želi ostvariti i ostvaruje", objasnio je Papa u svojoj katehezi. (IKA)

Dekanatski sastanak u Trogiru

Svećenici Trogirskog dekanata okupili su se u srijedu 26. studenoga 2014. na svoj redoviti mjesečni susret. Župnik i dekan don Vinko Sanader predvodio je molitveni dio u katedrali sv. Lovre. Tijekom klanjanja pred Presvetim Sakramentom svećenici su izmolili krunicu u čast Srca Isusova i litanije Isusa Svećenika. Zatim je pročitano kraće razmišljanje teologa Karla Rahnera o svećeništvu i svećeniku.

Na drugom radnom dijelu sastanka u župnoj dvorani najprije je dr. don Nediljko Ante Ančić, pastoralni vikar, održao kratko predavanje o temi: Naglasci s Treće izvanredne opće biskupske sinode u Rimu. Predavač je između ostalog naveo da je u raspravama na nedavno završenoj Izvanrednoj sinodi u Rimu (5.-19. listopada) sudjelovalo oko dvije stotine sinodalnih otaca. Papa Franjo je htio u problematiku braka i obitelji što više uključiti Mjesne Crkve i vjernike laike. Radni materijal Sinode objavljen je u tri dijela plus uvod, u svemu sadrži 62 broja.

Sudionici su na Sinodi iznosili svoja stajališta ne samo pisanim interventima kao na dosadašnjim sinodama nego su mogli i usmeno raspravljati. Posebno su dojmljiva bila svjedočenja bračnih parova. Neke od značajnih misli jesu:

Naglašen je pozitivni i negativni kontekst vremena koji se reflektira na obitelj: pozitivni - sloboda, demokracija, uvažavanje žene itd, te negativni – individualizam, neprihvaćanje braka kao institucije, rastave, nasilja, seksualno zlostavljanje i dr.

Pogledom na Krista otvaraju se nove mogućnosti i rješenja: Isus u evanđelju potvrđuje nerazrješivost ženidbe; ženidba je kršćanski sakrament – sveti čin;

kršćanstvo promiče svetost braka i obitelji; uzor svima treba biti Sveta nazaretska obitelj.

Evangelizacija je zadatak svih duhovnih pastira i svih vjernika; ženidba je životni poziv i za taj poziv je nužna temeljita priprema; potrebna je obnova dosadašnje prakse pastorala obitelji – pa za taj novi pastoral treba pripremati svećenike i đakone; trebaju duhovni pastiri i stariji bračni parovi voditi zaručnike u pripremi za ženidbu; nužno je mlade parove pratiti i nakon sklapanja braka i osnivati male obiteljske zajednice po župama; treba liječiti i pomagati ranjene obitelji (rastavljene, rastavljene pa opet civilno oženjene, voditi brige o djeci rastavljenih i samohranih roditelja…).

Dr. Ančić je napomenuo da je ovo samo radni materijal Sinode, tj. sažetak rasprava, a da će službene smjernice i zaključke donijeti Redovita sinoda koja će se održati u jesen 2015.

Nazočni svećenici su se uključili svojim komentarima na konstruktivan način priznajući kako je ova Sinoda dobro došla i da je vrijeme da se Crkva puno ozbiljnije bavi problemima bračnog i obiteljskog života kao i izazovima u novom vremenu i novim

društvenim okolnostima. Nakon rasprave svećenici su dogovorili tijek božićnih ispovijedi po župama u dekanatu. Susret je završio zajedničkim objedom u župnoj dvorani. (don Vinko Sanader)

Humanitarna izložba za misije

U Pinakoteci samostana Gospe od Zdravlja u Splitu, otvorena je 28. studenoga trodnevna humanitarna prodajna izložba pod geslom "Imaj srce". Izložba je organizirana u suradnji Prijatelja Maloga Isusa (PMI) i Sestara služavki Maloga Isusa splitske provincije. Prikupljena sredstva s izložbe namijenjena su za dječje sirotište "Alojzije Stepinac" na Haitiju gdje djeluju dvije sestre misionarke Služavke Maloga Isusa sarajevske provincije, a dio je prikupljen i za potrebe siromaha u Tanzaniji gdje već 40 godina djeluje misionar don Ante Batarelo.

Izložba je otvorena idući ususret Božićnom otajstvu i otvorenju Godine posvećenoga života, a njome je koordinirala s. Dolores Brkić, pročelnica za Društvo PMI-a. Realizirana je uz veliku pomoć franjevaca svetišta Gospe od Zdravlja i uz svesrdnu pomoć gvardijana i župnika fra Ante Udovičića, fra Branka Periše i sestara franjevki. Nazočni su bili vjernici grada, sestre služavke te predstavnici svih mjesta gdje djeluju PMI-a: Sutivana, Pučišća, Livna, Brela, Šestanovca, Ciste Velike, Metkovića (sv. Nikola i sv. Ilija), Vrgorca, Dugopolja, Trilja, Solina, Splita (Gospa od Pojišana, Mejaši i Druga gimnazija). Otvorenju izložbe prethodio je misijski program u kojem je s. Dolores Brkić nadahnutim riječima uvela prisutne u cilj i smisao ovog plemenitog djela. Mladi PMI-a iz Solina izveli su glazbeno-scenski recital o misijama, a mladi PMI-a iz Dugopolja pjevanjem su animirali program i euharistijsko slavlje kojim je predslavio gvardijan samostana fra Jakov Begonja koji je u propovijedi naglasio kako je izložba, sve što joj je prethodilo i njezine nakane, sve bilo u duhu služenja Malom Isusu koji traži pomoć, rad i molitvu za misije i misionare, suodgovornost na sveopćem planu Crkve. Na uvodu u misno slavlje zahvalnim i poticajnim riječima svim nazočnima u crkvi obratila se provincijalka s. Anemarie Radan. (Marija Omrčen)

Sjednica Pastoralnoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije

U zgradi Nadbiskupskog ordinarijata u Splitu održana je 29. studenoga sjednica Pastoralnoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije kojom je predsjedao splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić uz sudjelovanje generalnoga vikara mons. Miroslava Vidovića i pastoralnoga vikara mons. Nediljka Ante Ančića. Sjednica je započela zazivom Duha Svetoga nakon čega je nadbiskup pozdravio prisutne i naglasio kako svi imamo poslanje po krštenju, poslanje naviještanja. Vijeće se potom osvrnulo na posljednju sjednicu, održanu u siječnju ove godine, te na zaključke i smjernice iste. Središnji dio sjednice je bio posvećen odjecima Izvanredne opće biskupske sinode koja se održala ove godine u Rimu. Tako su članovi vijeća raspravljali o prijemu sadržaja i poruke sinode u našoj nadbiskupiji i o problemima koje je stvorilo loše medijsko prenošenje bitnih sadržaja. U drugom dijelu sjednice predstavljen je predstojeći nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati sljedeće godine na Trsatu, a potom se govorilo i o pastoralu hodočašća. U zadnjoj točki sjednice vijeće je raspravljalo o obiteljskim zajednicama, odnosno o načinu kako ih aktualizirati na

župama. Članovi su iznijeli i svoje konkretne prijedloge za poboljšanje pastoralnog rada u Nadbiskupiji. Na kraju je sjednicu Pastoralnoga vijeća zaključio nadbiskup Barišić svojom zahvalom svim članovima na njihovom radu, te im je uputio ohrabrenje za nastavak tog rada, a sve je završilo zajedničkom molitvom. (NM)

U Splitu otvorena Godina posvećenog života

Molitvenim bdijenjem u samostanu sestara Službenica Milosrđa, Ančela, otvorena je 29. studenoga Godina posvećenog života u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji. Bdijenje je u zajedništvu s nadbiskupskim delegatom za redovnice fra Petrom Lubinom i don Nikolom Mikačićem predvodio nadbiskup Marin Barišić. Prije samoga bdijenja čestitao je sestrama Dan posvećenoga života i podsjetio kako je papa Franjo poglavarima i poglavaricama 29. studenog prošle godine najavio da će prvom nedjeljom došašća 2014. godine započeti Godina posvećenoga života koja će trajati do blagdana Prikazanja Gospodinova u hramu 2. veljače 2016. godine. "Ovo je bdijenje, otvorenje Godine posvećenog života koje je najavio sveti otac papa Franjo važno za čitav katolički svijet. Dobro je da se podudara s adventom, jer što je Godina posvećenog života, nego jedno iščekivanje, jedno bdijenje, jedan advent. Isus Krist svima je poslao Duha Svetoga da ih iznutra potiče da Boga ljube svim srcem, svom dušom, svom pameću svojom, svom snagom svojom i da se međusobno ljube kako je Krist ljubio njih same. Kristovi sljedbenici, pozvani od Boga, ne po svojim djelima, nego po odluci i milosti njegovoj i opravdani u Isusu Gospodinu postali su po krštenju vjere uistinu Božja djeca i dionici božanske naravi, i zato su sveti. Oni dakle moraju uz Božju pomoć živeći držati i usavršavati svetost koju su primili. Na to su osobito pozvani i oni koji su Bogu na poseban način posvećeni, zavjetovanjem, a to ste vi ovdje večeras okupljeni. Doista, ako kršćanin znači biti onaj koji slijedi Krista, onda biti redovnik, redovnica, osoba posvećenog života znači to isto, ali na radikalniji način."

Godina posvećenoga života, naglasio je nadbiskup, prigoda je kada se sa zahvalnošću treba spomenuti nedavne prošlosti, snagom prigrliti budućnost i sa strašću živjeti sadašnjost koja uključuje ljubav, prijateljstvo i zajedništvo osoba. Duhovnost koja ne poznaje zajedništvo nije Kristova duhovnost, istaknuo je nadbiskup, i nastavio kako se "tijekom svagdanje životne trke dogodi da zaboravimo ono što nas je u samostan dovelo, one motive, onaj glas, onaj ideal. Godina pred nama je prigoda da se tog prisjetimo, da se u Duhu obnovimo i u prvotnom zanosu osvježimo. Nitko od nas nije savršen kao što bismo trebali biti, a obnova nam je svima potrebna i to svakog dana." Pozvao je na šutnju i sabranost, na priznavanje svoje nesavršenosti, te potaknuo na molitvu za oproštenje i plodan novi početak u Godini posvećenog života. Podsjetio je na riječi pape Franje koje je uputio osobama posvećenoga života: "Uvijek gdje su osobe posvećenoga života, ondje je radost. Živeći tako posvećeni, prikazujete život onakvim kakav jest. To je Božji dar, Božji dar Crkvi, Božji dar narodu."

Na kraju je bdijenja mons. Barišić poželio redovnicima i redovnicama da im ova godina bude posvećena, blagoslovljena i preobražujuća. Poželio im je da ono što su započeli to i završe te da zajednice nanovo otkriju radost svjedočenja Radosne vijesti, spasenja za ovaj svijet. Pžzvao ih je na zahvalnost Bogu za dar što ih je uključio u svoju misiju, svoje poslanje. "Ne možemo ostati nepomični, površni, zadovoljni. Ja se nadam da će to biti doživljeno osobno, prepoznatljivo u vlastitom životu i da će biti vidljivo u našoj Crkvi i ovom vremenu", zaključio je nadbiskup. (ZA)

Misa zadušnica za poginule branitelje 116. brigade Hrvatske vojske u Metkoviću

Povodom obilježavanja 23. obljetnice osnivanja 116. brigade Hrvatske vojske (HV), u crkvi sv. Ilije u Metkoviću slavljena je 29. studenoga 2014. misa zadušnica za poginule pripadnike te brigade. Misu je predvodio fra Petar Gulić, župnik Župe sv. Ilije. U 116. brigadi HV-a evidentirano je 6409 branitelja. Od 65 poginulih, 18 je Metkovaca, a nekoliko stotina je ranjeno, ozlijeđeno ili oboljelo.

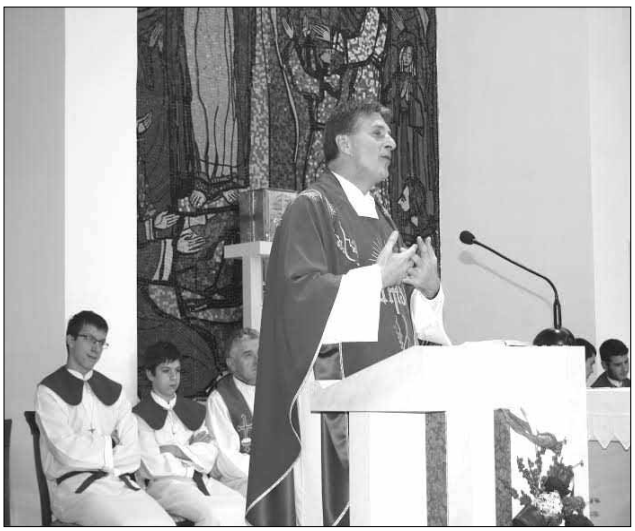
Na početku propovijedi fra Petar je istaknuo kako ne treba zaboraviti one koji su zaslužni za slobodu domovine i kako je pored sveg ignoriranja branitelja i svih nemira i revolucija kroz koje sada prolazimo u miru posljednji pobjednik Gospodin Bog. Stoga je upitao: "Ima li smisla oduševljavati se za lažne ideje vremena, za mizerne bogove zemlje i praha, koji će svi doći kao pljeva kad Bog zavitla snažnom desnicom svojom? Ne dopustimo nikome da unese strah u naša srca. Stojmo čvrsto uz onoga koji je Gospodin sadašnjosti, prošlosti i budućnosti. Ne sagibajmo koljena pred lažnim duhom vremena, jer to zahtijeva konačna i prava ljubav prema samom sebi i svojoj domovini." Nadodao je kako je Bog apsolutni gospodar svega, vječna pravda i kako ne će dopustiti da se trajno i nekažnjeno gazi njegov zakon. Pozvao je na hrabrost i jakost u vjeri: " Ne dajte se lomiti, budite ponosni da ste bili dio onog kolača koji je stvarao i stvorio divnu zemlju Hrvatsku, a svim vašim suborcima, dragim braniteljima koji nisu s nama, veliko hvala, i neka ih Bog nagradi vječnim životom", zaključio je fra Petar.

Na groblju sv. Ivana ispred središnjega križa 30. studenog su položeni vijenci, zapaljene svijeće i izmoljene molitve i odrješenje za sve poginule branitelje, kao i domoljube iz II. svjetskog rata - kojih je najviše ubijeno upravo na ovom groblju kod crkve sv. Ivana. Potom je nastavljen prigodni program uz Neretvu na početku šetališta, koje će nositi naziv "Šetalište 116. brigade". (AM)

Proslava blagdana sv. Andrije na splitskom Sućidru

Više tisuća vjernika je na splitskoj Župi sv. Andrije na Sućidru trodnevnicom i sv. misama na sam blagdan, 30. studenoga, proslavilo svoga nebeskog zaštitnika.

U sklopu priprave na proslavu blagdana, u župnoj crkvi je održana i trodnevna duhovna obnova za župljane. Program je započinjao nagovorom o jednoj od velikih tema Ivanova evanđelja, a nakon svete mise vjernici su mogli ostati u klanjanju i molitvi pred Presvetim Oltarskim Sakramentom. Prvi dan razmišljalo se o "duhovnoj sljepoći" kao nesposobnosti vidjeti, čuti, razumjeti, primiti i vjerovati u istinu evanđelja (usp. Dj 28, 23-27). Uzroci duhovne sljepoće su brojni: ponos i tvrdoća srca, grijeh kao navika; okupiranost stvarima ovoga svijeta, neznanje, Sotona (usp. Ef 4, 17-19). Isus je došao "da progledaju koji ne vide" (Iv 9,39). Drugi dan razmišljanje je bilo usmjereno na grijeh koji čovjeka zarobljava i oduzima mu slobodu. Isus je došao donijeti slobodu: "Ako vas dakle Sin oslobodi, zbilja ćete biti slobodni" (Iv 8,36). Neophodan uvjet za postizanje ove slobode je priznavanje grijeha u sakramentu ispovjedi (usp. 1 Iv 1,9). Treći dan razmišljalo se o bogatstvu života kojega Isus daruje: "Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju." (Iv 10,10). Punina

života nalazi se u intimnom zajedništvu s osobom Isusa Krista (1 Iv 5,12) i u daru Duha Svetoga koji u nama donosi plodove ljubavi, mira, radosti i dr. (Gal 5,22). Duhovnu obnovu predvodio je kapelan Župe sv. Andrije don Ivo Bezina, a mise i klanjanja pjevanjem su popratili članovi molitvene zajednice "Novo rađanje" iz Župe Gospe Fatimske.

Na sam blagdan svečanu misu predslavio je prof. dr. sc. don Tonči Matulić, dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, a pjevanjem animirao

župni mješoviti zbor pod vodstvom Nives Bijauković. Na samom početku prof. Tonči Matulić je podsjetio kako je naviještanje radosne vijesti dano svima nama kao poslanje, uzvišena služba, zadaća. Govorio je o ljudskom dostojanstvu, nazvao ga onim najboljim u nama. Rekao je: "To dostojanstvo je nemjerljivo, nepovrjedivo, uzvišeno – ono je naša vjera, jer mjera vjere je neizmjerljiva i po njoj učimo o mjeri čovjeka, o našem dostojanstvu, o čovjekovoj vrijednosti. U nama postoji jedna najdublja čežnja koja nas pokreće, a svakodnevno je zatrpavana brojnim sitnim čežnjama, kao što su želja za većim stanom, boljim autom, itd. Onaj Maleni koji tu čežnju održava, On je ta najdublja čežnja u nama. Onaj koji nam se po vjeri daje kao naš Otac, kao Izvor nas, kao naš krajnji cilj, dolazi blaže nego nevidljivi mikrob, blaže nego mrak, blaže i jednostavnije nego bubamara. On je nenasilan, pun poštovanja prema onome koga je On načinio prema svojoj slici i prilici. Čežnju svih čežnji ispunjava vjera, ali ona vjera koja pruža slobodu. No, koja sloboda? Sloboda francuske revolucije? Sloboda Vukovara, Škabrnje?" Profesor Matulić je upozorio kako trebamo razlikovati slobodu od "slobode" jer danas živimo u sveopćem, sveprisutnom prizivu na slobodu, a bitak čovjekov je u njegovoj istinskoj slobodi, onoj slobodi koja se ne prepušta mišljenjima. Istaknuo je: "Samo onaj koji je slobodi dao dostojanstvo, može nama dati slobodu. Čovjek se razlikuje od ostalih stvorenja po svojoj savjesti koja, ako djeluje po čovjekovom dostojanstvu, izbjegava i ne čini zlo, nego čini dobro". Na koncu homilije prof. Tonči Matulić je podsjetio na to da ne možemo propovijedati ako nemamo Propovjednika jer riječi iz usta koje pričaju same od sebe ne dopiru do srdaca: "On je Autor nad autorima, On je naš Autor". Nažalost, ljudi često pripisuju sebi Njegovo autorstvo pa tako nastaju problemi. Tek kada dopustimo Gospodinu da govori kroz nas, onda su naše riječi djelotvorne. A kako ljude uvjeriti u istinitost svojih riječi, negoli djelima. Preporučio je da slijedimo primjer zaštitnika naše župe, Andrije apostola – ono što je propovijedao, sveti Andrija je svojim životom i posvjedočio. Završio je poticajnim riječima: "Neka naša prva i posljednja misao bude Gospodin, početak i kraj jer je On onaj koji ispunjava našu najdublju čežnju, daruje nam slobodu, pristupa sa strahopoštovanjem! On je taj koji nas čini doista sretnima!"

Na kraju euharistijskoga slavlja župnik don Ivan Čotić zahvalio je svima koji su doprinijeli iznad svega duhovnoj proslavi nebeskoga zaštitnika, sv. Andrije: voditelju trodnevnice, duhovne obnove, kapelanu don Ivi Bezini, molitvenoj zajednici "Novo rađanje" i svima onima koji su na bilo koji način dali svoj obol ovoj proslavi. Posebnu riječ zahvale uputio je predvoditelju svečanog euharistijskog slavlja prof. Matuliću. Spomenuvši u svojoj zahvali kako je don Tonči do sada objavio devet knjiga, pozvao ga je da predstavljanje desete knjige, kada izađe iz tiska, bude baš u Župi sv. Andrije na Sućidru. Don Tonči je poziv rado prihvatio. (KB)

Novi broj "Svjedoka" - godišnjaka Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije

Iz tiska je izišao novi, 21. broj "Svjedoka" - godišnjaka Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije. I ovaj najnoviji broj donosi mnoštvo korisnih materijala na 140 stranica. Posloženi prema prepoznatljivoj strukturi, objavljeni materijali imaju svoju znanstvenu, dokumentarnu i praktičnu vrijednost. Tako se "Svjedok" iz godine u godinu nameće kao snažno komunikacijsko sredstvo prema unutra, među samim splitskim vjeroučiteljima pa i šire, ali i prema vani, u našim zbornicama i knjižnicama. On je javna iskaznica djelovanja i života Katehetskog ureda i vjeroučitelja Splitsko-makarske nadbiskupije. Između ostaloga, dvije su glavne teme koje obilježavaju ovaj novi broj: "Recepcija Drugoga vatikanskog koncila" i "Građanski odgoj i obrazovanje – zajedničke i prijeporne točke".

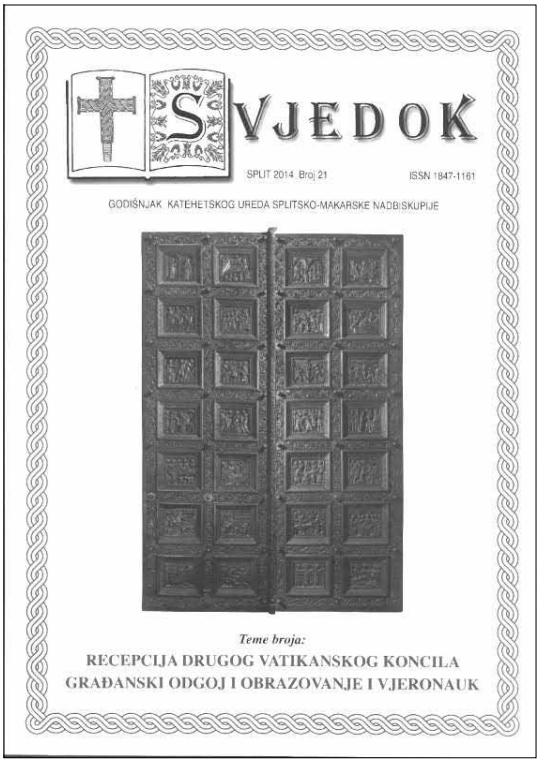
U uvodniku, nadahnutom naslovnom slikom Buvininih vrata u prigodi 800. obljetnice njihova postavljanja na splitsku prvostolnicu, uredništvo govori o značenju vjeronauka kao jednom od važnih čimbenika u zadaći otvaranja vrata vjere tolikih naših vjeroučenika u školama.

Nakon uvodnika uobičajeno slijedi nadbiskupova poruka koju on upućuje svima onima koji se bave odgojem i obrazovanjem prigodom početka nove školske i vjeronaučne godine. U ovogodišnjoj poruci nadbiskup, upozoravajući na pogubne društvene trendove i nametanja novih ideologija, stavlja osobiti naglasak na očuvanje obitelji i prioritet obitelj-

skog odgoja, dok bi Crkva i škola kroz svoje odgojno-obrazovne programe trebale biti u vrijednosnom kontinuitetu s odgojem u obitelji.

Nakon toga slijede standardne rubrike "Svjedoka" po kojima je ovaj godišnjak dobio svoju prepoznatljivu strukturu i ustaljenu koncepciju.

U rubrici "Stručno usavršavanje" objavljeni su izabrani prilozi s nadbiskupijskih stručnih skupova za vjeroučitelje. Budući da su vjeroučitelji, umjesto redovitog jesenskoga stručnog skupa sudjelovali na XIX. međunarodnom teološkom simpoziju u organizaciji Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Splitu na temu "Recepcija Drugoga vatikanskog koncila s posebnim osvrtom na Crkvu u Hrvata" i da se sva predavanja objavljuju u posebnom zborniku radova, u prvom dijelu objavljujemo četiri izabrana i proširena priloga iz rada u skupinama koja imaju makar neizravnu vezu s vjeronaukom u školi. Drugi stručni skup u ožujku ove godine bio je posvećen upoznavanju programa Građanskog odgoja i obrazovanja i njegovu suodnosu odnosno prijepornim točkama s vjeronaukom. Uz jedno predavanje, objavljeni su prijedlozi i nacrti mogućih izvannastavnih aktivnosti koji su tematski vezani i uz vjeronauk i uz građanski odgoj.

U rubrici "Statistika" objavljeni su statistički podatci o pohađanju vjeronauka na području Splitsko-makarske nadbiskupije u osnovnim i srednjim školama, te u Centrima za učenike s teškoćama u razvoju. U školskoj godini 2014./2015. nastavu vjeronauka u osnovnim školama pohađa 96,28 %, a u srednjim školama 95,76 % učenika. U istoj rubrici donesen je i popis vjeroučitelja pripravnika te popis vjeroučitelja koji su kroz proteklu školsku godinu položili stručni ispit. Potom slijedi pregledan raspored vjeroučitelja u osnovnim i srednjim školama te u centrima za učenike s teškoćama. Radi se o podatcima koji imaju vrlo vrijednu dokumentarnu i arhivsku vrijednost.

U rubrici "Kateheze" osobita je pozornost posvećena objavi oglednih vjeronaučnih modela za osnovnu i srednju školu. U ovom broju objavljeno je šest vjeronaučnih modela: četiri za osnovnu i dva za srednju školu. Vrijedno je spomenuti da su obrađene četiri izborne teme za sedmi razred, kojih nema u vjeronaučnom udžbeniku i koji će zasigurno biti od velike koristi svim vjeroučiteljima. Slijedi posebni prilog o vjeronauku i vjerskom odgoju za učenike s teškoćama u razvoju, ovaj put o disleksiji.

U rubrici "Događaji" nalaze se širi osvrti na neka važnija događanja u organizaciji Katehetskog ureda, a u rubrici "Razmišljanja" niz edukativnih i kritičkih priloga samih vjeroučitelja o suvremenim temama, te osobna iskustva i promišljanja koja odišu poetskim, meditativnim i nadasve iskustvenim izričajem.

U zadnjoj rubrici nalazi se kronika rada Katehetskog ureda kroz prošlu školsku godinu te kalendar rada za tekuću godinu. Svi su tekstovi popraćeni i obogaćeni brojnim fotografijama i ilustracijama.

"Svjedok" se na ovaj način doista pokazuje kao vrijedno i korisno sredstvo u promicanju vjeronauka u školi. Dijeli se besplatno svim vjeroučiteljima Splitske metropolije, školama i župnim uredima na području Splitsko-makarske nadbiskupije, te svim katehetskim uredima i visokom crkvenim učilištima u Republici Hrvatskoj. A svi zainteresirani čitatelji, a osobito vjeroučitelji iz drugih nad/biskupija, moći će u dogledno vrijeme preuzeti cjeloviti primjerak u PDF formatu na mrežnim stranicama Katehetskog ureda. (Josip Periš)

XXV. obiteljski susret u Zaostrogu

U samostanu sv. Marije u Zaostrogu od 28. do 30. studenoga održan je 25. obiteljski susret u organizaciji Savjetovališta za obitelj pri Župi Gospe od Zdravlja u Splitu, HZBS-regija Split i domaćina fra Branka Brnasa, gvardijana samostana. Tema susreta bila je: "I Riječ je tijelom postala i prebivala je među nama". Voditelj susreta bio je dr.sc. p. Mijo Nikić, D.I. Sudjelovale su obitelji iz Kaštela, Splita, Dugoga Rata, Metkovića, Hvara te iz susjedne BiH, Širokog Brijega i Gruda.

Kroz nekoliko obrađenih tema (integralni pristup čovjeku, strahovi, PTSP, postabortivni sindrom, magijska svijest, ponašanja koja ometaju ponašanje u skupini, kako ojačati idealni "ja" i urazumiti stvarni "ja", pravila za zdravi život), p. Mijo je progovorio o dostojanstvu čovjeka, njegovu odnosu prema Riječi koja je tijelom postala i o odnosu prema životu začetom i rođenom.

Nakon zaziva Duha Svetoga, p. Mijo je u uvodnom predavanju "Jahve, proničeš me svega i poznaješ" govorio o interdisciplinarnom pristupu čovjeku. U drugom predavanju pater Mijo je govorio o strahovima i njihovim posljedicama za čovjeka. U predavanju o postabortivnom sindromu obradio je osjećaj krivnje, koji je neizostavan u manifestaciji ovog sindroma. U predavanju "Narav i postanak magijske svijesti" osvrnuo se na ranu fazu djetinjstva u kojoj postoji magijska svijest i kasnije situacije u životu kada se nezrelim ponašanjem ona aktivira u rješavanju problema. U predavanju o vjeri i zdravlju, naglasio je da smo svi pozvani na svetost što znači biti u milosti Božjoj, biti dobar čovjek, živjeti u istini, miru, slobodi, vjerovati u Boga i Bogu, predati se Božjoj providnosti i ljubiti Boga iznad svega, a bližnjega kao samoga sebe.

Na kraju je dao savjete za zdrav i osmišljen život koji uključuje redovito vrijeme počinka od 6 do 8 sati, minimalnu dnevnu tjelesnu aktivnost od 30 min, redoviti doručak i kontrolirani unos jela i pića, održavanje primjerene tjelesne težine, izbjegavanje alkohola i pušenja, post, svakodnevnu molitvu, meditaciju i čitanje Svetoga pisma, opraštanje, život u istini, nesebičnost, svakodnevna dobra djela, osluškivanje savjesti, ne potiskivati emocije i ne živjeti s krivnjom na duši, optimizam, povjerenje u Boga i u sebe, unošenje u život smijeha, imati visoke ideale, a ne umišljati da smo ih dostigli, biti ponizan i uvjeren da nas Bog nije iznevjerio uz često ponavljanje da je sve moguće u onome koji me jača i vjerovanje u to.

U molitvi i klanjanju pred Presvetim i misi koju je predslavio p. Mijo se osvrnuo na temu susreta "Riječ koja je tijelom postala". Nakon večere bila je mogućnost pojedinačnog razgovora s voditeljem susreta. U subotu navečer nakon molitve krunice, dr. Danijela De Micheli Vitturi govorila je o značenju obiteljskih susreta.

U nedjelju ujutro za okruglim stolom na temu "Zauzmite se za svoje zdravlje", koje je moderirala dr. Danijela De Micheli Vituri, sudionici su bili u prilici kazati što su dobili i naučili na ovom susretu i što bi mogli primijeniti i promijeniti u svom životu za poboljšanje zdravlja duše i tijela i poboljšanje međusobnih odnosa. Sudionici su se priključili župljanima na misi koju je predslavio fra Marijo Jurišić. Nakon nedjeljnog zajedničkog ručka, djeca su izvela prigodnu priredbu "Adventske svijeće" i poklonila sudionicima svoje kreacije s likovne radionice. Djecu je i ovaj put pripremila vjeroučiteljica Darija Mladin, majka šestero djece koja je zajedno sa članovima svoje obitelji dugogodišnja aktivna sudionica susreta

Na kraju su se sudionici razišli radosni i obogaćeni još jednim druženjem sa zaključkom da su ovi susreti važni za rast u vjeri i ljubavi, a ujedno i odmor za dušu i tijelo. Sljedeći susret najavljen je za mjesec ožujak 2015. (Danijela De Micheli Vitturi)

Adventska rekolekcija svećenika u Sinju

U marijanskom svetištu Gospe Sinjske održana je 3. prosinca adventska rekolekcija za svećenike s područja Splitsko-makarske nadbiskupije kako bi se pripremili na veliko slavlje svetkovine Božića i istodobno produbili i ojačali vjeru u Kristov budući dolazak u slavi kao i njegovu trajnu prisutnost u svojoj Crkvi, kao što je Isus obećao.

Program rekolekcije, na kojoj se okupilo oko 140 svećenika i redovnika iz gotovo svih dekanata i župa nadbiskupije, započeo je pokorničkim bogoslužjem koje je predvodio fra Domagoj Runje. Za razmišljanje fra Domagoj je prikazao tri slike grijeha i tri slike Božjega praštanja jer se Bog brine za čovjeka. Fra Domagoj je koristio starozavjetne slike Adama i Eve,

Kaina i Abela te sliku potopa. Nakon svakog čovjekova grijeha Bog oprašta i daje čovjeku blagoslov za novi početak jer ga želi spasiti. Liturgijsko pjevanje predvodio je fra Jure Župić.

Svečano misno slavlje predslavio je mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, a u koncelebraciji su bili provincijal fra Joško Kodžoman, generalni vikar mons. Miroslav Vidović, pastoralni vikar Nedjeljko Ante Ančić, sinjski gvardijan fra Petar Klapež, sinjski župnik fra Ante Bilokapić i ostali svećenici. Na početku euharistijskoga slavlja nadbiskup Barišić je pozdravio braću svećenike, redovnike, vjernike koji su se okupili u svetištu Gospe Sinjske kao i oca provincijala, generalnoga i pastoralnog vikara te dekane i župnike, a zatim naglasio kako mu je "radost da su svi zajedno u marijanskom svetištu u adventu jer u pripremi za blagdan Božića Majka Marija uči nas kako susresti Gospodina koji dolazi."

U prigodnoj propovijedi nadbiskup je, tumačeći svetopisamski tekst, na početku rekao kako "Isus dođe na goru i kao da ponese sa sobom sve ono što ga okružuje – hrome, slijepe, gluhe, kljaste…" Hromost označava čovjeka da ne može do svoga doma. Kljast je onaj tko je zatvoren u svoju sebičnost, gluh je onaj koji ne čuje riječ Božju, a slijep je onaj koji ne vidi bližnjega brata. Osvrćući se na te riječi, naglasio je kako bi se mogle primijeniti riječi iz Svetog pisma 'usta imaju, a ne govore; oči imaju, a ne vide; uši imaju, a ne čuju'. Potom je nadbiskup Barišić naglasio kako Gospodin dolazi jer želi dati toplinu i svjetlo ovoj našoj stvarnosti. Štoviše, Isus uključuje i svoje učenike u tu stvarnost jer preko njih želi podijeliti ljubav i samilost narodu. Isus zahvaljuje, blagoslivlja i daje učenicima da budu protočnici do potreba naroda. Isus je uvjerio učenike da sedam kruhova može uistinu biti mnogo.Nadbiskup je zatim istakao kao sedam kruhova u našem životu mogu predstavljati "mrvice" koje će se umnožiti i učiniti čudo. U tom smislu je naveo sljedeće "mrvice": zornice, priprava za vjeronauk, vrijeme u ispovjedaonici, misa i propovijed, krštenje i drugi sakramenti…. Te iste mrvice treba donijeti i u obitelji i u njihov svakodnevni život. Svećenik, ono što ima, to daje, rekao je nadbiskup, a Bog će to umnožiti. Taj kruh je potreban svakom čovjek, pa i onom koji ima i u izobilju, da se ne bi na putu urušio ili klonuo ili da ne bi postao indiferentan. Na tom zajedničkom putu neka nam pomogne Majka Marija koja je otvorila svoj život Riječi Božjoj i ona nam je primjer priprave za blagdan Božića, završio je nadbiskup Barišić.

Za vrijeme kratkog odmora svećenici su u kloštru samostana mogli preuzeti materijale za drugi Nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji koji će se održati na Trsatu 19. travnja 2015. na temu "Obitelj – nositeljica života, nada i budućnosti Hrvatske".

Radni dio susreta održan je u dvorani Gospe Sinjske gdje je programom moderirao prof. dr. sc. don Nedjeljko Ante Ančić. Prvo predavanje održala je prof. dr. Elza Jurun na temu "Katolička obitelj slavi Božić. Razmišljanja o pripremama, očekivanjima i otajstvu Blagdana". Prof. Jurun na početku predavanja rekla je kako "od postanka čovječanstva Bog traži kao temeljnu pripravu za otajstvo utjelovljenja 'da' jedne žene. U današnje vrijeme je vrlo često to iznimno teško i traži potpuno predanje Božjoj providnosti – jer jedna žena nema muža, druga nema posao, treća ga ima pa će je poslodavac otpustiti kad dozna da je trudna, četvrtoj će to isto napraviti bešćutni najmodavac … i mogli bismo dugo nabrajati uzroke, ali ostaje činjenica da se danas mladi supružnici sve teže odlučuju i na brak i na djecu". Zatim je ukratko na primjeru obitelji Isusa, Marije i Josipa naglasila kako je "obitelj temelj društva i Crkve". Zbog te činjenice prof. Jurun je pozvala sve prisutne da se svi zajedno zapitaju: "Što je svatko od nas i što smo mi kao crkvena zajednica u ovoj Godini braka i obitelji napravili da naše mlade žene lakše kažu Bogu 'da', da naši zaručnici postanu svjesni što je sakrament braka, da se ozbiljno pripreme na radosti i odgovornosti zajedničkog života, da svakodnevno mole i nedjeljom slave euharistiju … jednom riječju da njihova obitelj bude zaista Crkva u malom." Obraćajući se svećenicima, naglasila je kako je potrebno uz graditeljski rad, rad u župnom uredu, uza sav pastoralni rad uključivati sve više vjernike laike i predložila nekoliko drugih inicijativa na dobrobit cijele nadbiskupije u svezi permanentnog obrazovanja za obiteljski život. Prof. Jurun je zaključila

kako je "jedino zajedničkim apostolatom svećenika i bračnih parova u okvirima crkvene organizacije moguće uspješno provoditi pastoral braka i obitelji kao preduvjet istinskog crkvenog i društvenog Božića."

Sinjski gvardijan fra Petar Klapež održao je predavanje na temu "Gospa Sinjska (1715.-2015.). Kratak presjek povijesti i program proslave velike obljetnice". Fra Petar je na početku podsjetio kako su ovogodišnjim slavljem Velike Gospe otvorili vrata tristote obljetnice od čudesne Gospine pobjede nad Turcima koja se dogodila davne 1715. godine ovdje u Sinju, a koju ćemo proslaviti na nacionalnoj razini iduće 2015. godine. Stoga svaki jubilej u sebi nosi tri bitne stvarnosti u ljudskom životu a to su: ponos, odgovornost, i zahvalnost.

"Svi mi koji smo rodom iz cetinskoga kraja i Splitsko-makarske nadbiskupije posebno smo ponosni što nam je sam Bog podario našu nebesku Majku koju u našoj nadbiskupiji posebno častimo pod nazivom Čudotvorna Gospa Sinjska. Već tristo godina Sinj i cetinski kraj ponosi se tim Božjim darom diljem cijeloga svijeta. Slika Gospe Sinjske najprije se slavila u Rami pod nazivom Gospa od Milosti. Godine 1687. fratri ramskog samostana s vjernim pukom pred turskim osvajačem bježe i nastanjuju se u plodni cetinski kraj te u Sinju grade novi samostan i Crkvu. A već 1715. ogromna turska vojska oko 50 000 vojnika osvaja Cetinsku krajinu i Sinj, no u noći uoči blagdana Uznesenja BDM na nebo 15. kolovoza 1715. godine Gospa se pojavljuje na zidinama grada Sinja, uplašena turska vojska vidjevši bijelu Gospođu na zidinama grada Sinja, te noći bezglavo bježi i već u podne na taj dan više niti jednog turskog vojnika nije bilo u cetinskom kraju i nikad se više nisu vratili. Od te čudesne Gospine pobjede pod Sinjem slika Majke od Milosti časti se pod nazivom Čudotvorna Gospa Sinjske", rekao je fra Petar.

Potom, govoreći o odgovornosti pri realizaciji proslave jubileja, istakao je fratre sinjskoga samostana s nadbiskupom i provincijalom, kao i braću iz cijele provincije, pa i mnoge štovatelje Gospe Sinjske iz domovine i inozemstva, koji već nekoliko godina razmišljaju o predstojećem velikom 300. jubileju i predlažu što bi trebalo poduzeti i posebno ostvariti. Na tu nakanu organiziran je i ovaj adventski susret. Fra Petar je zatim ukratko obavjestio o dosadašnjem djelovanju i predradnjama koje su već obavljene za predstojeću obljetnicu te iznio duhovne prijedloge i sadržaje te planirane materijalne poslove.

Na kraju svojega izlaganja fra Petar je zahvalio nadbiskupu Barišiću, provincijalu Kodžomanu te svim svećenicima koji na bilo koji način doprinose u promicanju duhovnih vrijednosti u najvećem marijanskom svetištu naše nadbiskupije. Kao zahvalu za sve učinjeno, fra Petar je naveo nekoliko prijedloga: "Basilica minor", zlatna krunica Gospe Sinjske, postaje križnoga puta, crkva na Gradu, stara zgrada Franjevačke gimnazije.

U povodu Nedjelje Caritasa prisutnima se kratko obratio ravnatelj Caritasa Splitsko-makarske nadbiskupije Slavko Jerončić koji je zahvalio svima za doprinose Caritasu, najavio je karitativne božićne akcije kao i druge aktivnosti koje se planiraju.

Mons. Miroslav Vidović, generalni vikar, dao je važnije obavijesti iz Ordinarijata, a zaključne misli i preporuke nadbiskup Marin Barišić. Susret svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije završio je zajedničkim objedom. (FD)

950. obljetnica utemeljenja benediktinskog samostana sv. Nikole u Trogiru

Na blagdan sv. Nikole, 6. prosinca, u istoimenom benediktinskom samostanu u Trogiru svečanim euharistijskim slavljem obilježena je 950. obljetnica utemeljenja samostana(1064. – 2014.). Misu je u prepunoj samostanskoj crkvi predvodio splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić uz koncelebraciju trogirskoga katedralnog župnika don Vinka Sanadera i dvadesetak svećenika. Na proslavu ovoga značajnog jubileja iz Rima je doputovao opat primas benediktinskoga reda o. Nocter Wolf. Uz predstavnike županijske i gradske vlasti na misi

je nazočio i izaslanik ministrice kulture Andree Zlatar Violić, pročelnik Konzervatorskog odjela u Splitu dr. Radoslav Bužančić.

U svojoj propovijedi nadbiskup je usporedio ovaj veliki jubilej s drvom hrasta, 'nasadom Gospodnjim' koji, baš kao i 950 godina prisutnosti sestara u Trogiru, ima duboke korijene, čvrst je i odolijeva svim olujama. "Kroz ovih tisuću godina toliko se toga promijenilo u Trogiru, Hrvatskoj, svijetu i u cijeloj Crkvi da je gotovo nemoguće bilo opstati, no, vi ste to uspjele. Radostan je zbog toga danas i vaš utemeljitelj sv. Ivan Trogirski, biskup. No vi imate i dublji korijen, vaš temelj ide do sv. Benedikta, do sv. Nikole i do Betlehemskog Djeteta, Isusa Krista, raspetog i uskrslog. On je onaj temelj zbog kojeg ste mogle opstati sve ovo vrijeme", naglasio je nadbiskup i nadodao kako su sestre u Riječi Božjoj vidjele ključ kojim su čitale razlog svoga opstojanja. "Ugrađene ste u oltar Isusa Krista, u njegovu žrtvu ljubavi, i zato ovdje sve ove godine živite tu ljubav i čvrstinu i svjedočite o slavnoj povijesti koja je prožeta duhovnošću, kulturom, radom i molitvom. Vi ste i znak budućnosti koju daje Isus Krist, još od prve majke Eufemije preko tolikih generacija sestara. Vaši talenti se kroz vrijeme provedeno u samostanu umnažaju jer u njega ulazite s pozivom na koji odgovarate ljubavlju i cijelim svojim životom." Pojasnio je kako je Trogir imao zidine prije osnutka samostana koje su ga branile od opasnosti izvana, no kako je izgradnjom samostana unutar zidina dobio novu obranu iznutra. Bio je to duhovni bedem koji je štitio svoje građane, no zapitao se, je li samostan rođen iz duhovnosti grada ili je on u grad trebao donijeti vjeru. Zaključio je da su obje opcije srasle jedna s drugom, postale jedno, te kako danas povijest samostana predstavlja i povijest Trogira. "Gospodin vas je učinio da u ovom svijetu budete znak blagoslova i ohrabrenja. Ovdje se nebeska stvarnost svakodnevno otvara nebeskoj. Ovo mjesto je mjesto molitve, tišine i sabranosti koje su svi potrebni u buci današnjega vremena", kazao je nadbiskup i upozorio da svi danas imamo poteškoće živeći u zajednicama, braku i obitelji jer nam je, zbog vlastite sebičnosti, teško prihvatiti i razumjeti drugoga te kako dobar primjer možemo naći upravo u sestrama benediktinkama koje toliko stoljeća žive zajedno prihvaćajući bližnjega sa svim manama i vrlinama. "Ovo mjesto nije muzej, već žarište i svjetlo grada, domovine i Crkve. Vaše svjedočanstvo dijaloga i suživota s Bogom danas je potrebnije nego ikada. Zato smo danas s vama, jer smo potrebni ljudskosti, vjere i duhovnoga bogatstva. Vjerujem da će sv. Ivan Trogirski, sv. Nikola čiji blagdan slavite i čije ime nosite, sv. Dujam, sv. Benedikt i Gospodin naći načina da vas učvrste, pomlade i učine još snažnijim i prisutnijim u gradu i Crkvi i da ćete biti slava Božja u našem vremenu i prostoru", zaključio je nadbiskup.

Svim okupljenima, posebno sestrama, obratio se i opat primas benediktinaca o. Nocter Wolf. Kazao je da je 950 godina neprekidnoga postojanja samostana u Trogiru izvanredni znak vjernosti. "Vaš je samostan svjetlo vjere u vašoj domovini. Održale ste benediktinsku tradiciju usprkos mnogim političkim previranjima. Imali ste teška razdoblja, ali razdoblja radosti. Nikad vas nije napustila nada, stoga sam vam došao u ime cijeloga benediktinskog reda čestitati na tome i izraziti najdublje poštovanje. Vaš je samostan čast našem benediktinskom redu. Molimo se i nadamo se da ćete Božjom milošću nastaviti svoj monaški put u sretnu i naklonjenu budućnost." Vrhovna poglavarica dominikanki i članica Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica s. Katarina Maglica pročitala je pismo predsjednika Konferencije fra Jure Šarčevića u kojem sestrama piše da nemaju samo slavnu prošlost koje se treba sjećati i koju treba pripovijedati, nego i veliku budućnost koju treba izgraditi. "Zahvaljujemo Bogu koji je bio blizu sestrama kroz povijest do današnjega dana, tako da su koludrice mogle biti svima vidljivi znak Božje blizine i Božjega kraljevstva. Zahvaljujemo i vama, drage koludrice, za vaše molitve i žrtve koje svakodnevno prinosite Bogu za nas redovnike i redovnice, za Crkvu, domovinu i cijeli svijet. Bez vaših molitava i prinosa Bogu, naš bi život bio puno siromašniji." Svoje čestitke, u ime benediktinki iz Zadra, uputila je časna majka Anastazija Čizmin. Zahvalu sestrama za njihovu prisutnost i svaki osmjeh i potporu uputio je i gradonačelnik Trogira Ante Stipčić koji je u ime grada Trogira sestrama poklonio kalež. Na kraju svečanoga misnog slavlja poglavarica časna majka Ivana Šeravić zahvalila je svima koji su svojim zalaganjem, molitvom i pomoći doprinijeli da se ova značajna obljetnica obilježi na dostojanstven način.

Obilježavanje 950 godina od osnutka samostana započelo je na blagdan sv. Nikole 2013. godine jednogodišnjom duhovnom pripravom u obliku biblijsko-benediktinskih radionica koje su se održavale jednom mjesečno, a za vrijeme kojih su sudionici proučavali biblijske tekstove u čijem su središtu likovi biblijskih žena te su se upoznavali s 'alatima' duhovnog umijeća koje je sveti Benedikt predao

u baštinu opisavši ih u svom Pravilu. Biblijski dio predvodio je dr. fra Domagoj Runje, a drugi dio benediktinci iz samostana sv. Kuzme i Damjana (Čokovac). Završni dani proslave upriličeni su od 29. studenoga do 5. prosinca, a obilježio ih je bogat glazbeni program, predstavljanje knjige fra Domagoja Runje "Žene u Isusovu grobu" i knjižice s. M. Alojzije Dorvak "Lijepo je biti benediktinka", predstavljanje prigodne poštanske marke i Zbornika.

Benediktinski samostan sv. Nikole osnovan je, prema sačuvanoj povelji o njegovu osnutku, 1064. godine zalaganjem biskupa sv. Ivana Trogirskog. Smješten je uz postojeću crkvicu sv. Dujma. Prema predaji, sačuvanoj u samostanu do današnjih dana, na prostoru današnje veće sakristije, sastajala se prva kršćanska zajednica sa sv. Dujmom, a tu je nedavno pronađen i natpis iz ranoga kršćanstva. Uz prvotni naziv sv. Dujma, u 12. stoljeću crkva i samostan dobivaju i drugi naziv sv. Nikole. Već u 13. stoljeću prevladava i ostaje samo naziv sv. Nikole, što su pridonijeli brojni pomorci i ribari, čiji je nebeski zaštitnik sv. Nikola. Od osnutka samostana život, koji je u njemu započeo pod vodstvom prve opatice Eufemije, nije se nikada ugasio, gotovo tisuću godina u njemu žive koludrice koje su u povijesti odigrale veliku ulogu u svom gradu i širem području, kako na polju duhovnosti, tako i na polju kršćanske kulture i radinosti. Brojne sačuvane umjetnine i knjige, osobito poznata zbirka hrvatskih književnih tekstova "Vartal" Petra Lucića iz 16. st., ukazuju na činjenicu da su koludrice imale ljubavi i smisla za lijepo. Do današnjih dana podržavaju svjetiljku davno upaljenu, koja ukazuje na ljepotu i dobrotu Božju. Posvećene Bogu, u tišini i sabranosti, u samozatajnom radu, koludrice teže rastu u ljubavi prema Bogu, slave ga i prinose mu život molitve i žrtve za cijeli svijet. Ozračje Božje nazočnosti, koje ispunja duše onih koje mu se potpuno predaju, tvore od samostana duhovnu oazu u kojoj mnogi traže odmor, osvježenje i podršku kroz život, a još više molitve koludrica. Vjernici Trogira i okolice vole se pridružiti koludricama u svagdanjoj molitvi krunice te nedjeljnoj Večernjoj molitvi Časoslova i sv. misi. Koludrice nastoje osluškivati potrebe Crkve i svijeta, a osobito svojih građana, od kojih su stariji dobrim dijelom odgajani u samostanskoj školi, što je ukinuta uoči talijanske okupacije. Uz prve dvije važne sastavnice molitvu i lectio divina, koludrice oplemenjuje i treća sastavnica - rad. One se bave ručnim radovima, umjetnošću, čuvanjem i predstavljanjem zbirke umjetnina "Kairos" i slično, nastojeći u svemu tražiti i vršiti volju Božju. (KB, ZA)

Blagdan sv. Nikole proslavljen u crkvici na Marjanu

Blagdan sv. Nikole biskupa svečano je proslavljen 6. prosinca u svečevoj crkvici na Marjanu. Euharistijsko slavlje pred velikim brojem hodočasnika, koji su pristigli unatoč lošem vremenu, predvodio je ravnatelj Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu mr. don Jenko Bulić koji ih je na početku pozdravio i istaknuo kako sveti Nikola i crkvica na Marjanu postaju stoljetni adventski znak na gori, poput stamenog svjedoka vremena koji svojim prisustvom i navještajem riječi Božje priprema dolazak Kristov u naš grad i domovinu. "Sveti Nikola postaje putokaz prema pravom putu svim putnicima, izletnicima i prolaznicima na Marjanu, ali i kompas brojnim pomorcima i mornarima koji promatraju i nose u srcu ovog sveca i crkvicu na morima života", naglasio je na početku misnoga slavlja don Jenko. U koncelebraciji su bili prefekt u sjemeništu don Vedran Torić, kao i duhovnik don Mato Brečić.

Tradicija je da slavlje na blagdan sv.Nikole animiraju splitski sjemeništarci s odgojiteljima. Ove godine propovijedao je sjemeništarac maturant Ante Jakus koji je u propovijedi istaknuo kako je sv. Nikola u ljudima oko sebe prepoznavao njihove potrebe i vidio u njima živoga trpećeg Isusa Krista. Bio im je melem za rane i utjeha. "Zastanemo li mi pred potrebama drugih, imamo li vremena, sućuti za njih i pružamo li utjehu, podršku ili otežavamo križeve drugih", upitao se sjemeništarac Ante te nastavio: "Sv. Nikola je bio samo običan čovjek, ali čovjek pun ljubavi prema Bogu i bližnjemu, i zato je svet! Činio

je velika čudesa jer je prožimao u potpunosti ona mala svakodnevna djela: uputio je riječ utjehe tužnome, dijelio je radost s radosnima, bodrio klonule i svugdje je bio Kristov vjerni svjedok." Poručio je kako sv. Nikola i danas ukazuje kako Krist treba biti središte života da bi sve bilo dobro i na svome mjestu, no, istaknuo je, "ako Krista stavimo na posljednje mjesto, bit ćemo ' kao ovce bez pastira', izgubljeni, nesretni, klonuli." Na kraju svojega razmišljanja sjemeništarac Ante je pozvao prisutne na molitvu da zadobiju onu ljubav koju je imao sv. Nikola da bi mogli izgarati u ljubavi za bližnje, ljubeći na taj način Boga.

Na kraju misnoga slavlja bio je blagoslov bombona koje su sjemeništarci podijelili djeci i svima nazočnima. Sjemenišnim tamburaškim orkestrom i zborom ravnala je prof. s. Lidija Matijević. (JB)

Proslava 50 godina redovništva s. Pavle Negovec

Dominikanka s. Pavla Negovec u samostanu sv. Katarine Sijenske i splitskoj župi Blatine-Škrape proslavila je 7. prosinca 50 godina redovništva. Prve je godine svoga posvećenog života provela u Korčuli, gdje je prve zavjete položila s 18 godina u samostanu Anđela čuvara, matičnoj kući njene dominikanske kongregacije. Sestra Pavla, čije je krsno ime Ana, odrasla je u Varaždinskoj biskupiji u župi Radovan, a njezino je redovničko poslanje umnogome obilježila glazba. Završila je Institut za crkvenu glazbu i danas, u župi u kojoj djeluje već 31 godinu, vodi dječji i mješoviti zbor. S pjesmom, slaveći Boga, ona okuplja djecu, mlade i odrasle, a generacije koje su imale sreću uz nju glazbeno i vjerski odrastati kazat će da je s. Pavla posebna - zahtjevna i katkad stroga, ali puna ljubavi prema njima i crkvenoj pjesmi. Stoga ne čudi da je u današnjem župskom zboru velik broj mladih - srednjoškolaca i studenata, koji su uz sestru Pavlu naučili voljeti klasičnu i sakralnu glazbu. Pet desetljeća redovništva, i to baš u ovoj Godini posvećenoga života, sestra je proslavila okružena svojim pjevačima i mnogobrojnim župljanima na svečanom misnom slavlju koje je u samostanskoj i župnoj crkvi Prečistoga Srca Marijina predvodio župnik don Pavao Piplica. (KB)

Nadbiskup Barišić u župi sv. Ivana Krstitelja na splitskom Trsteniku

U župnoj crkvi Ivana Krstitelja na Trsteniku splitsko- makarski nadbiskup Marin Barišić u zajedništvu s župnikom don Ivanom Simunićem predvodio je 7. prosinca misno slavlje i izrazio podršku vjernicima ove splitske župe povodom nemilog događaja od 30. studenoga kada je provalnik ušao u crkvu i pokušao je opljačkati.

Na početku propovijedi nadbiskup je naglasio kako je vrijeme adventa i kako se na našim ulicama i trgovima već osjeća ubrzanost, buka i nervoza. Trgovački centri su prepuni, svi se žure kupiti što prije i što više i koliko god govorili da to nije u redu ipak mora se priznati kako je to dio našeg životnog stila. Dodao je da se ipak moramo upitati je li to potrebno i je li dobro. Možda bi nam i blještavilo izloga i ono što se u njima nudi moglo reći: "Hej, stani čovječe! Nisam ja Božić. Pogledaj malo dublje i potraži malo dalje!"

Advent je pravo vrijeme, istaknuo je nadbiskup, da krenemo u centar, ali ne trgovačke, već u centar svoga srca. Srce treba otkriti i porazgovarati s njim. Srcu današnjega čovjeka treba progovoriti i ono treba čuti riječi. "Ima danas puno riječi, puno govora. Zagušeni smo riječima koje ne čuje naše srce. Samo Božji glas poznaje što je u ljudskom srcu i nezgodno je ako se mi zatvorimo tom glasu, toj riječi i ne odgovorimo na nju. Naš odgovor na tu riječ je naša savjest." Problem je, dodao je nadbiskup, što Božja riječ ne dolazi danas do izražaja, ona je gluha, ona je

nijema, ušutkana, jer je previše glasova izvana koji se nameću i žele ovladati našim srcem i to je problem današnjega čovjeka.

"Gospodin u ovom adventu želi susresti nas, izvesti nas iz te naše zatvorenosti iz naših pustinja, jer pustinja nije naše odredište. Traži da napustimo svoje pustinje i dođemo do riječi, glasa savjesti koji je u nama. To je glas riječi Božje koji bi trebalo poslušati. Svaka ova nedjelja je vrlo važna. Prva nas je nedjelja adventa upozoravala na budnost, druga poziva na obraćenje i pripravlja na božićnu ispovijed, pomirenje, a taj koji dolazi je snažan i njegova snaga se očituje u milosrđu, praštanju, progovara srcu, rađa nas, pročišćava, ohrabruje, rađa u nama čovjeka." Na kraju propovjedi nadbiskup je pozvao: "Neka njegovo milosrđe zađe u naš život, u naše odnose da bi Božić bio Božić da bismo mogli imati jedan novi početak, da bismo mogli u toj izgubljenosti – društvenoj, ekonomskoj, političkoj – doista naći jedan novi početak, a to je Betlehemsko Dijete." (ZA)

Krštenje djece iz pet obitelji na Mejašima

U župnoj crkvi Svetoga Spasa na Mejašima u Splitu, za vrijeme nedjeljnoga prijepodnevnog misnog slavlja 7. prosinca, splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić podijelio je sakrament krštenja petoro djece. U suslavlju su bili župnik don Anđelko Dukić i nadbiskupov tajnik don Nikola Mikačić.

Nakon što je pozdravio roditelje, kumove, obitelji krštenika i cijelu župnu zajednicu, nadbiskup je istaknuo da je svako krštenje veliki i milosni dar po kojem ulazimo u dostojanstvo djece Božje. Vedrana i Neven Majić krstili su svoje šesto dijete sina Stipu; Nives i Hrvoje Buljubašić također su krstili svoje šesto dijete sina Bartola; Iris i Željko Dugeč prvo dijete Emu; Ivana i Jurica Tešija prvo dijete Milu Lanu; te Ivana i Ante Vidović prvo dijete Gabrijelu. Budući da smo u vremenu adventa, budnosti i iščekivanja, nadbiskup je istaknuo kako je ovo vrijeme milost kada trebamo čuti glas Božje riječi koja nas hrabri, kako ne bismo ostali izgubljeni u svojim pustinjama. Potaknuo je roditelje da budu oni preko kojih će u srca njihove djece doprijeti riječ Božja. Ovo krštenje je događaj ne samo za obitelji, nego za župu i Crkvu i zato, istaknuo je nadbiskup Barišić, valja podržavati i pomagati roditelje u podizanju djece.

Župnik don Anđelko Dukić zahvalio je nadbiskupu što je svojom prisutnošću posvjedočio koliko se Crkva raduje životu, a obiteljima je čestitao na otvorenosti životu, posebno u ovim vremenima kriznim za zdravu kršćansku obitelj. Na kraju misnoga slavlja mons. Barišić je čestitao roditeljima, braći i sestrama, bakama i djedovima, rodbini i prijateljima krštenika, ali i čitavoj župnoj zajednici. Obitelji Majić i Buljubašić koje su krstile šesto dijete u obitelji udijelio je knjigu, pismo i novčani poticaj, dar kojim Splitsko-makarska nadbiskupija izražava podršku obiteljima s četvero i više djece. (ZA)

Svetkovina Bezgrješnoga začeća B. D. Marije na splitskom CBS-u

"Slaveći svetkovinu Bezgrješne, slavimo memoriju, početke, proroštvo i budućnost našega spasenja. Slavimo izvor milosti, Gospodina, koji je Mariju ispunio milošću. Nas oslobađa od istočnog grijeha na krštenju, ali nju je kao Majku našega Spasitelja i Oslobodiltelja oslobodio prije rođenja. Mi smo pozvani da budemo pred Gospodinom sveti, da budemo bez mane, jer nas je on predodredio na slavu svoga imena, on nas je zamilovao u Ljubljenome", kazao je splitsko-makarski nadbiskup i metropolit Marin Barišić predvodeći svečano euharistijsko slavlje na svetkovinu Bezgrješnog začeća Blažene Djevice Marije, 8. prosinca, u kapeli Centralnoga bogoslovnog sjemeništa u Splitu. U suslavlju je sudjelovalo 40 svećenika među kojima su bili šibenski biskup mons. Ante Ivas, dubrovački biskup mons.

Mate Uzinić i rektor CBS-a u Splitu mr. don Boris Vidović, odgojitelji bogoslova i profesori. Svima njima nadbiskup Barišić je, na početku misnoga slavlja, čestitao njihovu nebesku zaštitnicu, a potom je svoje pozdrave uputio i đakonima, franjevačkim bogoslovima, isusovačkim novacima, sjemeništarcima, studentima Katoličkoga bogoslovnog fakulteta i svim podupirateljima CBS-a.

Prigodnu homiliju održao je đakon don Ivan Jurin koji je na početku ukazao na činjenicu da kako bi Bog mogao postati čovjekom, netko mora posvjedočiti vjeru koja se potpuno stavlja na raspolaganje Božjoj riječi. Crkva taj odgovor prepoznaje u Blaženoj Djevici Mariji. Ona na taj način postaje početak boljega svijeta, prva od otkupljenoga čovječanstva koje mora biti obilježeno novim odnosima, prema Bogu i čovjeku. Napomenuo je kako Crkva mora biti spremna odgovoriti na pitanja o otkupljenju kada se u svijetu stvara ozračje dalekog i nedohvatljivog Boga. Crkva ima hrabrosti na ova pitanja ponuditi istinu Bezgrješnog začeća jer "unutar povijesti Crkve postoji osoba koja se potpuno izručila Bogu i nije spasila čovjeka od grešne povijesti, ali ga je spasila unutar povijesti. Marija unutar svijeta koji je duboko obilježen stvarnošću grijeha, svjedoči da postoji samo jedna, dramatična, nedjeljiva povijest spasenja koju trajno podupire Božja milosrdna ljubav. Bog je neopozivim milosrđem stao na stranu čovjeka i odabrao jednu od nas za djelo spasenja, otkrivajući tako da se otkupljenje i u ovakvom svijetu ostvaruje." Naglasio je kako je otkupljenje u ovom svijetu postalo prisutno po onoj koja ne posjeduje posebnu krepost, poseban učinak koji je čini dalekom i tajanstvenom. Bezgrješna "nije kruta ikona, postavljena iznad vrtloga grijeha ovoga svijeta. Marija je žena našega roda koja mora vidjeti stvarnost grijeha." Koliko god grijeh Mariji bio neshvatljiv, ona osjeća, trpi njegove posljedice, jer milost joj ne dopušta da se zatvori u sebe, da pobjegne od stvarnosti. Istaknuo je kako Marija nije svemoguća, niti je Milost, ali je stvorenje koje nikada nije odbilo milost. Ona je jedina po kojoj grijeh se nikada nije proširio u ovome svijetu.

U nastavku homilije đakon je dodao da ako Crkva želi biti sakrament ponovno uspostavljenog jedinstva ljudskog roda i ako vjeruje da je u njoj prisutno otkupljenje, u njoj mora i skriveno vladati marijanski element. "Crkva kao Marija mora biti ona koja je djelotvorno prisutna u ovakvom svijetu 'po svjedočanstvu onih koji vjeruju da je i njih Bog zamilovao u Ljubljenome'. To je Crkva, novi odnos prema Bogu i čovjeku. Želi biti Crkva mirotvorstva nasuprot ratu zlih riječi. Crkva dobrote nasuprot raširenoj mržnji, Crkva nade nasuprot beznađu i klonulosti naroda."

Na kraju je zaključio homiliju riječima da samo u takvoj marijanskoj Crkvi, Crkvi milosrđa, čovjek može čuti glas zbilje, glas koji mu donosi spasenje i preobražava ga. Takav čovjek ima snage vjerovati da je svijet otkupljen i da je na djelu i njegovo oslobođenje, jer jedino "to mu daje polet da bude i ostane vjernik."

Na kraju slavlja koje je pjevanjem obogatio zbor pod ravnanjem maestra don Šime Marovića, okupljenima se obratio rektor mr. don Boris Vidović koji je zahvalio na prisutnosti biskupima, svećenicima i svim dionicima slavlja te Bogu i Majci Mariji koja ih vjerno prati u njihovom pozivu. (ZA)

Predstavljena humanitarna akcija "Dobro srce studenata"

Povodom početka šeste humanitarne akcije "Dobro srce studenata Splita", u prostorijama rektorata Sveučilišta u Splitu, održana je 10. prosinca konferencija za medije na kojoj su predstavljeni program i ciljevi. Akcija započinje 11.prosinca i traje do 17. prosinca i za to će se vrijeme na predviđenim mjestima prikupljati prehrambene namirnice, odjeća i obuća, igračke te higijenske potrepštine koje će Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije podijeliti

obiteljima u potrebi u nadolazećim božićnim blagdanima.

Organizatori su Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije, Sveučilište u Splitu, Studentski centar Split, Ured za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije, trgovački lanac Tommy, te Koordinacija udruga borbenih postrojbi HV-a i stradalničkih udruga Split.

Koordinator akcije Marijan Bašić naglasio je kako akcija poprima sve veći interes kod studenata i mladih grada Splita, ali i šire, i izrazio nadu da će ovogodišnja akcija donijeti zasigurno bolje rezultate od prošlih.

U ime Sveučilišta u Splitu akciju je podržao i rektor prof.dr. Šimun Anđelinović, koji je istaknuo kako cilj Sveučilišta kao najznačajnije znanstvenonastavne institucije u regiji nije samo organizirati i provoditi istraživanja, visokog obrazovanja te prijenosa znanja i tehnologija na gospodarstvo i društvo, nego ovim akcijama daju mogućnost studentima da se bave humanitarnim radom, da imaju osjetljivost za najpotrebitije i da na takav način potiču svoje najbolje vrline.

Ravnateljica Studentskog centra Gordana Raos izrazila je sreću zbog uspješne suradnje organizatora i studenata i izrazila nadu kako će i zaposlenici te ustanove sudjelovati kao i do sada u ovom humanitarnom projektu.

Studentski kapelan i predstojnik Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije don Mihael Prović podržao je ovu akciju i obećao pomoć kroz animaciju mladih s kojima se susreće u svom radu dok je Slavko Jerončić, ravnatelj Caritasa Splitsko-makarske nadbiskupije naglasio kako se lanac dobrote svakom akcijom sve više proširuje i tako će sve više obitelji za Božić imati zahvaljujući toj akciji blagdanski obiteljski stol. No, pritom je naglasio kako se nikada vrijednost dara ne iscrpljuje u materijalnoj vrijednosti, nego darivanje čini sretnim primatelja i darovatelja." (ZA)

Nadbiskup Marin Barišić na grobu pokojnoga predsjednika Franje Tuđmana

Na 15. obljetnicu smrti prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, 10.prosinca, splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić i zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić posjetili su grob dr. Franje Tuđmana na zagrebačkom Mirogoju u pratnji zamjenika generalnog tajnika HBK-a mons. Fabijana Svaline i svojih tajnika. Ovim neslužbenim posjetom, bez medijske i javne pozornosti, nadbiskupi su odali počast predsjedniku koji stoji na početku hrvatske neovisnosti i slobode, te su se pomolili nad njegovim grobom, preporučujući ga u ruke nebeskog Oca. Nadbiskupi su potom posjetili i grobnicu zagrebačkoga Kaptola u kojoj su pokopani mnogi

zagrebački biskupi, kanonici i drugi crkveni dostojanstvenici. Pomolili su se i nad njihovim grobom, te su tako završili svoj obilazak Mirogoja. (NM)

Duhovna obnova za studente teologije u Vepricu

Adventska duhovna obnova za studente laike održana je 10.prosinca u marijanskome svetištu Vepric pod vodstvom duhovnog asistenta studenata laika mr. don Jenka Bulića i pokroviteljstvom Katoličkoga bogoslovnog faulteta i Nadbiskupskog odrinarijata. Cjelokupni program predvodio je don Mato Brečić, duhovnik u Nadbiskupskom sjemeni-

štu u Splitu, a za glazbeno animiranje pobrinuli su se sami studenti.

Šezdesetak studenata laika krenulo je u srijedu autobusom prema svetištu s ciljem da se pred božićne blagdane duhovno okrijepe. Program je započeo polusatnim razmatranjem, a središnja tema razmatranja bila je molitva. Govor o molitvi don Mato je pokrijepio tekstovima poznatih svetaca poput Anselma iz Aoste i Franja Saleškoga. Istaknuo je kako su "djela važna, ali da je najvažnije biti s Bogom, stoga je potrebno pronaći vremena za sebe pored svih obaveza. Molitva je ona koja nas vodi prema Bogu, ali ne blebećući kao pogani. Prava je molitva ona koja dolazi iz srca." Da bi naglasio kolika je važnost molitve srca, don Mato je ispričao kako u jednom benediktinskom samostanu u velikoj klaustri nema nijedne slike, već stoji jedan natpis pred kojim monasi stoje u sabranosti prije ulaska. Ondje piše: "Pred Bogom stojite, ne budite lutajućih srdaca. Ako srce ne moli, uzalud se jezik miče!" Zatim je govorio o sabranosti i upozorio na brige koje nas mogu omesti pri molitvi, ali da te brige podijelimo s Bogom. "U svojoj molitvi ne smijemo zaboraviti na druge i ne smijemo zaboraviti potražiti pomoć od drugih u situacijama kada se naša molitva počne hladiti. Unatoč tome ne smijemo prestati moliti. Trebamo inzistirati i Bog će uslišati, jer ne će zadrijemati on, čuvar tvoj. 'Ne, ne drijema i ne spava on, čuvar Izraelov.'"

Nakon poticajnih riječi studenti su imali prigodu za detaljan ispit savjesti i svetu ispovijed. Sakrament pomirenja uveo ih je u vrhunac dana, u euharistijsko slavlje i klanjanje pred Presvetim. U svojoj propovijedi don Mato se posebno posvetio govoru o jarmu i poniznosti. "Jaram je pojam koji danas označava teški život i nametnutu obvezu koja nam je teška, ali Isusov jaram, na koji on poziva, nije opterećenje. Njegov jaram je ljubav, jaram koji čini sve stvari lakšima nego što jesu, jer ondje gdje je ljubav, svako je trpljenje prihvaćeno, iz ljubavi po kojoj sve postaje lakše. Zbog toga je njegov jaram sladak i breme lako. No, Isus ne govori na način da će nas on rasteretiti, već će nam dati oruđe s kojim ćemo lakše nadvladati teret života." Dodao je kako je to prepoznao sv. Augustin koji je molio: "Bože, umjesto da mi smanjiš teret, ojačaj mi ramena." Drugi dio propovijedi posvetio je govoru o poniznosti. "Poniznost je učiniti sebe malenim iz ljubavi, kako bismo služili i uzdignuli druge. Samo ponizan čovjek zna istinu o sebi. Ponizan je onaj koji ima noge na zemlji, onaj koji je ukorijenjen, kojega ne nosaju razne mode u mišljenjima, onaj koji ne leti zbog pohvale. To ne znači negirati uspjeh, biti pasivan, ne boriti se, ne biti ambiciozan. Inače bi sam Bog bio ohol", rekao je don Mato.

Po završetku svete mise izloženo je Presveto uz kratko klanjanje i završnim blagoslovom. Studenti su se na samom kraju duhovnog sadržaja uputili na zajednički susret i druženje u prostoru svetišta uz srdačnu dobrodošlicu domaćina. (Darko Rapić)

Nadbiskup Barišić predvodio zornicu na Škrapama

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić predvodio je misu zornicu 11. prosinca u Župi Prečistog Srca Marijina na Škrapama u Splitu. U suslavlju su bili župnik don Pavao Piplica, župni vikar don Vinko Beus i nadbiskupov tajnik don Nikola Mikačić. Na samom početku euharistijskoga slavlja nadbiskup je naglasio kako je svaka zornica žrtva koja nam pomaže da budni i pripravni dočekamo Gospodina.

"Došli smo na zornicu prije dana da nas Gospodin budi i osnaži svojom riječi, da čujemo kako nas Gospodin krijepi, hrabri i poručuje da se ne bojimo jer je on uz nas, naša pomoć", rekao je nadbiskup na početku propovijedi i nadodao kako smo opterećeni poteškoćama, ali Gospodin nas neće osloboditi od njih, nego će nas staviti unutar njih, dat će nam snage, okrijepiti nas, osloboditi i pružiti nam mogućnost da svjedočimo. "Pripremamo se za dolazak

Gospodina u ovaj svijet, a zapravo svatko od nas je dio toga svijeta i svatko od nas nosi svijet u sebi i želi da se advent dogodi njemu, njegovom srcu, svijetu, obitelji, njegovoj blizini. Ova naša priprema želi biti iskrena i svaki se dan pokušajmo pripremiti, proširiti srce, reći Isusu da bude naša snaga, da ga trebamo.

Mnogi će primijetiti promjenu na nama, no ako i ne primijete vašu promjenu recite im što se to s vama događa, da ste bili na zornici i da se ozbiljno pripremate za Božić jer Bog je za mene jedini Bog moj i s njime sam snažan i s njim i u njemu mogu sve", istaknuo je nadbiskup Barišić i pojasnio da advent nije ništa drugo, nego dolazak i priprema za Božić, a zornica advent otajstva kruha i vina i snaga za naše življenje i svjedočenje. Na kraju propovijedi poželio je da Gospodin svima bude snaga za život.

Nakon mise župnik don Pavao Piplica zahvalio je nadbiskupu kao pastiru mjesne Crkve za njegov dolazak među župljane, te mu poklonio prigodni poklon – kip anđela "da ga podsjeti na ovaj pohod župi koja iščekuje početak izgradnje veće crkve jer ova sadašnja davno je postala pretijesna za mnogobrojne župljane i vjernike koji dolaze na misna slavlja." Po blagoslovu i završetku mise nadbiskup se zadržao u razgovoru i druženju s vjernicima. (ZA)

Splitsko-dalmatinska županija uručila donaciju humanitarnoj udruzi 'Ivan Merz'

Dana 10. prosinca Splitsko-dalmatinska županija uručila je 10.000 kuna humanitarnoj udruzi "Ivan Merz" iz Solina, koja već devet godina, od svoga osnutka, stipendira studente i srednjoškolce slabijeg imovinskog stanja s područja cijele Hrvatske. "Ovim sredstvima odmah ćemo odobriti dvije nove stipendije s područja Splitsko-dalmatinske županije", kazao je to Miro Radalj, predsjednik Udruge "Ivan Merz" koja je, kako je rečeno, u posljednjih osam godina udruga koja dijeli najviše stipendija u Hrvatskoj, do sada 1174 stipendije.

"Nakon objavljenog natječaja stigne nam jako puno zamolbi, negdje između 400 do 500, i to zaista teških slučajeva. Mi, nažalost, ne uspijevamo svima pomoći, u prosjeku to bude od 80 do 170 stipendija, kako koju godinu, ovisno koliko novca imamo. Sve je to zahvaljujući ljudima koji nam velikodušno pomažu, koji doista imaju srca i želje pomagati drugima unatoč teškim okolnostima u kojima se svi pomalo nalazimo. Među njima je i Županija koja nam je i do sada pomagala i koja nas prati sve ove godine", naglasio je Radalj dodavši kako je u ovoj godini Udruga odabrala prvih 80 stipendista, a vjeruje da će se taj broj tijekom godine i povećavati, kako je bilo i svih prethodnih godina.

Prilikom uručivanja čeka dožupan Luka Brčić je kazao kako je udruga "Ivan Merz" jedna od 20 udruga koje će posjetiti i ovako darovati. "U našoj županiji je 4 500 udruga. Nastojimo svaku od njih, koliko god je moguće, pratiti, jasno da to nije uvijek jednostavno, nedostatak je novca uvijek glavni problem, i njima i nama kao instituciji, ali sada smo se u svom odabiru opredijelili za one udruge koje su na poseban način usmjerene prema djeci, mladima, i prema ljudima treće životne dobi, jer upravo su oni najpotrebniji naše skrbi. Veseli nas da ovo ide u prave ruke, za pravu svrhu, ovo je znak da smo dobro promišljali", zaključio je dožupan Brčić nakon što je Miro Radalj iznio ukratko djelatnost ove udruge, koja je dobitnik županijskih i gradskih priznanja. (Jelena Hrgović)

Nadbiskup Barišić na otvorenju Smotre Sveučilišta u Splitu

Na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje održana je 12.prosinca prigodna svečanost povodom otvorenja Smotre Sveučilišta u Splitu na kojoj fakulteti predstavljaju svoje studijske programe i postignute rezultate. Svoj kutak ima i Katolički bogoslovni fakultet na kojem studenti predstavljaju program preddiplomskog teološko-katehetskog i diplomskog teološko-katehetskog i filozofsko-teološkog studija.

Među brojnim uzvanicima iz političkog i znanstvenog života, na otvorenju je gostovao i splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić koji je na početku prigodnog govora pozdravio cijenjeni skup i istaknuo kako smo vremenski u sredini adventa, ali i u jednoj sredini za koju se može reći da je advent. Advent je vrijeme želja, iščekivanja, budućnosti i nade, i gdje nema želja, gdje ima više stvari od želja, tu stagniramo i čovjek se mjeri s prošlošću. Želje i budućnost su naša mjera. "Vidim da ste svi puni želja i želio bih da te želje dožive i svoje ostvarenje, pa da doživite svoje osobno zadovoljstvo i ostvarenje na radost vaših roditelja i našega društva, i da vaše želje i ostvarenje budu radost svih onih koji u vama gledaju bolju budućnost."

Nadbiskup je na kraju dodao da su mladi zornica naših boljih dana i zaželio im sreću kod izbora i ostvarenje želja i da svima advent bude doista nada i budućnost. Nagradu za najbolje uređeni informativni štand dobio je Katolički bogoslovni fakultet u Splitu, a nagradu je primio dekan don Ante Mateljan. Po završetku svečanosti nadbiskup Marin Barišić zadržao se u srdačnom razgovoru sa studentima, a potom je posjetio štand Bogoslovnoga fakulteta i štand Studentskoga katoličkog centra Split (SKAC). (ZA)

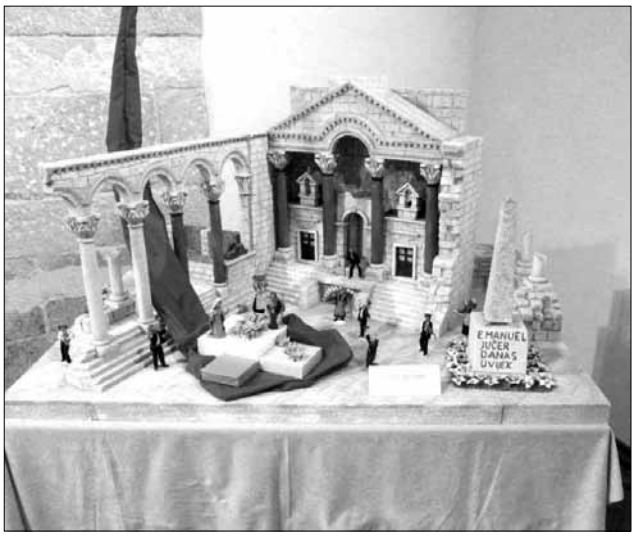
Adventska duhovna obnova za mlade i "Ćakula s duhovnikom"

Dana 13. prosinca održana je adventska duhovna obnova za mlade koju je predvodio don Jenko Bulić, ravnatelj Nadbiskkupskoga sjemeništa. U pokorničkom bogoslužju poručio je kako se ljestvica vrijednosti promijenila te da su danas dobri oni ljudi koji ne čine zlo, a prije su dobri ljudi bili oni koji čine dobro. Ispit savjest najvažniji je ispit od svih jer njime pobjeđujemo zlo koje je kao "boomerang" ("Čini zlo- čeka te!") Sv. Augustin je kazao da sve što tražimo naposljetku nalazimo u sebi i zato Boga trebamo tražiti u sebi. Don Jenko je također istaknuo kako je lijenost zapravo korijen svih grijeha, a kao odlike adventskoga vremena definirao je poniznost, skromnost i malenkost. Nakon pokorničkoga bogoslužja uslijedila je sv. misa koju je također predvodio don Jenko. U propovijedi je govorio o zahvalnosti i rekao kako je zahvaljivanje temeljna dimenzija civilizacije i kršćanstva te kako nam advent pomaže da se Isus ponovo rodi u našim srcima. Nakon obnove i mise uslijedila je tribina "Ćakula s duhovnikom" koju je predvodio doc.dr.sc.fra Šimun Bilokapić

koji je mladima predstavio knjižicu Ureda za mlade HBK-a "Vodič kroz bioetiku za mlade". Pojasnio je što je uopće bioetika, koji je njen smisao i kakva je struktura samoga vodiča. Bioetika je nastala sedamdesetih godina prošloga stoljeća i za nju se govori da je disciplina koja će biti most u budućnost. Humana bioetika promišlja pitanja čovjeka, ljudske reprodukcije, prirodne regulacije poroda, kontracepcije, kloniranja... Susret su pjesmom animirala dva udružena glazbena sastava tj. VIS Gospe od Zdravlja i zbor Mihovil iz Župe sv. Mihovila na Kamenu. (DJ)

Otvorena Peta međunarodna izložba jaslica

U Staroj gradskoj vijećnici na Pjaci u Splitu otvorena je 13. prosinca 5. međunarodna izložba jaslica koja je postavljena u organizaciji katoličke udruge Emanuel i pokroviteljstvom Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja te Grada Splita. Izložbu je otvorio pročelnik za kulturu dr. Siniša Kuko i uputio svima čestitku za ovaj, kako je kazao, lijepi i kulturni događaj, radost i mir za blagdane. Pozdravne riječi uz nadahnute misli o Kristovu rođenju izrekao je predsjednik udruge Gvido Piasevoli. Radove posvećene božićnim blagdanima odabrao je Mario Braškić, najpoznatiji splitski jasličar koji svake godine izaže i u Rimu. Radove je izložilo 56 autora među kojima su i Prijatelji maloga Isusa iz Druge gimnazije –Split uz mentorstvo s. Dolores Brkić koja je do sada četiri godine u nizu postavljala inovativne jaslice u ime splitske provincije Služavki Maloga Isusa. Na otvorenju izložbe uz s. Dolores, članove PMI-a, nazočile su zamjenica provincijalke s. Eduarda Marić, s. Leona Leventić i s. Jelena Marević. Uručene su zahvalnice pokroviteljima i izlagačima radova. Sudjelovali su autori iz Hrvatske, Slovenije, Italije, Austrije, Francuske i Bosne i Hercegovine. Posjetitelji su izložbu mogli pogledati svakim danom do Bogojavljenja 2015. Svečanost otvorenja izložbe uveličao je božićnim pjesmama poznati dječji splitski zbor "Srdelice". (IL)

Proslavljen blagdan sv. Lucije u splitskoj prvostolnici

Već tradicionalno, pred treću nedjelju došašća, članovi splitske podružnice Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva (HKLD) s članovima obitelji i duhovnikom okupili su se na blagdan sv. Lucije u splitskoj prvostolnici. Ova svetica iz ranih kršćanskih vremena odavno se štuje u kripti splitske katedrale, gdje od ranog jutra do večeri hodočaste vjernici iz Splita i okolice, pomole se uz kip sv. Lucije i uzmu blagoslovljene vode iz bunara koji je u središtu same kripte. Zbog mnoštva vjernika svete mise se više ne slave u samoj kripti, nego u katedrali. Jednu od misa na sam blagdan sv. Lucije, s vjernicima i članovima HKLD-a, predslavio je duhovnik splitske podružnice don Ante Mateljan. U homiliji se dotaknuo pitanja vida, jer je sv. Lucija zaštitnica očiju. "Svatko je od nas u nekom trenutku života ili trajno kratkovidan ili dalekovidan, ali ne samo tjelesno, nego i duhovno. Kratkovidni vide samo sebe i svoje najbliže, a dalekovidni vide daleko, ali ne vide najbliže", rekao je don Ante Mateljan i dodao kako nitko od nas ne vidi savršeno i kako je za gledanje potrebno svjetlo. Sveta Lucija je prihvatila Božje svjetlo i u njemu vidjela sebe i druge. Na kraju homilije zamolio je sveticu da izmoli od Gospodina prosvjetljenje kako bismo mogli vidjeti ne samo tjelesnim očima, nego i očima duše. (DMV)

Adventski koncert mladih

U nedelju, 14. prosinaca, u velikoj dvorani Nadbiskupskog sjemeništa održan je Adventski koncert. Treća nedjelja došašća, nedjelja radosti, protekla je upravo u tom tonu. Na koncertu se predstavilo osam glazbenih sastava: "Sperantes", "Gospa od Zdravlja", "Konkatedrala", "Izidor", "Znak mira", "Mihovil" i "Papa band". Posebna gošća večeri bila je genijalna Zorica Kondža koja je publiku oduševila iznimnim glasom i svojim hitovima "Zar je voljeti grijeh" te "Zarobljena". Također je zaželjela svima sretan i blagoslovljen Božić pjesmom "Sretan ti Božić, narode moj" koju je otpjevala u pratnji zbora "Mihovil". Program koncerta vodili su Marin Periš i Danira Matijaca koji su publiku nasmijavali svojim šalama.

Na kraju koncerta mladima se obratio don Mihael Prović, povjerenik Ureda za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije koji je zahvalio svima koji su sudjelovali na koncertu, a posebno voditeljima zborova i rektoru sjemeništa don Jenku Buliću. Svima je čestitao Božić u ime oca nadbiskupa te u svoje vlastito ime, i zaželio da svi spremno dočekamo Isusovo rođenje. (DJ)

Sestre Ančele proslavile blagdan sv. Marije Krucifikse

U samostanskoj crkvi u Splitu sestre Družbe službenica milosrđa - ančele 15. prosinca su proslavile blagdan svoje utemeljiteljice Marije Krucifikse di Rose. Misno slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić u suslavlju s fra Lukom Mamićem i tajnikom don Nikolom Mikačićem. Prije misnoga slavlja nadbiskup je zahvalio sestrama na njihovom svjedočenju te im čestitao blagdan utemeljiteljice.

Uvodeći u misno slavlje nadbiskup je istaknuo kako ovo slavlje ima posebno značenje jer je ovo godina s posebnim naglaskom na osobe posvećenoga života i kako vjeruje da majka Marija Krucifiksa želi podsjetiti i ohrabriti sve da vrijeme koje je pred nama bude ono u kojem će svatko iz zajednice pokušati otkriti snagu i žar one karizme koja je nju rodila i ostvarila. U homiliji se nadbiskup osvrnuo na Matejevo evanđelje i događaj kada Isus pita svoje učenike tko je on i kada ga Petar priznaje kao Krista pomazanika, Sina Božjega. Isus Petru obećava da će biti stijena na kojoj će izgraditi Crkvu, ali Isus kasnije naviješta nešto što učenici i Petar ne mogu prihvatiti. On govori da će Sin čovječji u Jeruzalemu trpjeti i da će ga razapeti. Petar odbija te riječi, ne prihvaća ih i ne razumije. Isus tada okreće leđa Petru i ne gleda ga, no nije Petar ovdje bio zao, istaknuo je nadbiskup. "Koliko puta u svome životu ovu logiku primjenjujemo i na sebe u raznim situacijama jer želimo zaštititi sebe da ne patimo, ne trpimo, i mislimo da smo osigurali život, no našli smo prazninu i nezadovoljstvo, jer 'tko želi svoj život izgubiti, nalazi ga, a tko ga želi spasiti, gubi ga.' No kad god smo u svome životu uložili trud, žrtvu, uvijek smo osjetili zadovoljstvo. Ako tražimo i pronalazimo život u stvarima, ne nalazimo ga, već je važno uzeti svoj križ i slijediti Krista i tako ćemo pronaći svoj život." Kazao je kako je ljubav razlog žrtve i križa te da čovjek jedino može osjetiti sreću u ljubavi i darivanju sebe, a ne u stvarima i u radu. Napomenuo je da ovu logiku nije lako shvatiti ni prihvatiti, no kako ima onih, poput Marije Krucifikse di Rose, koji su ovo na zorniji, hrabriji način ostvarili u svome životu. "Razumjela je ovu logiku i evanđeoski humanizam Isus Krista i utjelovljavala ga je u svoj život. Iz ljubavi je radila sve i darivala se u potpunosti. Vidjela je bližnjeg u cjelovitosti, materijalnoj oskudici, bolesti i siromaštvu duha. Ovo su shvatile druge djevojke koje su razumjele nju, a po njoj i Gospodina. Ostavila je svoj trag preko svojih kćeri koje danas žive u cijelom svijetu i niz godina u Splitu." Nadbiskup je u nastavku homilije spomenuo i duhovni testament Marije Krucifikse di Rose u kojem poziva na ljubav i zajednički život i koji je poticaj sestrama za život u zajednici.

Na samom je kraju nadbiskup čestitao sestrama i poželio im da budu radosne redovnice jer "radostan je samo onaj koji ima lice okrenuto prema bratu ili sestri u potrebi, a potrebni smo takvih svjedoka i Crkva i naši vjernici, jer ima puno sjena i puno drugih ponuda koje nisu u skladu s Gospodinovim." (ZA)

Nadbiskup Barišić predvodio zornicu na Pujankama

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić predvodio je misu zornicu 16. prosinca u Župi obraćenja sv. Pavla apostola na Pujankama u Splitu. U suslavlju su bili župnik don Božo Renjić, župni vikar don Domagoj Jelača i nadbiskupov tajnik don Nikola Mikačić.

"Na zornicu donosimo našu žrtvu ranog ustajanja i to unosimo ovdje, a zapravo nosimo sebe, jer svatko od nas je Betlehem", naglasio je na početku misnoga slavlja nadbiskup Barišić i dodao kako na zornicu donosimo svoje nevolje, jade, neizvjesnosti, probleme, poteškoće svoje i drugih. Želimo ići u susret Gospodinu i želimo da dođe u naš život i u našu sredinu. "Svaka sveta misa jest advent, njegov dolazak. On dolazi u riječi i u otajstvu kruha, dolazi sresti se s nama i kad kažemo da nismo dostojni njega, on dolazi. Neka ova misa i ovaj susret bude ostvarenje adventa u otajstvu svete mise."

Napomenuo je kako je advent blagoslovljeno vrijeme kada je potrebno uskladiti riječi i djela, kada je potrebno malo dublje pogledati u svoj život i reći kako ne želim zlo. Dobro treba otkriti i slijediti. "Evo vremena kada trebamo biti sinovi i kćeri, kada trebamo biti kršćani. To je danas problem svakoga od nas, biti ono što jesam. Evo adventa koji nas želi učiniti da se prepoznamo kao sinovi i kćeri, braća i sestre, da otkrijemo bližnjemu sebe na drugi način,

da ga vidim, da mi je stalo do njega, da vidim da i on ima poteškoća, problema, radosti i žalosti", naglasio je nadbiskup. Na kraju je propovijedi istaknuo kako je zornica početak dana kada je još tama, ali kako mi vjerujemo u svjetlo i vjerujemo da isto tako može doći svjetlo i u obitelj da bismo bili braća i sestre, sinovi i kćeri.

Na kraju je misnoga slavlja župnik don Božo Renjić zahvalio nadbiskupu na njegovu dolasku te što je ohrabrio i potaknuo vjernike ove kako bi ovaj advent iskoristili na dobro svoje i svoje obitelji. Zahvalio je i ministrantima koji su u velikom broju došli na zornicu i sudjelovali u zajedništvu. (ZA)

Susret Hrvatskog nadzemlja: "Brak - nije mi priša?!"

U velikoj dvorani Nadbiskupskoga sjemeništa održana je 17. prosinca tribina pod već ustaljenim vodstvom Hrvatskoga nadzemlja. Tema je bila "Brak- nije mi priša". Ovaj je put susret bio nešto drugačiji, naime, predavača nije bilo. Mladi su također i kupovali srećke preko kojih se prikupljao novac za studente slabijeg imovinskog stanja, a sve se to odigralo u suradnji sa splitskim SKAC-om te Volonterskim centrom. Mladima se u ime Hrvatskog nadzemlja obratio Marin Periš koji je kao probleme u današnjim brakovima naveo odgađanje samih brakova te razvode: "Brak nije samo papir jer taj papir svjedoči o nečemu, isto kao i diploma. Ne poštujemo etape ljubavi, a brak je etapa ljubavi u kojoj moramo biti spremni dati sve za osobu koja nam je životni suputnik. Ne razumijemo jezik ljubavi i svi govorimo o terminu vječnosti u najranijim fazama veze" Naglasio je kako nam mediji i pop-kultura serviraju potpuno iskrivljenu sliku o braku i da je za dobar brak jako bitna dobra priprema, odgoj za žrtvu i nesebičnost te samo povjerenje u Boga. Nakon Marina o svojim brakovima posvjedočila su tri bračna para, obitelj Šošić, obitelj Slavić i obitelj Skočić. Svi su svoje veze, a kasnije i brakove prikazali

Bogu te savjetovali mladima da poštuju jedni druge, da ne gledaju samo vanjštinu jer je svaki čovjek gladan ljubavi. Također su savjetovali mladima da žive čistoću. Mladi iz Hrvatskoga nadzemlja pripremili su filmić i izveli dva skeča: "Izbirljivi Adam" koji na humoristočan način prikazuje mušku izbirljivost i strah od vezanja i "Suvremena Marija" prema kojemu bi anđeo Gabrijel danas teško pronašao Mariju zbog ženskog planiranja budućnosti. Na kraju susreta mladi član Hrvatskoga nadzemlja Marino Jakobić otpjevao je dvije pjesme, a cijeli susret pjesmom je animirao VIS "Konkatedrala". Don Mihael Prović, povjerenik Ureda za mlade, na kraju je svima zahvalio, a mladi su nastavili s druženjem u atriju sjemeništa. (DJ)

Božićna poruka nadbiskupa Barišića predstavljena medijima

Splitsko-makarski nadbiskup dr. Marin Barišić susreo se s novinarima te je predstavio svoju božićnu poruku 20. prosinca u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu. U svojoj poruci nadbiskup je stavio naglasak na obitelj. "Betlehemsko Dijete ulazi u našu stvarnost, dijeli s nama sve radosti, neizvjesnosti, poteškoće, neimaštinu, podstanarstvo, odbijanje i prezir sredine koja ga tjera na periferiju Betlehema. Na spomen Isusova rođenja u Betlehemu, kako bismo što bliže pristupili Betlehemskom Djetetu u duhu naše tradicije, kulture i slavlja Božića, činimo u svome domu zamišljenu rekonstrukciju Betlehema. Tu je štala, Josip i Marija, pastiri, ovce, a u jaslama figura maloga Isusa. Dakako, Betlehem je povijesno i geografski važno mjesto, ali za Božić je nešto još važnije: živi Betlehem – obitelj. Božić doziva obitelj, a obitelj Božić. Obitelj je živi Betlehem, ne od statičnih figura, već od dinamičnih odnosa osoba, od krvi i mesa kao i Betlehemsko Dijete. Bog je postao čovjekom, osobom. U središtu Božića je čovjek – obitelj".

Nadalje, nadbiskup Barišić ističe poteškoće s kojima se, poput Isusa i Marije, susreću današnje obitelji: "Kolike li samo sličnosti i prepoznatljivosti Marije i Josipa u današnjima obiteljima! No, obitelj nikada nije bila bez poteškoća, i čini se da je danas najugroženija. Sve je manje novih obitelji, u porastu su urušene i manje je otvorenosti životu. Tolikim majkama 'Marijama' zatvaraju se vrata radnoga mjesta i vrata podstanarstva jer trudne očekuju rođenje svoga djeteta. Toliki 'Josipi', da bi izbjegli opasnost siromaštva i zaštitili svoju obitelj, zbog gospodarskog izgnanstva bježe u 'Egipat'. A znamo da se budućnost domovine gradi od domova obitelji." Naglasio je kako obitelj ima nezamjenjivo mjesto u društvu i u Crkvi te da put budućnosti čovječanstva ide kroz obitelj. "Sva društva, politike i zakonodavstva, gospodarstva, investicije koje ne vide i ne drže do obitelji, nemaju budućnosti. Obitelj nije samo

izvor života i temelj zajedništva, nego ona ima i svoje značajno mjesto u Božjem planu odgoja i spasenja svijeta. Značenje i veličinu obitelji ne možemo iscrpsti anketama niti sociopsihološkim analizama. Obitelj ima svoje bogatstvo sakramentalne, teološke, božanske dimenzije. Samo obitelj može biti izlaz iz posthumanizma ili još gore opasnosti, kako je neki nazivaju, transhumanizma svijeta i društva, s golemim znanjem, ali bez srca i ljubavi; opasnosti gdje bi društvo moglo postati jedna globalna farma."

Nadbiskup se upitao: "Ako nam je obitelj razbijena, manje vitalna i solidarna, kakva nam je budućnost i na kakvom smo uopće putu?" Smatra da je to opravdano pitanje jer neke činjenice se ne mogu prikriti: sve veća nezaposlenost, stanje u kojem mladi ne uspijevaju naći posao, gube ga i oni koji su ga imali, mala ili nikakva primanja tolikih obitelji, krediti – kamate, sve veće i šire siromaštvo. Zaključio je da nije to samo posljedica objektivnih okolnosti, već prije rezultat transformiranog Heroda, neljudskosti, egoizma, nepravde, gramzljivosti, pohlepe, kriminala - malog i organiziranog, zaobilaženje pravih problema, s površnim temama i zabavnim igrama.

Na samom je kraju pozvao sve vjernike da se pridruže Božiću te zaštite obitelj materijalno i moralno. "Obitelj je Božji dar koji rađa čudesne odnose

darovanosti, sebedarja, požrtvovnosti, besplatnosti. Betlehemsko Dijete daruje nam mir koji nas osposobljava na pomirenje, uvodi nas u radost solidarnosti, daje nam srcem vidjeti bližnje u potrebi. Božić se ne zatvara u oazu idealne obitelji, već je čini glasnikom i svjedokom humanosti društva i svijeta. Obitelj je svijet u malom, put i obnoviteljska snaga svih većih zajednica društva i svijeta. Obitelj unosi nove odnose u društvo jer se ona sama ne temelji na dominaciji jačega, već na pažnji i ljubavi prema najpotrebnijima. Savršena, idealna obitelj je utopija. No, u svakom slučaju, obitelj je eu-topos, što znači dobro mjesto, najbolje mjesto, i to ne samo rađanja života i temelja društva, nego i sveto mjesto slavlja Božića.

S molitvom Betlehemskom Djetetu da blagoslovi sve obitelji, društvo i čitav ljudski rod te da svi ljudi dožive ljubav i osjete radost Kristova rođenja, nadbiskup je svima zaželio sretan Božić i blagoslovljenu novu 2015. godinu.

Nakon predstavljanja poruke, nadbiskup je s novinarima ostao u kratkom razgovoru te im darovao knjigu Cristiana Paccinia i Simone Troisi "Rođeni smo i nikada ne ćemo umrijeti", svjedočanstvo Chiare Corbelle Petrillo. (KB)

Nadbiskup Barišić na četvrtu nedjelju došašća u Makarskoj

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić tradicionalno pohodi na četvrtu nedjelju došašća južni dio Splitsko-makarske nadbiskupije. Tako je i ove godine, u nedjelju 21. prosinca, u dvjema makarskim crkvama predvodio svečano euharistijsko slavlje, prvo u crkvi Kraljice Mira, a potom u katedrali sv. Marka. Vjernike obiju župa nadbiskup je podsjetio kako vrijeme adventa otkriva nešto neobično što smo mislili da je nemoguće: "Mislili smo da je nemoguće promijeniti sebe ili nekoga, no vidimo da u ovom vremenu adventa ipak se nešto mijenja. Primjećujemo kako ima više topline, svjetlosti, pažnje i solidarnosti u nama i drugima."

U svojoj homiliji nadbiskup je govorio o ljepoti Božića koji obuhvaća našu čitavu stvarnost i o potrebi ulaska u otajstvo Božića koje je iznenađujuće jer Bog iz ljubavi prema nama postaje čovjekom. No, opasnost je ako se Božić komercijalizira jer ne samo da Božić obuhvaća čovjeka, nego i trgovinu, gospodarstvo jer u ove dane pred Božić kupuje se i prodaje više nego kroz cijelu godinu. Ta stvarnost nas može udaljiti od Božića samo ako ostanemo na toj razini, naglasio je nadbiskup i dodao kako je vrijeme adventa pravo vrijeme da se upitamo koliko Božića ima u našim obiteljima i ima li on mjesta u njoj. "On želi doći u tu svetu stvarnost jer svijet je kakav jest, dobar ili manje dobar, ali on se može mijenjati i preporoditi samo iz temeljne, zdrave stanice, a to je obitelj. Nismo ni svjesni što nam je obitelj. Obitelj je suprotnost ovome svijetu gdje se sve plaća. U obitelji nema dominacije jačega, nego je zajedništvo, uvažavanje, pažnja, ljubav i darovanost. Jedino ovo može unijeti poremećaj u sustav moći, časti, vlasti, konkurencije vladanja, počinjenosti, zarobljenosti i otuđenosti. Zato Isus dolazi i zato je važno da ne bude samo malo bolji stol, nego da doista on bude u našim odnosima, srcima i stavovima kroz našu molitvu, kroz naše življenje i svjedočenje." Pred nama je još koji dan, ali dovoljno vremena da možemo zaroniti u dimenzije Božića, napomenuo je nadbiskup i pozvao obitelji da umjesto jaslica s figurama u njihovim domovima njihove obitelji budu žive jaslice i Betlehem.

Na misnome slavlju u katedrali sv. Marka nadbiskup je krstio Tonija Emanuela Pavlinovića, drugo dijete majke Božice i oca Nikše Pavlinovića. Čestitao im je na krštenju djeteta i poželio da rođenje djeteta prihvate kao Božji dar i vidljivi znak otajstva Božića u njihovoj obitelji. (ZA)

Adventska duhovna obnova redovnica grada Splita i okolice

Tradicionalnu adventsku duhovnu obnovu za redovnice grada Splita i okolice održao je mons. Marin Barišić, splitsko-makarski nadbiskup 21. prosinca u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu. Na obnovi je sudjelovalo oko 180 redovnica iz 16 zajednica u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji te njihov nadbiskupski delegat fra Petar Lubina.

Fra Petar je na početku pozdravio nadbiskupa i redovnice i rekao kako nas "svega tri dana dijele od Božića. Ovoga puta slavimo ga u sklopu Godine posvećenoga života, koja je za nas, po evanđeoskim savjetima Bogu posvećene, posebna prigoda, ali i izazov. Petrov nasljednik i naš brat, koji je posvećen Bogu kao i mi, kako za sebe reče papa Franjo, želi da ovo bude jako vrijeme kako bismo s cijelom Crkvom proslavili dar svoga poziva te kako bismo dali novi poticaj svomu proročkom poslanju. Jer, kako on kaže, naše blistavo svjedočanstvo života bit će poput svjetiljke postavljene na svijećnjak kako bi darovala svjetlo i toplinu svemu narodu Božjem." Kazao je kako u svom apostolskom pismu za Godinu posvećenog života Papa naglašava da su utemeljitelji redovničkih zajednica polazili od Isusova stava kad je vidio narod i sažalio se nad njim te je, vođen tim suosjećanjem, darovao svoju riječ, liječio bolesne, davao kruh, štoviše dao i sam svoj život. Stoga nas Godina posvećenoga života suočava s pitanjem o vjernosti poslanju koje nam je povjereno. "Naše službe, naša djela, naše prisutnosti - odgovaraju li onomu što je Duh tražio od naših utemeljitelja, jesu li prikladni za promicanje tih ciljeva u današnjem društvu i u Crkvi? Ima li nešto što treba promijeniti? Imamo li istu strast za naše ljude, jesmo li im bliski do te mjere da s njima dijelimo radosti i boli, do te mjere da uistinu možemo shvatiti njihove potrebe i dati svoj doprinos kako bi se na njih odgovorilo?" pita Papa. Potom je fra Petar pozvao na trenutak u šutnje i ispit savjesti s molitvom za rast u duhu Evanđelja.

Započinjući duhovni nagovor, nadbiskup je pozdravio sve provincijalke, redovnice i kandidatice svih redovničkih zajednica, a zatim rekao kako "nijedan događaj ne zahvaća u našu stvarnost kao događaj Božića jer taj događaj zahvaća i trgovačke centre i obitelji. To su dvije razine Božića, prva koja obuhvaća trgovinu i darove, a druga dimenzija se odnosi na obiteljsko zajedništvo i druženje. Međutim, te dvije razine ne označavaju pravi smisao Božića, a opasnost je da se i Bogu posvećene osobe uklju-

če u te razine koje donose osjećaj praznine i tuge. Događaj Božića zahvaća i osobe posvećenoga života, to je treća razina", rekao je nadbiskup i nastavio kako je Isus u središtu njihova života. "Ovaj advent je poseban jer je bio početak Godine posvećenog života i sigurno je ostavio traga i pokazao koliko se još može napredovati u duhovnom i zajedničkom rastu. Taj rast je nezamisliv bez Betlehemskoga Djeteta jer je on ušao u našu ljudskost i dolazi svojima, samo je pitanje je li ga njegovi prepoznaju. Utemeljitelji i utemeljiteljice izrasli su iz poznavanja Isusa Krista." Potom je nadbiskup pozvao sestre da u svjetlu karizme upoznaju Isusa ljubeći jedni druge u svojim zajednicama jer je svakom bratu i sestri važno prepoznati Isusa. Ivan Krstitelj se u pustinji oblačio u devinu kožu, hranio se divljim skakavcima i medom, nastavio je nadbiskup, i naglasio kako devina koža simbolizira snagu riječi Božje koja nas može izniјeti iz pustinje života, a skakavci, koji ubijaju zmiju i ona im ništa ne može, simbol su snage i jakosti riječi Božje. Riječ Božja, koja nas štiti i hrani je put za rast u životu u čemu je primjer Blažena Djevica Marija koja je slušala riječ Božju, o njoj razgovarala i odgovorila na riječ Božju: 'Neka mi bude'. Na kraju je nadbiskup zahvalio svim sestrama za prisutnost u gradu i nadbiskupiji i završio riječima molitve da se u svim zajednicama rodi živi Betlehem čestitajući svima Božić i novu godinu.

Sestre karmelićanke su u ime svih redovničkih zajednica uputile nadbiskupu riječi zahvale i uručile poklon, zaželjevši mu blagoslovljen Božić i novu 2015. godinu. Fra Petar Lubina se pridružio zahvalama i čestitkama najavivši nacionalno hodočašće u Mariju Bistricu u Godini posvećenoga života. (FD)

Božićno čestitanje kod nadbiskupa Marina Barišića

Prigodom božićnih i novogodišnjih blagdana, 22. prosinca u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu upriličeno je božićno primanje kod splitsko-makarskoga nadbiskupa Marina Barišića i uzajamna čestitka svećenika, županijskih i gradskih vlasti, predstavnika crkvenih i društvenih ustanova te javnih kulturnih djelatnika.

U ime svećenstva i vjernika Splitsko-makarske nadbiskupije čestitku je nadbiskupu izrazio generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović. "Zahvalni smo dobrom Bogu što nam je podario milost i sreću da Božić slavimo u našoj slobodnoj domovini Hrvatskoj. Nezasluženi je to dar Božje providnosti našem naraštaju. Stoga ćemo svoju zahvalnost nebeskom Ocu najbolje izraziti ako nesebično, pošteno i bez fige u džepu udružimo svoje molitve i snage, napore i žrtve, znanje i sposobnosti kako bi naša domovina bila uistinu dom svim njenim građanima i svim ljudima dobre volje. Nažalost, trenutna situacija, a tu mislim na veliku nezaposlenost, nesigurnost onih koji rade, nedovoljnu zaštićenost obitelji, mala primanja, kao da od naše domovine i doma čine tek tranzitnu postaju iz koje putnici jedva čekaju otići prema svom konačnom - boljem odredištu. No, ne smijemo očajavati. Očaj je đavolska zamka, a Božić je blagdan nade; nade i vjere da je Bog uvijek vjeran svojim obećanjima, da je Bog Emanuel – s nama Bog. Zato odavde, s ovog mjesta i u ovoj prigodi upućujem poziv svim našim sugrađanima i sugrađankama – ne dozvolite ikome da vam ukrade nadu! A svima nama ovdje okupljenima urlam, zaklinjem nas da učinimo sve kako bismo našem narodu vratili nadu, da se ostavimo besmislenih i interesnih podjela koje razaraju nacionalno tkivo. U tom smislu zahvaljujemo svima koji već nesebično rade u tom smjeru. Ipak možemo i moramo još više. Potičemo sve one koji rade na duhovnom i materijalnom boljitku našega društva da ustraju i da se ne boje. A mi im obećavamo svoje molitve da Bog blagoslovi njihova plemenita nastojanja", poručio je mons. Vidović čestitajući prisutnima Božić i novu 2015.godinu.

Božićno druženje svojom čestitkom obogatio je i splitski gradonačelnik Ivo Baldasar koji je istaknuo kako je Božić civilizacijska tekovina i novi početak za sve kulture i vjere. Poželio je da se u vremenu koje dolazi i u godini koja je pred nama, češće prisjetimo Božića i ugođaja obiteljskoga zajedništva. U čestitarskom duhu nastavio je i čelni čovjek Splitsko-dalmatinske županije, župan Zlatko Ževrnja koji je kazao kako nam je Božić i blizina Boga potrebna u ovoj svakodnevici u kojoj je velika nezaposlenost, sve veći broj mladih odlazi u inozemstvo, rastuća je nebriga za branitelje, ugrožene i sve to remeti mir, no iskazao je nadu i vjeru kako će ovo božićno vrijeme potaknuti na sebedarje jer samo tako možemo nasljedovati Isusa u obitelji i u društvu.

Na kraju je svoju čestitku uputio nadbiskup Marin Barišić. Pozdravivši sve nazočne, naglasio je da je Božić utjelovljen u našoj kulturi. Božić se komercijalizira, vidi se to najbolje u ovo predbožićno vrijeme, no istaknuo je kako ima jedna druga razina slavlja Božića, a to je slavlje Božića u obitelji, kada osjećamo toplinu i povezanost i želimo se naći, okupiti zajedno. "Ne znam je li doživljavamo puninu radosti Božića ako imamo samo bogatiji stol, što je potrebno, no ako imamo samo bogatiji stol, ne znam jesmo li shvatili razlog Božića", istaknuo je nadbiskup i dodao kako nas ova razina vodi u Betlehem k jedinstvenom događaju u našoj povijesti, otajstvu gdje čovjek ostaje bez riječi, malen, pred istinom da je Bog čovjekom postao. "Svi mi smo ljudi koji znaju ljubiti, ali mi nismo ljubav. Ovo čudo Betlehema je izraz ljubavi, koju nazivamo caritasom. Ta ljubav, vječni Bog došao je k nama da nas prihvati i da nas učini velikima, sinovima i kćerima u svome sinu." To se događa, naglasio je nadbiskup, u obiteljima i Božić je najprikladnije mjesto za slavlje u obiteljima, Božić i obitelj riječi su istoga značenja. Nastavio je kako je Božić najveća zaštita čovjeka i izvor je humanizma gdje se on doživljava najjače. U obitelji se darujemo u toj pažnji, ljubavi, ohrabrenju, podršci i pozvani smo u njoj otkriti ovaj humanizam da bismo onda mogli vidjeti i proširiti u širem društvenom i kul-

turnom području. Iz ovog iskustva Božića u obitelji potrebno je produžiti s nadom i optimizmom u naše svakodnevlje koje nije jednostavno. "Teške su nam ove godine, ali za Božić nisu teške, jer da je ljubav gledala na uvjete, nikad se ne bi dogodio Božić niti bi Marija i Josip slavili Božić. Božić nema zapreke. Potrebno je iz ove autentičnosti, iz ove humanosti produžiti tu humanost u naše društvo i prepoznati njega u ljudima koje susrećemo i s kojima radimo." Na kraju je nadbiskup istaknuo kako je potrebno ovoga Božića naše obitelji učiniti živim Betlehemom jer, dodao je, "otajstvo je Božića najjače u živim jaslicama, u nama i u članovima naše obitelji." Zaželio je svima blagoslovljen Božić i novu 2015 godinu.

Po završetku čestitanja nadbiskup je sve pozvao na druženje uz prigodni domjenak te je svim nazočnima darovao prigodan dar, knjigu Simone Troisi i Cristiana Paccinia "Rođeni smo i nikada nećemo umrijeti", svjedočanstvo Chiare Corbelle Petrillo. Božićno čestitanje svojim su pjevanjem uzveličali Vokalisti Salone. (ZA)

Polnoćka u splitskoj katedrali

"U radosti božićne noći rođenja Sina Božjega od Djevice Marije nebeski glasnik objavljuje budnim pastirima poruku: "Danas vam se u Betlehemu rodio Krist Gospodin". Braćo i sestre, pridružujući se pastirima pitamo se: "Tko se rodio?" Krist Gospodin! Sâm Bog, u betlehemskom Djetetu k nama dođe – čovjekom posta. Nevjerojatan i čudesan događaj", kazao je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, predvodeći misu polnoćku u splitskoj prvostolnici Sv. Dujma. U koncelebraciji je bilo nekoliko svećenika, mons. Drago Šimundža i katedralni župnik don Tomislav Ćubelić, a misu je izravno prenosio Hrvatski Radio Split i TV Jadran.

U svojoj je propovijedi nadbiskup stavio naglasak na čovjekoljublje Božje i važnost očuvanja obitelji. "Danas Božja ljubav prelazi sve granice, obuhvaća sva vremena i generacije. Zahvaća svakoga od nas, nas i naše danas. Mi se teško nosimo i ne snalazimo u našim danima, ali Krist Gospodin želi tu biti s nama doma. Ova ljubav neće iznevjeriti, već samo iznenaditi - uvijek samo ugodno. Po maloj, svetoj nazaretskoj obitelji ulazi u sve naše obitelji, i u veliku ljudsku obitelj". Ovo danas, istaknuo je nadbiskup ,betlehemske noći ne prelazi u prošlost, jer je rođen Emanuel, Bog s nama i trajno je povezan s nama, u dobru i u zlu. Podsjetio je kako s naše strane može doći do loma, zaborava i ravnodušnosti, no da isto tako Božja ljubav zna kakvi smo i kako nema idealne obitelji. "Da je to čekala i tražila, da je postavljala uvjete, nikada ne bi došla k nama. Bog nas u betlehemskom Djetetu bezuvjetno prihvaća. Betlehemsku štalu i hladnu noć pretvara u pozornicu i izraz svoje ljubavi prema nama. Želi naći dom u našoj obitelji".

Mons. Barišić u nastavku propovijedi je naglasio kako se Bog rodio u obitelji i kako se radost Božića

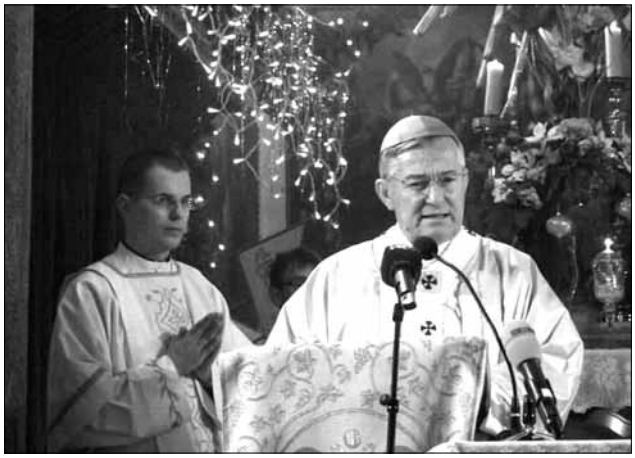
najdublje osjeća u obitelji. Podsjetio je kako Betlehemsko Dijete želi danas biti i odrastati u našoj obitelji, u našem danas, u svim obiteljima svijeta. Bez obzira u kakvim uvjetima živimo, s kakvim poteškoćama i neizvjesnostima se susrećemo, obitelj je, kazao je nadbiskup, doista drugo ime za Božić. Upozorio je kako je Bog čovjekom postao jer želi biti među svojima, među nama u obitelji, u malim znakovima pažnje, ispružene ruke, kako nam želi otvoriti oči i srce da produžimo njegovu ljubav prema bližnjima i da ga prepoznamo u svim ljudima, u onima koji su u poteškoćama, osamljeni, zaboravljeni, prezreni.

Vrativši se na kraju propovijedi obitelji koja je ključ naše budućnosti, potaknuo je roditelje kako u svjetlu Božića otkrivamo radost i prepoznajemo darove ne u kvaliteti stvari, već bogatstvu i daru dragih nam osoba: supruge, supruga, djece, roditelja, djedova, baka, braće, sestara i pozvao "Tko može bolje od vas, oče i majko, svjedočiti otajstvo Božića. Vi ste znak i blizina Božje nježnosti i ljubavi svojoj djeci, ljubavi koja se ne kupuje, već svakodnevno dariva. Obitelj rađa i čuva čudesne odnose dara, sebedarja, požrtvovnosti, besplatnosti. Radost Božića ne zatvara se u obiteljsku oazu, već je čini glasnikom i svjedokom humanosti društva i svijeta. Božje čovjekoljublje je najsnažnija zaštita čovjeka. Zato božićni pogled betlehemskog Djeteta u obitelji iz nje, i po njoj, prelazi u novi pogled prema svim ljudima. Samo božićna obitelj može unijeti nove humane odnose u naše društvo jer se obitelj ne temelji na dominaciji jačega, nego na ljubavi, pažnji, sebedarju".

Čestitajući Božić i betlehemskim svjetlom obasjanu i blagoslovljenu Novu 2015. godinu, nadbiskup Barišić je pozvao vjernike da otvore srca, domove i obitelji da "mirom Mlado Sunce s visine obasja sve njihove dane". Brojni okupljeni vjernički puk je, uz Mješoviti prvostolni zbor sv. Dujma pod ravnanjem kapelnika splitske prvostolnice mo. Šime Marovića, pjevao božićne pjesme i tako uzveličao ugođaj i svetost Badnje noći. (ZA)

Svečenim misnim slavljem u splitskoj prvostolnici proslavljen Božić

U svim splitskim crkvama Božić je proslavljen

mirno i dostojanstveno. Svečano bogoslužje u katedrali sv. Dujma predslavio je nadbiskup Marin Barišić zajedno s katedralnim župnikom don Tomislavom Ćubelićem. U propovijedi nadbsikup je naglasio kako je Božić došao k nama po svetoj maloj nazaretskoj obitelji. "On, izvor svega stvorenoga, iz nebeske obitelji Presvetog Trojstva uđe u zemaljsku obitelj, izvor života i temelj društva i svijeta. Kuca na vrata naše obitelji. Dijeli s nama naše poteškoće, nezaposlenost, siromaštvo, odbačenost, bolest, neuspjeh. Dijeli s nama i anonimnost, život bez aplauza, nagrada i priznanja, život kojemu jedino obitelj može biti sigurnost, zaštita, uvažavanje i prihvaćanje". U nastavku nadbiskup je dodao kako obitelj nikada nije bila bez poteškoća i kako se čini da je danas najugroženija i sve je manje novih obitelji, umnažaju se obiteljske poteškoće i izazovi, sve je manje otvorenosti životu.

"Put budućnosti čovječanstva ide kroz obitelj, no ako nam je obitelj razbijena, manje vitalna i solidarna, kuda idemo? Ako je obitelj bez posla, primanja, doma, ako su mladi bez mogućnosti zaposlenja i osnivanja svoje obitelji, kakva nam je budućnost? Je li nam budućnost u svjetlu dinamike početka, stvaranja i praska betlehemskog svjetla u noći, ili na putu opasnog urušavanja i gašenja na kome nema života i budućnosti?" Nadbiskup se u homiliji dotaknuo i predsjedničkih izbora i izrazio žaljenje što su u vremenu blagdanskog ozračja, ali je naglasio da, ako programi kandidata i kandidatkinje izviru iz programa betlehemskog Djeteta i njegove obitelji, tu vide svoj izvor i početak, onda s pravom su blizu Božića.

"Nije dovoljno kritizirati stvarnost i misliti da se ništa ne može promijeniti u korist života i humanije budućnosti društva. Neizlaskom na izbore ostajemo ne samo nemoćni, indiferentni, već bježimo iz stvarnosti života. Listić i olovka su uvijek, simbolično rečeno, svojevrsna praćka malog Davida u našoj ruci. I izlazak na izbore znak je da smo Njegovi i ujedno

poziv Njemu da dođe k svojima", kazao je na kraju nadbiskup Barišić.

Svečano euharistijsko slavlje svojim pjevanjem božićnih pjesama uzveličao je katedralni zbor pod ravnanjem mo.Šime Marovića i uz orguljašku pratnju s. Mirte Škopljanac Mačina. (ZA)

Nadbiskup Barišić na Božić posjetio splitski zatvor

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić već tradicionalno slavi Božić sa zatvorenicima splitskog zatvora Bilice. U kapelici sv. Josipa Radnika predvodio je euharistijsko slavlje u koncelebraciji s don Anđelkom Dukićem, župnikom župe sv. Spasa na Mejašima i župnim vikarom don Matom Munitićem. "Božić slavimo u ovim prostorima gdje ima najmanje razloga za radovati se, no vjerujem kad bi imali mogućnosti izabrati, ne bi izabrali ovo mjesto koje ipak ima svoje simbolično i stvarno značenje", rekao je na početku propovijedi nadbiskup Barišić.

Nastavio je kako se može reći da je čitav ljudski rod u odnosu prema Bogu prekršitelj, kriminalan i nije i nema razloga da On dođe i postane čovjekom. "Mogao je postavljati uvjete, ali ih nije postavio jer mi znamo ponekad biti dobri i plemeniti. Bog je bezuvjetna ljubav i prihvaća nas onakve kako jesmo. Možda je ovo mjesto nije samo stvanost, nego simbolika i razlog njegovog dolaska u ovaj svijet. Noćas slaveći ponoćku s pastirima smo na svoj način bili pred otajstvom Betlehemskog djeteta". Nismo samo stvorenja nego imamo dostojanstvo djece Božje napomenuo je nadbiskup i kazao kako svako u sebi nosi nešto značajno, no ranjeno. "Bog nam je dao veliki dar, život, no dao nam je i srce u kojem je sadržana Božja ljubav. Dao nam je razum i misao da možemo prijeći ograničeno, vidljivo u nama i doći do njega. Eksplozija njegove ljubavi nije samo u stvaranju nego u njegovom silasku među nas kad je čovjekom postao iz ljubavi prema nama", kazao je nadbiskup.

U nastavku propovijedi upozorio je na veličinu i važnost Božića. "Božić ne možemo iscrpsti, nego

ga tek malo naslutiti i zato Božić nije samo jedan dan. On je trajno prisutan i on kuca, želi ući u život, obitelj i društvo, no svatko ima svoju težinu, gorčinu i ima svoju povijest, ranjenost i lako je skliznuti", naglasio je nadbiskup. "Ništa nas nebi trebalo i smjelo slomiti i spriječiti ni ovi zidovi, ograničenost u nastojanju, u trudu razvoja čovjeka. Ova želja i volja, ova ozbiljnost u svakome ne može i ne smije biti poražena nikakvim uvjetima ni okolnostima. Nije lako i sam se ne može, ali u dijalogu s Božićem se može". Na završetku euharistijskoga slavlja, nadbiskup je podijelio prigodne poklone i svima čestitao Božić i sretnu i blagoslovljenu Novu godinu, zaželjevši im da sjaj Božića i prasak Božje ljubavi budu temelji budućnosti kako osobne, obiteljske tako i društvene. (ZA)

Blagdan sv. Stjepana na splitskom Sustipanu

Već tradicionalno i ove godine župljani Meja i splitski vjernici, sudjelovali su na svečanoj misi na blagdan sv. Stjepana prvomučenika, 26. prosinca u crkvi na starom splitskom groblju Sustipan na Mejama, podno južnih padina Marjana. Blagdansko euharistijsko slavlje predvodio je splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, u suslavlju s fra Žarkom Relotom, župnikom splitskih Meja.

Crkva Sv. Stjepana na starom sustipanskom groblju, sagrađena je na ostacima temelja samostanske crkve srednjovjekovne benediktinske opatije. Benediktinci su u 11. st. posvetili tu crkvu sv. Stjepanu prvomučeniku, prepoznavši njegovu veliku vjero-

vjesničku ulogu te slijedeći ga kao vjerni i hrabri svjedoci Božića i Radosne vijesti na ovim prostorima u tom dobu. U svjetlu proslavljenoga Božića i rođenja Bogočovjeka, nadbiskup je propovijed temeljio na čudesnosti rađanja Betlehemskog Djeteta te na njegovoj bezuvjetnoj ljubavi prema čovjeku zbog koje je postao čovjekom.

"Dugo se pripremamo za Božić i nijedan događaj toliko ne animira sve razine našega života, kao ovaj. Nema polja koje nije zahvaćeno adventskom Božićnom pripremom", rekao je na početku propovijedi nadbiskup Barišić i u nastavku se upitao što sada dolazi i je li ova velika priprema, dinamika, prepoznaje, prima, zadržava i utjelovljuje Božić ili je on jedan dan pozornice, malo pjesme i emotivnosti poslije koje sve pada u zaborav. Nastavio je kako naša stvarnost, poremećeni odnosi, slika svijeta u kojem živimo, svakodnevne vijesti, događanja, sve govori da ovaj svijet nije baš ugodan, topao, nego hladan i grub. U ovaj svijet, dodao je nadbiskup, bezuvjetno iz ljubavi prema čovjeku dolazi Božić koji je toliko velik da ga ne možemo slaviti jedan dan i zato pokušavamo prodrijeti u te dubine i širine beskrajne milosrdne ljubavi Božje. Odmah poslije Božića, Crkva slavi sv. Stjepana prvomučenika i iz ove emotivnosti prelazimo u konkretnu stvarnost i zar ovaj prijelaz nije previše grub i ne čini li nam se da ovaj događaj blagdan sv. Stjepana ne ignorira Božić?" potaknuo je na razmišljanje nadbiskup Barišić. Pojasnio je kako se upravo Božić, Božja ljubav zbog koje nam se bezuvjetno dao želi utjeloviti.

"Sv. Stjepan svojim svjedočenjem, odgovornim životom najbolje utjelovljuje Božić. On je dao način, model, put, stil življenja Božića, svjedočenje Božanske ljubavi u ljudskoj grešnosti i ograničenosti". Kazao je kako primjerom sv. Stjepana možemo svjedočiti Božić u svakodnevlju, u obitelji, na radnom mjestu, da živimo odgovorno i malim gestama pažnje, ohrabrenja svjedočimo otajstvo Božića i mijenjajmo stvarnost, donosimo više svjetla, topline i više života. "Bez ovoga svijet ne može imati budućnost", kazao je na kraju propovijedi nadbiskup Barišić.

Svečano misno slavlje svojim pjevanjem uveličao je mješoviti župni zbor. Riječ zahvale nadbiskupu, zboru i svima koji su uzveličali slavlje, uputio je župnik fra Žarko Relota te pozvao sve na prigodni domjenak koji su pripremili župljani.

Nadbiskup se nakon mise zadržao u razgovoru s vjernicima, čestitao im blagdane, ali i imendan svima onima koji nose ime ovoga sveca. (ZA)

Božićni koncert u splitskoj prvostolnici

U nedjelju 28. prosinca u splitskoj prvostolnici sv. Dujma Mješoviti prvostolni zbor Svetoga Dujma održao je božićni koncert. Uz božićne napjeve sa otoka Šolte, Murtera i Hvara, pučkih napjeva iz Bačke na programu su se našla djela srednjovjekovnih i domaćih glazbenih majstora . Izvedena je i "Molitva malom Isusu" te "Slava Bogu na visini" don Šime Marovića voditelja prvostolnog zbora. Solisti su bili Marija Bubić-Jaman (sopran), Bruno Klein (tenor) Josip Alajbeg (bariton) Za orguljama je bila mo. s. Mirta Škopljanac-Mačina. (ZA)

Misa zahvalnica na Staru godinu u splitskoj prvostolnici

U subotu 31. prosinca u splitskoj katedrali Sv. Dujma splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić predslavio je svečano euharistijsko slavlje na spomendan sv. Silvestra. Misa zahvalnica na kraju svjetovne godine prigoda je da se analizira sve što se kroz proteklo vrijeme dogodilo kako na osobnom tako i na društvenom planu. Obraćajući se okupljenim vjernicima, biskup Barišić je spomenuo kako je ova godina obilježena tragidičnim događajima. Podsjetio je na stradanja u Siriji, Irak, Iranu, Africi, na velike poplave koje su zahvatile našu domovinu, no ukazao je i na značajnija događanja u Crkvi i Splitsko-makarskoj nadbsikupiji .

"Gospodin nam je dao dar, vrijeme da ga na neki način ostvarimo. Vjerujem da smo to pokušali odgovorno živjeti pored ograničenosti, uza sve probleme poteškoće, izazove, našu grešnost i površnosti. Zato je na kraju godine puno pitanja, izazova ali i povjerenja", istaknuo je nadbiskup i potaknuo da preispitamo savjesti da bi mogli pročišćeni, iskreno prihvatiti dar novog vremena. Na kraju mise katedralni zbor predvodio je pjevanje zahvalnog himna Te Deum. (ZA)

Božićne jaslice u Nadbiskupiji

KRONIKA OCA NADBISKUPA

(1. listopada – 31. prosinca 2014.)

LISTOPAD

1. 10.

* KBF, predvodio euharistijsko slavlje na početku nove akademske godine

1. – 2.10.

* Hvar, sudjelovao na proslavi sv. Stjepana

4. 10., sv. Franjo Asiški

* Split – Lovret, predvodio euharistijsko slavlje povodom stote obljetnice prisustva Školskih sestara franjevki u Splitu

5. 10., XXVII. nedjelja kroz godinu

* Seget Donji, predvodio procesiju i svečano euharistijsko slavlje povodom svetkovine Gospe od Ružarija i 450. obljetnice utemeljenja Segeta

6. 10.

* Split – sjemenište, predvodio euharistijsko slavlje i sudjelovao na otvorenju nove sezone Katoličke malonogometne lige (KMNL)

8. 10.

* Split – sjemenište, posjetio odgojitelje i pitomce splitskoga sjemeništa, te predvodio euharistijsko slavlje u sjemenišnoj kapelici

9. 10.

* Split – katedrala, predvodio euharistijsko slavlje za sudionike VIII. Međunarodnoga znanstvenog simpozija crkvenih pravnika

16. 10.

* Split – Studentski dom "Kampus", predvodio euharistijsko slavlje i zaziv Duha Svetoga povodom početka nove akademske godine

17. 10.

* Split – Sustipan, predvodio euharistijsko slavlje povodom 200. obljetnice izgradnje crkve

18. 10., sv. Luka

* Trnbusi – predvodio procesiju i svečano euharistijsko slavlje povodom proslave sv. Luke i 100. obljetnice župne crkve
* Kocunar – predvodio euharistijsko slavlje i procesiju povodom proslave sv. Luke i 20. obljetnice osnutka župe

19. 10., XXIX. nedjelja kroz godinu

* Split – Visoka, predvodio euharistijsko slavlje i blagoslovio nove orgulje, te sudjelovao na kolaudaciji

21. – 23. 10.

* Zagreb – sudjelovao na XLIX. plenarnom zasjedanju HBK-a

23. – 24. 10.

* Split – KBF, sudjelovao na XX. međunarodnom teološkom simpoziju

26. 10., XXX. nedjelja kroz godinu

* Split – Katedrala, predvodio svečano euharistijsko slavlje za sudionike prve volonterske akcije "72 sata bez kompromisa" u organizaciji Studentskoga katoličkog centra u Splitu (SKAC_St)

STUDENI

1. 11., Svi sveti

* Split - Lovrinac, predvodio svečano euharistijsko slavlje, te procesiju i obrede kod središnjega križa

2. 11.

* Vidonje, na Spomen svih vjernih mrtvih predvodio euharistijsko slavlje

5. 11.

* Ordinarijat, predsjedao susretu svećenika cetinskoga dekanata

8. 11.

* Metković, predvodio sprovod pokojnoga don Fabijana Veraje

9. 11., Posveta lateranske bazilike

* Čaporice, posvetio obnovljenu župnu crkvu

14. 11.

* Trogir – katedrala, predvodio svečanu procesiju i predsjedao svečanim euharistijskim slavljem povodom svetkovine sv. Ivana Trogirskog, zaštitnika grada

15. 11.

* Mlinište – predsjedao euharistijskim slavljem za pokojne roditelje

17. 11.

* Ordinarijat, primio kandidate za sveti red đakonata

18. 11.

* Split – Vukovarska ulica, prisustvovao paljenju svijeća i molitvi u spomen na pad grada Vukovara
* Konkatedrala, predsjedao euharistijskim slavljem prigodom obljetnice pada Vukovara

19. 11.

* Ordinarijat, primio predsjedništvo Matice hrvatske
* Ordinarijat, primio stipendiste Caritasa i uručio im stipendije

20. 11.

* Ordinarijat, primio katehiste Neokatekumenskoga puta
* CBS, predvodio euharistijsko slavlje prigodom ispovijesti vjere i obećanja kandidata za đakonat, te uručio darove kandidatima

21. 11.

* Split – Gospa od Zdravlja, predvodio svečano euharistijsko slavlje
* Makarska – sv. Marko, predvodio svečanu procesiju i euharistijsko slavlje prigodom svetkovine sv. Klementa, zaštitnika grada

22. 11.

* Ordinarijat, predsjedao redovitom sjednicom Prezbiterskoga vijeća

23. 11., Isus Krist – Kralj svega stvorenoga

* katedrala, predsjedao svečanim euharistijskim slavljem tijekom kojega je podijelio sveti red đakonata petorici bogoslova – trojici dijecezanskih na naslov Splitsko-makarske nadbiskupije i dvojici franjevaca provincije Presvetog Otkupitelja

24. – 28. 11.

* Rim, na službenom putovanju tijekom kojega se susreo s papom Franjom na općoj audijenciji

29. 11.

* Ordinarijat, predsjedao redovitom sjednicom Pastoralnoga vijeća
* Split – Dobri, samostan sestara Službenica milosrđa (ančela), predvodio bdijenje uoči otvaranja Godine posvećenog života

30. 11., Prva nedjelja došašća

* Split – Varoš (sv. Manda), predsjedao euharistijskim slavljem

PROSINAC

3. 12.

* Sinj – sudjelovao u adventskoj duhovnoj obnovi svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije

6. 12., sv. Nikola

* Trogir – samostan sv. Nikole, predvodio svečano euharistijsko slavlje u sklopu proslave 950. obljetnice utemeljenja ženskoga benediktinskog samostana

7. 12. Druga nedjelja došašća

* Split, Trstenik – predvodio euharistijsko slavlje
* Split, Mejaši – predvodio euharistijsko slavlje i krstio petoro djece

8. 12. Bezgrješno začeće BDM

* Split, CBS – predvodio svečano euharistijsko slavlje povodom svetkovine zaštitnice CBS-a i nazočio popodnevnoj svečanoj akademiji

9. – 10. 12.

* Zagreb, sudjelovao na izvanrednom plenarnom zasjedanju HBK-a
* Zagreb, sudjelovao na stalnom zasjedanju HBK-a
* Zagreb – Mirogoj, posjetio grob prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana

11. 12.

* Split, Škrape – slavio svetu misu zornicu

12. 12.

* Kaštel Gomilica - slavio svetu misu zornicu
* Split, Zgrada FESB-a - sudjelovao na proslavi Dana Sveučilišta

13. 12., sv. Lucija

* Kaštel Lukšić – slavio svetu misu zornicu

15. 12.

* Split, samostan sestara Družbe službenica milosrđa (ančele) – predvodio euharistijsko slavlje povodom blagdana utemeljiteljice sv. Marije Krucifikse di Rosa

16. 12.

* Split, Pujanke – slavio svetu misu zornicu

18. 12.

* Split, Spinut – slavio svetu misu zornicu

19. 12.

* Split, Pojišan – slavio svetu misu zornicu

20. 12.

* Ordinarijat - predstavljanje Božićne poruke i susret s medijskim djelatnicima

21. 12. Četvrta nedjelja došašća

* Makarska - predvodio svečana euharistijska slavlja u Župi Kraljice Mira te u konkatedrali sv. Marka
* Split, Gospa od Zdravlja - predvodio duhovnu obnovu za časne sestre grada Splita

22. 12.

* Ordinarijat - božićno primanje i čestitanje za vjernike te političke, kulturne i društvene djelatnike Grada i Županije

23. 12.

* Ordinarijat - sveta misa i susret s djelatnicima Ordinarijata

24. 12. Badnji dan

* Svećenički dom – posjetio umirovljene i bolesne svećenike

25. 12., Rođenje Gospodinovo

* Katedrala, predvodio svečanu svetu misu polnoćku s pjevanom službom čitanja
* Katedrala, predvodio svečanu danju misu
* Split – zatvor, predvodio euharistijsko slavlje za osobe lišene slobode

26. 12., sv. Stjepan Prvomučenik

* Split – samostan Kćeri Božje ljubavi, predvodio euharistijsko slavlje i susreo se sa samostanskom zajednicom
* Split – Sustipan, predvodio svečano euharistijsko slavlje

28. 12., Sveta obitelj Isusa, Marije i Josipa

* Split – Sukoišan, predvodio svečano euharistijsko slavlje

31. 12.

* Katedrala, predvodio svečano euharistijsko slavlje kao zahvalnicu za proteklu građansku godinu

Milostinja Nedjelje Caritasa 2013.

ŽUPA	IZNOS
Aržano	1.630,00
Baćina	*v. Plina-Stablina*
Bagalović	2.000,00
Bajagić	650,00
Bast – Baška Voda	4.140,00
Biorine	258,30
Bisko	700,00
Bitelić	824,00
Blato n/C	600,00
Borovci	*v. Metković - sv. Nikola*
Brela Donja	10.000,00
Brela Gornja	350,00
Brist	600,00
Budimiri	52,80
Cista Provo	4.000,00
Cista Velika	2.061,00
Čaporice	1.097,00
Desne	800,00
Dicmo Donje	2.300,00
Dicmo Gornje	-
Dobranje – Bijeli Vir	1.000,00
Dobranje Imotsko	1.217,00
Donje Selo	420,00
Donji Dolac	550,00
Drašnice	800,00
Drvenik Makarski	375,00
Drvenik Trogirski	1.000,00
Dubrava	3.000,00
Duće	5.400,00
Dugi Rat	6.600,00
Dugopolje	4.560,00
Dusina	3.000,00
Gala – Gljev	1.810,00
Gata	2.840,00
Gornje Selo	1.100,00
Grab	1.260,00

ŽUPA	IZNOS
Grabovac	-
Gradac	800,00
Grohote	1.640,00
Hrvace	6.452,00
Igrane	1.000,00
Imotski	8.800,00
Jesenice	10.000,00
Kamen	7.020,00
Kaštel Gomilica	9.500,00
Kaštel Kambelovac	7.640,00
Kaštel Lukšić	7.000,00
Kaštel Novi	9.000,00
Kaštel Stari	5.386,00
Kaštel Sućurac	8.200,00
Kaštel Štafilić	8.250,00
Katuni-Kreševo	-
Klis	2.650,00
Komin	3.500,00
Konjsko	600,00
Koprivno	*v. Konjsko*
Kostanje	8.000,00
Košute	2.050,00
Kotlenice	500,00
Kozica	150,00
Krstatice	400,00
Kučine	1.950,00
Kučiće	1.110,00
Lokvičići	-
Lovreć	1.800,00
Makar – Kotišina	*v. Makarska -sv. Marko*
Makarska – sv. Marko	10.300,00
Makarska – K. Mira	10.296,00
Maslinica	*v. Gornje Selo*
Medov Dolac	400,00
Metković – Sv. Ilija	9.250,00
Metković – Sv. Nikola	3.500,00

ŽUPA	IZNOS
Mravince	3.100,00
Muć Donji	400,00
Muć Gornji	3.000,00
Neorić	-
Nova Sela n/C	700,00
Nova Sela – Neretva	*v. Metković - sv. Nikola*
Okruk	2.340,00
Omiš	5.100,00
Opuzen	8.000,00
Orah	500,00
Ostrvica	-
Otok	1.500,00
Otrić-Struge	2.500,00
Plina-Stablina	750,00
Ploče	1.000,00
Podaca	237,00
Podbablje	2.200,00
Podgora	2.500,00
Podgrađe	1.000,00
Podstrana	12.300,00
Poljica Imotska	2.460,00
Poljica Vrgorska	600,00
Potravlje	1.220,00
Priko-Omiš	2.946,00
Proložac	2.000,00
Prugovo	-
Radun	2.688,50
Rašćane	-
Ravča	840,00
Ričice	-
Rogotin	1.700,00
Rogoznica	4.000,00
Ruda	3.660,00
Runović	2.400,00
Seget	3.000,00
Sinj	4.700,00
Sitno Gornje	*v. Dubrava*
Sitno Donje	4.070,00
Slatine	3.600,00
Slime	1.100,00

ŽUPA	IZNOS
Slivno Imotsko	1.000,00
Slivno Ravno - Vlaka	4.000,00
Solin – Gospa od Otoka	23.000,00
Solin – Sv. Kajo	-
Solin – Sol. mučenici	6.680,00
Split – Brda	6.500,00
Split – Dobri	11.310,00
Split – Katedrala	4.160,00
Split – Kman	20.000,00
Split – Kocunar	5.800,00
Split – Konkatedrala	11.500,00
Split – Lovrinac	13.461,00
Split – Lučac	6.500,00
Split – Manuš	3.500,00
Split – Mejaši	14.197,00
Split – Meje	4.000,00
Split – Mertojak	11.000,00
Split – Neslanovac	8.630,00
Split – Pojišan	6.040,00
Split – Poljud	4.030,00
Split – Pujanke	8.648,00
Split – Ravne Njive	4.600,00
Split – Sirobuja	3.700,00
Split – Spinut	2.300,00
Split – Sućidar	26.140,00
Split – Sukoišan	13.270,00
Split – Škrape	10.000,00
Split – Trstenik	14.000,00
Split – Veli Varoš	-
Split – Visoka	10.000,00
Srednje Selo	310,00
Srijane-Dolac Gornji	650,00
Srinjine	1.000,00
Staševica	810,00
Stilja	760,00
Stobreč	5.000,00
Strizirep	950,00
Strožanac	6.450,00
Studenci	1.360,00
Svib	1.720,00

ŽUPA	IZNOS
Svinišće	200,00
Tijarica	5.470,00
Trilj	5.000,00
Trnbusi	*v. Srijane-D. Gornji*
Trogir – G. od Anđela	2.100,00
Trogir – Sveti Jakov	1.500,00
Trogir – Sveti Lovro	11.100,00
Tučepi	4.008,00
Tugare	1.100,00
Turjaci	2.105,00
Ugljane	1.000,00
Veliko Brdo	1.150,00
Vid	2.650,00
Vidonje	700,00
Vinišće	3.500,00
Vinjani	2.120,00
Vojnić – Gardun	780,00
Voštane – Rože	1.000,00

ŽUPA	IZNOS
Vranjic	4.945,00
Vrgorac	-
Vrlika	2.270,00
Vrpolje – Čačvina	600,00
Zadvarje	550,00
Zagvozd	1.000,00
Zaostrog	800,00
Zasiok	*V. Bitelić*
Zavojane	300,00
Zelovo	350,00
Zmijavci	2.900,00
Zvečanje	-
Žedno	1.300,00
Žeževica	1.100,00
Živogošće	-
Žrnovnica	2.000,00
Župa Biokovska	-

* Svetište Vepric - 1.700,00 kn
* Samostan sv. Dominik - 826,80 kn

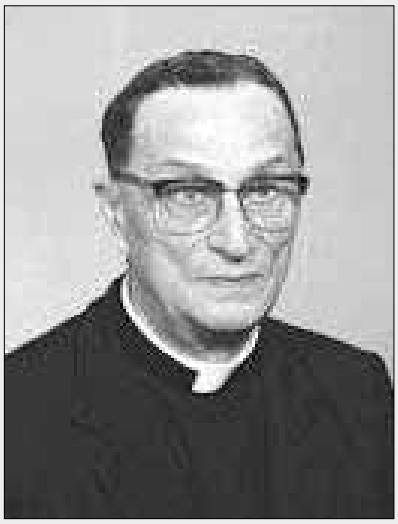
Tablicu uredila: Sonja Maleš

Zahvaljujemo svim župnicima koji uredno ispunjavaju svoje pastoralne obveze.

NAŠI POKOJNICI

Mons. Fabijan Veraja
(1923. — 2014.)

IN MEMORIAM

Mons. Fabijan Veraja, sin Ivana Veraje i Danice rođ. Šunjić, rodio se 20. siječnja 1923. u Metkoviću. Osnovnu školu pohađao je u rodnome gradu, a gimnaziju s maturom u Biskupskome sjemeništu u Splitu. Filozofsko-teološki studij započeo je u Đakovu 1941. godine jer to u Splitu nije bilo moguće zbog ratne situacije i talijanske okupacije. Pred prodorom partizana, 14. travnja 1945. svi bogoslovi su napustili Đakovo. Kratko su se zadržali u Zagrebu i onda su 6. svibnja krenuli na put u nepoznato prema Sloveniji i Austriji. U posljednji trenutak Veraja je promijenio svoj plan u Sloveniji i krenuo prema Italiji. To mu je spasilo život od sigurne smrti. Sve te događaje kasnije će opisati u autobiografskoj knjizi "Putovima providnosti". Zajedno s nekoliko drugih bogoslova stigao je u Rim, u Zavod sv. Jeronima 5. lipnja 1945. Zavod sv. Jeronima nije bio za bogoslove pa je Veraja s drugim bogoslovima smješten u Irski kolegij koji je bio otvoren za klerike i svećenike koji nisu imali smještaja u drugim crkvenim ustanovama. Studij je nastavio na Papinskome Gregorijanskome sveučilištu.

Za svećenika Splitske i Makarske biskupije zaređen je u Rimu u bazilici Santi XII Apostoli, 19. srpnja 1947. Sutradan je slavio Mladu Misu u Kalistovim katakombama pored groba sv. Fabijana. U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 1947. do 1959. s prekidom studija 1948. do 1952. zbog slaboga zdravlja. Nakon ređenja nastavio je studij teologije na Gregoriani. Doktorirao je 18. prosinca 1956. s tezom *Le origini della controversia teologica sul contratto di censo nel XIII secolo.* Magisterij iz kanonskoga prava položio je na Papinskome lateranskom sveučilištu 1962. Dok je boravio u Zavodu sv. Jeronima pastoralno je pomagao u više župa i ustanova. Od 1959. do 1979. bio je kapelanom u rimskome "Istituto dell'Assunzione". Predavao je osnovno moralno bogoslovlje u rimskome novicijatu sestara Asumpcionistkinja (1956-1958). Od 1957. do 1961. predavao je vjeronauk u liceju sestara Ančela u Rimu. Godine 1961. primljen je u "Kongregaciju obreda" i time je definitivno ostao na službi u Rimu. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 7. prosinca 1981. godine podtajnikom Kongregacije za proglašenje svetima i na toj službi je ostao do odlaska u mirovinu 1993. godine.

Pok Fabijan Veraja je bio izrazito plodan znanstveni radnik. Najviše radova, knjiga i stručnih članaka, objavio je na talijanskome i latinskome jeziku a neka su mu djela prevedena na više jezika. I nakon odlaska u mirovinu posvetio se pisanju. Tako je među ostalim napisao "pozicije" za proglašenje blaženim i svetim bl. Ivana Merza i bl. Miroslava Bulešića. U lipnju ove godine Zavod sv. Jeronima objavio je njegovu posljednju knjigu "Nikola Moscatello. 'Uspomene' u svijetlu dokumenata". (*mons. Jure Bogdan)*

Pogreb mons. Fabijana Veraje

Svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Fabijan Veraja ispraćen je na posljednji počinak u subotu 8. studenog u rodnoj župi sv. Ilije u Metkoviću. Sprovodnu misu predvodio je splitsko-makarski nadbiskup i mtropolit Marin Barišić u koncelebraciji s dubrovačkim biskupom Matom Uzinićem, šibenskim biskupom Antom Ivasom, naslovnim nadbiskupom ninskim i apostolskim nuncijem pri Svetoj stolici Martinom Vidovićem, generalnim vikarom splitsko-makarske nadbiskupije Miroslavom Vidovićem i pedesetak svećenika, a uz sudjelovanje bogoslova, redovnica, obitelji, prijatelja, mještana rodne župe i članova hrvatske zajednice iz Rima, gdje je mons. Fabijan Veraja vršio svoju svećeničku službu kao duhovnik, profesor i dotajnik Kongregacije za proglašenje svetih.

Pozdravivši okupljene, nadbiskup Barišić izrazio je ljudsku i kršćansku sućut svima, a posebno obitelji pokojnika. Prisjetivši se ukratko životnog puta pokojnika mons. Barišić je rekao kako je život pokojnika bio obilježen dvostrukom nostalgijom, za zemaljskom domovinom Hrvatskom i nebeskom Domovinom. Daleko od domovine slušao je vijesti i pratio događaje u onim teškim vremenima komunističke diktature, ali isto tako, kao vjernik, razmišljao je i živio u radosti nade naše nebeske Domovine. "U svom testamentu, don Fabijan zahvaljuje Bogu na darovima kojima ga je obdario, prije svega na daru vjere i na daru svećeništva u kome je doživio časove najdublje duhovne sreće. Zahvalan je tolikima koji su utkali sebe i svoju ljubav u njegov život. No, njegov život trajno su obilježili toliki mučenici i svjedoci, blaženici i sveci hrvatskog naroda, kao i univerzalne Crkve. Te Kristove svjedoke ljubavi, prijatelje Boga i čovjeka, don Fabijan je ne samo proučavao i osvjetljavao njihove korake na putu do oltara, već je i sam na istom Kristovom putu nastojao hoditi njihovim stopama. U malim svakodnevnim stvarima, trudio se je biti odgovoran, postojan, pravedan, skroman, duhovan; u svojim stavovima bio je jasan i nadasve istinoljubiv. Nije volio površnost, spletkarenja i ogovaranja. Znao je razlučivati grješnika od grijeha. Poštivao je sugovornika. Znao je šutjeti i slušati. Bio je vrlo zanimljiv u svojim stavovima i razmišljanjima koja su izlazila iz duboke teološke i široke kulturne naobrazbe, a iznad svega obilježena osobnom ljubavlju prema Crkvi i svom narodu. Njegova istinoljubivost i poštenje očitovala se i u dobronamjernoj kritici i hrabrosti i pred onim autoritetima pred kojima su neki znali kaditi i laskati. I po tome je mons. Fabijan bio različit, uvažen i poštivan", naglasio je nadbiskup Barišić i istaknuo kako Splitsko-makarska nadbiskupija, cijela metropolija kao i Crkva u Hrvata mogu biti ponosne na uzoran i bogat svećenički život pokojnog mons. Fabijana Veraje koji je svojim životom i djelovanjem zadužio sve u Crkvi i domovini Hrvatskoj, a naročito svoj Metković i dolinu Neretve. "Dragi don Fabijane, vjerujemo da je Gospodin rado uslišao tvoju želju i za nebeskom Domovinom. U toj vjeri i nadi, zahvalni za tvoj uzorni i plodni svećenički život, izričemo svoje želje i molitve: u raj poveli te anđeli! Radosno te dočekali tvoji prijatelji, sveci i blaženici, da budeš dionikom nebeske radosti u domu Oca nebeskoga u društvu svih svetih i blaženih. Gospodin ti bio nagrada za opera omnia. Amen".

Na kraju misnoga slavlja generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović ukratko je prikazao život i rad pokojnika. Riječi oproštaja uputili su i gradonačelnik grada Metkovića dr. Božo Petrov, provincijalka Splitske provincije sestara Služavki Malog Isusa s. Anemarie Radan, postulator kauze bl. Ivana Merza i upravitelj Doma hrvatskih hodočasnika u Rimu p. Božidar Nagy te župnik sv. Ilije u Metkoviću fra Petar Gulić. (KB)

Obavijesti iz Nadbiskupskog ordinarijata

- **Pojašnjenje glede milostinja prvih nedjelja**

  Svećenici redovnici koji su župnici u našoj nadbiskupiji polovicu milostinje prvih nedjelja dostavljaju za svoje redovničke ustanove a polovicu za središnje ustanove Splitsko-makarske nadbiskupije.

- **Početak vizitacije Imotskog dekanata**

  Nadbiskup mons. Marin Barišić najavio je kanonsku vizitaciju Imotskog dekanata koja će započeti u korizmi 2015. godine.

- **Vodič kroz bioetiku za mlade**

  Dobili smo veći broj vrlo informativnih i korisnih knjižica "Vodič kroz bioetiku za mlade" u izdanju HBK-a odbora za mlade. Ako već niste, onda potrebne količine možete preuzeti u ordinarijatu Splitsko-makarske nadbiskupije.

- **Drugi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji**

  U Svetištu Majke Božje na Trsatu održat će se u nedjelju 19. travnja 2015. Drugi nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji (www.susretobitelji.hr; www.mojaobitelj.net; info@susretobitelji.hr;). Na duhovnoj obnovi u Sinju (3. prosinca) mogli ste preuzeti Priručnik za pripremu, sličice s molitvom za obitelj, prigodne plakate te ostale upute.

- **Sistematski pregled svećenika**

  Preporučuje se da svećenici, osobito oni u dobi iznad pedeset godina, redovito obavljaju sistematske preglede. Nadbiskupija je sklopila ugovor sa sljedećim poliklinikama:

  Poliklinika dr. Vlašić (www.poliklinika-dr-vlasic)
  Trg Hrvatske bratske zajednice 2, 21000 Split, Tel: (021)317-320

  Poliklinika Sunce Split (www.sunce.hr)
  Varaždinska 54, 21000 Split, Tel: (021)453-810

  Poliklinika dr. Ljutić (www.poliklinika-ljutic)
  Spinčićeva ul. 2 C, 21000 Split (Lazarica), Tel: (021)571-485

  Pregled možete obaviti i na drugom mjestu gdje vam je zgodnije u visini do 1.500,00 Kn. Račun dostavite Ekonomatu nadbiskupije. Podrobnije informacije o tome možete dobiti u našemu ordinarijatu ili u jednoj od spomenutih poliklinika.

- **Novi Direktorij**

  Dobili ste Direktorij Splitsko-makarske nadbiskupije 2015. Pošaljite nam svoje eventualne primjedbe i prijedloge kako bismo ih mogli uvažiti u izradi Direktorija za sljedeću godinu.

➢ **Adventska duhovna obnova svećenika**

Zajednička adventska rekolekcija održana je 3. prosinca 2014. u Sinju, a sudjelovalo je oko 110 svećenika.

➢ **Molitvena osmina za jedinstvo kršćana**

Svjetska molitvena osmina za jedinstvo kršćana održava se od 18. do 25. siječnja 2015. Ovogodišnje geslo glasi: "Daj mi piti!" (Iv 4,7). Dobit ćete kao i do sada hrvatski prijevod molitava za jedinstvo.

➢ **Pastoralni tjedan u Zagrebu**

Sljedeći Teološko-pastoralni tjedan održat će se u Zagrebu (26.-28 siječnja 2015.) o temi pastorala obitelji.

➢ **Pastoralno-katehetski kolokvij**

Pastoralno-katehetski tjedna za svećenike održat će se u Zagrebu od 3.-4. ožujka 2015. Ovogodišnja tema kolokvija glasi: *Pastoral braka i obitelji s posebnim osvrtom na pastoral zaručništva* (www.nku.hbk.hr).

➢ **Adresar i telefonski imenik Metropolije**

Uskoro iz tiska izlazi ažurirani telefonski imenik i adresar Splitske metropolije. Zahvaljujemo svima koji su nam dostavili ispravke i promjene osobnih podataka.

***mons. Nediljko Ante Ančić**, pastoralni vikar*
tel. (021) 407-506, fax. 407-532; e-mail: past.ured@smn.hr

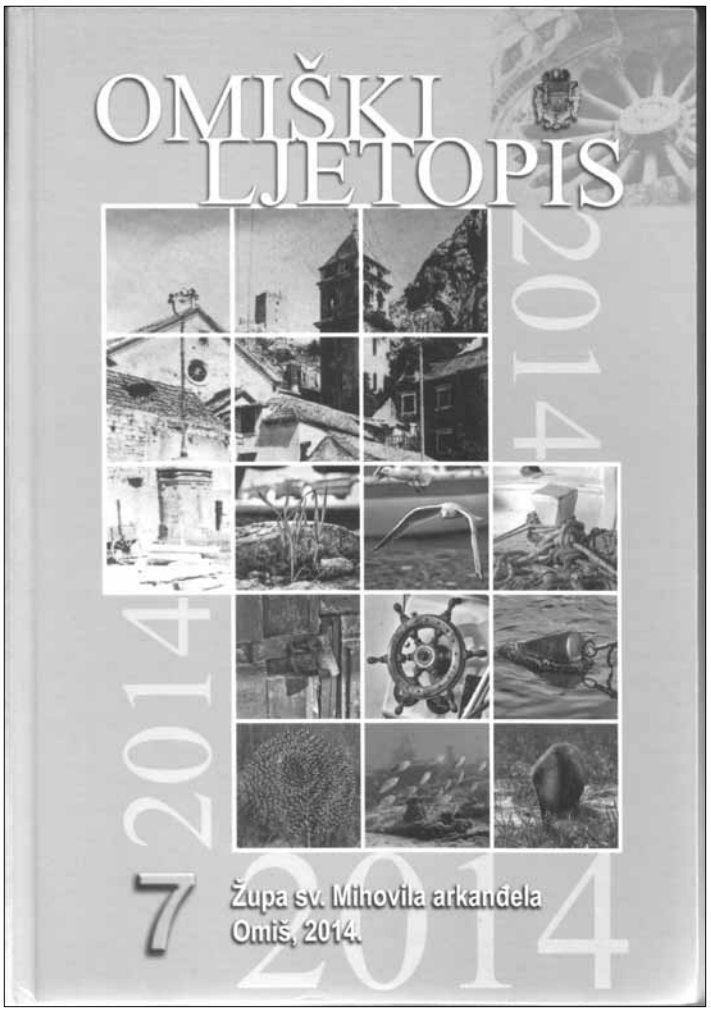
Iz Ekonomata Nadbiskupije

➢ **Ispravci s obzirom na milostinju prvih nedjelja**

S obzirom na objavljeni popis dostavljene milostinje prvih nedjelja u mjesecu za 2013. godinu (Vjesnik nadbiskupije 3/2014; str. 291-293) javili su nam se neki župnici zbog netočnih iznosa za njihove župe. Nakon dodatne provjere knjiženja došli smo do točnih podataka koje ovdje donosimo, a dotičnim župnicima se ispričavamo.

Biorine	-	1.391,30
Budimir	-	740,50
Dugopolje	-	21.900,00
Grab	-	4.393,00
Srinjine	-	7.877,00
Ploče	-	6.000,00

***Don Jozo Gojsalić**, ekonom*

VJESNIK SPLITSKO-MAKARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: **Nadbiskupski ordinarijat Splitsko-makarske nadbiskupije**, *Poljana kneza Trpimira 7, Split*

Odgovorni urednik: **nadbiskup Marin Barišić**

Glavni urednik: **Nediljko Ante Ančić**, *pastoralni vikar*, tel.: 407-506, *past.ured@smn.hr*

Uredničko vijeće: **Nediljko A. Ančić, Zdravka Andrijašević, Kristina Bitanga, Nikola Mikačić, Miroslav Vidović**

Lektura: **Vedran Torić**

Priprema: **Ratomir Vukorepa**

Tisak: **Dalmacija papir**, Split

Ovaj je broj zaključen 31. prosinca 2014.